MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HUKUKU

Türkiye Kamu-Sen'in yayınıdır
Ankara-2003

MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HUKUKU

Yazarlar:

Vahit KINALITAŞ
Danıştay Tetkik Hakimi

Fethi ASLAN
Danıştay Tetkik Hakimi

Türk Hukuk Enstitüsü'nün Katkılarıyla

SUNUŞ

Kamu görevlileri, devletin yerine getirmekle yükümlü olduğu, kam hizmetlerinin görülmesindeki insan unsurunu oluşturmaktadır.

1982 Anayasasının 128/1 maddesinde de bu durum vurgulanmış, "Devletin kamu İktisadi Teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" hükümüne yer verilmiştir.

Devletin tüm işlemlerindeki amaç, kamu yararının gerçekleştirilmesidir. Bu noktada kamu görevlileri kamu hizmetinin yerine getirilmesinde vazgeçilmez bir değer taşımaktadır. Kamu hizmetini ifa eden kamu görevlilerinin bu asli görevlerini devlet adına yerine getirirken, baskılardan, asılsız ve yıpratıcı ihbar ve şikayetlerden korunması, görevlerini devlet onuruna yakışan bir şekilde yerine getirmesi hukuk devletinin gereğidir.

Zaman zaman kamu görevlilerinin ayrı bir yargılama sistemine tabi olmamalarını ileri sürenler olmuştur. Ancak burada korunan kişiler değil, devlet hizmetlerinin sürekliliği ilkesi gereği kamu yararıdır. Çünkü, yersiz şikayetlerle doğrudan yargı önüne çıkarılacağı korkusunu yaşayan kamu görevlisi, görevinin icrasında aksaklıklara neden olabilecektir. Aynı zamanda da idarenin otoritesi ve saygınlığı da zedelenmiş olacaktır. Ancak, siyasal ve hukuksal boyutta yapılan tartışmalarda kamu görevlilerine çok görülen bu düzenleme; hakimler, savcılar, Üniversite öğretim üyeleri bakımından, benzer kanuni düzenlemelerle, olağan sayılmaktadır.

Zaten olumsuz ekonomik koşullarla tarif edilemez sıkıntılar içerisinde olan kamu çalışanlarının, 4483 sayılı yasa ile kendilerine tanınan güvencelerden de soyutlanmak istenmesi, adalet ve kamu vicdanı açısından önemli bir hata olacaktır.

4483 sayılı yasanın kamu görevlileri için vazgeçilmez bir öneme sahip olduğunu söylemekle birlikte; bu yasanın uygulan-

masından doğan sıkıntılarda mevcuttur. Örneğin ön incelemeyi yapacak kimsede herhangi bir hukuk nosyonunun olmaması ve bu nedenle özel yargılama usullarini bilmeyen kimselerce soruşturmaların afaki olarak yapılması, ön incelemede delillerin sağlıklı toplanarak yargı safhasında zaman kaybının önlenmesi bakımından sürenin yeniden belirlenmesi gerekliliği, uygulamada yaşanın sorunlara verilebilecek örneklerdir.

Memur Yargılama Sisteminin tamamen kaldırılmasının; kamu görevlilerinin, asılsız iddialarla huzursuz edilmesine ve böylece kamu hizmetlerinin aksamasına sebebiyet vereceğine inanmaktayım. Bu nedenle mevcut sistemin korunarak gerekli yasal düzenlemelerle sistemin aksayan yönlerinin giderilmesi görüşündeyim.

Bu kısa açıklamadan sonra; kamu hizmetinin yürütülmesinin asli unsuru olan kamu görevlilerinin yargılama sistemini oluşturan 4483 sayılı yasa ile ilgili olarak vucuda getirilen bu hukuki eser, Türkiye'de kamu çalışanlarının öncüsü ve savunucusu olan Türkiye Kamu-Sen'in özenli ve özverili çalışmalarından birini oluşturmaktadır. İçerik bakımından çok zengin olan bu eserin, tüm kamu çalışanlarına ve kamu kurumlarına aydınlatıcı bir rol oynayıp, fayalı olacağı inancı ve coşkusunu taşımaktayım.

Bu vesile ile, bu güzel eserin ortaya konmasında; büyük emeği geçen Türkiye Kamu-Sen'e bağlı Sendika Başkanlarına, Türk Hukuk Enstitüsü'ne, bu kurumun değerli başkanı Av. Sedat Aksakallı'ya ve diğer emeği geçenlere teşekkürlerimi sunarım.

Bircan AKYILDIZ

Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ....1
I- 4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN'UN KAPSAMI....4
A-SANIK YÖNÜNDEN....5
1-Memur....5
2-Diğer Kamu Görevlisi....6
B-SUÇ YÖNÜNDEN....11
1-Görev Sebebiyle İşlenen Suç....11
2-Görev Sırasında İşlenen Suç....12
C-İSTİSNALAR....13
1-Görevleri ve Sıfatları Sebebiyle Özel Soruşturma ve Kovuşturma Usulüne Tabi Olanlar....14
2-Kuruluş Kanunlarında Personeline Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümlerinin Uygulanmayacağına Yer Verilen Kurum ve Kuruluşlar....17
3-Cumhuriyet Savcılığınca Genel Hükümlere göre Re'sen Kovuşturulacağı Belirtilen Suçlar....17
II- 4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN'UN UYGULANMA YÖNTEMİ....19
A- SUÇ İŞLENDİĞİNİN ÖĞRENİLMESİ VE OLAYIN YETKİLİ MERCİLERE İLETİLMESİ....19
1-Olayın Cumhuriyet Başsavcıları Tarafından Öğrenilmesi ve Yetkili Mercilereİletilmesi....19
2-Diğer Makam ve Memurlarla Kamu Görevlileri Tarafından Olayın Öğrenilmesi ve Yetkili Mercilere İletilmesi....19
3-Olayın Üçüncü Şahıslar Tarafından Yetkili Mercilere İletilmesi....20
a-Şikayet....20
b-İhbar....20
c-İşleme Konulmayacak İhbar ve Şikayetler....20

aa-Cumhuriyet Başsavcıları ve Yetkili Merciler Yönünden.....23
bb-İhbarda ve Şikayette Bulunanlar Yönünden.....24
B-ÖN İNCELEME.....24
1-Ön İnceleme İle Görevlendirileceklerde Gözönünde Tutulacak Özellikler.....25
a-Ön İnceleme Elemanının; Hakkında Ön İnceleme Yapılan Memur veya Diğer Kamu Görevlisinin Dairesi Üstlerinden Olması.....26
b-Ön İnceleme Elemanının; Hakkında Ön İnceleme Yapılan Memur veya Diğer Kamu Görevlisi İle Eş Düzeyde veya Üst Düzeyde Olması.....26
c-Ön İinceleme Elemanının Tarafsız Olması.....26
d-Başka Bir Kamu Kurum veya Kuruluşundan Ön İnceleme Elemanı İstenmesi.....27
2-Ön İnceleme İzni Vermeye Yetkili Merciler.....28
a-Kaymakam.....29
b-Vali.....30
c-En Üst İdari Amir.....30
d-Başbakan ya da İlgili Bakan.....34
e-İçişleri Bakanı.....35
f-TBMM Başkanı ve TBMM Genel Sekreteri.....35
g-Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri.....35
h-İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Yetki.....36
aa-Suça İştirak Edenlerin Aynı Kurum İçerisinden Olması Durumu.....36
bb-Suça İştirak Edenlerin İlde ve Bakanlık Merkez Teşkilatında görev Yapanlardan Olması Durumu.....36
cc-Suça İştirak Edenlerin Farklı Bakanlık Merkez Teşkilatında Görev Yapanlardan Olması Durumu.....36
dd-Suça İştirak Edenlerin İl Memuru Olması ancak Suça İştirak Eden Bakanlık Merkez Teşkilatında Görev Yapanlarla Hiyerarşik Bağının Bulunmaması Durumu.....37

ooo-İstinabe Yoluna Başvurmak....44
ööö-Her Türlü Bilgiyi Görevlilerden Almak....44
ppp-İstikdap Yaptırmak....45
r r r-Hakim Tarafından Yapılabilecek Bir Soruşturmaya Gerek Görülmesi Durumunda Hakime Bildirmek....45
s s s-Zabıt Katibi Bulundurmak....46
bb-Bakanlık Mütettişleri İle Kendilerini Görevlendiren Merciin Yetkilerinden Doğan Yetkileri (Görevden Uzaklaştırma)....49
b-Ön İnceleme Yapanların Görevleri....50
aa-Ön İnceleme Raporu Düzenlemek....50
bb-Ön İnceleme Raporunda Yer Alması Gereken Noktaları Tartışıp Açıklamak....52
cc-Ön İnceleme Raporunda Bir Görüşe Varmak....52
dd-Ön İnceleme Sırasında Öğrendiği veya Ortaya Çıkardığı Suçları Yetkili Mercie Bildirmek....52
ee-Ön İnceleme Raporunu Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Mercie Teslim Etmek....53
C-SORUŞTURMA İZNİ....54
1-Soruşturma İzninin Kapsamı....54
2-Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler....55
3-Karar Verme Süresinin Başlangıcı....56
4-Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Mercice Yapılacak İşlemler....56
a-Soruşturma İzni Verilmesi Kararı....56
b-Soruşturma İzni Verilmemesi Kararı....56
c-Raporun Ön İnceleme Elemanına İadesi....56
d-Hakkında Ön İnceleme Yapılan Kişinin veya Ön İnceleme Konusu Edilen Suçun 4483 Sayılı Kanun Kapsamında Olmadığının Saptanması....57
e-Ön İnceleme Konusu Edilen Eylemin TCK veya Diğer Kanunlarda Gösterilen Suçlardan Olmadığının Saptanması....57

ee-Suça İştirak Edenlerden Bazılarının 4483 Sayılı Kanun Kapsamında Olmaması Durumu....37
3-Ön İnceleme İzninin Kapsamı....37
a-Ön İnceleme Konusu Somut Olayın Aynı Kalması Ancak Olaya Neden Olan Kişi veya Kişilerin (Sanıkların) Değişmesi Halinde....38
b-Somut Olaya Neden Olan Kişi veya Kişilerin (Sanıkların) Aynı Kalması Ancak Ön İnceleme Konusu Somut Olayın Değişmesi Halinde....39
c-Somut Olay ve Bu Olaya Neden Olan Kişi veya Kişilerin (Sanıkların) Aynı Olması Ancak Ön İnceleme emri Kapsamındaki Olaya Nedensellik Teşkil Eden Başka Bir Suçun Öğrenilmesi Halinde....39
4-Ön İnceleme YapanlarınYetkisi ve Rapor....39
a-Ön İnceleme Yapacakların Yetkileri....40
aa-CMUK'dan Doğan Yetkileri....40
aaa-Tanık Çağırmak....40
bbb-Tanığı Zorla Getirtmek....40
ccc-Tanığı Dinlemek....41
ddd-Tanığa Yemin Verdirmek....41
eee-Bilirkişiye Başvurmak....41
f ff-Bilirkişiye Yemin Verdirmek....41
ggg-Keşif Yaptırmak....42
hhh-Muayene ve Otopsi Yaptırmak....42
ı ı ı-Zorla El Koyma....42
i i i-Arama Yapmak....43
j j j-Sanığın Tutuklanmasını İstemek....43
kkk-Yakalama Emri Vermek....43
l l l-Sorguya Çekmek İçin Sanığı Davet Etmek....43
mmm-Sanığı Zorla Getirtmek....44
nnn-Sanığı Sorguya Çekmek....44

f-Ön İnceleme Konusu Edilen Suçun Affa veya Zamanaşımına Uğramış Olduğunun Saptanması 58
g-Sanığın Öldüğünün Saptanması 60
5-Yetkili Merci Tarafından Verilen Kararların Tebliği 60
6-Kararlara İtiraz 61
7-İtiraz Süresi 61
8-İtiraz Dilekçesinin Şekli 62
9-İtiraz Dilekçelerinin VerileceğiYerler 62
10-İtiraz Dilekçelerinin Verilmesi Üzerine Yapılacak İşlemler 63
a-İtiraz Dilekçesinin Doğrudan Yetkili Merciin Bulunduğu Kuruma Verilmesi 63
b-İtiraz Dilekçesinin Yetkili Merciin Bulunduğu Kuruma veya İtiraz Merciine İletilmek Üzere Başka Bir Kuruma Verilmesi...63
c-İtiraz Dilekçesinin Doğrudan İtiraza Bakmakla Görevli ve Yetkili Mercie Verilmesi ve Dilekçe Üzerinde İlk İnceleme....63
11-Dosyaların Tekemmül Ettirilmesi ve İtiraza Bakmakla Görevli Mercie Gönderilmesi 64
D-İTİRAZ ETME HAKKINA SAHİP OLANLAR VE İTİRAZA BAKMAKLA GÖREVLİ MERCİLER İLE İTİRAZ ÜZERİNE VERİLECEK KARARLAR 66
1-İtiraz Etme Hakkına Sahip Olanlar 66
a-Cumhuriyet Başsavcısı 66
aa-Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili 66
bb-İl Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili 67
cc-İlçe Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili 67
b-Şikayetçi veya İhbarda Bulunan 68
c-Hakkında Ön İnceleme Yapılan (Sanık) 68
2-İtirazlara Bakmakla Görevli Yargı Yerleri 68
a-Danıştay 68
b-Bölge İdare Mahkemeleri 69

3-İtiraz Edilirken Göz Önünde Bulundurulması Gereken Hususlar..70
a-Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığınca İtiraz 70
b-Şikayetçi veya İhbarda Bulunan Tarafından İtiraz..... 71
4-İtiraz Üzerine Verilecek Kararlar 71
a-İtirazın Reddi 71
aa-Hakkında Ön İnceleme Yapılanın (Sanığın) İtirazının Reddi 71
bb-Yetkili Cumhuriyet Başsavcısı veya Şikayetçinin İtirazının Reddi 72
b-İtirazın Kabulü 72
aa-Suçun Sabit Olmaması..... 72
bb-Hakkında Ön İnceleme Yapılanın (Sanığın) veya Üstüne Atılan Suçun 4483 Sayılı Kanun Kapsamında Olmadığının Saptanması 72
cc-Ön İnceleme Konusu Eylemin Ceza Kovuşturmasını Gerektirmemesi 72
dd-Yetkili Cumhuriyet Başsavcısı veya Şikayetçinin İtirazının Kabulü 72
ee-Ön İnceleme Konusu Eylemin Ceza Zamanaşımına Uğraması 73
c-İncelenmeksizin Ret 73
aa-İhbarda Bulunanın İtirazı 73
bb-Yetkili Olmayan Cumhuriyet Başsavcısının İtirazı..... 74
cc-Kesin Kararlara Karşı İtiraz..... 74
dd-Cumhuriyet Başsavcısı veya Yetkili Merci Tarafından Verilen İşleme Koymama veya Ön İnceleme Başlatmama Şeklinde Verilen Kararlara Karşı İtiraz..... 74
d-Görev Yönünden Ret..... 75
e-İtirazın Süre Aşımı Yönünden Reddi 76
f-Soruşturmanın Ertelenmesi..... 76
g-Dosyanın İade Edilmesi Kararı 77

h-Ek Karar (Maddi Hatanın Düzeltilmesi).....77
5-İtiraz Üzerine Verilen Kararların Sonucuna Göre Dosyaların Gönderilmesi.....78
a-Soruşturma İzni Verilmesine İlişkin Karara Karşı Yapılan İtirazın Reddi veya Verilmemesine İlişkin Karara Karşı Yapılan İtirazın Kabulü Halinde.....78
b-Yetkili Merci Kararına Karşı Yapılan İtirazın Kısmen Kabulü veya Kısmende Reddi.....79
c-Hazırlık Soruşturmasını Gerektirmeyen Durumlarda.....79
d-İtirazın Görev veya Yetki Yönünden Reddedilmesi.....80
6-İtiraza Bakmakla Görevli Yargı Yerlerince Verilen Kararlar Üzerine Yapılacak İşlemler.....80
a-Yetkili Merciin Bulunduğu Kurum Tarafından Yapılacak İşlemler.....80
b-Yetkili Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili Tarafından Yapılacak İşlemler.....82
c-Şikayetçi Tarafından Yapılacak İşlemler.....82
E- UYGULAMAYA İLİŞKİN KARAR ÖRNEKLERİ.....83
- Danıştay Birinci Dairesinin 4483 Sayılı Kanunun Uygulanması Hakkındaki İstişari Kararları.....83
- Astın Üst İle Aynı Yerde Yargılanacağına İlişkin Kararlar.....98
- Suçla İlgili Olarak Hangi Yargılama Usulünün İzleneceği İle İlgili Kararlar.....99
- 4616 Sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıvermeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunun Uygulanması İle İlgili Kararlar.....128
- İtiraz Süresinin Hesaplanması İle İlgili Kararlar.....135
- Zamanaşımı Süresinin Uygulanması İle İlgili Kararlar.....142
- Ön İnceleme Raporunun Eksikliğinin Saptanması İle İlgili Kararlar.....150
- Ön İnceleme Elemanının Belirlenmesinde İzlenmesinde İzlenecek Usule İlişkin Kararlar.....173

- İtiraz Edenin Şikayetçi Olup Olmadığının Saptanması İle İlgili Kararlar 189
- Yetkili Merci Tarafından Verilen Kararların Tebliğine İlişkin Kararlar 199
- İtiraz Edeceklerde Aranan Şartlarla İlgili Kararlar 220
- İtiraz Üzerine Verilen Kararların Kesin Olduğuna İlişkin Kararlar 229
- Yetkili Mercilerce İşleme Koymama veya Ön İnceleme Başlatmama Şeklinde Verilen Kararlara Karşı Yapılan İtirazlarla İlgili Kararlar 235
- İtiraza Bakmakla Görevli Yargı Yerinin Belirlenmesine İlişkin Kararlar 254
- Dosyanın Tekemmülü İle İlgili Kararlar 292
- 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun 299

Kaynakça 314

GİRİŞ

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'na göre, bir suç işlendiğinde önce Cumhuriyet savcısı tarafından hazırlık soruşturması yapılır. Bu aşamadan sonra mahkeme önünde yapılan son soruşturmaya geçilir. Suçun ortaya çıkmasından hükmün kesinleşmesine kadar, sanık hakkında yapılacak işlemlerin adli makamların görev ve yetkisi içinde bulunması genel kuraldır.

Ancak, etkili, verimli, süratli ve saygın bir kamu yönetimi de toplumun vazgeçemeyeceği bir olgudur. Kamu yönetiminin hizmet görürken bunu memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yapacağı tabiidir. Bu noktada, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri kamusal yetki ve usuller kullanmak suretiyle ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu görevleri sebebiyle işledikleri suçlar nedeniyle doğrudan doğruya ceza kovuşturmasına tabi tutulmaları, kamu hizmetinin işleyişinde aksamalara ve kamu otoritesinin saygınlığının zedelenmesine yol açabilir. Bu sakıncaları gidermek, memurlar ve diğer kamu görevlilerini asılsız isnat ve iftiralardan korumak için, bunların görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında adli makamların kovuşturma yapmasından önce, idarenin bir inceleme yapmasını ve bu incelemenin sonucuna göre olayın yetkili ve görevli adli mercie intikal ettirilmesini öngören sistemler geliştirilmiştir. Nitekim, Anayasamızın 129 uncu maddesinin son fıkrasında da, "Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlarından ötürü ceza kovuşturması açılması kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır." hükmüne yer verilmek suretiyle sözü edilen sistem Anayasal güvence altına alınmıştır. Bu kural, memurlar ve diğer kamu görevlilerini kapsayan özel soruşturma ve izin sisteminin Anayasal teminatını oluşturmaktadır.

Ülkemizde kamu hizmetinin aksamadan yürütülmesi için öngörülen özel soruşturma sistemini en kapsamlı biçimde düzenleyen metin, 1913 yılında kabul edilerek yürürlüğe konulan "Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat"tır.

Bu Kanun, 1913 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur. MMHK, henüz doğru dürüst yasal mahkemelerin kurulamadığı, yargılama yöntemi yasasının çıkarılamadığı sırada bir zorunluluğun sonucu olarak kabul edilmiştir.

Bu zorunluluk Cumhuriyet döneminde ortadan kalkmasına rağmen, Kanun mevcudiyetini koruyarak 4483 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 4.12.1999 tarihine kadar uygulamasını sürdürmüştür.

Anılan Kanunun gerekçesinde belirtilmemiş olmamakla birlikte, uygulamaya geçişinden günümüze kadar varılan sonuçlardan, bu Kanunun,

-Kamu hizmetinin iyi işlemesini,

-İdare organlarının görevlerini etki altında kalmadan başarılı olarak yapabilmelerini,

-Memurların asılsız suç ve isnatlardan korunmalarını amaçladığı görülmektedir.

Nitekim, kamu hizmetinin iyi işlemesini sağlamayı amaçlayan bu Kanunun Anayasaya aykırılığı ileri sürülerek açılan davada, Anayasa Mahkemesi'nce verilen 27.4.1971 gün ve E.1971/20, K.1971/47 sayılı kararda da, "... memur gördüğü hizmet yüzünden sık sık isnat ve iftiralara uğrayabilir. Kendisine memuriyetle ilgili suç isnat edilen her memurun hemen adliyeye sevk edilmesi, hem memurları tedirgin ederek hizmeti aksatır; hem de hizmetin yürütülüşü üzerinde birtakım haksız kuşkulara yol açabilir. Bu çeşit iddiaların, önce kamu hizmetinin gereklerini ve memurluk hizmetinin gereklerini ve memurluk psikolojisini iyi bilen kimselerin süzgecinden geçirilmesi ve ortada kovuşturmaya değer, bir eylem olduğunda, işin mahkemenin eline bırakılması kamu hizmetinin yararına bir tedbirdir ve kanunla getirilen düzenin sağladığı da budur."denilerek MMHK'un amacı açık bir şekilde ortaya konulmuştur.

Memurların görevsel suçlarının soruşturulmasında özel kuralların uygulanması, Türk hukuk adalet yaşamında uzun tartışmalara neden olmuştur. Bir bölümü hukuksal yerindelikle ilgili olmakla birlikte, genelde anayasal kural ve ilkelere dayanan eleştiri ve tartışmalar, yargı ve bilim çevrelerinde yoğunlaşmıştır.

MMHK'a göre soruşturmayı yapan kamu görevlilerinin ve Danıştay ile daha sonra 4005 sayılı Kanunla kendisine görev verilen bölge idare mahkemeleri dışındaki karar mercilerinin bağımsız olmadıkları, çalışmalarının yönetsel kabul edilerek yargı denetimine bağlı tutulması gerektiği, ceza uyuşmazlıklarının Danıştay'ın başında bulunduğu yönetsel bir sistem içinde karara bağlanmasının kuvvetler ayrılığı ve farklı yargı kurumları ilkesine dayanan Anayasa sistemine aykırı bulunduğu, yapılan soruşturmaların yargısal olduğu ve yönetim makamlarına verilmemesi gerektiği, vatandaşın yapılan soruşturmalara ve alınan kararlara güven duymadığı, soruşturmaların yargıç güvence-

si olmayan kişilerce yapıldığı, bu yüzden memurlar için özel ve farklı bir soruşturma sisteminin getirilmesinin Anayasanın eşitlik ilkesi ile yargı birliği ilkesine aykırılık oluşturduğu görüşleri ileri sürülmüştür.

Anılan Kanunun, günümüzün ihtiyaçlarına tam anlamıyla cevap veremediği de görülmektedir. Örneğin, Kanunun düzenlediği işlem aşamalarının çok sayıda olması ve bunların zaman alması, soruşturma ve kovuşturma sürecinin uzamasına, sürüncemede kalmasına, dolayısıyla suçun zamanaşımına uğramasına neden olduğu gözlemlenmiştir.

Ayrıca, kimlerin MMHK kapsamında olduğu hususunda belirsizlik oluşmuş ve bu boşluk TBMM'nin yorum kararları, Yargıtay, Danıştay içtihatları ve Anayasa Mahkemesi kararları ile doldurulmuştur.

Öte yandan, soruşturmacıların ve karar organlarındaki kişilerin çoğu kez hukuk formasyonu bulunmayanlar arasından seçilmesinin zaman zaman ciddi hukuki hatalara neden olduğu ileri sürülmüştür.

Özellikle kanunun dilinin anlaşılmaz olduğu, günümüzün ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak bulunduğu, hele genç neslin anlamasının mümkün olmadığı da eleştiriler arasında sayılabilir.

Ancak bu Kanun 84 yıl boyunca uygulanmıştır. Elbette ki değişiklik görmeden bu kadar uzun süre yürürlükte kalan bir kanunun uygulanmasında bir takım aksaklıkların ortaya çıkması da kaçınılmazdır.

Bu aksaklıkların giderilmesi amacıyla MMHK'un kaldırılması öngörülerek yerine yeni bir düzenleme yapılması gündeme gelmiş ve 2.12.1999 gün ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun 4.12.1999 gün ve 23986 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanun ile ceza kovuşturması açılmadan önce idare tarafından yapılacak ön incelemeye göre karar verilmesi esası getirilmiş, böylece soruşturmanın kurullar elinde sürüncemede kalması önlenmiş, ayrıca Kanun kapsamındaki "memurlar ve diğer kamu görevlileri" kavramı açıklığa kavuşturulmak, görev sırasında işlenen, fakat görevle ilgisi bulunmayan suçlar kapsam dışında bırakılmak suretiyle sistemin uygulama alanının daraltılması öngörülmüştür.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan MMHK'dan farkı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevsel suçlarının soruşturulmasının

idari mercilere bırakılarak görevle ilgisi bulunmayan ancak görev sırasında işlenen suçların savcılıklarca doğrudan soruşturulmasına imkan vermesi gibi gözükse de, asıl en önemli farkın hazırlık soruşturması yapma yetkisinin Cumhuriyet başsavcılıklarına devri olduğunda kuşku bulunmamaktadır.

Kamu yönetimini zaafa uğratmadan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri iddia olunan suçlarda yargılama aşamasına geçilmeden yapılacak soruşturmanın basit, etkili ve süratli biçimde işlemesini sağlamak ve suçların cezasız kalmasını engellemek amaçlanmıştır.

Üç yıldan fazla bir süre ile yürürlükte bulunan 4483 sayılı Kanunun uygulanmasında da bazı aksaklıkların meydana geldiği tarafımızca gözlenmiş ve bu Kanunu uygulayan kamu görevlileri olarak gerektiğinde Kanunla ilgili eleştirilere de yer vermek suretiyle, bu Kanunu uygulayanlar ile kendilerine bu Kanun uygulananlar yönünden ortaya çıkan ve çıkabilecek problemleri çözmeye yardımcı olmak amacıyla bu kitap hazırlanmıştır.

Bu yapılırken de, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un metni, metnin madde gerekçeleri, Danıştay 1 inci Dairesinin Kanunun bazı maddeleri hakkındaki istişari görüşü, Danıştay 2 inci Dairesinin ve Bölge İdare Mahkemelerinin örnek kararlarından yararlanılmıştır.

I-4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN'UN KAPSAMI:

Kanunun 2 nci maddesinde, " bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali genel hükümlere tabidir. Disiplin hükümleri saklıdır." denilmek suretiyle Kanunun kapsamı belirlenmiştir.

Bu madde, görev sebebiyle işlenen suçlarda adli kovuşturmaya geçilmeden önce yetkili merci tarafından izin verilmesini öngörmektedir. Kanunun hangi memur ve kamu görevlileri hakkında uygulanacağı birinci fıkrada açıklanmakta; bunların kamu hizmetinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlileri olduğu vurgulanmaktadır.

Burada önemli olan husus, 4483 sayılı Kanunun uygulanabilmesi için memur ya da diğer kamu görevlilerin Devlette ya da diğer kamu tüzel kişilerinde görevli olmaları; genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa ediyor olmaları ve görevleri nedeniyle suç işlemeleri gerekmekte olduğudur.

Dolayısıyla 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un kapsamını suç ve sanık yönünden iki ana başlık altında toplamamız mümkündür.

A-SANIK YÖNÜNDEN:

4483 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasına göre sanığın; "memur" veya "diğer kamu görevlisi" olması zorunludur.

Bu bakımdan Kanunda geçen "memur" ve "diğer kamu görevlileri" kavramlarının tanımının yapılarak sınırlarının çizilmesi gerekmektedir.

1-Memur:

Hukukumuzda çeşitli memur tanımlamaları yapılmıştır, Anayasada, Devlet Memurları Kanununda ve Türk Ceza Kanununda memur tanımına yer verilmiş ve her bir kanun kendi yönlerinden memuru tanımlamıştır,

Anayasaya göre memur tanımı, 1961 Anayasasında ve 1982 Anayasasında farklı şekilde yapılmıştır.

1961 anayasasının 117 nci maddesinde, "Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin, genel idare esaslarına göre yürütmekle görevli olduğu kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar eliyle görülür" kuralı yer alırken; 1982 Anayasasının 128 inci maddesinde, "Devletin kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" kuralına yer verilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4 üncü maddesinde memur, "mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın devlet ve diğer kamu tüzel kişilerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenlerdir." şeklinde tanımlanmıştır.

En kapsamlı memur tanımı Türk Ceza Kanunu'nun 279 uncu maddesinde yapılmıştır. Buna göre, Devlet veya bir başka tüzel kişilikte sürekli ya da ge-

çici olarak yasama, idari, yargısal bir kamu görevi gören memur ve müstahdemler, sürekli ya da geçici, ücretli ya da ücretsiz, ihtiyari (isteğe bağlı) veya zorunlu olarak yasama, idari ya da yargısal bir kamu görevi gören diğer kimseler memur olarak tanımlanmıştır.

Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere, devlet memuru olmanın özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

-Memurlar, devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerinde görev yaparlar.

-Memurlar, genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken kamu hizmetlerini yürütürler,

-Memurların gördükleri görevler, asli ve sürekli görevlerdir.

2-Diğer Kamu Görevlisi:

Diğer kamu görevlisi ifadesinden, "memur" dışında kalan kamu görevlisini anlamak gerektiği muhakkak olup, bunların kim olduğunu tam olarak belirleyen bir yasal düzenleme ise bulunmamaktadır.

Bu konudaki tek düzenleme, Devlet Memurlarının Şikayet ve Müracaatları Hakkında Yönetmeliktir. Anılan Yönetmeliğin 15 inci maddesinde, bu yönetmeliğin uygulama alanına ilişkin olarak "diğer kamu görevlileri" listesi verilmektedir. Buna göre, 657 sayılı Kanun'un değişik 1 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan genel ve katma bütçeli kurumlar, il özel idareleri, Belediyeler, il özel idareleri ve belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan sözleşmeli ve geçici personel; Ek geçici 12 nci maddesinde sayılan tiyatro, opera, bale sanatkarları ve orkestra teknik personeli; Ek Geçici 13 üncü maddesinde yer alan belediye opera ve tiyatroları, şehir ve belediye konservatuar ve Orkestrasında görev yapanlar ve Ek Geçici 14 üncü maddesinde yer alan Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Üyeleri ile Ek Geçici 9 uncu maddesinde belirtilen 3659 ve 2847 sayılı Kanunlar ile bunların ek ve değişikliklerine Tabi kurumlarda çalışan memurlar, sözleşmeli personel ve geçici personeli "diğer kamu görevlileri" kapsamında değerlendirmek mümkündür.

Anayasa Mahkemesi kararlarına göre yargıçlar, subay ve astsubaylar ve KİT'lerdeki bir kısım personel de diğer kamu görevlileri arasında sayılmıştır.

Öte yandan Anayasanın 127 nci maddesi ile düzenlenen mahalli idareler personelini de diğer kamu görevlileri olarak nitelendirmek gerekmektedir.

Görüldüğü üzere "Memur" ve "Diğer Kamu Görevlisi" kavramlarının tanımlamalarından hareketle varılan sonuçta her iki kavramın bileşkesinden ortaya "Kamu Personeli" kavramı çıkmaktadır.

"Kamu Personeli" kavramı ise çok geniş bir alanı kapsamakta olup, bunlardan hangilerinin 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamında olduğunun belirlenmesinde Kanun Koyucu'nun çizmiş olduğu sınırın özelliklerinin incelenmesi gerekmektedir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasına tekrar dönüldüğünde, fıkrada;

1) 4483 sayılı Kanunun kapsamı içindeki teşkilat yapısı,

2) Genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetleri,

3) Asli ve sürekli görev,

kavramlarına yer verilmiştir.

Bu kavramlara bakıldığında ise;

1) Kanunun Kapsamı İçindeki Teşkilat Yapısı:

Anayasanın 128 inci maddesinde, "Devletin kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülür." denilmektedir.

4483 sayılı Kanun'un "kapsam" başlıklı 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasında ise, "Kamu iktisadi teşebbüsleri" ibaresine yer verilmediğinden bu Kanunun sadece "Devlet ve diğer kamu tüzel kişisinde" görev yapan personele uygulanacağını, KİT personeline (4483 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi ile getirilen istisna hariç) uygulanmayacağını söyleyebiliriz.

2) Genel İdare Esaslarına Göre Yürütülen Kamu Hizmetleri:

Anayasa Mahkemesinin 25.7.1989 gün ve 20232 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1988/55 sayılı kararında da belirtildiği üzere, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde de genel idare esaslarına göre yürütülen kamu hizmetleri bulunmakla birlikte, Kamu İktisadi Teşebbüsleri bu kanun kapsamı dışında değerlendirildiğinden "Genel İdare Esasları" kavramı "Devlet" ve "diğer kamu tüzel kişileri" çerçevesinde tartışılmıştır.

"Genel İdare Esasları", idare hukukuna göre "Devlet İdaresi" veya "Merkezi İdare" nin bağlı olduğu kural ve yöntemlerin yanı sıra, özel kesimde ve-

ya özel hukuk kurallarına göre uygulanan kural ve usullerin karşısında bir kamusal yönetim biçimini anlatmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 9.2.1993 gün ve E:1992/44, K:1993/7 sayılı kararına göre, "Genel İdare Esasları" kavramının, "Memurlar ve Kamu Görevlileri tarafından yerine getirilecek görevlerin kadroya bağlanması, merkezi idare ile statüter bir ilişki içinde olunması, yani yönetim ile görevlileri arasındaki ilişkinin idare hukuku kuralları ile düzenlenen bir kamu ilişkisi olması" gibi özellikleri bulunmaktadır.

Buna rağmen, gerek yargı kararlarında gerekse teoride anılan kavrama ilişkin olarak yeterli açıklık söz konusu değilse de, Anayasa Mahkemesinin yakın tarihlerde verdiği kararlarında da gönderme yapılan 28.11.1997 gün ve 15426 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 7/10986 sayılı ve "Kurumlardan Hangilerinin Devlete Verilmiş Asli ve Sürekli Bir Kamu Hizmetini Genel İdare Esaslarına Göre Yürütmekle Yükümlü Olduklarının, Hangilerinin Bu Nitelikte Olmadıklarının Tespitine Dair" Bakanlar Kurulu kararının belirleyici olduğu düşünülmektedir.

Şüphesiz ki, bu karardan sonra kurulan Özelleştirme İdaresi, Toplu Konut İdaresi gibi kuruluşlar da bu kapsamda dikkate alınmalıdır.

Ancak, bu Bakanlar Kurulu kararında sayılan kurumlardan bazılarının kanunla kaldırılmış olması ve bazılarının da özelleştirilmiş olması ve yine bazılarının da KİT kapsamında bulunması nedenleri ile personeline 4483 sayılı Kanun'un uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

3- Asli ve Sürekli Kamu Görevi Kavramı:

Ceza Hukuku uygulamasında ve idare hukukundaki genel kabul görmüş nazariyelere göre Devletin, Anayasanın "İkinci Kısım" başlığı altında yer alan, kişiye tanıması ve vermesi gereken temel haklar ve ödevleri yerine getirmesi asli fonksiyonları "kamu görevi", tali, tamamlayıcı ve yardımcı nitelikteki fonksiyonları ise "kamu hizmeti" olarak tanımlamakta; "kamu görevi" yapanlar "memur" ve "diğer kamu görevlisi" olarak; "kamu hizmeti" yapanlar "amme hizmeti ile muvazzaf olanlar" ya da "müstahdem" olarak adlandırılmaktadır.

Örneğin, Anayasanın 42 nci maddesinde, kimsenin, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamayacağı kuralına yer verilmekle, bu husus Devle-

tin asli fonksiyonları arasında sayılmış olup, bu görevi yerine getirmekle de Milli Eğitim Bakanlığı kurulmuştur.

Dolayısıyla Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatındaki görevlilerin 4483 sayılı Kanun'a tabi olacağı muhakkaktır.

Buna karşın, Anayasa, Devlete iktisadi alanda ticari faaliyet görevi vermediğinden Kamu İktisadi Teşebbüslerince yürütülen hizmeti tali nitelikte fonksiyon olarak tanımlamak mümkündür. Dolayısıyla bu kurumlarda görev yapan personeli (Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Üyeleri hariç) 4483 sayılı Kanun kapsamında değerlendirmek mümkün değildir.

Bu hususu, memur veya diğer kamu görevlisinin fikri gücünden ziyade bedensel gücünü kullanıp kullanmaması durumuna göre de açıklamak mümkündür.

Örneğin; öğretmen, öğretmek faaliyetini yerine getirirken bedensel gücünden ziyade fikri gücünü kullandığından 4483 sayılı Kanun'a tabi olacak iken; öğretmene çay getiren hizmetli fikri gücünden ziyade bedensel gücünü kullandığından 4483 sayılı Kanun'a tabi olmayacaktır.

Dolayısıyla madde metninde geçen "asli ve sürekli görev" kavramının öncelikle, Ceza Hukuku ve İdare Hukuku terminolojisindeki "kamu görevi" olarak anlaşılması gerekmektedir. Devlet Memurları Kanunu'na da tabi olsalar, yardımcı ve tamamlayıcı nitelikte "kamu hizmeti" görenler; örneğin, hizmetliler, araç sürücüleri, vb. bu kanun kapsamında değildir.

Ayrıca, 1982 Anayasası ile yeni bir anlam kazanan kamu görevlileri kavramı kamu hukukuna göre çalıştırılan görevliler anlamına geldiğinden, "kamu görevi" de kamu hukukuna göre verilen görevler olup; kamu kesiminde de olsa, özel hukuk hükümlerine göre veya özel hizmet akitleri uyarınca verilen görevler "kamu görevi" sayılmayacaktır.

Bunların dışında, görevin "asli ve sürekli" niteliği o görevin bir kadroya bağlı olması gereğini de ortaya çıkarmaktadır.

Buraya kadar yapılan tanımlamalar ve açıklamalar ile getirilen yorumların ışığında 4483 sayılı Kanun'un "sanık" yönünden kapsamı belirlenecek olursa, sanık;

1) Memur veya diğer kamu görevlisi olmalı,

2) Bu memur veya diğer kamu görevlisi Devlet veya diğer kamu tüzel kişisinde asli ve sürekli görevleri ifa etmeli,

3) Memur veya diğer kamu görevlisinin görev yaptığı kurum veya kuruluşun, kamu hizmetini genel idare esaslarına göre yürütüyor olması gerekmektedir.

Nitekim, Danıştay 1 inci Dairesinin 17.4.2000 gün ve E:2000/29, K:2000/99 sayılı kararında da; "Yasanın 2 nci maddesine göre, bu Yasa Devlet ile Anayasanın 123 üncü maddesine uygun olarak kanunla veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan diğer kamu tüzelkişilerinde çalışanlar hakkında uygulanacak, Devlet tüzelkişiliği içinde yer almayan, kamu tüzelkişiliği niteliği taşımayan kuruluşlarda çalışanlar hakkında uygulanmayacaktır.

Anayasanın 128 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" hükmü 4483 sayılı Kanunun 2 nci maddesine "kamu iktisadi teşebbüsleri" deyimi çıkarılarak aynen alınmak suretiyle kamu iktisadi teşebbüsleri personeli yasa kapsamı dışında tutulmuş, 17 nci maddesi ile de teşebbüs genel müdürleri ve yönetim kurulu üyelerinin yargılanmaları ilgili bakanın iznine bağlı kılınarak yalnızca bunlar hakkında 4483 sayılı Yasa hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, kamu iktisadi teşebbüsleri genel müdürleri, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı (1) sayılı cetvelde diğer personel yanında yer almak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi tutulmuştur. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin (1) sayılı cetvelinde yer alan personelden yalnız genel müdürlerin 4483 sayılı Yasa kapsamına alınması suretiyle genel müdür dışında kalan (1) ve (2) sayılı cetvelde gösterilen diğer kamu iktisadi teşebbüsleri personeline genel hükümler uygulanmasının öngörüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Kuruluş kanunlarında, personeline Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın uygulanacağı belirtilen özel hukuk hükümlerine tabi kamu tüzel kişilerinin 4483 sayılı Yasa kapsamına girmeyeceği, buna karşın kuruluş kanunlarında Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın uygulanacağı belirtilen kamu tüzel kişileri personeli hakkında ise 4483 sayılı Yasa hükümlerinin uygulanacağı tabii bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, kamu hizmeti, umuma arz edilen, sürekli ve kesintisiz bir biçimde işlemesi zorunlu, toplumun genel ve ortak gereksinimlerini karşılamak amacıyla kanunla kurulan idarenin, doğrudan ya da yakın gözetim ve so-

rumluluğu altında kamusal yetki ve usuller kullanarak yürüttüğü faaliyetlerdir. Bu faaliyetler, Anayasanın 128 inci maddesinde de belirtildiği gibi genel idare esaslarına göre yürütülür.

Asli ve sürekli görevler, genel idare esaslarına göre, kamu gücü kullanılarak yürütülen görevlerdir. Bu görevlerde kamu gücünü kullanarak çalışanlar ise, kamu görevlileridir. Kamu görevlileri, kamu hizmetinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerde yönetime kamu hukuku ilişkisi ile bağlı olarak çalışan, kendilerine kadro tahsis edilen, bütçeden ödeme yapılan ve haklarında yasalarda belirlenen özel kurallar uygulanan memurlar ile diğer kamu görevlileridir.

Bu durumda, genel idare esaslarına göre asli ve sürekli görevlerde çalışmayan, kamu gücünü kullanma yetkisi olmayan personel, 4483 sayılı Yasa kapsamına girmemektedir. Nitekim bunlar, yaptıkları hizmet kamu görevi olarak kabul edilmediğinden Türk Ceza Kanununun uygulamasında memur sayılmamaktadırlar. Maddi ceza hukuku yönünden memur sayılmayan ve memur suçlarıyla cezalandırılmayan bu kişileri usul hukuku yönünden ayrıcalıklı bir duruma getirip memurlar gibi soruşturmaya tabi tutmak düşünülemez." denilmek suretiyle "suçun sanığı" yönünden 4483 sayılı Kanun' un kapsamı belirlenmiştir.

B-SUÇ YÖNÜNDEN :

4483 sayılı Kanun'un kapsam başlıklı 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasında, bu Kanunun memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı belirtilmiş, yürürlükten kaldırılan MMHK kapsamında öngörülen görev sırasında işlenen suçlar bu kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

Ancak biz görev nedeniyle işlenen suç ile görev sırasında işlenen suça açıklık getirmek amacıyla memurların ve diğer kamu görevlilerinin işledikleri suçları görev sebebiyle işlenen suç ve görev sırasında işlenen suç olmak üzere iki gurupta inceleyeceğiz.

1-Görev Sebebiyle İşlenen Suç:

Görev sebebiyle işlenen suç, memurun görevinden doğan ve göreviyle ilgili olan suç demektir. Burada suçun memuriyet görevinden doğmuş sayılması için memuriyet işleriyle ilgili olması, diğer bir anlatımla suçu doğuran fiil ile kişinin görevi arasında illiyet bağı bulunması gerekmektedir.

Görev sebebiyle işlenen suçlarla görev sırasında işlenen suçların neler olduğunun daha iyi anlaşılması için aşağıdaki örneklerin incelenmesi faydalı olacaktır.

Bir belediyenin imar işleri müdürünün yapı ruhsatı verilmeyecek bir parsele yapı ruhsatı vermesi, görev sebebiyle işlediği bir suçtur. Ancak aynı müdürün makam odasında ev sahibiyle tartışması sonucu ev sahibini dövmesi, görev sırasında işlenen suça örnek olarak gösterilebilir.

Bir suçun görev sebebiyle işlenen suç olarak nitelendirilebilmesi için yapılan görevle ilgili olması yeterlidir. Suçun işlendiği yer ve zaman önemli değildir. Bu konuda Danıştay 2. Dairesinin 27.4.2000 günlü, E:2000/1317, K:2000/2326 sayılı usul yönünden verdiği geri gönderme kararın da; bir belediye başkanının pazar denetimi sırasında, pazar yerinin trafik düzenini sağlamakla görevli polis memuruyla tartışması sonucu polis memurunu dövmesi ve hakaret etmesini belediye başkanının görevi sebebiyle işlediği suç kapsamında değerlendirerek soruşturma izni verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı kararının Cumhuriyet savcılığına tebliğ edilmediği gerekçesiyle dosyanın yerine geri çevrilmesine karar vermiştir.

Bir bakanlığın herhangi bir genel müdürlüğünde görevli bir memurun kendi görevine giren bir belgeyi sahte olarak düzenlemesi, yaptığı görevden doğan bir eylem olduğundan görev sebebiyle işlenen suça, bu suçtan dolayı müfettişe hakaret etmesi görev sırasında işlenen suça örnektir. Bu memurun sahte belge düzenleme fiilini mesai saati veya makamı dışında herhangi bir yerde yapmış olması, suçun görev sebebiyle işlenmediği sonucunu doğurmaz.

2-Görev Sırasında İşlenen Suç:

4483 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasında, Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat'ın aksine, görev sırasında işlenen suçlar bu kanun kapsamı dışında tutulmuştur. Bu tür suçlarda suç ile görev arasında illiyet bağı aranmaz. Görev ile ilgili olmadığı halde memuriyet görevinin ifası sırasında işlenen adi hakaret, müessir fiil, dövme, yaralama, tehdit, ırza tasaddi vb. gibi suçlar görev sırasında işlenen suçlara örnek gösterilebilir.

Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat yürürlükte iken, memurların görevlerinden doğmayan yani görev sırasında işledikleri bu tür suçlar bu Kanun kapsamında değerlendirilmekteydi. Ancak 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un yürürlü-

ğe girmesinden sonra, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı genel hükümlere göre Cumhuriyet savcısı tarafından kovuşturulması öngörülmektedir.

Öte yandan, görev sebebiyle işlenen suçlarda olduğu gibi, görev sırasında işlenen suçlarda da görev sırasında demek mutlaka görev yerinde demek değildir. Memur veya diğer kamu görevlisi ister görev yerinde, isterse görev yerinden başka bir yerde, görev yaparken suç işlemiş ise bu kapsamda değerlendirilir.

Danıştay İkinci Dairesinin görev sırasında işlenen suça örnek oluşturan 30.3.2000 günlü, E:2000/5, K:2000/6 sayılı kararında; bir ilçenin Organize Sanayicileri ve İşadamları Derneği tarafından verilen teşekkür plaketini kabul etmeyerek, iade yazısında dernek yetkililerine hakaret eden Vali Vekili hakkında verilen soruşturma iznine yapılan itirazda, 4483 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasında... memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı hükme bağlanmış olduğundan, vali vekilinin plaket kabul etme görevinin bulunmadığı, dolayısıyla söz konusu eyleminin, görev sebebiyle işlenmiş bir suç niteliğinde olmadığı ve 4483 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığından, hakkında genel hükümlere göre işlem yapılması gerektiğine karar verdiği görülmektedir.

Yine Danıştay İkinci Dairesinin 26.4.2000 günlü, E:2000/1396, K:2000/2299 sayılı kararında; bir ilçenin belediye başkanının adliye yazı işleri müdürüne ve icra müdürüne hakaret etmesinin, görev sebebiyle işlenmiş bir suç niteliğinde olmadığı ve dolayısıyla 4483 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesine olanak bulunmadığına ve genel hükümlere göre işlem yapılması gerektiğine karar vermiştir.

Danıştay kararlarından da anlaşıldığı üzere, memur ve diğer kamu görevlisi tarafından işlenen suçun 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamında değerlendirilebilmesi için, suçun görev sebebiyle işlenmiş olması gerekir. Görev sırasında işlenen suçlar ise genel hükümlere göre Cumhuriyet savcısı tarafından kovuşturulur.

C-İSTİSNALAR:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasında, görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usulüne tabi olanlarla çeşitli kanunlar-

daki soruşturma ve kovuşturma usulüne ilişkin hükümlerin saklı tutulduğu görülmektedir.

Biz burada, anılan Kanunun uygulanmasına engel olabileceği düşünceyle Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin kovuşturulmasını düzenleyen kanunlar ve kanun hükmünde kararnameler ile bazı suçlar yönünden yapılacak yargılamaya ilişkin usulü düzenleyen kanunları incelemek suretiyle bu kanun kapsamına girmeyen memur ve diğer kamu görevlisi ile suçları belirlemeye çalışacağız.

1-Görevleri ve Sıfatları Sebebiyle Özel Soruşturma ve Kovuşturma Usulüne Tabi Olanlar:

1(a)-Anayasanın 148 inci maddesinde sayılan;

-Cumhurbaşkanı,

-Bakanlar Kurulu Üyeleri,

-Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkan ve Üyeleri, Başsavcıları, Cumhuriyet Başsavcıvekili,

-Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Üyeleri,

-Sayıştay Başkan ve Üyeleri,

görevleri ile ilgili bir suç işlediklerinde yargılanmaları Anayasa Mahkemesinde (Yüce Divan) yapılır.

1(b)-357 sayılı Askeri Hakimler Kanunu'nun 23 üncü maddesi gereğince bu kanuna tabi olan hakimler.

1(c)-1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanunu'nun 37, 38 ve ek 2 nci maddeleri gereğince bu kanuna tabi olanlar,

1(ç)-1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanunu'nun 32 nci ve 33 üncü maddeleri gereğince bu kanuna tabi olanlar.

1(d)-2797 sayılı Yargıtay Kanunu'nun 46 ncı maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

1(e)-832 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 96 ncı ve 99 uncu maddeleri gereğince bu kanuna tabi olanlar.

1(f)-1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 58 inci maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

1(g)-1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Kalanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ-Kur) Kanunu'nun 7 nci maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar. (4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 17 nci maddesi ile değiştirilen 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesinde sayılan genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri 4483 sayılı Kanuna tabidirler.)

1(h)-Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı personeli (4483 sayılı Memurların ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 17 nci maddesi ile değiştirilen 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesinde sayılan genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri hariç.)

1(ı)-2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun'un 13 üncü maddesi gereğince bu kanununa tabi olan özel güvenlik görevlileri.

1(i)-1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 üncü maddesi gereğince adli görevlerini yerine getirmeyen memur ve diğer kamu görevlisi; örneğin 6831 sayılı Orman Kanununun 79 uncu maddesinde belirtilen suçu işleyen orman muhafaza memuru ile İcra İflas Kanununun 357 nci maddesinde belirtilen suçu işleyen memur ve diğer kamu görevlisi gibi. Ancak Vali, Kaymakam ve Nahiye Müdürleri Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine, dolayısıyla 4483 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesi gereğince bu Kanuna tabidirler.

1(j)-4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna tabi koruma kurulu başkan ve üyeleri. (Ancak, bu Kanuna ilişkin izahnamenin 23 üncü maddeye ilişkin bölümünde "bu kanun ile kendilerine vazife verilen bekçiler, ihtiyar ve koruma meclisleri, başkan ve üyeleri ile murakabe kurulu başkan ve üyeleri ve bu kanunla kendilerine görev verilen öteki kimselerin görevleri dolayısıyla işledikleri suçlar için, Ceza Kanununun memurlar hakkındaki hükümlerine göre ceza göreceği, görevliler arasında esasen Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat'a tabi olanlar varsa bunlar hakkında takibatın bu kanun hükümleri dairesinde yürütüleceği belirtildiğinden, bekçi, muhtar ve üyeler MMHK'a dolayısıyla 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 16 ncı maddesi gereğince bu kanuna tabidirler.)

1(k)-2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nun 26 ncı maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

1(l)-625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 49 uncu maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

1(m)-2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nun 53/c maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na tabi olarak çalışan personel ile yüksek öğretim kurumunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak çalışan personel hakkında anılan Kanun'un 53/c maddesine göre uygulama yapılması gerekmekte olup, söz konusu personel yönünden 4483 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra uygulamada herhangi bir değişiklik olmamıştır. Sadece itiraz süresinin on güne çıkarılması yargı kararlarıyla istikrar kazanmıştır.

1(n)-7163 sayılı Türkiye Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Teşkilat Kanunu'nun 27 nci maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

1(o)-72 sayılı Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 38 inci maddesi gereğince bu kararnameye tabi olanlar.

1(ö)-399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye tabi personel. (4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 17 nci maddesi ile değiştirilen 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesine göre teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri 4483 sayılı Kanun'a tabidirler.)

1(p)-2560 sayılı İSKİ Kanunu'na tabi olanlar. (Bu kanunun Ek 3 üncü maddesi gereğince genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri hariç.)

1(r)-Dernek ve Oda Başkanları.

1(s)-Noterler.

1(t)-Bilirkişiler, Tanıklar.

1(u)-Gemi Kaptanları ve Kayyımlar.

1(ü)-Hakemler (Ancak, bunlar 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 1 inci maddesi gereğince, kamu hizmeti olarak yapılan gençlik ve spor organizasyonlarında görevlendirilmeleri durumunda organizasyonla ilgili görevleri yürüttükleri süre

içinde veya bu görev ile ilgili ilişkileri sırasında kamu görevlisi sayıldıklarından 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine tabidirler.)

1(v)-Kuruluş kanunları veya kararnamelerinde özel hukuk hükümlerine tabi oldukları belirtilen kurum ve kuruluşlar. (Ancak, bunların KİT olup olmadığına bakılması gerekir. KİT olmaları halinde genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine tabidirler.)

-Sosyal Sigortalar Kurumu merkez ve taşra teşkilatı ile hastane personeli,

-İş ve İşçi Bulma Kurumu personeli,

-Türkiye Kalkınma Bankası personeli,

-Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu personeli,

-Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası personeli,

-Türk Standartları Enstitüsü (TSE) personeli,

-Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı personeli,

-Atatürk Orman Çiftliği personeli,

-Kooperatifler,

-Belediyelere ait iktisadi teşebbüsler,

2-Kuruluş Kanunlarında Personeline Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümlerinin Uygulanmayacağına Yer Verilen Kurum ve Kuruluşlar:

2(a)-4759 sayılı İller Bankası Kanunu'nun 20 nci maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

2(b)-2819 sayılı Elektrik İşleri Etüt İdaresi Teşkiline Dair Kanun'un 12 nci maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

2(c)-2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu'nun 12 nci maddesi gereğince bu kanuna tabi olanlar.

3-Cumhuriyet Savcılığınca Genel Hükümlere Göre Re'sen Kovuşturulacağı Belirtilen Suçlar:

3(a)-5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan suçlar.

3(b)-2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinde belirtilen suçlar.

3(c)-3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 17 nci maddesinde belirtilen suçlar (Ancak; Müsteşarlar, Valiler ve Kaymakamların bu madde kapsamında da olsa soruşturulmaları 4483 sayılı Kanun'a göre yapılır.)

3(d)-1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 13, 14 ve 15 inci maddelerinde belirtilen suçlar.

3(e)-765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 160 ıncı maddesince istisna tutulan, Cumhurbaşkanı'na fiilen saldırı, Türklüğe, Milletvekillerine ve Anayasal Kuruluşlara ve kanunlara sövme suçları.

3(f)-298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un 174 üncü maddesine göre seçim suçları.

3(g)-3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında belirtilen suçlar.

3(h)-İmam, vaiz, müezzin, hatip gibi din görevlileri ile müftülerin idari görevleri dışında kalan eylemleri.

3(ı)-Evlendirme memurunun suçu.

3(i)-1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun kapsamına giren suçlar.

4483 sayılı Kanun'un 2 nci maddesinin 2 nci fıkrasıyla getirilen istisnaları saptadıktan sonra, anılan maddenin 3 üncü fıkrasıyla ağır cezayı gerektiren suçüstü halinin genel hükümlere tabi olduğu belirtilmek suretiyle başka bir istisnaya daha yer verildiği görülmektedir. Fıkra hükmüne göre bu durumda genel hükümler uygulanacaktır. Bu konuda suçüstünün olaya egemen olması temel alınmış olup, 4483 sayılı Kanun'un uygulama alanı içinde ağır cezalık suçüstü söz konusu ise, bu Kanun uygulanmaz.

Öte yandan 4 üncü fıkrasında ise disiplin hükümlerinin saklı tutulmuş olduğu belirtilmiştir. Bundan anlaşılması gereken ise, ön inceleme konusu edilen suçun disiplin cezasını da gerektirdiğinin tespiti halinde ayrıca disiplin soruşturması yapılacağı ve disiplin cezası verilebileceğidir.

II-4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN'UN UYGULANMA YÖNTEMİ:

A-SUÇ İŞLENDİĞİNİN ÖĞRENİLMESİ VE YETKİLİ MERCİE İLETİLMESİ:

1-Olayın Cumhuriyet Başsavcıları Tarafından Öğrenilmesi ve Yetkili Mercilere İletilmesi:

4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına göre, Cumhuriyet başsavcıları, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikayette bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni istemekle yükümlü tutulmuşlardır.

Cumhuriyet başsavcıları, memurların ve diğer kamu görevlilerinin 4483 sayılı Kanun'un kapsamına giren bir fiili (suçu) ile ilgili bir ihbar ya da şikayet aldıklarında ya da bu tür bir fiili (suçu) kendileri öğrendiklerinde kanun hükmü uyarınca evrakın bir örneğini ilgili makama sunmak ve soruşturma izni istemek durumundadırlar. Burada esas olan Cumhuriyet başsavcılarının hiçbir soruşturma işlemi yapmamalarıdır. Ancak bunun istisnası yine kanun maddesi içerisinde belirtilmiştir. Bir olayda ivedilikle toplanması gereken ve kaybolma ihtimali olan deliller var ise Cumhuriyet başsavcıları bu kapsamda sanığın ifadesini almadan sadece tespit ve delilleri toplama işlerini yapacaklardır.

2-Diğer Makam ve Memurlarla Kamu Görevlileri Tarafından Olayın Öğrenilmesi ve Yetkili Mercilere İletilmesi:

4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında ise, diğer makam ve memurlarla kamu görevlileri de, bu kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie bildirmekle yükümlü kılınmışlardır.

Bu konuda, TCK'nun 235 inci maddesinde de benzer bir hüküm bulunmaktadır. TCK'nun 235 inci maddesinde, "Memurlardan biri görevini yaptığı sırada görevine ilişkin olarak kamu adına kovuşturmayı gerektiren bir suç işlendiğini öğrenip de ilgili daireye bildirimde ihmal ve gecikme gösterirse dört aydan

iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır ve bu cezaya öğrenilen suçun önemine göre ayrıca süreli ve süresiz memuriyetten mahrumiyet cezası da eklenir.

Eğer fail kolluk memurlarından biri ise verilecek ceza bir yıl hapis cezasından aşağı olamaz ve her halde memuriyetten süresiz mahrumiyet cezası da hükmolunur." hükmü yer almaktadır. 4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrası da bu konuya paralel bir düzenleme olup TCK kapsamında bir yükümlülüğün tekrarı niteliğindedir.

3-Olayın Üçüncü Şahıslar Tarafından Yetkili Mercilere İletilmesi:

Ceza Hukuku yönünden üçüncü şahsı, olaydan doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören veya zarar görmemekle birlikte işlenen suçun cezasız kalmamasını kamu adına isteyen kişi olarak tanımlamak mümkündür.

Suçtan herhangi bir şekilde zarar gören kişiyi şikayetçi (yakınıcı),

Suçtan herhangi bir şekilde zarar görmemekle birlikte suçun kamu adına takip edilmesini isteyen kişiyi de ihbarda bulunan (muhbir) olarak nitelendirebiliriz.

4483 sayılı Kanun yönünden şikayetçi ve muhbirin durumu incelenecek olursa;

a-Şikayet:

Memur veya diğer kamu görevlisi tarafından hukuk kurallarına aykırı olarak tesis edilen işlem veya bunlar tarafından yapılan herhangi bir haksız eylem nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören kişi, bunu ispat etmek suretiyle ilgili mercilerden kendisine zarar verenlerin cezalandırılmasını isteyebilir.

Şikayet, yazılı olarak yapılabileceği gibi sözle de yapılabilir. Şikayetin sözlü yapılması durumunda ilgili mercilerce bunun tutanağa geçirilmesi ve şikayette bulunana imza ettirilerek adresinin alınması gerekir.

Şikayetin konusunun takibi şikayete bağlı suçlar olabileceği gibi, takibi şikayete bağlı olmayan memur suçları da olabilir. TCK'nun 228, 230, 240, 245 ve 339 uncu maddelerindeki suçlar buna örnek olarak gösterilebilir.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 151 inci maddesinde, şikayetin yapılabileceği yerler sayılmış olup, bunlar; Cumhuriyet savcılıkları, zabıta makam ve memurları, sulh hakimleri ayrıca kanuni mercilere intikal ettirmek şartıyla vali, kaymakam ve bucak müdürleridir.

b-İhbar:

Memur veya diğer kamu görevlisi tarafından hukuk kurallarına aykırı olarak tesis edilen işlem veya bunlar tarafından yapılan herhangi bir haksız eylem nedeniyle zarar görmemekle birlikte, işlenen suçun cezasız kalmamasını kamu adına isteyen kişiyi muhbir, yapmış olduğu istemi de ihbar olarak tarif etmek mümkündür.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun "Suçların İhbarı" başlıklı 151 inci maddesine göre, ihbarların, sözlü veya yazılı olarak Cumhuriyet savcılığı, zabıta makam ve memurları ve sulh hakimleri ile kanuni mercilere tevdi edilmek üzere vali, kaymakam ve nahiye müdürlerine de yapılabileceği belirtilmiştir.

Anılan madde metninden, bu metinde sayılanlar dışındaki idari makam ve mercilere yapılan başvuruların kabul edilmeyeceği gibi bir sonuç ortaya çıksa da; 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasıyla, diğer makam ve memurlarla kamu görevlilerinin de bu Kanun kapsamında bir suç işlendiğini ihbar ve şikayet üzerine öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletmekle sorumlu tutuldukları hususu dikkate alındığında, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 151 inci maddesinde sayılan yetkililer dışındaki idari makam ve mercilere yapılan ihbar ve şikayetlerin de kabul edilmesi gerekmektedir.

3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun'un 4 üncü maddesinde, Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisine veya yetkili makamlara verdikleri veya gönderdikleri dilekçelerde, dilekçe sahibinin adı-soyadı ve imzası ile iş veya ikametgah adresinin bulunması zorunluluğu getirilmesi ve 6 ncı maddesinin (c) bendinde de, 4 üncü maddede gösterilen şartlardan herhangi birini taşımayan dilekçelerin incelenmeyeceğinin belirtilmesi nedenleriyle 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamına giren bir suçun isimsiz bir dilekçeyle ihbar edilmesi durumunda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri gereğince işleme konulmaması gerektiği gibi bir sonuca varılmak istense de; 3071 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (b) bendinde yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili dilekçelerin işleme konulmayacağının belirtilmiş olması, ayrıca 3071 sayılı Kanuna göre daha özel bir Kanun olan 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'da da böyle bir kurala yer verilmemiş olması, öte yandan yetkili merciin 4483 sayılı Memurlar ve

Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamındaki bir suç nedeniyle işleme koyup koymama veya ön inceleme izni verip vermeme konularında taktir yetkisinin de bulunması nedenleriyle ihbar dilekçesinde ihbar edenin adı-soyadı, imzası ile adresini beyan etmemiş olması 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un uygulamasında önem arz etmemektedir.

c-İşleme Konulmayacak İhbar ve Şikayetler:

4483 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde de açıklandığı üzere, bu Kanunun amacı memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yersiz ve haksız isnatlar altında kalmalarını önlemek ve bu isnatlar nedeniyle yapılacak olan soruşturmalardan ötürü kamu hizmetlerinin aksamasına engel olmaktır.

Bu amaçla 4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası, memurları ve diğer kamu görevlilerini bu tür asılsız ihbar ve şikayetlerden korumak için bir sınırlama getirmektedir. Buna göre, bir olay hakkında yapılan ihbar ya da şikayetin;

-Soyut ve genel nitelikte olmaması,

-İhbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesi, zorunludur.

Bu iki şartı taşımayan ihbar ve şikayetlerin, Cumhuriyet başsavcıları ve yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı da yine 4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinin son fıkrasının amir hükmüdür.

Ancak, Cumhuriyet başsavcıları ve yetkili merciler yukarıda belirtilen şartları taşımayan ihbar ve şikayetlere ilişkin dilekçelerdeki iddiaları ciddi bulmaları halinde dilekçeyi esas almaksızın dilekçe içeriğindeki konunun idari incelemeye tabi tutulmasını istemeleri ve bu inceleme sonucunda saptanan bulgulara göre 4483 sayılı Kanun'daki süreci başlatmaları da mümkündür.

Yine Kanunda açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, 4 üncü maddenin son fıkrasında öngörülen "işleme koymama" sonucuna ulaşılabilmesi için ön inceleme başlatılmadan önce şikayet veya ihbar dilekçelerinde iddia edilen hususların somut ve özel nitelikte olup olmadığının, kişi ve/veya olay belirtilip belirtilmediğinin tespiti yaptırılmalıdır. Bu tespit ise ön inceleme başlatılmadan önce yapılacak bir araştırma ile mümkün olabilir. Böyle bir araştırmanın da yapılması gerekmektedir. Yetkili mercii bu araştırmayı bizzat kendisi yapabileceği gibi, bu hususta bir denetim elemanını da görevlendirebilir.

Yukarıda belirtilen şartları taşımayan ihbar ve şikayetler üzerine yapılması gereken işlemler, Cumhuriyet başsavcıları ve yetkili merciiler ile ihbar ve şikayette bulunanlar yönünden ele alınacak olursa:

aa-Cumhuriyet Başsavcıları ve Yetkili Merciler Yönünden:

Gerek Cumhuriyet başsavcıları ve gerekse yetkili merciler soyut ve genel nitelikte olan veya kişi ve/veya olay belirtilmeden yapılan ihbar ve şikayetleri işleme koyup koymama yönünden takdir yetkisine sahip olup, ihbar ve şikayetleri işleme koyup koymamakla yetkili olup olmadıklarını saptamak suretiyle işleme koyabilecekleri gibi, işleme de koymayabilirler.

Her ne kadar 4483 sayılı Kanun'un 4/4 üncü maddesinde, ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmemesi hallerinde ihbar ve şikayetlerin, Cumhuriyet başsavcıları tarafından da işleme konulmayacağı düzenlenmişse de; CMUK'nun 151 inci maddesinde, suçların ihbarı düzenlenerek, 153 üncü maddesinde de, Cumhuriyet savcısının ihbar veya herhangi bir suretle bir suçun işlendiği zehabını verecek bir hale muttali olur olmaz kamu davasını açmağa mahal olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin aslını araştırmaya mecbur olduğu, yalnız sanığın aleyhine olan hususları değil, lehine olan cihetleri de arayarak kaybolmasından korkulan delillerin toplanmasına çalışacağına işaret edilmiştir.

Bu nedenle Cumhuriyet savcıları, 4483 sayılı Kanun, memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında özel yargılama usulünü düzenleyen bir Kanun olmakla birlikte kendilerine gelen bir memur veya diğer kamu görevlisi hakkında ihbar ve şikayet dilekçesi Kanun'un yukarıda yer alan hükmüne uygun olmasa dahi, CMUK'nun 151 ve 153 üncü maddeleri uyarınca araştırma yapıp, lehte ve aleyhte bilgi ve belgeleri toplayarak soruşturma izni verilmesini gerektiren bir durum varsa yetkili mercie ileterek soruşturma izni istemelidir.

İşleme koymamaları halinde, bunu ihbar yapana ve şikayette bulunana gerekçesini yazılı olarak bildirmek durumundadırlar.

Bildirmeyen Cumhuriyet başsavcıları ile yetkili mercilerin cezai sorumlulukları bulunduğunun bilinmesi gerekmektedir.

Yetkili mercilerin de, her ne kadar Kanun'un 4/4 üncü maddesine uygun olmayan ihbar veya şikayet dilekçelerini işleme koyup koymama yönünden takdir yetkisi var ise de, doğrudan kendilerine intikal eden dilekçeler üzerine yukarıda belirtilen usulü uygulamak suretiyle suçların cezasız kalmalarının

önüne geçmeleri gerektiği kanaatini taşımakla birlikte, Cumhuriyet başsavcıları tarafından işleme koyulmak suretiyle kendilerine intikal eden şikayet veya ihbar dilekçeleri üzerine ön inceleme başlatıp başlatmama konusunda takdir yetkilerinin olduğu da muhakkaktır.

Ancak, Kanun'un 4/4 üncü maddesine aykırı olan şikayet dilekçelerinin Cumhuriyet başsavcılığınca işleme konulması suretiyle yetkili merciden soruşturma izni istenilmesi durumunda, yetkili merciin bu dilekçeleri işlemden kaldırma veya bu dilekçeleri esas almayarak ön inceleme başlatmama yetkisi de bulunmaktadır.

bb-İhbarda ve Şikayette Bulunanlar Yönünden:

Yapılan ihbar ve şikayetlerin "işleme konulmadığı" yolundaki karar; CMUK'un 164 üncü maddesi uyarınca Cumhuriyet savcılığınca verilmiş bir "kovuşturmaya yer olmadığına" kararı olmadığından anılan Kanunun 165 inci maddesine göre itirazı mümkün değildir.

Aynı şekilde yetkili merci tarafından verilen işleme koymama kararı da; 4483 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesi gereğince verilmiş bir "soruşturma izni verilmemesi" kararı olmadığından anılan kanunun 9 uncu maddesi gereğince itirazı mümkün değildir.

Ancak mevzuatta açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte ihbar ve şikayette bulunanlar, yaptıkları ihbar ve şikayetlerin işleme konulmadığının kendilerine bildirilmesi üzerine, işleme konulmama nedeni olarak gösterilen hususların gereğini yerine getirerek yeniden kendilerine bildirimde bulunan Cumhuriyet başsavcılığı veya yetkili mercie başvuruda bulunabilirler.

Buna rağmen işleme konulmaması halinde ise, ekledikleri dilekçelerinde iddia ettikleri hususların somut ve özel nitelikte olduğunu kişi ve /veya olay belirttiklerini beyanla işleme koymayan Cumhuriyet başsavcısı hakkında Adalet Bakanlığına, yetkili merci hakkında ise dairesi üstüne haklarında cezai kovuşturma yapılması için şikayet yolunu seçebilirler.

B- ÖN İNCELEME:

İzin vermeye yetkili merci, memur ve diğer kamu görevlilerince 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen (ihbar,şikayet,belge veya bulgulara dayanılarak) şekilde öğrendiğinde bir ön inceleme başlatacaktır.

Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir. İnceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesi bir esas ilke olarak belirlenmiş ise de; işin özelliğine göre bu merci, anılan incelemenin başka bir kamu kurum ve kuruluşunun elamanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi ise ilgili kuruluşun taktirine bırakılmıştır.

Ancak, 4483 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası bir istisna getirerek, yargı mensupları ile yargı kuruluşlarında çalışanların ve askerlerin başka mercilerin ön incelemelerinde görevlendirilemeyeceklerini de hükme bağlamıştır.

Yine, ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise içlerinden birinin başkan olarak belirlenmesi gerektiği hususu da Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenmiştir.

1-Ön İnceleme İle Görevlendirileceklerde Göz Önünde Tutulacak Özellikler:

4483 sayılı Kanun'un işleyişi bakımından ve memur ve diğer kamu görevlilerine sağladığı güvence açısından ön inceleme yapacak olanların yerine getirdiği işlev oldukça önemlidir. İlerde cezai kovuşturmaya konu olacak eylemin gerçek olup olmadığını ortaya koyan ve fail hakkında bir kanaate varan ön inceleme elemanında bazı özellikler aranması doğaldır. 4483 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılan MMHK'un uygulanması sırasında ortaya konulan soruşturmacıda aranması gereken özelliklerden yararlanmak suretiyle bir kriter getirilecek olunursa, bunları aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz.

a-Ön İnceleme Elemanının; Hakkında Ön İnceleme Yapılan Memur veya Diğer Kamu Görevlisinin Dairesi Üstlerinden Olması:

4483 sayılı Kanun'un getirdiği sistemde esas olan memur suçlarının anlaşılmasının uzmanlık gerektirmesidir. Örneğin; Bayındırlık ve İskan İl Müdürlüğünde görevli bir mühendisin gerçeğe aykırı hakediş düzenleme eyleminin suç olup olmadığının tespitini de ancak bir mühendisin yapabilme ihtimalinin daha yüksek olduğu muhakkaktır.

Bu bakımdan yetkili merci, olanakları ölçüsünde ön incelemenin selameti açısından hakkında ön inceleme yapılacak memur veya diğer kamu görevli-

siyle aynı meslek grubundan olanların ön inceleme ile görevlendirmesinin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

Nitekim bu durum 4483 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinde de belirtilmiştir.

b-Ön İnceleme Elemanının; Hakkında Ön İnceleme Yapılan Memur veya Diğer Kamu Görevlisi ile Eş Düzeyde veya Üst Düzeyde Olması:

MMHK'a göre verilen Danıştay kararlarında yer alan ilkelerden biri de soruşturmacının sanıkla eş düzeyde olması zorunluluğudur. Bu ilke ile güdülen amaç; herhangi bir kıskançlığa veya sübjektif düşünceye kapılmadan objektif bir şekilde soruşturma yapılmasını sağlamaktır.

4483 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında, ön incelemenin, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabileceği öngörülmesine rağmen, hakkında ön inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi ile eş düzeydeki memur ve kamu görevlisi tarafından da yapılabileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

Uygulamada, özellikle il ve ilçelerde hakkında ön inceleme yapılan memur ve kamu görevlisinin üstü konumunda memur veya kamu görevlisi bulunması her zaman mümkün bulunmamaktadır. Eşiti konumundaki görevlilerce ön inceleme yapılması halinde ise, bu durumun mevcut Kanuna aykırı olduğu görülmekte, bu da uygulamada farklı sonuçlara yol açmaktadır.

Nitekim, 4483 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılan MMHK'a göre yapılan ve CMUK'na göre hazırlık soruşturması niteliği de taşıyan soruşturmaların memurun eşiti konumundaki görevlilerce de yapılması mümkündür.

Kanaatimizcede, 4483 sayılı Kanun'a göre; soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verecek yetkili mercie vereceği karar için yaptığı inceleme sonucu oluşan kanaatini sunmaktan ibaret olan incelemecinin, hakkında ön inceleme yapılan memur veya kamu görevlisinin eşiti konumunda olmasında sakınca bulunmamaktadır.

Ancak, bu kanaatimizin uygulamaya geçebilmesi için, 4483 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "...hakkında inceleme yapılanın üstü..." ibaresinden sonra gelmek üzere "...yoksa eşiti..." ibaresinin eklenmesi suretiyle yeniden yasal bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

c-Ön İnceleme Elemanının; Tarafsız Olması:

Ön inceleme elemanı yapacağı incelemede inceleme konusuyla ilgili lehte ve aleyhte kanıtları toplamak, tanıkları dinlemek zorundadır. Bunu yaparken de tarafsızlık ilkesinden sapmamalıdır.

d-Başka Bir Kamu Kurum veya Kuruluşundan Ön İnceleme Elemanı İstenmesi:

4483 sayılı Kanun'un 5 inci maddesinin ikinci fıkrası, inceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesi esasını getirdikten sonra, işin özelliğine göre bu merciin, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşun elemanlarıyla yaptırılabilmesini de ilgili kuruluştan isteyebileceği, bu isteğin yerine getirilmesinin ilgili kuruluşun takdirine bağlı olduğunu düzenlediği görülmektedir.

MMHK'un 2 nci maddesinde; "...memur memurini merkeziyeden ise, evvelemirde mensup olduğu nezaret veya daire ve memurini vilayetten ise vali ve mutasarrıf ve kaymakam veya merbut bulunduğu şubesi idare amiri" soruşturma emri vermeye yetkililer olarak gösterildiği halde, bu kanunu muvakkatın uygulamasında örneğin bir vilayet memuru olan defterdar hakkında bakanın, bölge müdürleri hakkında genel müdürlerin soruşturma emri verdiği görülmekteydi.

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde de, soruşturma izni (dolayısıyla ön inceleme izni) vermeye yetkili merciler sayılmakla, bunların birbirlerinin yetki alanına tecavüz etmeleri, yani astın üstün yerine veya üstün astın yerine geçerek soruşturma izni (ön inceleme izni) vermesinin önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Uygulamada, özellikle, valilik ve kaymakamlıkların denetim birimi bulunmaması nedeniyle il ve ilçe müdürlerinin sıfatları gereği müfettiş bilgi ve becerisine ihtiyaç duyulan ön incelemelerin yapılmasında güçlüklerle karşılanacağı, bu güçlükleri ortadan kaldırmak amacıyla özellikle bakanlık veya genel müdürlüklerden ön inceleme elemanı (müfettiş) görevlendirilmesinin istenilmesi durumunda ise, bu müfettişlerin Vali veya Kaymakam emri altına gireceği, dolayısıyla bunun idari hiyerarşi kurallarını alt-üst edeceği yolunda iddialar bulunmakta ise de; Vali veya Kaymakam, müfettiş bilgi ve becerisini gerektiren bir olayla karşılaştığında, örneğin; Bayındırlık ve İskan İl Müdürünün 4483 sayılı Kanun kapsamında bir eyleminin ön incelemesinin yapılmasını öncelikle yetkisi dahilindeki Vilayet sınırları içerisinde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarından sağlama yoluna gitmesi, temin edemediği takdirde,

Bayındırlık ve İskan Bakanlığından isnat edilen suçun ön incelemesinin yapılabilmesi için müfettiş görevlendirilmesini istemesi (bu isteğin yerine getirilmesinin Bayındırlık ve İskan Bakanının takdirine bağlı olduğu ve dolayısıyla Bakanın müfettiş görevlendirmemesi durumunda, Valinin olayı çözebilecek yetkiye sahip olduğunu uygun görebilecek diğer kamu kurum ve kuruluşlarından müfettiş isteme hakkının saklı kaldığı da bilinmelidir.) ve Bakanın müfettiş görevlendirmesi ve bütün bu işlemlerin idari yazışma kuralları içerisinde yapılması durumunda, her şeyden önce müfettişin düzenlediği ön inceleme raporunu öncelikle bağlı olduğu Bakanlığa sunması gerekmektedir. Bakanlığın da ön inceleme raporunu kendisinden yardım isteyen valiliğe göndermesi nedeniyle Bakanlık müfettişinin doğrudan doğruya Vali'nin emri altına girdiğini kabul etmek mümkün değildir.

Vali'nin bu ön inceleme raporunu eksik görerek iade etmesi durumunda da aynı usul izlendiği takdirde böyle bir sorunla karşılaşılmayacaktır.

Öte yandan Vali'nin ön inceleme raporunu düzenleyen müfettişin teklifini uygun görmemesi nedeniyle idari hiyerarşinin bozulabileceği yönünde bir duraksama oluşmakta ise de; 4483 sayılı Kanun'un yetkili mercie (vali'ye) soruşturma izni verip vermeme konusunda takdir hakkı verdiği ve bu karara da ilgilileri tarafından itiraz edilebileceği öngörülmekle idari hiyerarşi düzenine uygunluk sağlanmıştır.

2-Ön İnceleme İzni Vermeye Yetkili Merciler:

4483 sayılı Kanun'da ön inceleme izni vermeye yetkili merciler ayrı bir madde halinde düzenlenmemiştir. Kanunun ön inceleme başlıklı 5 inci maddesinde, "izin vermeye yetkili merci" ifadesi kullanılmak suretiyle Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlıklı 3 üncü maddesinde sayılan soruşturma izni verme yetkisine sahip olan kişilerle aynı olduğu vurgulanmıştır.

Bu nedenle biz burada konuya açıklık getirmek amacıyla izlenecek usulü ön inceleme izni verilmesi ve soruşturma izni verilmesi şeklinde belirledik.

Buna göre ön inceleme izni vermeye yetkili merciler:

a) İlçelerde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,

b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali,

c) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,

d) Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,

e) Bakanlar Kurulu kararıyla veya bakanlıkların merkez teşkilatında görevli olup ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili Bakan, Başbakanlık merkez teşkilatının aynı durumdaki personeli hakkında Başbakan,

f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

g) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında Cumhurbaşkanı,

h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,

ı) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında bulundukları ilin valisi,

i) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali, dir.

Bu kişilerin yokluklarında ise yetki vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Buna göre yetkili merciler yönünden hiyerarşik bir sıralama yapılarak yetkileri belirlenecek olursa;

a-Kaymakam:

Kaymakam veya yokluğunda vekilinin ön inceleme emri ve sonrasında karar verme yetkisini hangi memur ve diğer kamu görevlisi hakkında kullanacağı 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (a), (i) ve (j) bentlerinde sayılmış olup, bunlar;

-İlçede görevli memur ve diğer kamu görevlisi,

-İlçeye bağlı köy ve mahalle muhtarları,

-İlçelerde belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri, dir.

b-Vali:

Valinin veya yokluğunda vekilinin ön inceleme ve sonrasında karar verme yetkisini hangi memur ve diğer kamu görevlisi hakkında kullanacağı 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (b), (c), (i) ve (j) bentlerinde sayılmıştır. Bunlar ise;

-İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri (kaymakamlar dahil),

-İlde, bölge düzeyinde görev yapan teşkilatların kurum ve kuruluşlarında görev yapan memur ve diğer kamu görevlileri, bunlar ilçede dahi görev yapsalar yetki Vali'ye aittir.

-Merkez ilçede belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri,

-Merkez ilçede köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memur ve kamu görevlileri, dir.

c-En Üst İdari Amir:

4483 sayılı Kanun'un 3/d maddesine göre, Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amirinin yetkili kılındığı görülmektedir.

Anılan madde hükmünde, yetkili merciin saptanmasında, memur veya diğer kamu görevlisinin suç tarihindeki görevinin esas alınacağı belirtilerek, memur ya da diğer kamu görevlisinin suçun işlendiği tarihte fiilen görevli olduğu yerin yetkili merciinin soruşturma izni vermesi sağlanmış, böylece işlendiği iddia edilen bir suçtan sonra yer veya görev değişikliği nedeniyle izin mercii konusunda çıkması olası sorunların önlenmesi yoluna gidilmiştir.

İzin vermeye yetkili merciler başlıklı 3 üncü maddeyle ilgili duraksama konusunda öncelikle "en üst idari amir" kavramından ne anlaşılması gerektiği, üst merciin alt mercie ait izin yetkisini kullanıp kullanamayacağı hususlarının açıklığa kavuşturulması ve bu konuda özellikle Başbakanın ve bakanların teşkilatlarının en üst amiri olmaları nedeniyle anılan Kanun kapsamına giren tüm görevliler hakkında izin vermeye yetkili olup olmadıklarının saptanması gerekmektedir

Anayasaya göre, idari makamlar kullandıkları yetkiyi kanundan alırlar. Kanuni idare ilkesi uyarınca, idarenin yetkileri ve bu yetkiyi kullanacak makamlar kanunla belirlenir. İdari işlemlerin hukuken geçerli sayılması için kararların kanunla yetkili kılınan makam ve kişilerce alınması gerektiğinden idari makamların işlemin yetki unsuru üzerinde takdir yetkisi olamaz. Kanun'un 3 üncü maddesinde izin vermeye yetkili merciler bu ilkelere uygun olarak sıralanmış, maddenin (e) bendinde, ilgili bakan ve Başbakanın hangi memur ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni vermeye yetkili oldukları açıkça düzenlenmiştir.

Bu nedenle 3046 ve 3056 sayılı Kanunların ilgili hükümlerinden hareketle Başbakanın ve bakanların, teşkilatlarının en üst amiri oldukları ve teftiş kurullarının Başbakan ve bakan emri veya onayı üzerine teftiş, inceleme ve soruşturma yapma görevleri bulunduğu gerekçesiyle üst mercilerin alt mercilere ait izin yetkisini kullanabileceklerini kabul etmek olanaklı değildir.

3 üncü maddenin diğer bir duraksama konusunu da (d) bendinde yer alan "en üst idari amir" deyimi oluşturmaktadır. Yasalarımızda ve diğer düzenleyici metinlerde "en üst idari amir" tanımlanmamıştır.

3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkındaki Kanun'un "Bakanlıkların görev yetki ve sorumlulukları" başlıklı 21 inci maddesinin birinci fıkrasında, bakanın, bakanlık kuruluşunun en üst idari amiri olduğu belirtilirken; "Müsteşarın görev ve sorumlulukları" başlıklı 22 nci maddesinde de, müsteşarın bakanın emrinde ve onun yardımcısı olarak bakanlık hizmetlerini bakan adına ve bakanın direktifleri doğrultusunda düzenleyip yürüteceği, bu amaçla (bakanlık teftiş kurulu hariç) bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri vereceği ve bu hizmetlerin yürütülmesinde bakana karşı sorumlu olduğu belirtilmiştir. Buna göre bakanlıklarda en üst idari amirin bakan olduğu, müsteşarın ise bakanın yardımcısı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Ancak, bu arada öncelikle Kanun'un kapsamının belirlenmesinde bir konuya açıklama getirilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Kanun'un 3 üncü maddesinin (a), (b), (c), (e), (f) ve (g) bentlerinde "...memurlar ve diğer kamu görevlileri..." ifadesine yer verilirken (d) ve (j) bentlerinde "....diğer memur ve kamu görevlileri...." ifadesine yer verilmiş olmasının, özellikle (d) bendinin düzenleniş şeklinden, (Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kurumun en üst idari amiri) sanki KİT personelinin de bu Kanuna tabi ol-

duğu gibi bir sonuca varıldığı görülmektedir. Oysa, bunun maddenin (a) ile (g) arasındaki bentlerinin kaymakamdan başlayıp Cumhurbaşkanına kadar varan bir idari hiyerarşi içerisinde düzenlenmesinin getirdiği sıkıntıdan kaynaklandığı görülmekte, (d) ile (e) bentlerinin yer değiştirilmiş şekliyle düzenlenmesi halinde (d) bendinde yer verilen "...diğer memur ve kamu görevlileri..." ifadesinden Bakanlar Kurulu kararıyla veya bakanlıkların merkez teşkilatında görevli olup ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin dışında kalan ve bunların astı konumundaki memurlar ve diğer kamu görevlilerinin kastedildiğini anlamak gerekmektedir.

Öte yandan, Kanun Koyucunun 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde izin vermeye yetkili mercileri sayarken, yetkili merciler yönünden hiyerarşik bir sıralamayı esas aldığı ve bu sıralamanın da, yukarıda belirtildiği şekilde kaymakamdan başlayıp Cumhurbaşkanına kadar varan bir idari hiyerarşi içerisinde yer aldığı görülmektedir.

Kanun yapma ve yazma tekniği yönünden bu hususa dikkat edilmesi önem arz etmekte ise de; bu yapılırken yani bentler sıralanırken, bentlerin içeriğinin de göz önünde bulundurulması gerekirdi. İşte Kanun Koyucu, yukarıda bahsi geçen bu sıralamayı yaparken bentlerin içerdiği hususları göz ardı ettiğinden, yine yukarıda açıklaması yapıldığı şekilde Kanun'un kapsamında karmaşa oluşmasına sebebiyet verdiği gibi "en üst idari amir" kavramından ne anlaşılması gerektiği yolunda da tartışmalar oluşmasına sebebiyet vermiştir.

Ancak bu olumsuzluklara Kanun koyucu kadar, uygulayıcıların da getirdikleri yorumlarla katkılarının olduğu kanaatindeyiz. Çünkü kanun yorumlanmasında, öncelikle yorumlanacak kanunun tüm maddeleri esas alınıp bu madde metinlerine sadık kalınması ve tereddüde düşülen konunun da kanunun tüm maddelerinin göz önüne alınarak bir değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Buna rağmen tereddüdün devam etmesi durumunda ise, olayın diğer kanunlarla irtibatlandırılmasına gidilmelidir. Kanaatimizce, uygulayıcılar "en üst idari amir" kavramının yorumlanmasında yukarıda belirtilen yorumlama usul ve esaslarını göz ardı etmişlerdir.

Bu çerçevede "en üst idari amir" kavramına mevcut uygulamanın dışında farklı bir yorumlama getirecek olursak. 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin öncelikle (e) bendinde ve sonrasında da (d) bendinde geçen ifadelere bakıldığında, (e) bendinde "...memurlar ve diğer kamu görevlileri...", (d) bendinde ise "...diğer memur ve kamu görevlileri..." ifadelerine yer verildiği göz-

lenmektedir. Şimdi bu kez de, bu iki bendi önce (e), sonra da (d) bendi olmak üzere birlikte okuyacak olursak; birleşik bent, "Bakanlar Kurulu kararıyla veya bakanlıkların merkez teşkilatında görevli olup ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan, Başbakanlık merkez teşkilatının aynı durumdaki personeli hakkında Başbakan, Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri" şeklini alacak, dolayısıyla da Kanun Koyucunun (d) bendinde konu ettiği memur ve diğer kamu görevlisinin Bakanlar Kurulu kararıyla veya ortak kararla atanmayan memur ve diğer kamu görevlisi olduğu gibi, bunlar hakkında izin vermeye yetkili merciin de, Başbakan ve bakanların yetkilerini özellikle belirlemiş ve sınırlandırmış olması nedeniyle bunların dışında kalan başka bir mercii kastettiğinin kabulü zorunluluk arz etmekte olup "en üst idari amir" kavramından, Başbakan ve bakanlardan sonra gelen müsteşar ve/veya genel müdürün anlaşılması gerekeceği muhakkaktır.

Benzer düzenlemeye (j) bendinde de yer verilmiş olup burada da köy ve mahalle muhtarları dışında kalan ve bu Kanun kapsamına giren köy veya mahalle muhtarlığı bünyesinde görev yapan memur ve kamu görevlilerinin anlaşılması gerekmektedir. (örneğin; köy bekçisi, çiftçi mallarını koruma bekçisi gibi).

Yine, 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin sadece (d) bendinde geçen "bağlı ve ilgili kuruluşlar" yönünden bir değerlendirme yapacak olursak; 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Esasları Hakkında Kanun'un 10 uncu maddesinde, bağlı kuruluşların özel bütçeli kuruluşlar olduğu; 11 inci maddesinde ise, ilgili kuruluşların, özel yasa ve statü ile kurulan, iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müessese, ortaklık ve iştirakleri veya özel hukuki, mali ve idari statüye tabi, hizmet bakımından yerinden yönetim kuruluşları şeklinde düzenlenen kuruluşlar olduğuna işaret edilmiştir.

Buna göre, genel bütçe içinde ayrı bütçesi olan ve İçişleri Bakanlığına bağlı bulunan Emniyet Genel Müdürlüğü, katma bütçeli bir kuruluş olan ve Bayındırlık Bakanlığına bağlı olan Karayolları Genel Müdürlüğü ve bunlar gibi çoğaltılması mümkün olan genel müdürlüklerin genel müdürleri dahil tüm personelin tamamı sanki Kanun'un 3 üncü maddesinin (d) bendi kapsamında gibi gözüktüğü ve bunlar hakkındaki iznin de özellikle Ankara Bölge İdare Mahkemesinin uygulamalarından en üst idari amir olarak kabul edilen

Başbakan ya da ilgili bakan tarafından verileceği görülmekte ise de; yukarıda örneklerine yer verilen kurum ve kuruluşların merkez teşkilatı olduğu ve bunların genel müdür veya müsteşarlarının Bakanlar Kurulu kararıyla ya da ortak kararla atandıklarının unutulmaması gerekir.

Dolayısıyla, Başbakanlık veya bakanlıkların merkez teşkilatı içerisinde yer alan bağlı veya ilgili kuruluşlarında görevli olup Bakanlar Kurulu kararıyla veya ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki izin verme yetkisi Başbakan veya ilgili bakana aittir.Bunlar dışında kalan personel hakkında ise o kuruluşun en üst idari amiri yetkilidir.

Bütün bu anlatımlara göre, 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (d) bendinde geçen "en üst idari amir" ifadesinin Başbakan ve bakanın dışında kalan müsteşar veya genel müdür düzeyinde kişileri kapsadığı kanaatinde olduğumuzu belirtmekle birlikte uygulamada ne yapıldığına dönecek olursak;

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (d) bendi kapsamında yer alan memur ve diğer kamu görevlileri hakkında yetkili merci tarafından verilen kararlara karşı yapılacak itirazların anılan Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemelerine yapılacağının kurala bağlandığı ve en geniş yetkinin de Ankara Bölge İdare Mahkemesine ait olduğu dikkate alındığında, anılan Mahkeme uygulamaları önem arz etmektedir.

Ankara Bölge İdare Mahkemesi ise şu anki uygulamalarında "en üst idari amir" ibaresinden anlaşılması gerekenin Başbakan veya bakan olduğu ve merkezde görev yapan Bakanlar Kurulu kararıyla veya ortak kararla atananlar dışındaki memur veya diğer kamu görevlisi hakkındaki izin yetkisinin de bunlara ait olduğu gibi atanma biçimine bakılmaksızın bağlı veya ilgili kuruluşlarda görev yapan tüm memur ve diğer kamu görevlisi hakkındaki izin verme yetkisinin de Başbakan veya ilgili bakanın yetkisinde olduğunu söyleyerek bu sayılanların Kanun'un 3/d maddesi kapsamında olduğunu kabul etmiştir.

d-Başbakan ya da İlgili Bakan:

Yukarıda getirdiğimiz yorumlar çerçevesinde tarafımızca kabul edilmemekle birlikte Ankara Bölge İdare Mahkemesinin mevcut uygulamaları da göz önünde bulundurulduğunda Başbakanın, bakanın veya yokluklarında vekillerinin ön inceleme emri (izni) ve sonrasında karar verme yetkisini hangi memur ve diğer kamu görevlisi hakkında kullanacağı 4483 sayılı Kanun'un 3

üncü maddesinin (d) ve (e) bentlerinde sayılmıştır. Bunlar ise tek cümlede özetlenecek olursa;

Atanma biçimlerine bakılmaksızın Başbakanlık ve bakanlıkların merkez teşkilatında ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan tüm memurlar ve diğer kamu görevlileridir.

e-İçişleri Bakanı:

İçişleri Bakanının veya yokluğunda vekilinin yukarıda belirtilen yetkilerine ilaveten diğer yetkileri de 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (h) bendinde düzenlenmiş ve hangi memur ve diğer kamu görevlileri hakkında ön inceleme emri ve sonrasında soruşturma izni verme veya vermeme kararı vereceği sayılmıştır. Bunlar;

-Valiler,

-Büyükşehir belediye başkanları,

-İl belediye başkanları,

-İlçe belediye başkanları,

-Büyükşehir belediye meclisi üyeleri,

-İl belediye meclisi üyeleri,

-İlçe belediye meclisi üyeleri,

-İl genel meclisi üyeleri, dir.

f-TBMM Başkanı ve TBMM Genel Sekreteri:

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (f) bendinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ön inceleme emri ve sonrasında soruşturma izni verme veya vermeme yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterine ait olduğu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkındaki yetkinin ise Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ait olduğu belirtilmiştir. Anılan bent hükmü açık olup herhangi bir yoruma gerek yoktur.

g-Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanlığı Genel sekreteri:

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (g) bendine göre, Cumhurbaşkanlığında görevli tüm personel hakkında ön inceleme emri ve sonrasında karar verme yetkisi Cumhurbaşkanı Genel Sekreterine; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkındaki yetki ise Cumhurbaşkanına aittir.

h-İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Yetki:

İki veya daha fazla memur veya diğer kamu görevlisinin bir anda işledikleri suça iştirak halinde suç denir.

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin son fıkrasında, ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde iznin, üst memurun bağlı olduğu merciden isteneceği hükmüne yer verilmiştir.

Biz burada iştirakin oluşum durumuna göre karar vermeye yetkili mercileri belirlemeye çalışacağız.

aa-Suça İştirak Edenlerin Aynı Kurum İçerisinde Olması Durumu:

Örneğin, bir ilin belediye encümenini oluşturan kişilerin görevi ihmal suçundan dolayı sanık olmaları durumunda, belediye başkanının encümene katılmaması halinde ön inceleme emri ve sonrasında karar verme yetkisi valiye ait olacak iken; belediye başkanının da encümene katılmak suretiyle suça iştiraki halinde bu yetki İçişleri Bakanına ait olacaktır.

bb-Suça İştirak Edenlerin İlde ve Bakanlık Merkez Teşkilatında Görev Yapanlardan Olması Durumu:

Bu durumu da bir örnekle açıklayacak olursak, bir ilin devlet hastanesinin ihtiyacını gidermek amacıyla yapılan ihalede, komisyon başkanı ile üyeleri ve bu ihaleyi onaylayan il sağlık müdürü 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında olup il memurudurlar; sonrasında bu ihalenin incelenmek ve olur alınmak amacıyla Sağlık Bakanlığına gönderilmesi durumunda, bu ihaleyi inceleyip tetkik edenler ile ihaleye olur veren Müsteşar ise anılan Kanun'un 3 üncü maddesinin (e) bendi kapsamında Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatı memurudurlar.

Yukarıda verilen örneğe göre, suça iştirak edenlerin il memuru ve merkez memuru olarak ayrıştırılması durumunda, il memurları hakkındaki ön inceleme emri ve sonrasında karar verme yetkisinin il valisine, merkez memurları hakkındaki yetkinin ise Bakana ait olduğu görülmektedir.

Ancak il sağlık müdürlüğü, Sağlık Bakanlığının taşra teşkilatı ve Bakanlık Müsteşarı da il sağlık müdürlüğü personelinin üstü konumunda olduğundan, unvanları belirtilen tüm görevliler hakkındaki ön inceleme emri ve sonrasında karar verme yetkisi Sağlık Bakanına ait olacaktır.

cc-Suça İştirak Edenlerin Farklı Bakanlık Merkez Teşkilatında Görev Yapanlardan Olması Durumu:

Farklı iki bakanlıktaki memur ve diğer kamu görevlileri arasında ast-üst ilişkisinden söz edilemeyeceğinden, her bakan kendi personeli hakkında ön inceleme emri ve sonrasında karar verme yetkisini kullanacaktır.

Ancak, hem itirazlara bakacak yargı yerlerine ve hem de hazırlık soruşturmasını yürütecek Cumhuriyet başsavcılarına ışık tutmak amacıyla bu durumun her iki bakanlıkça hazırlanan ön inceleme raporları ve sonrasında yetkili merci tarafından verilen kararlarda belirtilmesinde fayda olacağı kanaatindeyiz.

dd-Suça İştirak Edenlerin İl Memuru Olması Ancak Suça İştirak Eden Bakanlık Merkez Teşkilatında Görev Yapanlarla Hiyerarşik Bağının Bulunmaması Durumu:

Burada da yine hiyerarşik anlamda bir ast-üst ilişkisinden söz etme imkanı bulunmadığından, il memuru hakkındaki yetkinin vali tarafından, bakanlık merkez teşkilatında görev yapanlar hakkındaki yetkinin ise bakan tarafından kullanılması gerekmektedir.

Yine, gerek valilik ve gerekse bakanlık tarafından hazırlanan ön inceleme raporları ve sonrasında verilen kararlarda, suça iştirak eden diğer sanıklar hakkında ne gibi bir işlem yapıldığının belirtilmesinde fayda olacağı kanaatini taşımaktayız.

ee-Suça İştirak Edenlerden Bazılarının 4483 Sayılı Kanun Kapsamında Olmaması Durumu:

4483 sayılı Kanun'un 10 uncu maddesinde, bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayanın, memur olanla aynı mahkemede yargılanacaklarına işaret edilmiş olması, yargılamaya yönelik bir düzenleme olup, memur olmayan hakkında da bu Kanunun uygulanacağı şeklinde algılanmaması gerekmektedir.

Buna göre, memur olmayan bir kişinin de 4483 sayılı Kanun kapsamında ki bir suça iştirak ettiğinin saptanması durumunda, bu kişi hakkındaki kovuşturmanın genel hükümlere göre re'sen kovuşturabilmesi için yetkili Cumhuriyet savcılığına tevdi raporu verilmesi veya suç duyurusunda bulunulmalıdır.

3-Ön İnceleme İzninin Kapsamı:

Ön inceleme izni vermeye yetkili merci, 4483 sayılı Kanun'un kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya ihbar veya şikayet yoluyla öğrendiğinde bir ön inceleme başlatır. Ön inceleme, ön inceleme izni vermeye yetkili merciin emriyle başlar. Bu emre ön inceleme emri (izni) denir.

Bir ön inceleme emrinde kesinlikle yer alması gereken hususlar şunlardır.

-Somut olay,

-Somut olayda suç teşkil eden fiiller,

-Fiille nedensellik bağı bulunan kişi veya kişiler (sanıklar),

Bu üç unsur, ön inceleme emrinin kapsamını oluşturmaktadır.

Ön inceleme, ilke olarak ön inceleme emrinde belirtilen somut olay, somut olayda suç teşkil eden fiiller, suçu işleyen kişi veya kişiler (sanıklar) ve 4483 sayılı Kanun kapsamına giren suç veya suçlar çerçevesinde yapılmalıdır. Diğer bir anlatımla, ön inceleme emri veren merci aynı zamanda ön inceleme emrinin sınırlarını da belirlemelidir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, ön inceleme, somut olay ve bu olaya neden olan kişi ve kişilerle sınırlıdır. Ancak ön inceleme yapmakla görevlendirilen kişi, ön inceleme yaparken ön inceleme emrinde belirtilenden farklı bir olaya veya suça veya olay aynı olmakla birlikte kişilerin farklı olması durumlarıyla karşılaşabilir. Bu durumda ön inceleme elemanınca yapılması gerekenleri şöyle sıralayabiliriz.

a-Ön İnceleme Konusu Somut Olayın Aynı Kalması Ancak Olaya Neden Olan Kişi veya Kişilerin (Sanıkların) Değişmesi Halinde:

Ön inceleme elemanı, incelemeleri sırasında ön inceleme emrinde belirtilen suç (ön inceleme konusu somut olay) kapsamında her hangi bir değişiklik olmadığı halde, bu olaya neden olan kişilerin (sanık veya sanıkların) ön inceleme emrinde belirtilenlerden tamamen farklı olduğunu, veya ön inceleme emrinde belirtilenlerin dışında bir başka kişi veya kişilerin de aynı olayla ilişkisinin olduğununu belirlemesi halinde, yeni tesbit edilen kişi ve kişiler (sanıklar) hakkında inceleme yapılabilmesi için ön inceleme izni (emri) vermeye yetkili merciden ön inceleme izni (emri) istemesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen bu husus Kanun'un amir hükmü olmakla birlikte, ön inceleme emrinde olmayan suç veya sanık hakkında ön inceleme izni alınmadan ön inceleme yapılması sonrasında yetkili merci tarafından bir karar verilmesi ve bu karara karşı ilgilileri tarafından itiraz edilmesi halinde, MMHK'dan farklı olarak 4483 sayılı Kanun ile ön inceleme emri ve sonrasında karar verme yetkisi aynı kişide birleştiğinden, düzenlenen ön inceleme raporu sonrasında yetkili merci tarafından verilen soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararla ön inceleme emrindeki eksikliğin son-

radan giderildiği göz önüne alınarak itiraza bakmakla görevli yargı yerlerinin, ön inceleme emrinde eksiklik bulunduğundan bahisle dosyayı iade etmek yerine işin esasına girerek bir karar vermesini yargılamanın hızlandırılması amacı doğrultusunda bir öneri olarak getirmek mümkündür.

b-Somut Olaya Neden Olan Kişi veya Kişilerin (Sanıkların) Aynı Kalması Ancak Ön İnceleme Konusu Somut Olayın Değişmesi Halinde:

Bir ön incelemede, ön inceleme emri ile sınırları çizilen bir somut olay incelenir. Bu olay, belirli bir yerde, belirli bir zamanda, belirli kişiler tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle bir olay diğer bir olaydan tamamen farklıdır. Bir incelemenin konusunu oluşturan somut olay yukarıdaki biçimde belirlendikten sonra, o incelemeye başka bir somut olayın eklenmesi mümkün değildir. Bu nedenle ön inceleme elemanı, incelemeleri sırasında ön inceleme emrinde belirtilen somut olayın dışında bir başka olaya rastladığında, bu olayı da inceleyebilmesi için ön inceleme izni vermeye yetkili merciden ön inceleme emri alması gerekmektedir.

Yine ön inceleme emrinde bu hususta eksiklik olması durumunda 1 inci bentte itiraza bakmakla görevli yargı yerlerince ne yapılması gerektiği yolunda getirmiş olduğumuz yorumu bu bölüm içinde söyleyebiliriz.

c-Somut Olay ve Bu Olaya Neden Olan Kişi ve Kişilerin (Sanıkların) Aynı Olması Ancak Ön İnceleme Emri Kapsamındaki Olaya Nedensellik Teşkil Eden Başka Bir Suçun Öğrenilmesi Halinde:

Bir ön incelemede, ön inceleme emriyle belirlenen somut olay ve bu olaya neden olan kişi ve kişilerin (sanıkların) ön inceleme elemanınca incelemesinin yapıldığı sırada somut olayın meydana gelmesinde değişik suçların da işlendiğinin tespit edilmesi halinde somut olayla nedensellik bağı olan bu yeni suçlar için ayrıca ön inceleme izni vermeye yetkili merciden ön inceleme emri almasına gerek yoktur. Tespit edilen suçlar ayrı ayrı inceleme konusu yapılarak ön inceleme raporunda tartışılmalıdır.

4- Ön inceleme yapanların yetkisi ve Rapor :

Ön inceleme yapanların yetkisi ve kapsamı 4483 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinde düzenlenmiştir.

Bu madde incelendiğinde ön inceleme yapanların yetkisinin oldukça geniş tutulduğu görülmektedir. Ön inceleme yapanlar, bakanlık müfettişlerinin yetkilerine sahip oldukları gibi, kendilerini görevlendiren merciin tüm yetkileri-

ne de sahiptirler. Ayrıca Kanun'da açık hüküm bulunmayan hususlarda CMUK'nun verdiği yetkileri de kullanabilirler. Ön incelemeyi yapanlar, yetkileri dahilinde hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini alabilirler.

Bu kişiler sonuç olarak yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini de içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar. Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa ve farklı görüşler varsa bu görüşler raporda gerekçeleriyle birlikte ayrı ayrı belirtilmelidir.

Ön inceleme yapacakların yetki ve görevlerini alt başlıklar altında inceleyecek olursak.

a-Ön İnceleme Yapacakların Yetkileri:

4483 sayılı Kanun'da ön inceleme yapacak olanların yetkilerininin ne olduğu açıkça belirtilmemiş, sadece kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz oldukları, bu konuda hüküm bulunmayan hususlarda da Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'na göre işlem yapabilecekleri belirtilmiştir. Yine kendilerini görevlendiren merciin yetkilerinin neler olduğu hususunda da bir açıklık bulunmadığından, bunlara da bir açıklık getirmek amacıyla, ön inceleme yapanların CMUK'ndan doğan yetkileri ve kendilerini görevlendiren merciin yetkilerinden doğan yetkileri başlıkları altında incelemekte fayda bulunmaktadır.

aa-CMUK'ndan Doğan Yetkileri:

aaa-Tanık Çağırmak:

Tanık; olayın taraflarından olmayan ve o olay hakkında beş duyusu ile edindiği bilgilere başvurulan kişidir. Bu yönden tanık beyanı kanıt kabul edilir.

CMUK'nun 3206 sayılı Kanun ile değişik 45 inci maddesinde, tanığın davetiye ile çağrılacağı, bu davetiyede, gelmemesi durumunda yasal sonuçlarının ne olacağının belirtilmesi gerektiği öngörülmüştür.

bbb-Tanığı Zorla Getirtmek:

Davetiye ile çağrılmasına karşın gelmeyen tanığın CMUK'nun değişik 46 ncı maddesi hükmünde; zorla getirileceği ve bu yönden sebep olduğu giderleri de karşılamak zorunda kalacağı açıklanmıştır.

Ancak tanık olarak çağrılan kişinin; CMUK'nun 47, 48, 49, 50 ve 51 inci maddelerinde belirtilen durumların yer alması halinde gerekçesini belirtmek suretiyle tanıklıktan çekilmesi de mümkündür.

ccc-Tanığı Dinlemek:

Bir olay hakkında beş duyusu ile edindiği bilgilere başvurulan tanığın, olayla ilgili öteki tanıkların bulunmadığı bir sırada tek başına dinleneceği CMUK'nun 54 üncü maddesinde hükme bağlanmıştır.

Aynı madde hükmünde, kamu davasının açılmasına kadar, gecikmesinde sakınca görülen veya kimliğinin saptanmasına ilişkin durumlar dışında tanıkların birbirleriyle ve sanık ile yüzleştirilemeyeceği öngörülmüştür.

ddd- Tanığa Yemin Verdirmek:

CMUK'na göre tanığa ilişkin olarak ön inceleme sırasında, göz önünde tutulması gereken kurallardan birisi de tanığın yeminli dinlenmesidir.

Yemin şekli CMUK'nun 57 inci maddesinde belirtilmiştir. Tanığın, aynı Kanunun 56 ncı maddesi uyarınca ve 58, 59, 60, 61 ve 62 nci maddelerdeki yönteme göre belirtilen yemini etmesi zorunludur.

eee-Bilirkişiye Başvurmak:

Bilirkişi; çözümü özel veya teknik bir bilgiyi gerektiren durumlarda bilgisine başvurulan kişi olup, bilirkişilerle ilgili hükümler CMUK'nun 65-70 inci maddeleri ile 75-77 nci maddeleri arasında yer almaktadır.

CMUK'nun 70 inci maddesi hükmü uyarınca bilirkişilerin çağrıya uymayarak gelmemeleri halinde, yapılacak masrafları da kendisi karşılamak koşuluyla zorla getirilebilmeleri ve 46 ncı madde gereğince cezalandırılmaları, rey ve görüşlerini belirtmekten çekinmeleri halinde hakkında yine aynı madde gereğince işlem yapılması hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 70 inci madde hükmüne göre de; bilirkişilerin işin niteliğine göre iki ayı geçmemek üzere belirtilen sürede raporlarını vermeleri zorunlu tutulmuştur.

fff-Bilirkişiye Yemin Verdirmek:

Tanıkta olduğu gibi, bilirkişinin de yemin etme zorunluluğu vardır. CMUK'nun 72 nci maddesinde, bilirkişiye; görüşünü söylemeden veya raporunu vermeden önce, (tarafsız ve tamamen ilim ve fenne muvafık olarak reyini beyan edeceğini vicdanı üzerine) yemin ettirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

ggg-Keşif Yaptırmak:

Keşif suçun nasıl işlendiğini saptamak için göz, işitme, tatma, koklama ve dokunma duyuları ile yapılan incelemedir. Başka bir deyişle; suç yerinin, suç eşyasının, suça hedef olan kişinin suç işlerinin ve eserlerinin beş duyu yoluyla incelenmesi olayına keşif denir. Bu yolla doğrudan bilgi edinilmesi mümkündür.

CMUK'nun 78 inci maddesinde; keşfin, hakim veya naibi veya istinabe olunan hakim ve gecikmesinde sakınca umulan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı madde hükmüne göre, keşif yapıldığı sırada elde edilen bulguların yazıldığı bir tutanak tutulur. Bu tutanağı ön inceleme elemanı ile keşifle görevli olanların imzalaması gerekir.

CMUK'un 161 inci maddesindeki hükme göre keşifte bir de zabıt katibi bulundurulur.

hhh-Muayene ve Otopsi Yaptırmak:

CMUK'nun 79 uncu maddesinde, bir ölünün adli muayenesi tabip huzuru ile yapılır. Adli muayenede ölünün tıbbi kimliği, ölüm zamanı ve ölüm sebebinin tayini için harici bulgular tespit edilir.

Otopsi, hakim ve tehirinde zarar umulan hallerde Cumhuriyet savcısı huzurunda biri adli tabip veya patolog olmak şartı ile iki hekim tarafından yapılır. Hükmü getirilmiştir.

Ön inceleme elemanı, gecikmesinde sakınca görülen durumlarda muayene ve otopsi yaptırmak zorunda ise CMUK'nun 161 inci maddesi uyarınca mutlaka bir zabit katibi bulundurmak zorundadır.

ıii- Zorla El koyma:

Yapılan bir yargısal kovuşturma nedeniyle bir kimsenin elinde bulunan eşyanın o kişinin iznine bakılmaksızın yetkili makamlarca güvence altına alınmasına veya saklanmasına el koyma (zapt) denir. Kişi kendi rızası ile söz konusu eşyayı teslim ediyorsa bu el koyma olmaz. Bu nedenle el koymada asıl olan zilyetliğe zorla son vermedir.

CMUK'nun 86 ncı maddesi el koyma yetkisini tanırken bununla ilgili öteki düzenlemeler Kanunun 87, 88, 89, 91, 92 ve 93 üncü maddelerinde hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 90 ıncı maddesinde ise, el koyma yetkisinin hakimin gecikmesinde zarar görülen durumlarda da hakim kararı olmaksızın Cumhuriyet savcıları ile bunların yardımcısı sıfatıyla emirlerini yürütmekle görevli zabıta memurlarına tanınmıştır.

iii- Arama Yapmak:

Arama, bir cezai kovuşturma nedeniyle sanığın, suç kanıtının veya izlerinin saptanması ve el konulması işlemine denir.

Anayasada kişilere tanınan temel hak ve özgürlüklerin zedelenmesi olan arama yetkisi CMUK'nun 97 nci maddesinde hakime, gecikmesinde sakınca görülen durumlarda da Cumhuriyet savcısına ve savcı yardımcısı sıfatıyla emirlerini yerine getirmek zorunda olan zabıta memurlarına tanınmıştır.

Arama ile ilgili diğer düzenlemeler anılan Kanunun 94, 95, 96, 98, 99 ve 100 üncü maddelerinde yer almıştır.

Bu maddeler hükümlerine göre, arama konusunun kişiler ile taşınır ve taşınmaz mallar olacağı, aramanın normal koşullarda gündüz yapılacağı ve arama sonunda bir zabıt tutulacağı öngörülmüştür.

jjj-Sanığın Tutuklanmasını İstemek:

CMUK'nun 104 üncü maddesinde; suçun işlendiğine dair aleyhinde kuvvetli emareler (belirtiler) elde edilen sanığın tutuklanabileceği öngörülür. 106 ncı maddede, sanığın tutuklanmasının hakim tarafından verilen bir tutuklama müzekkeresi ile olacağı, 112 nci maddesinde; hazırlık soruşturması sırasında sanığın tutukluluk durumunun devamının en geç 30 ar günlük sürelerle Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh hakimi tarafından inceleneceği hükme bağlandıktan sonra aynı Kanunun 124 üncü maddesinde, tutuklama kararının yetkili hakim tarafından verileceği; Cumhuriyet savcısı'nın da yetkili olan mercilerden sanığın tutuklamasını isteyebileceğini öngörmüştür.

kkk-Yakalama Emri Vermek:

CMUK'nun 151 inci maddesinde; tutuklanacak şahıs kaçak olur veya saklanmış bulunursa, tutuklama müzekkeresine müsteniden Cumhuriyet savcısı tarafından yakalama müzekkeresi verilebileceği öngörülmüştür.

lll-Sorguya Çekmek İçin Sanığı Davet Etmek:

CMUK'nun 132 nci maddesinde, sanığın sorgu celpnamesi ile davet edileceğini, gelmezse zorla getirileceğinin celpnameye yazılabileceği hükme

bağlanmıştır. Madde hükmüne göre, hakkında ön inceleme yapılan kişinin önce celpname ile çağrılması genel kuraldır. Ancak gelmediği takdirde zorla getirilmesi söz konusudur.

Ancak, 4483 sayılı Kanun'a göre yapılan ön incelemenin, her şeyden önce bir sorgulama olmayıp bunun bir önceki aşaması olduğu dikkate alınarak, bu durumu, hakkında ön inceleme yapılanların ifadesine başvurulması için davet edilmesi biçiminde değerlendirilerek ön inceleme elemanınca da bu doğrultuda hareket edilmesi gerekmektedir.

mmm-Sanığı Zorla Getirtmek:

Sorgulamak için celpname ile davet edilen sanık geçerli bir mazereti bulunmadığı halde gelmiyorsa, CMUK'nun 133 üncü maddesi uyarınca zorla getirtilmesi gerekir. Ancak bu yetkinin aynı Kanunun 155 inci maddesi uyarınca Sulh Hakimi kararıyla zorla getirilmesi gerektiği göz önünde tutularak kullanılması gerekir.

134 üncü maddede ise, zorla getirilen sanığın yol süresi hariç en geç, 48 saat içinde sorguya çekilmesi şarttır.

nnn-Sanığı Sorguya Çekmek:

CMUK'un 135 inci maddesi uyarınca, sorguya çekilecek sanığa, üstüne atılan suçun ne olduğunun bildirilmesi, bu konuda yanıt vermek isteyip istemeyeceği hususunun açıklanması kendi lehine olup söyleyeceği kanıtlara engel olunmaması göz önünde tutulacak kurallardır. Ayrıca CMUK'nun 161 inci maddesi uyarınca sanığın sorgusu bittikten sonra hazırlanacak tutanağı imzalaması gerekir.

(lll) bendinde söylediğimiz hususun burada da göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

ooo-İstinabe Yoluna Başvurmak:

CMUK'nun 216 ncı maddesinde; yasada öngörülen koşulların varlığı halinde tanığın, bilirkişinin istinabe yoluyla dinleneceği, 226 ncı maddesinde; sanığın, istinabe yoluyla sorguya çekileceği 282 ve 337 nci maddelerinde delillerin istinabe yoluyla toplanacağı öngörülmüştür.

Ön inceleme elemanı bir incelemeyi yürütürken gerek sanığın gerekse tanık ve bilirkişilerin istinabe yoluyla sorgulanmasını veya dinlenmesini sağlayabileceği gibi, gerekiyor ise bu yetkiyi kendiliğinden kullanabilmesi de mümkündür.

ööö-Her Türlü Bilgiyi Görevlilerden Almak:

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 üncü maddesi uyarınca, ön inceleme elemanının bütün memurlardan, her türlü bilgiyi isteyebilme, gerek doğrudan ve gerekse zabıta makam ve memurları aracılığı ile her türlü soruşturmayı yaptırabilme yetkisine sahip olduğunu belirtmek gerekir. Aynı maddenin 2 nci fıkrasında; bütün zabıta makam ve memurları Cumhuriyet savcılığının (ön inceleme elemanının) adliyeye ilişkin olarak verdikleri emirleri yerine getirmekle yükümlü oldukları, verilen yazılı ve sözlü emirlerden zabıta amirini de haberdar edeceği, tutuklu ve acele işlerde olayın sanıklarının ve tanıklarının, Cumhuriyet savcısının (ön inceleme elemanının) yazılı istekte bulunması halinde belirtilen gün, saat ve yerde zabıta kuvvetlerince hazır bulundurulması, 3 üncü fıkrasında da; kanun tarafından kendilerine verilen veya ön inceleme elemanı tarafından yasal çerçevede, kendilerinden istediği, adliyeye ilişkin görev ve işlerde görevi kötüye kullanma, savsaklama veya geciktirenler hakkında soruşturma yapılması için Cumhuriyet savcılığına duyuruda bulunulacağı, son fıkrasında ise; Vali, Kaymakam ve Nahiye Müdürleri hakkında Memurin Muhakematı Hakkında Kanunun hükümlerinin geçerli olduğu hükme bağlanmış bulunmaktadır.

ppp- İstikdap Yaptırmak:

Ön inceleme elemanı, suçla ilgili el yazısı, imza yada mührün kime ait olduğunu, sanığın kim olduğunu saptamak, bir belgenin doğruluğunu veya sahteliğini araştırmak için imzaları veya yazıları karşılaştırarak gerçeğin ortaya çıkmasını sağlamaya yönelik olarak istikdap yaptırabilme yetkisini gerektiğinde kullanabilir.

İstikdabın yaptırılmasında, Polis Kriminoloji Laboratuarlarının kullanılması gerekliliğine dikkat edilmelidir.

rrr-Hakim Tarafından Yapılabilecek Bir Soruşturmaya Gerek Görülmesi Durumunda Hakime Bildirmek:

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 155 inci maddesinde; "Cumhuriyet savcısı (ön inceleme elemanı) ancak hakim tarafından yapılabilecek olan bir tahkikat muamelesine lüzum görürse, taleplerini bu muamelenin cereyan edeceği mahallin sulh hakimine bildirir. Sulh hakimi istenilen muameleye, işin vaziyetine göre kanunen cevaz olup olmadığını tetkik eder." denilmektedir.

Buna göre, ön inceleme elemanı, ancak hakim tarafından yapılması gereken bir incelemeye gerek görmesi durumunda konuyu, o yerin sulh hakimine

bildirmek yetkisine sahiptir. Sulh hakimi ise, söz konusu incelemenin yapılıp yapılmayacağına karar verir.

sss-Zabıt Katibi Bulundurmak:

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 161 inci maddesinde; "sanığın sorgusu, tanık ve bilirkişilerin dinlenmesi veya bir keşif ve muayene sırasında Cumhuriyet savcısı veya sulh hakiminin yanında bir zabıt katibi bulunur. Acele hallerde, yemin vermek şartıyla bir kimseye zabıt katipliği görevi yaptırılabilir.

Her tahkikat işlemi tutanakla tespit olunur. Tutanak, Cumhuriyet savcısı veya sulh hakimi ile hazır bulunan zabıt katibi tarafından imza edilir.

Tutanak, işlemin yapıldığı yeri, zamanı ve işleme katılan veya ilgisi bulunan kimselerin isimlerini ihtiva eder.

İşlemde hazır bulunan ilgililerce tasdik olunmak üzere tutanağın kendilerini ilgilendiren kısımları okunur veya okunmak üzere kendilerine verilir. Bu husus tutanağa yazılarak ilgili olanlara imza ettirilir.

İmzadan kaçınılırsa sebepleri yazılır." hükmü öngörülmüştür.

Bu hükme göre, ön inceleme elemanı, yapacağı ön incelemeyle ilgili olarak sanığın sorguya çekilmesi, tanık ve bilirkişi dinlenmesi, keşif ve muayene sırasında yanında mutlaka zabıt katibi bulundurmak zorundadır.

Belirtilen bu işleri tek başına tutanağa geçirememesinin yanında, tutulan tutanağı ilgililerine okutturması ve imza ettirmesi gerekmektedir. Böylece, sanığa, tanığa, bilirkişiye herhangi bir baskı yapılması, söylediklerinin çarptırılması önlenmiş olur.

Danıştay Birinci Dairesi de 17.04.2000 günlü ve E:2000/29, K:2000/59 sayılı kararının konuya ilişkin kısmında "Maddede, ön inceleme ile görevlendirilenlerin yetkileri düzenlenmiştir.

Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine sahip olacaklar, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre de işlem yapabileceklerdir.

Buna göre, ön incelemeyle görevli kişi, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun kamu davasının hazırlanmasına ilişkin hükümleri çerçevesinde Cumhuriyet başsavcısının yapmakla yetkili olduğu işleri yapabilecek, sanığın lehine olanlar da dahil, olayı aydınlatabilecek delilleri, bilgi ve belgeleri toplayacak, tanık ve sanık ifadelerini alacak, gerektiğinde keşif yapacak ve bilirkişi incelemesi yaptıracaktır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 135 inci maddesinde yazılı susma hakkı saklı kalmak kaydıyla hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesinin alınması zorunludur. İfadenin inceleme mahallinde vicahen alınması asıl olmakla birlikte, gerektiğinde ifade, yasa ile getirilen ön inceleme süresi dikkate alınarak makul bir süre verilmek suretiyle yazıyla da istenebilecektir." yorumunu getirmiştir.

Öncelikle belirtilmesi gerekir ki, ön inceleme elemanı tarafından yapılan inceleme bir hazırlık soruşturması olmadığından, ön inceleme elemanının Cumhuriyet savcısına tanınan yetkilerden özellikle muayene ve otopsi yaptırmak, zorla el koymak, sanığın tutuklanmasını istemek, yakalama emri vermek gibi yetkileri kullanırken Cumhuriyet savcıları ile müşterek çalışmaları ve bu hususlarla ilgili işlemlerin yapılmasını Cumhuriyet savcılarından istemeleri gerekmektedir.

2-Bakanlık Müfettişleri İle Kendilerini Görevlendiren Merciin Yetkilerinden Doğan Yetkileri (Görevden Uzaklaştırma):

Yürürlükten kaldırılan MMHK'un 12 nci maddesinde; "kendileri için ilk soruşturmaya başlanan memurlara gerekli görülürse, görevleri vekillikle yürütülmek üzere işten el çektirilir ve yargılanmalarına karar verilen memurların görevlerinde kalmalarında sakınca görülürse, işten el çektirilecekleri gibi işten de çıkarılabilirler. Beraat ya da mahkumiyet durumlarında yasa kurallarınca işlem yapılır." denilmek suretiyle MMHK uyarınca haklarında soruşturma başlatılan memurun görevden uzaklaştırılabileceği öngörülmüştür.

Ancak, MMHK'u yürürlükten kaldıran 4483 sayılı Kanun'da böyle bir düzenlemeye açıkça yer verilmemekle birlikte "Ön İnceleme Yapanların Yetkisi ve Rapor" başlıklı 6 ncı maddesinde, "ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olduğu" nun belirtildiği gözlenmektedir.

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde sayılan izin vermeye yetkili mercilerin aynı zamanda ön inceleme emri vermeye de yetkili oldukları daha önce belirtilmiş, bunların ise hiyerarşik sıraya göre Cumhurbaşkanı'ndan başlayıp kaymakamda son bulduğu görülmekte olup, kısaca "atamaya yetkili amirler", valiler" ve "kaymakamlar" başlığı altında toplamak mümkündür. Bütün bu merciler ise birçok yetkileri olduğundan, burada sadece 4483 sayılı Kanun'un uygulaması yönünden olaya bakılması gerekmektedir.

Bu yönden olaya bakıldığında ise,

4483 sayılı Kanun uyarınca hakkında ön inceleme başlatılan memur veya diğer kamu görevlisinin, ön incelemeye konu suçuna esas teşkil eden delilleri yok etme, hakkında şikayet veya ihbarda bulunanlar ile olayın tanıklarını etkilemesi yolunu seçebileceği, özellikle delilleri yok etme girişimini görevi başında iken yapabilme ihtimalinin daha yüksek olması nedeniyle hakkında yürütülen ön incelemenin selameti açısından görevden uzaklaştırılmasının kamu yararı ve hizmetin gereğine uygun olacağı muhakkaktır.

Nitekim, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 137 nci maddesinde, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurlarını ihtiyati bir tedbir olarak görevden uzaklaştırılabileceği belirtilirken,

138 inci maddesinde de, görevden uzaklaştırmaya yetkililer sayılmıştır. Bunların ise,

-Atamaya yetkili amirler;

-Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;

-İllerde Valiler;

-İlçelerde kaymakamlar (ilçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.) olduğu görülmekte olup,

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbirinin, memurun kurumuna derhal bildirileceği de kurala bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 138 inci maddesinin (a), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan görevden uzaklaştırmaya yetkililerin 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde sayılan izin vermeye yetkili mercilerle aynı olduğu görülmektedir.

Öte yandan, 4483 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinde ön inceleme ile görevlendirilenlerin bakanlık müfettişlerinin yetkilerini de haiz oldukları ifadesini yer verilmekle, 657 sayılı DMK'nun 138 inci maddesinin (b) bendine paralel bir düzenleme getirilmeye çalışıldığı gözlenmektedir.

Bu bağlamda 4483 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinde ifadesini bulan "ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, ..." hükmü ile amaçlananın, ön inceleme ile görevlendirilenlere hakkında ön inceleme yapılan memuru görevinden uzaklaştırabilme yetkisi vermek olduğu sonucuna varılmaktadır.

Ön inceleme ile görevlendirilenler, hakkında ön inceleme yaptıkları memur veya kamu görevlilerini,

aa-Para ve para hükmündeki evrak ve senetleri, mal ve eşyayı, bunların hesaplarını, belge ve defterlerini göstermekten ve soruları cevaplamaktan kaçınmaları, teftiş, denetleme, inceleme ve soruşturmayı engelleyecek, eleştirecek veya yanlış yönlere sürükleyecek davranışlarda bulunmaları,

bb-Evrakta sahtecilik, kayıtlarda tahrifler yapmış bulunmaları,

cc-Ceza ve disiplin kovuşturmasını gerektirir, görevle ilgili, başka önemli yolsuzluklarda bulunmaları veya açıkça ortaya konulması şartıyla kamu hizmeti gerekleri yönünden görev başında kalmalarının sakıncalı olması,

Hallerinde incelemenin her evresinde, geçici bir önlem niteliğinde olmak üzere görevden uzaklaştırabilirler.

Ön inceleme ile görevli kişilerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 138 inci maddesinde sayılan kişilerden olması durumunda, görevden uzaklaştırma kararını verebilmelerinde her hangi bir duraksama bulunmamakla birlikte, anılan Kanunun 138 inci maddesinde gösterilen kimselerden olmaması durumunda ise bu yetkiyi kullanıp kullanamayacağının ortaya konulması gerekmektedir.

Her ne kadar 4483 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinde, ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişilerin, Bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren mercilerin yetkilerini haiz olduğu vurgulanmak suretiyle, ön inceleme ile görevlendirilenlerin 657 sayılı DMK'nun 138 inci maddesinde sayılanlardan olsun olmasın bu yetkiyi kullanabilecekleri sonucuna varılmakta ise de;

657 sayılı DMK'nun 138 inci maddesinde sayılan kimselerin idari hiyerarşi içerisinde yer almaları nedeniyle çalıştıkları kurumların idari yapısını birebir bilmekte olduklarından, görevden uzaklaştırma yetkisini kullanırken kamu yararı ve hizmetin gereğini göz önünde bulundurabilme ihtimalinin daha yüksek olduğunun kabulü gerekir.

Ancak 657 sayılı DMK'nun 138 inci maddesinde sayılanlardan olmayan kimselerin, özellikle farklı kurum veya kuruluşlardan olmaları durumunda, hakkında ön inceleme yaptıkları memur veya diğer kamu görevlisinin görevli olduğu kurumun idari yapısını tam olarak bilmediklerinden, görevden uzaklaştırma yetkisini kullanırken kamu yararı ve hizmet gereklerine uygunluğu göz ardı edebilme durumuyla karşı karşıya kalabilme ihtimali göz önüne alın-

dığında, ön inceleme ile görevlendirilenlerden bu niteliğe sahip kimselerin, görevden uzaklaştırabilme kararını verirken, kendilerini görevlendiren yetkili merciin muvafakatını almalarında fayda görülmektedir.

Nitekim, bu husus Danıştay 1 inci Dairesinin 17.4.2000 gün ve E:2000/29, K:2000/59 sayılı kararında, "... Burada, ön inceleme ile görevli kişilerin "görevden uzaklaştırma" kararı verme yetkilerinin bulunup bulunmadığı konusu duraksamaya neden olabilmektedir.

Görevi başında kalmasında sakınca görülen memurlar hakkında uygulanacak olan görevden uzaklaştırma tedbirine ilişkin hükümler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş ve bu kararı almaya yetkili olanlar gösterilmiştir. Görevden uzaklaştırma kararı idari bir işlemdir. Ön inceleme ile görevli kişilerin 657 sayılı Kanunun 138 inci maddesinde sayılan kişilerden olması durumunda görevden uzaklaştırma kararını verebilmeleri doğaldır. Ancak, ön inceleme ile görevli kişilerin 138 inci maddede gösterilen kimselerden olmamaları durumunda, bu kişilerin, münhasıran 4483 sayılı Yasa kapsamında bir suçun açığa çıkarılması amacına yönelik işleri yapmaya yetkili olmaları nedeniyle idari bir işlem olan görevden uzaklaştırma kararını vermeye yetkilerinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır..." şeklinde yorumlanmıştır.

b-Ön İnceleme Yapanların Görevleri:

aa-Ön İnceleme Raporu Düzenlemek:

Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, ön inceleme konusu ile ilgili olarak tüm çalışmalarını, değerlendirmelerini ve görüşünü bir raporda toplaması gerekir. Bu rapora Ön İnceleme Raporu denir. Ön inceleme raporunun neleri kapsayacağı konusunda kanunda her hangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu konuda, 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde, "... hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar. Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa, farklı görüşler raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtilir." denilmekte ise de, bu hüküm genel bir çerçeve çizmekte olup düzenlenecek ön inceleme raporunda nelerin yer alacağı konusunda açıklık getirmemiştir.

MMHK'nun uygulandığı dönemde de bu konuda bir açıklık bulunmadığından ortaya çıkan boşluk Danıştay kararlarıyla doldurulmaktaydı. Gerçek-

tende Danıştay 2 nci Dairesi ile İdari İşler Kurulu kararlarında zaman zaman MMHK'a göre düzenlenecek Fezlekede yer alacak konular belirtilerek bazı ilkeler getirilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği gibi, 4483 sayılı Kanun uyarınca yapılacak ön inceleme sonucunda düzenlenecek raporun adı ve içeriği konusunda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu nedenle, ön inceleme raporu fezleke gibi değerlendirilerek raporun içeriği konusunda Danıştay kararlarıyla getirilen ilkeler aynen uygulanmalıdır.

İyi bir ön inceleme elemanı ne söyleyeceğini kısa, fakat gayet açık bir dil ve anlatımla söyleyebilir. Bu nedenle ön inceleme raporu, soruşturma izni verecek makamın elinde bulunan iddia, şikayet, ihbar vb. konusuyla ilgili tüm belgeleri, bilgileri ve belirli bir görüşü kapsamalıdır.

Düzenlenecek ön inceleme raporunda yer alacak konuları şöyle sıralayabiliriz.

-Ön inceleme raporunun hangi kuruma ait olduğunun,

-Ön inceleme iznini veren makamın kim olduğunun,

-Ön inceleme izninin tarih ve sayısının,

-Ön incelemeyi kimin veya kimlerin yaptığının,

-Ön incelemeye ne zaman başlandığının ve ne zaman bitirildiğinin,

-Ön inceleme izninin hangi konuları ve kimleri kapsadığının,

-Ön inceleme emrinde yer verilmekle beraber gerekçesi belirtilmek suretiyle ön inceleme kapsamına alınmayan suçlar ve faillerinin,

-4483 sayılı Kanun'a göre hakkında ön inceleme yapılacak kişi ve konuların neler olduğunun,

-Ön inceleme konusu iddia veya ihbarın neden ibaret olduğunun,

-Bu iddia veya ihbar konusu kapsamında kalan memur veya diğer kamu görevlisinin (sanıkların) saptanması,

-Ön inceleme konusu ile ilgili belge ve bilgilerin sırayla kısaca açıklanması,

-Ön inceleme kapsamında olan memur veya diğer kamu görevlisinin (sanığın) usulüne uygun olarak alınan ifadesinin,

-Tanıkların kim olduğunun ve yeminli ifadelerinin,

-Memur veya diğer kamu görevlisinin (sanığın) savunmasının, tanık ifa-

delerinin, varsa bilirkişi raporunun ve ön inceleme ile ilgili tüm bilgi ve belgelerin bir arada değerlendirilmesi,

-Bu değerlendirme sonucu, iddianın veya ihbarın gerçek olup olmadığının ya da 4483 sayılı Kanun kapsamına girip girmediğinin belirlenmesi,

-Bu değerlendirme sonunda varılan görüşün (soruşturma izni verilsin veya verilmesin şeklinde) belirtilmesi,

-Ön inceleme raporunu hazırlayan ön incelemecilerin isim ve soyadlarının yazılması ve imzalanması,

-Ön inceleme ile ilgili tüm belgelerin numaralandırılarak ön inceleme raporuna eklenmesi,

bb-Ön İnceleme Raporunda Yer Alması Gereken Noktaları Tartışıp Açıklamak:

Ön inceleme elemanı, ön inceleme konusu ile ilgili bilgi ve belgeleri ön inceleme raporuna yazdıktan sonra, bunları tartışması ve açıklaması gerekir. Ön inceleme raporuna (a) bendinde belirtilen konuların tek tek yazılması yeterli değildir. Bunların ön inceleme konusuyla ve sanık ile ilgili olarak tartışılarak değerlendirilmesi, gerek görülen yerlerde açıklayıcı bilgilere yer verilmesi, böylece inceleme konusunun somut bir şekilde ortaya konması gerekir.

cc-Ön İnceleme Raporunda Bir Görüşe Varmak:

4483 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesine göre bir suçun ön incelemesini yapmakla görevlendirilen ön inceleme elemanı, suç ile ilgili her türlü bilgi ve belgeleri elde ettikten sonra bunları yorumlayarak bir sonuca varması gerekir. Varılacak bu sonuç, ön inceleme elemanının görüşüdür. Her ön inceleme elemanı mutlaka bir sonuca varmalıdır. Bu sonuç, sanığın lehinde veya aleyhinde olabilir. Varılacak bu sonuç, soruşturma izni vermeye yetkili mercie ışık tutacaktır. Bu açıdan ön inceleme raporunda görüş belirtmek önemli bir görevdir.

dd- Ön İnceleme Sırasında Öğrendiği veya Ortaya Çıkardığı Suçları Yetkili Mercie Bildirmek:

Ön inceleme elemanının yürütmekte olduğu bir ön inceleme sırasında, ön inceleme emri kapsamında olmayan ancak, cezai kovuşturmayı gerektiren bir suça rastladığı ya da öğrendiği zaman durumu yetkili mercie bildirmesi gerekir. Bu konudaki yasal düzenleme TCK'nun 235 inci maddesinde yer alan " memurlardan biri görevini yaptığı sırada, görevine ilişkin olarak kamu adına

kovuşturmayı gerektiren bir suç işlendiğini öğrenip de ilgili daireye bildirmede ihmal gösterirse dört aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır ve bu cezaya öğrenilen suçun önemine göre ayrıca süreli veya süresiz memuriyetten mahrumiyet cezası da eklenir. Eğer fail, adli kolluk memurlarından biri ise, verilecek ceza bir yıl hapis cezasından aşağı olamaz ve her halde memuriyetten süresiz mahrumiyet cezası da hükmolunur." hüküm ile yapılmıştır.

Yine 4483 Kanun'un 4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında da buna paralel bir hükme yer verilmiştir.

ee-Ön İnceleme Raporunu Soruşturma İznini Vermeye Yetkili Mercie Teslim Etmek:

Ön inceleme emrine dayanak olarak ön inceleme elamanınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen rapor, ilgili memur veya diğer kamu görevlisi (sanık) hakkında soruşturma izni verilip verilmeyeceği yolunda bir karar verilmesi için soruşturma izni vermeye yetkili mercie teslim edilmesi gerekmektedir. Böylece, ön inceleme emrinin verilmesiyle başlayan görev, ön inceleme raporunun soruşturma izni vermeye yetkili mercie teslim edilmesiyle sona erer. Burada ön inceleme emrini vermeye yetkili merciiyle soruşturma izni vermeye yetkili merciin aynı olduğunu gözden kaçırmamak lazım.

4483 sayılı Kanun'da ön inceleme ile görevlendirilen kişi ve/veya kişilerin ön incelemeyi ne kadar süre içerisinde sonuçlandıracağı konusunda herhangi bir yasal düzenleme bulunmamakla birlikte herhalde bu sürenin anılan Kanunun 7 inci maddesinde belirtilen süre uzatımı ile birlikte suçun öğrenildiği tarihten itibaren en az 45 gün olduğunda şüphe yoktur.

Ancak 45 inci günde teslim edilen ön inceleme raporunun aynı gün içerisinde yetkili merci tarafından incelenip karara bağlanması mümkün olmadığından, Kanunda öngörülen maksimum 45 günlük sürenin tamamının ön inceleme elemanı tarafından kullanılmaması gerekir.

Dolayısıyla, ön inceleme elemanının, ön inceleme raporunu bu sürenin dolmasından en az 5 (beş) gün önce karar verecek yetkili mercie sunmasında fayda görülmektedir.

Anılan Kanunda öngörülen süre uzatımı dahil 45 (kırk beş) günlük süre içerisinde bir karar verilmemesi durumunda, ilgililerin cezai sorumluluğu olacağı muhakkaktır.

C-SORUŞTURMA İZNİ:

Ön inceleme elemanı, 4483 sayılı Kanun'a göre yaptığı ön inceleme neticesinde düzenlediği rapor ve eklerini, dosya halinde kendisini ön inceleme ile görevlendiren mercie sunmak zorundadır.

Yetkili merciin de, kendisine sunulan bu raporu anılan Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen suçun işlendiğini öğrendiği tarihten itibaren ön inceleme süresi dahil 30 (otuz) gün içerisinde karara bağlaması gerekir. Ancak gerek ön inceleme elemanı ve gerekse yetkili merci makul sebep göstererek bu süreyi 45 (kırk beş) güne çıkarabilir. Her iki durumda da bu 45 günlük yasal sürenin aşılmamasına dikkat edilmelidir.

Aksi halde, yani makul bir sebep gösterilmeden 30 (otuz) günlük sürenin aşılması veya makul bir sebep gösterilmek suretiyle alınan 15 (on beş) günlük ek sürenin de geçmesinden sonra karar verilmesi durumunda ilgililerin cezai sorumluluğunun doğacağı açıktır.

4483 sayılı Kanun'un 7 nci maddesinde öngörülen 30 (otuz) ve 45 (kırk beş) günlük süreler hak düşürücü süre olmadığından bu süreler bittikten sonra dahi bir karar verilmesi gerekir, bu durum, hakkında ön inceleme yapılan kişiye herhangi bir hak sağlamaz.

Ayrıca, yetkili merciin kanunda öngörülen 30+15 günlük süre içerisinde karar vermemesi halinde, gerek yetkili merciin ve gerekse ön inceleme elemanının cezai sorumluluğun saptanması, ön incelemenin seyrine ilişkin ve bunun da ilgilileri hakkında yapılacak ön inceleme ile ortaya konulabileceği açık olup, ilgililerin Kanunda öngörülen 30+15 günlük süreyi uzatma gayreti içinde bulunmalarına gerek yoktur. Çünkü ön incelemenin belirtilen süre içerisinde yapılıp yapılamayacağının takdiri soruşturma iznini verecek merci ile buna itirazen bakacak olan yargı yerinin takdirine bağlı bir olaydır. Bu nedenle suçun işlendiğinin yetkili merci tarafından öğrenilme tarihinin ötelendirilmesi yoluna gidilmemelidir.

1-Soruşturma İzninin Kapsamı:

4483 sayılı Kanun'un var oluş amacını yeniden göz önünde bulunduracak olursak, esas amaç memurun veya diğer kamu görevlisinin haksız yere suçlanmasını önlemektir. Bu amaçla 4483 sayılı Kanun'un kapsamındaki bir suçun soruşturulması izin temeline dayandırılmıştır. Amaç bazı olayları izin almaksızın soruşturma konusu yapmayı engellemektir.

Bu nedenle şikayet, ihbar veya iddia konusu bir olayın ön incelemesi yapılıp ön inceleme raporu düzenlendikten sonra, bu rapor soruşturma izni vermeye yetkili mercie sunulur. Yetkili merci, ön inceleme raporu ve eklerini inceleyerek haklarında ön inceleme yapılanlarla ilgili olarak, Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen süreler içinde "soruşturma izni verilmesi" veya "soruşturma izni verilmemesi" konusunda karar vermek mecburiyetindedir. Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.

İşte bu soruşturma izninin kapsamı 4483 sayılı Kanun'un 8 inci maddesinde; "soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar, şeklinde ifade edilmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında ise soruşturma sırasında izin verilen olay ve konudan tamamen ayrı veya farklı bir suç olarak nitelendirilebilecek bir fiil ortaya çıktığında yeniden izin alınması zorunludur. Maddenin üçüncü fıkrasında da, suçun hukuki niteliğinin değişmesi yeniden izin alınmasını gerektirmez" hükümlerine yer verilmiştir.

Bu madde bütünüyle değerlendirildiğinde ceza yargılamasının konusunun ele alındığı görülmektedir. Bilindiği gibi ceza yargılamasında kişi ve fiil olmak üzere iki temel unsur söz konusudur. Öncelikle suç oluşturduğu iddia olunan olayın kimler tarafından gerçekleştirildiği, ikinci olarak da bu kişilerin hangi fiili işledikleri belirlenmelidir.

Kanun'un 8 inci maddesinin birinci fıkrası bu ilkeleri göz önünde bulundurarak soruşturma izninin kapsamını düzenlemektedir. Buna göre, soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsayacaktır. Verilen izin üzerine Cumhuriyet başsavcısının yapacağı hazırlık soruşturmasında, işi geciktirecek sorunlarla karşılaşmaması için yetkili merciin soruşturma izninde, olayı gerçekleştirdiği ileri sürülen kişilerin kimler olduğu ve bunların işledikleri iddia olunan fiillerinin neler olduğu açıkça yazılmalıdır.

Maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları Cumhuriyet başsavcılıkları ile yargı mercileri tarafından uygulanacak hükümleri içermektedir.

2-Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler:

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde, soruşturma izni vermeye yetkili merciler sayılmış olup, bu husus "B-ÖN İNCELEME" bölüm başlığı altında incelendiğinden ve ön inceleme izni vermeye yetkili merciin aynı zaman-

da soruşturma izni vermeye de yetkili olması nedeniyle burada tekrar etmeye gerek duyulmamıştır.

Yalnız, bu yetkinin, maddede sayılan kişilerin (Bakan, Vali, Kaymakam....gibi) yoklukları halinde, bunların vekilleri tarafından kullanılabileceğinin,

Yetkili merciin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevinin esas alınması ile,

Ast memur ile üst memurun aynı fiili işlemeleri halinde iznin üst memurun bağlı olduğu merciden istenileceğinin bilinmesi gerekmektedir.

3-Karar Verme Süresinin Başlangıcı:

4483 sayılı Kanun'un 7 nci maddesinde öngörülen karar verme süresinin başlangıcında suçun işlendiğinin yetkili merci tarafından öğrenildiği tarih esas alınmıştır.

Yetkili merci ise, suçun işlendiğini bizzat veya soruşturma iznini isteyen Cumhuriyet başsavcısının talebinden veya herhangi bir ihbar veya şikayet olduğunda öğrenebilecektir.

Maddenin açık hükmü izin merciinin suçun işlendiğini yukarıda belirtilen biçimlerde öğrendiğinde süreyi başlattığına göre, sürenin başlangıcının ön inceleme emrinin verildiği tarih olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

4-Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Mercice Yapılacak İşlemler:

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde sayılan izin vermeye yetkili merciler, kendilerine tevdi edilen ön inceleme raporunu her şeyden önce Kanunda öngörülen süre içerisinde inceleyip haklarında ön inceleme yapılan memurlar veya diğer kamu görevlilerinin 4483 sayılı Kanun kapsamındaki üstlerine atılan suçu veya suçları işleyip işlemediklerini saptamalıdır. Bu saptamaya göre de aşağıdaki şekillerde karar verebilir.

a-Soruşturma İzni Verilmesine Kararı:

Yetkili merciin, haklarında ön inceleme yapılanların ön inceleme konusu suçu işlediklerinin tespiti üzerine vereceği bir karar türüdür.

b-Soruşturma İzni Verilmemesine Kararı:

Yetkili merciin, hakkında ön inceleme yapılanların ön inceleme konusu suçu işlemediklerinin tespiti üzerine vereceği bir karar türüdür.

c-Raporun Ön İnceleme Elemanına İadesi:

Yetkili merci, ön inceleme raporunda usul ve esas yönünden herhangi bir eksiklik gördüğünde, ön inceleme raporunu, incelemeyi yapan görevliye bu eksiklikleri tamamlaması için iade edebileceği gibi, bunun tamamlanmasını başka bir inceleme elemanından da isteyebilir. Bu istemini de bir süreyle sınırlayabilir. Ancak bu süre dahi her halde Kanunda öngörülen maksimum 45 (kırk beş) günlük süreden fazla olmamalıdır. Bu karara itiraz mümkün değildir.

d-Hakkında Ön İnceleme Yapılan Kişinin veya Ön İnceleme Konusu Edilen Suçun 4483 Sayılı Kanun Kapsamında Olmadığının Saptanması:

Ön inceleme elemanı, hakkında ön inceleme yapılan kişinin veya ön inceleme konusu edilen suçun 4483 sayılı Kanun kapsamında olmadığını saptaması durumunda, bunu her halükarda kendisini görevlendiren yetkili mercie sunacağı ön inceleme raporunda belirtmek zorunda olduğu gibi, belirtmemesi durumunda bu husus yetkili merci tarafından da saptanabilir.

Böyle bir durumla karşılaşıldığında ise, yetkili merci vereceği kararda hakkında ön inceleme yapılan kişinin veya ön inceleme konusu edilen suçun 4483 sayılı Kanun kapsamında olmadığı, Cumhuriyet savcılığınca genel hükümlere göre re'sen kovuşturması gereken kişi ve/veya suç olduğunu belirterek dosyayı yetkili Cumhuriyet savcılığına göndermelidir. Ayrıca varsa ilgilisine (şikayetçi, muhbir) de bildirimde bulunulmalıdır.

Bu şekilde verilen karara itiraz mümkün değildir.

Ancak, yetkili Cumhuriyet savcısı, kendisine bu şekilde intikal eden dosyayı incelemesi sonrasında, 4483 sayılı Kanun uyarınca hakkında ön inceleme yapılan kişi ve/veya ön inceleme konusu edilen suçun 4483 sayılı Kanun kapsamında olduğunu belirterek, yetkili merciden anılan Kanun uyarınca soruşturma izni isteyebilir.

Bu halde, yetkili merciin önceki kararında ısrar etme hakkı yoktur. Dolayısıyla, 4483 sayılı Kanun'a göre işlemleri başlatıp bir karar vermesi gerekir.

Cumhuriyet savcısının, genel hükümlere göre re'sen kovuşturma yapıp, dava açması ve mahkemenin sanığın ve/veya suçun 4483 sayılı Kanun kapsamında olduğunu belirtip Cumhuriyet savcısından, yetkili merciden soruşturma izni istenmesi gerektiği nedeniyle yargılamanın durdurulmasına kararı vermesi durumunda da yetkili merci tarafından aynı usulün izlenmesi gerekmektedir.

e-Ön İnceleme Konusu Edilen Eylemin TCK veya Diğer Kanunlarda Gösterilen Suçlardan Olmadığının Saptanması:

Gerek ön inceleme elemanı ve gerekse yetkili merci ön inceleme konusu edilen eylemin TCK veya diğer kanunlarda gösterilen suçlardan (disiplin suçu veya suçun tazmini niteliğinin bulunması gibi,...) olmadığını saptamaları halinde, ön inceleme elemanı bunu raporunda belirtebileceği gibi, yetkili merci de, eylemin TCK ve diğer kanunlarda gösterilen suçlardan olmadığını belirterek soruşturma izni verilmemesine karar verebilir.

Ancak, bu şekilde verilen karara karşı yetkili Cumhuriyet başsavcısı ile varsa şikayetçinin itiraz hakkı mevcuttur.

f-Ön İnceleme Konusu Edilen Suçun Affa veya Zamanaşımına Uğramış Olduğunun Saptanması:

4483 sayılı Kanun'un, memurlar ve diğer kamu görevlilerini kapsayan özel soruşturma yönteminde getirdiği yeniliklerden birisi de, bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan MMHK'da öngörülen ve yetkili kurullarca yapılan hazırlık soruşturmasının Cumhuriyet başsavcılıklarına devredilmesidir.

Buna göre, yetkili merci yaptırmış olduğu ön inceleme sonucunda sadece, memur veya diğer kamu görevlisinin üstüne atılan suçu işleyip işlemediğine karar verecek ve suç işlemişse hakkında hazırlık soruşturması yapılması için yetkili Cumhuriyet başsavcısına izin verecektir.

Artık bundan sonra yetkili Cumhuriyet başsavcısı hazırlık soruşturmasını yürütecektir.

Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna göre yapılan hazırlık soruşturmalarında, sanığa isnat edilen suçun gerçekleştiğinin saptanması halinde verilen lüzumu muhakeme kararının iddianame yerine geçmesi ve bu kararda yargılama yerinin de belirtilmesinin zorunluluğu nedeniyle, sanığın işlediği suçun hangi ceza maddesini ilgilendirdiğinin saptanması gerekmekteydi.

Ancak, 4483 sayılı Kanun "hazırlık soruşturması"nı Cumhuriyet başsavcısına devretmiş ve sanık hakkında kamu davasının açılması durumunda "iddianame" hazırlama görevi de "Cumhuriyet başsavcısı" na verilmiştir.

Öte yandan, anılan Kanun'da memur veya diğer kamu görevlisinin hakkında hazırlık soruşturmasını yürütecek Cumhuriyet başsavcıları ve yargılamalarını yapacak mahkemeler sayılmıştır.

Dolayısıyla, 4483 sayılı Kanun'a göre verilecek kararlarda sanığa isnat edilen suçun hangi ceza maddesini ilgilendirdiğinin saptanması önem arz etmemektedir. Çünkü her şeyden önce bu bir "iddianame" değildir.

Bununla birlikte 4483 sayılı Kanun'un soruşturma izninin kapsamı başlıklı 1 inci maddesinde, "soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ilerde soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar." hükmüne de yer verilmiş olması nedeniyle, ön inceleme konusu yapılan suçun zamanaşımına uğradığı veya af kapsamında bulunduğunun belirtilerek soruşturma izni verilmemesi durumunda, anılan madde hükmü ile amaçlanan sonuca ulaşmak imkansız hale gelecektir.

Bu bağlamda, anılan Kanunun doğrudan veya dolaylı olarak sanığa isnat edilen suçun ceza maddesindeki karşılığını belirleme yetkisi vermediği dikkate alındığında, ceza maddesini tespitle zorunlu kılınmayan "ön inceleme elemanı", "yetkili merci" ile "itiraz mercii" nin suçun zamanaşımına uğradığına veya af kapsamında olup olmadığını saptamaya yönelik bir girişimde bulunması da yasal olarak mümkün olmasa gerekir.

Ayrıca, Devletin, sanığı cezalandırma hakkını askıya alan-önleyen bir nitelik taşıyan af veya zamanaşımı nedeniyle kovuşturmaya veya karar verilmesine yer olmadığına kararı, dosyayı kapatan bir karar olması nedeniyle yargısal nitelik taşıdığında şüphe bulunmamaktadır.

Diğer yandan, ön inceleme sırasında eylemin mahiyetinin belirlenmesi, suçun tavsifi, uygulanacak maddenin tespiti, dolayısıyla zamanaşımı süresinin veya suçun af kapsamında olup olmadığının tayini konularında yanılgı olabilir.

Bu nedenle, zamanaşımının tespiti ile suçun af kapsamında olup olmadığının tespitini, bütün delilleri bizzat teyit edip; bunların son olarak değerlendirilmesi ile suçun tavsifini yaparak uygulanacak olan hükmü tayin ve tespit eden Hakime bırakmak gerekir.

Çünkü, bu hususlarda vaki bir yanılgı sanığın, böyle bir atıfetten yararlanma hakkı olmadığı halde cezalandırmama sonucunu doğuracaktır ki, bu da kamu hukuku için telafi edilemeyecek bir durum meydana getirecektir.

Oysa, aksi durumda, yani ön inceleme safhasında zamanaşımı süresinin veya suçun af kapsamında olup olmadığının tespit edilmemesi halinde sanığa verilecek telafisi mümkün olmayan bir zarar mevcut değildir; yargılanma sırasında, hatta temyiz safhasında zamanaşımı süresi veya suçun af kapsamında olduğu tespit edilip yararlanması sağlanabilecektir.

Şu halde, ön inceleme safhasında zamanaşımı süresinin veya suçun af kapsamında olduğunun tespitinin yapılmasından kaçınılması gerekmektedir.

Ancak, "Danıştay İkinci Dairesi" ve "Bölge İdare Mahkemeleri" nin, yargılama ekonomisi ve mahkemelerin gereksiz yere meşgul edilmemesi gerektiği kanaatiyle zamanaşımı veya af müessesesini uygulayabilmesi de mümkündür. Nitekim, uygulamada bu yöndedir.

Yetkili merciin, zamanaşımı veya af nedeniyle soruşturma izni vermemesi durumlarında, bu kararların yetkili Cumhuriyet başsavcısı ile varsa şikayetçiye bildirmesi zorunludur. Bu kararlara itiraz edilmesi de mümkündür.

g-Sanığın Öldüğünün Saptanması:

4483 sayılı Kanun kapsamındaki bir suçun ön incelemesinin yapılması sırasında sanığın öldüğünün saptanması halinde bunu teyit eden nüfus kayıt örneğinin eklenmesi suretiyle, ön inceleme elemanı tarafından, sanık öldüğünden hakkında soruşturma izni verilmemesine şeklinde görüş getirilmesi; yetkili merci tarafından da bu şekilde karar verilmesi gerekmektedir.

Bu kararın, yetkili Cumhuriyet başsavcısı ile varsa şikayetçiye tebliği de zorunludur.

5-Yetkili Merci Tarafından Verilen Kararların Tebliği:

4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde sayılan izin vermeye yetkili merciler, anılan Kanun uyarınca hazırlanan ön inceleme raporunu inceledikten sonra, şayet dosyada usulü bir eksiklik yok ise bu Kanunun 7 nci maddesinde öngörülen en geç 30+15 günlük bir süre içerisinde ön inceleme kapsamındaki sanıklar hakkında "soruşturma izni verilmesi" veya "soruşturma izni verilmemesi" şeklinde bir karar vermek zorundadırlar.

Ancak, ön inceleme raporunda usulü bir eksiklik saptamaları durumunda, bu eksikliğin tamamlanması için ön inceleme elemanına iadesine;

Ön inceleme raporuna konu edilen suç veya sanığın 4483 sayılı Kanun kapsamında olmadığını saptamaları durumunda ise, dosyayı, genel hükümlere göre hazırlık soruşturmasını yürütmekle görevli ve yetkili Cumhuriyet başsavcılığına gönderme kararı vermeleri gerekir.

Yetkili merci tarafından hakkında ön inceleme yapılan sanığın soruşturulmasına karar verildiği durumda, bu karar sadece sanığa tebliğ edilmeli, ayrıca kararın kesinleşmediği belirtilmek suretiyle de yetkili Cumhuriyet başsavcısına ve varsa şikayetçiye bu konuda bilgi verilmelidir.

MMHK'a göre sanık hakkında verilen lüzumu muhakeme kararının, sanığa bizzat tebliği öngörülmekteydi oysa, 4483 sayılı Kanun'da bu konuda açık

bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu halde, 7201 sayılı Tebligat Kanunu ve ilgili mevzuata göre tebligat yapılacaktır.

Soruşturma izni verilmemesi durumunda ise, karar sadece Kanunun 12 nci maddesinde sayılan ve hazırlık soruşturmasını yürütmekle yetkili Cumhuriyet başsavcısı ile varsa şikayetçisine muhakkak tebliğ edilmeli, sanığa da bu konuda bilgi verilmelidir.

Soruşturma izni verilmemesi kararının tebliğinde, haklarında ön inceleme yapılanlardan en üst görevdeki memur veya kamu görevlisinin unvanı ve atanma biçiminden hareket edilerek, tebligat buna göre Yargıtay, il ve ilçe Cumhuriyet başsavcılıklarından birisine yapılmalıdır.

Yine, ön incelemeye konu olayın ortaya çıkmasını sağlayan kişinin şikayetçi mi, yoksa muhbir mi olup olmadığının takdir yetkisi, karara itirazen bakacak yargı yerlerine ait olduğundan, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararların olayı ortaya çıkaran kişiye muhakkak tebliğ edilmesi de gerekir.

Soruşturma izni verilmemesine ilişkin karar, yetkili Cumhuriyet başsavcısına tebliğ edilirken, ön inceleme raporunu da kapsayan dosyanın bir örneğinin de eklenmesi gerekmektedir.

Yetkili merci tarafından verilen kararın, hem soruşturma izni verilmesini ve hem de verilmemesini kapsaması durumunda, hangi sanık ve suç maddesinden dosyanın gönderildiği üst yazıda belirtilmelidir.

Yine kararda, isimlerine yer verilen sanıkların unvanları itibariyle haklarında hazırlık soruşturmasını yürütecek Cumhuriyet başsavcılarının farklılık arz etmesi durumunda da, hangi sanığın hangi suçundan dolayı dosyanın gönderildiğinin de yetkili Cumhuriyet başsavcılığına yazılacak üst yazıda belirtilmesi gerekmektedir.

6-Kararlara İtiraz:

Yetkili merciler tarafından verilen "soruşturma izni verilmesi", veya "soruşturma izni verilmemesi" kararları kendisine tebliğ edilen ilgililer (sanık, yetkili Cumhuriyet başsavcısı veya vekili ile varsa şikayetçi), tebliği izleyen 10 (on) gün içerisinde bu kararlara karşı itiraz edebilecektir.

7-İtiraz Süresi:

4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin kararına karşı itiraz süresi 10 (on) gün olarak belirtilmiştir.

Ancak, bu sürenin hangi durumlarda uzayıp uzamayacağı konusunda bir açıklık bulunmamaktadır.

İtiraz süresinin başlangıcı, kararın tebliğini izleyen gün olup, bu günden itibaren ileriye doğru 10 (on) gün sayıldıktan sonra 10 (on) uncu günü mesai bitimine kadar itiraz dilekçesinin verilmesi gerekmektedir.

Ancak, son gün resmi tatil gününe (resmi ve dini bayramlar, Cumartesi ve Pazar günleri) rastlarsa, resmi tatilin bitimini izleyen günün mesai bitimine kadar itiraz dilekçesinin verilmesi zorunludur.

İtirazın son gününün çalışmaya ara verme (Adli Tatil) veya Bakanlar Kurulunca verilen idari izne rastlaması durumunda bu süre uzamaz.

8-İtiraz Dilekçesinin Şekli:

İlgilerine göre, yetkili Cumhuriyet başsavcısı, şikayetçi ve sanık tarafından yapılacak itirazlara ilişkin dilekçelerde bulunması zorunluluk arz eden hususlar konusunda 4483 sayılı Kanun'da herhangi bir düzenleme yer almamakla birlikte, itirazların kısa sürede sonuçlandırılabilmesi için anlaşılabilir olması gerekmektedir.

Buna göre ise;

-İtiraza konu edilen yetkili merci kararının tarih ve sayısı ile hangi merci olduğunun belirtilmesi,

-Yetkili merciin kararının tebliğ tarihinin yazılması ve varsa tebliğ evrakının eklenmesi,

-İtirazın sebebi ile kanuni dayanaklarının açıklanması, itiraza dayanak teşkil eden belgelerin eklenmesi,

-Dilekçenin, tarih ve ad-soyadı yazılmak suretiyle imzalanması gerekir.

9-İtiraz Dilekçelerinin Verileceği Yerler:

4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve verilen kararın türüne göre ilgilileri tarafından 10 (on) gün içerisinde itiraz edileceği belirtilmiştir.

Bu konuda, anılan Kanunda açık bir düzenleme bulunmaması nedeniyle özellikle birden fazla memur veya diğer kamu görevlisi hakkında yine birden fazla suçlarından dolayı yürütülen ön inceleme sonrasında verilen kararların,

ilgililerine farklı zamanlarda tebliğ edilmesi ve bunların da itiraz dilekçelerini farklı zamanlarda ve farklı yerlere vermeleri, bazı kişilerin de (sanık veya şikayetçi) itiraz mercilerini saptamada zorluk çekmeleri nedeniyle uygulamada karışıklıklar çıktığı görülmektedir.

Bu nedenle, itiraz dilekçelerinin, kararı veren yetkili mercie doğrudan veya bu mercie iletilmek üzere dolaylı olarak verilmesi; itiraza bakmakla görevli mercie (Danıştay veya bölge idare mahkemesi) ise verilmesinden kaçınılması gerekmektedir.

10-İtiraz Dilekçesinin Verilmesi Üzerine Yapılacak İşlemler:

a-İtiraz Dilekçesinin Doğrudan Yetkili Merciin Bulunduğu Kuruma Verilmesi:

Kurumun ilgili birimi, bir ön inceleme dosyasında yapılan tebligatlara ilişkin tebellüğ alındılarını dosyaya koyarak, kendilerine intikal eden itiraz dilekçelerinin havale kaydını yapıp, bu dosyada verilen karara karşı itiraz etmesi gereken başka bir kişi (Cumhuriyet başsavcısı, şikayetçi veya sanık) olup olmadığını saptadıktan sonra, dosyada bulunan tebellüğ alındılarına göre makul bir süre bekleyip, dosyanın tekemmülünü sağlayacak bilahare, dosyayı itiraza bakmakla görevli ve yetkili Danıştay veya Bölge İdare Mahkemesine gönderecektir.

İtiraz dilekçesinde, itiraz merci olarak yanlış yerin gösterilmesinde dahi (yani itiraza Danıştay bakması gerekirken, Bölge İdare Mahkemesi olarak yazılmışsa) doğrusunu tespit ettiği itiraz merciine göndermesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

b-İtiraz Dilekçesinin Yetkili Merciin Bulunduğu Kuruma veya İtiraz Merciine İletilmek Üzere Başka Bir Kuruma Verilmesi:

Kendisine itiraz dilekçesi verilen kurum, itiraz dilekçesinin verildiği gün, dilekçenin havale kaydını yapıp, dilekçenin üzerine şerh düşmek zorundadır.

Bundan sonra, dilekçe hangi mercie (izin vermeye yetkili merci veya itiraza bakmakla yetkili merci) hitaben yazılmışsa, dilekçeyi o mercie ivedilikle göndermelidir.

c-İtiraz Dilekçesinin Doğrudan İtiraza Bakmakla Görevli ve Yetkili Mercie Verilmesi ve Dilekçe Üzerinde İlk İnceleme Yapılması:

İtiraza bakmakla görevli merciler, 4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında Danıştay ve Bölge İdare Mahkemeleri olarak gösterilmiştir.

İtiraza bakmakla görevli merci, her şeyden önce kendisine doğrudan verilen itiraz dilekçesinin esas kaydını yapmadan önce ilk incelemesini yaparak, bu itiraza bakmakla görevli ve yetkili olup olmadığını saptamalı, şayet görevli ve yetkili ise dosyasını istemelidir. Aksi halde, yani görevli ve yetkili olmadığını saptaması durumunda ise, itiraza bakmakla görevli ve yetkili mercie göndermelidir.

Bu görev, Bölge İdare Mahkemesinde başkan veya görevlendireceği bir üye (hakim); Danıştay'da ise, Kıdemli Tetkik Hakimi veya Daire Başkanı tarafından görevlendirilecek bir Hakim tarafından yerine getirilebilir.

Ayrıca, bunun bir yargı kararı olmaması nedeniyle Danıştay ve Bölge İdare Mahkemeleri arasında çıkması muhtemel bir uyuşmazlık da önlenmiş olur.

11-Dosyaların Tekemmül Ettirilmesi ve İtiraza Bakmakla Görevli Mercie Gönderilmesi:

Yetkili merciin başında bulunduğu kurumun memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki incelemeler ile ilgili birimi, ön incelemesi yapılıp karara bağlanan olaya ilişkin dosyayı tüm eklerinin asılları veya onaylı örneklerini bir dosya haline getirip dizi pusulasına bağladıktan sonra yetkili merci kararının ilgililerine tebliğine ilişkin tebliğ alındılarını ve kuruma doğrudan veya dolaylı yollardan gelen itiraz dilekçelerini de eklemek suretiyle en üst konumdaki sanığın unvanını esas alarak itiraza bakmakla görevli ve yetkili Danıştay veya bölge idare mahkemesine gönderecektir.

Dosya gönderme yazısında da, karara kimler tarafından itiraz edildiği, kararın itiraz etmeyen sanık/sanıklar yönünden kesinleştiği, kesinleşen kısmının yetkili Cumhuriyet başsavcılığına gönderildiğine ilişkin bilgilere yer verilmelidir.

Yetkili merci kararının, iştirak halinde işlenmeyen veya aralarında maddi ve hukuki bağlılık bulunmayan suçları kapsaması ve bu suçların görev ve sıfatları sebebiyle farklı kişiler tarafından işlenmesi nedeniyle haklarında hazırlık soruşturmasını yürütecek Cumhuriyet başsavcılıkları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile il ve ilçe Cumhuriyet başsavcısı olacağından, bu şekildeki yetkili merci kararına esas dosyanın da tefrik edilerek, ayrı ayrı itiraza bakmakla görevli yere gönderilmelidir.

Nitekim, Danıştay İkinci Dairesinin 6.4.2000 günlü ve E:2000/987, K:2000/2041 sayılı kararında da; "...Anılan Kanunun 10 uncu maddesinde, bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur ol-

mayanın, memur olanla; ast memurun, üst memurla aynı mahkemede yargılanacakları belirtilirken; 12/a maddesinde de; müsteşarlar hakkındaki hazırlık soruşturmasının Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı Vekilinin; 12/b maddesinde de; ortak kararla veya Başbakanın onayı ile atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki hazırlık soruşturmasını ise İl Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcı vekilinin yapacağı kurala bağlanmıştır.

Olayda ise, haklarında 6 ncı maddeden ön inceleme izni verilen Müsteşar .... ile Genel Müdür ....ve 7 nci maddeden ön inceleme izni verilen Müsteşarlar .... ve Genel Müdür ....'ın belirtilen eylemleri ile haklarında ön inceleme izni verilen memurlardan diğerlerinin ilgilerine göre 1, 2, 3, 4 ve 5 inci maddelerde belirtilen eylemleri arasında Kanunun 10 uncu maddesinde öngörülen anlamda maddi ve hukuki bir bağlılıktan söz edilemeyeceğinden birlikte aynı mahkemede yargılanmaları da imkansız olup; her şeyden önce, 6 ve 7 nci maddelerden haklarında ön inceleme izni verilen Müsteşarlar .... ve Genel Müdür ....'ın üstlerine atılan eylemleri yönünden dosyanın tefrik edilmesi gerektiği muhakkaktır.

Açıklanan nedenlerle, dosyanın 6 ve 7 nci maddelerden haklarında ön inceleme izni verilen Müsteşarlar ....ve ....ile Genel Müdür ....'a yönelik kısmının tefriki ile ....Bakanı tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın, şayet varsa şikayetçisine ve haklarında hazırlık soruşturmasını yürütecek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı Vekiline bildirilmemiş ise bildiriminin yapılması ve belirtilen merci ve/veya varsa şikayetçisi tarafından itiraz edilmesi halinde bildirime ilişkin tebellüğ belgelerinin ve itiraz dilekçelerinin de eklenerek ayrı bir dosya halinde Dairemize gönderilmesi; 1, 2, ve 3 üncü maddelerden haklarında ön inceleme yapılan Genel Müdür ....dışındaki memurlar ve diğer kamu görevlileri yönünden soruşturma izni verilmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanı kararının da şayet ilgililerine bildirimi yapılmamış ise bildiriminin yapılarak itiraz edilmesi halinde, bildirime ilişkin tebellüğ belgelerinin ve itiraz dilekçelerinin; 4 ve 5 inci maddelerden haklarında ön inceleme yapılanlar yönünden soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın da hazırlık soruşturmasını yürütmekle görevli ve yetkili Ankara Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı vekiline ve varsa şikayetçesine bildirimi yapılmamışsa, yapılarak tebellüğ belgelerinin ve itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçelerinin eklenmek suretiyle tekemmülü sağlandıktan sonra ön incelemeye konu 6 ve 7 nci maddelerden bağımsız ayrı bir dosya haline getirilerek tüm eklerini de kapsayan şekliyle

Dairemize gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine .... gününde oybirliği ile karar verildi." Denilerek izlenecek usul belirlenmiştir.

D-İTİRAZ ETME HAKKINA SAHİP OLANLAR VE İTİRAZA BAKMAKLA GÖREVLİ MERCİLER İLE İTİRAZ ÜZERİNE VERİLECEK KARARLAR:

1- İtiraz etme Hakkına Sahip Olanlar:

a-Cumhuriyet Başsavcısı:

Bir olay nedeniyle başlatılan ön inceleme sonrasında soruşturma izni verilmemesi durumunda bu karar olaya başından beri dahli bulunsun veya bulunmasın 4483 sayılı Kanun'un 12 nci maddesine göre hazırlık soruşturmasını yürütmekle görevli ve yetkili Cumhuriyet başsavcısı tespit edilerek buna muhakkak tebligat yapılmalı ve tebliğ edildiğine ilişkin alındı da muhakkak dosyaya konulmalıdır.

Hangi memur veya diğer kamu görevlisi hakkında hangi Cumhuriyet başsavcısının hazırlık soruşturmasını yapmakla görevli ve yetkili olduğu ise 4483 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinde sayılmıştır.

Buna göre,

aa-Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili:

Cumhurbaşkanlığı Genel sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve Bakanlar Kurulu kararı ile atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile büyükşehir belediye başkanları hakkındaki hazırlık soruşturmasını yapmakla görevli ve yetkilidir.

Yukarıda unvanlarına yer verilen memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verilmemesi durumunda bu karar, suça iştirak eden tüm sanıklarla ilgili olarak anılan Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğ edilecek, adı geçenler ile suça iştiraki bulunan diğer memur ve kamu görevlileri yönünden itiraz da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili tarafından bizzat yapılacaktır.

Olay bir bütün olduğundan, yukarıda unvanlarına yer verilen memur ve diğer kamu görevlisi yönünden itiraz edilmemesi durumunda dahi suça iştiraki bulunan diğer memur ve kamu görevlileri hakkındaki itirazın da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili tarafından kullanılması, sanıkların tefriki yoluna gidilmemesi gerektiği kanaatindeyiz.

Yukarıda unvanlarına yer verilen görevliler hakkında soruşturma izni verilmesi, bunların astı konumundaki görevliler yönünden soruşturma izni verilmemesi durumunda da tebligat yine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına yapılmalı ve itirazında anılan Başsavcı veya Başsavcıvekili tarafından yapılması gerekmektedir.

bb-İl Cumhuriyet Başsavcısı Veya Başsavcıvekili:

İl Cumhuriyet başsavcısı veya başsacıvekili, ortak kararla veya Başbakanın onayı ile atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri, il ve ilçe belediye başkanları, il ve ilçe idare şube başkanları, ilde görevli diğer memur ve kamu görevlileri ile bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memur ve diğer kamu görevlileri ve 4483 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi gereğince teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyelerinden Bakanlar Kurulu kararıyla atananlar dışında kalanlar hakkındaki hazırlık soruşturmasını yapmakla görevli ve yetkilidir.

Yukarıda unvanlarına yer verilen memur ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verilmemesi durumunda bu karar, suça iştirak eden tüm sanıklarla ilgili olarak kararı veren yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu il Cumhuriyet başsavcılığına tebliğ edilecek, itiraz da il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcıvekili tarafından bizzat yapılacaktır.

Sanıkların tefrik edilmemesi ile ilgili olarak yukarıda yapmış olduğumuz değerlendirmeyi burada da tekrar ediyoruz.

Yine, yukarıda unvanlarına yer verilen görevliler hakkında soruşturma izni verilmesi, bunların astı konumundaki görevliler yönünden soruşturma izni verilmemesi durumunda da tebligat il Cumhuriyet başsavcısına yapılmalı ve itirazın da anılan Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcıvekili tarafından yapılması gerekmektedir.

Gerek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve gerekse il Cumhuriyet başsavcısı tarafından yapılacak itirazlarda, hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlilerinden en üsttekinin unvanına göre hareket edilerek itiraza bakmakla görevli yargı yeri belirlenip, itirazın belirlenen bu yargı yerine yapılması gerekmektedir.

cc-İlçe Cumhuriyet Başsavcısı Veya Başsavcıvekili:

4483 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinin (c) bendinde, diğerleri hakkında genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığı denilmek su-

retiyle (a) ve (b) bentlerinde sayılanların dışında kalan memur ve diğer kamu görevlileri kastedilmiştir.

Bunları 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinden yararlanmak suretiyle belirleyecek olursak;

-İlçe belediye başkanı ve belediye meclisi üyeleri dışında kalan ilçede görevli tüm memur ve diğer kamu görevlileri,

-İlçeye bağlı belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri,

-İlçe merkezi ile ilçeye bağlı beldelerdeki köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memur ve kamu görevlileri, dir.

Buna göre İlçe Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcıvekili ast-üst ilişkisine de dikkat etmek suretiyle 4483 sayılı Kanun'un 9 ve 12 nci maddelerinden doğan itiraz hakkını yukarıda sayılan görevliler yönünden kullanacaktır.

b-Şikayetçi veya İhbarda Bulunan:

Yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararı, kendisine bu olayı intikal ettiren kişi veya kişilere muhakkak tebliğ edilmelidir. Bunlar da, itiraz ederken yukarıda belirtilen şekilde itiraza bakmakla görevli yargı yerlerini saptayıp buna göre itiraz etmelidirler.

Bunlardan hangilerinin şikayetçi veya ihbarda bulunan olup olmadığının saptaması itiraza bakmakla görevli yargı yerlerince yapılacaktır.

c-Hakkında Ön İnceleme Yapılan (Sanık):

Hakkında ön inceleme yapılan ve sonrasında soruşturma izni verilen memur veya diğer kamu görevlisi de soruşturma izni verilmesine ilişkin karar kendisine tebliğ edildiğinde Kanun'da ön görülen süre içerisinde kendisi ile aynı olaydan dolayı hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinden en üst unvandaki kişinin durumunu esas alarak, bunun hakkında soruşturma izni verilmesi durumunda itirazını yapacağı mahkemeyi tespit edip bu kişi hakkında soruşturma izni verilmese dahi itirazını bu kişinin yapacağı yere yapmalıdır.

2-İtirazlara Bakmakla Görevli Yargı Yerleri:

a-Danıştay:

4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, itiraza, 3 üncü maddenin "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin bakacağı kurala bağlanmıştır.

Anılan kanunun 3 üncü maddesine bakıldığında;

-(e) bendinde sayılanlar hakkındaki iznin Başbakan veya Bakan,

-(f) bendinde sayılanlar hakkındaki iznin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Genel Sekreteri,

-(g) bendinde sayılanlardan Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki iznin Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri,

-(h) bendinde sayılanlar hakkındaki iznin (alt kademe belediyeleri dahil), İçişleri Bakanı tarafından verileceği görülmektedir.

Dolayısıyla "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar hakkında verilen karara karşı, yetkili veya yetkisiz olarak hangi merci tarafından verilmiş olursa olsun Danıştay İkinci Dairesine itiraz edilecektir.

b-Bölge İdare Mahkemeleri:

-(b), (c) bentleri ile (i), (j) bentlerinin ikinci cümlelerinde sayılanlar hakkındaki iznin Vali,

-(a) bendi ile (i) ve (j) bentlerinin birinci cümlelerinde sayılanlar hakkındaki iznin ise Kaymakam,

-(d) bendinde sayılanlar hakkındaki iznin en üst idari amir tarafından verileceği görülmektedir.

Dolayısıyla, yukarıda sayılanlar hakkında verilen karara karşı ise, yine yetkili veya yetkisiz olarak hangi merci tarafından verilmiş olursa olsun kararı veren merciin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine itiraz edilecektir.

Çünkü Kanun'da yetkili itiraz merci gösterilirken, kararı veren merciin hukuki statüsü değil, hakkında ön inceleme yapılan sanığın görev unvanı esas alınmıştır.

Aksi bir durumda, yani yetkili merciin hukuki statüsüne göre itiraz merciinin belirlenmesi halinde, TBMM Başkanı, TBMM Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Başbakan, bakan ve İçişleri Bakanı tarafından verilen kararlara karşı Danıştay İkinci Dairesine; Vali, kaymakam ile en üst idari amir tarafından verilen kararlara karşı da kararı veren merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesine itiraz edileceği sonucuna varılacaktır ki; uygulamada özellikle 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (d)

bendinde ifadesini bulan "en üst idari amir" kavramının siyasi otoriteyi temsil eden kişi yani Başbakan ve bakanlar olduğu yolunda bir görüşün yerleştiği ve özellikle Ankara Bölge İdare Mahkemesi kararlarının bu doğrultuda oldukları göz önüne alındığında, anılan bent kapsamında bir memur veya diğer kamu görevlisi hakkında Başbakan veya bakanın en üst idari amir olarak vermiş olduğu kararların itiraz merciinin de Danıştay İkinci Dairesi olması gerektiği sonucu ortaya çıkacaktır. Bunun ise bölge idare mahkemeleri ile Danıştay arasında görev ve yetki uyuşmazlıklarının çıkmasına sebebiyet vereceği görülmektedir.

Kanun maddelerinin bir bütün olarak incelenmesinden, Kanun Koyucunun itiraza bakmakla görevli yargı yerlerinin görev ve yetki alanlarını belirlerken, memur ve diğer kamu görevlisinin hukuki statüsüne göre hareket ettiği kanaati ağır basmaktadır.

Sonuç olarak burada, kararı veren merciin, hakkında ön inceleme yapılan memur veya kamu görevlisinin unvanına göre izin vermekte yetkili olup olmadığına bakılmayacaktır.

3-İtiraz Edilirken Göz Önünde Bulundurulması Gereken Hususlar:

a-Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığınca İtiraz:

Yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararını tebellüğ eden Cumhuriyet başsavcısı, kanunda öngörülen 10 (on) günlük itiraz süresi içerisinde, her şeyden önce kararda belirtilen memur veya diğer kamu görevlisi hakkında 4483 sayılı Kanun'a göre hazırlık soruşturmasını yürütme yetkisinin olup olmadığını saptamalı, yetkili ise hakkında ön inceleme yapılan sanığın hukuki statüsüne göre Danıştay veya kararı veren merciin bulunduğu yargı çevresindeki Bölge İdare Mahkemesine itiraz edebilme hakkına sahip olup, itiraz ederken yetkili merci tarafından gönderilen dosyanın tüm ekleri ile birlikte kararın tebliğine ilişkin tebellüğ belgesi ve itiraz dilekçesi ile varsa dayanağı ve delilleri itiraz dilekçesine eklemelidir.

Yetkili merciin kararının kısmen soruşturma izni verilmesini kapsaması durumlarında, itiraza bakmakla görevli yargı yerine mükerrer dosya gelmesi gibi bir durumla karşılaşılacağından, Cumhuriyet başsavcısı itiraz ettiğini ön inceleme dosyasını kendisine gönderen kuruma da bildirmelidir.

Cumhuriyet başsavcısı, izin merciinin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı itiraz etmekte kendisini yetkili görmediği taktirde dosyayı

tüm ekleri ile birlikte yetkili gördüğü Cumhuriyet başsavcılığına göndermelidir. Bu halde de kendisine dosyayı gönderen yetkili kuruma bilgi verecektir.

Cumhuriyet başsavcısı, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararı veren merciin, bu kararı vermekte yetkili olmadığını saptaması durumunda ise, her halükarda kamu düzeni yönünden bu karara karşı hakkında ön inceleme yapılan sanığın hukuki statüsüne göre saptayacağı itiraz merciine itiraz etmelidir.

b-Şikayetçi veya İhbarda Bulunan Tarafından İtiraz:

Ön inceleme konusu olaya karışan memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmemesi durumunda, bu kararın şikayetçiye tebliğ edilmesi 4483 sayılı Kanun'un amir hükmü olmakla birlikte anılan hükümde soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın ihbarda bulunana da tebliğ edileceğine yer verilmediği görülmektedir.

Ancak yetkili merciin olayı doğrudan veya dolaylı olarak kendisine intikal ettiren kişi veya kişilerin şikayetçi veya ihbarda bulunan olup olmadığını saptamak konusunu itiraza bakmakla görevli yargı yerine bırakarak, kendisine ön inceleme konusu olayı intikal ettirerek ön incelemenin başlatılmasına neden olan kişi veya kişilere de soruşturma izni verilmemesi yolundaki kararını muhakkak tebliğ etmelidir.

Şikayetçi veya ihbarda bulunan da yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın kendilerine tebliğinden itibaren Kanun'da öngörülen 10 (on) günlük itiraz süresi içerisinde hakkında ön inceleme yapılan sanığın hukuki statüsüne göre Danıştay veya kararı veren merciin bulunduğu yargı çevresindeki Bölge İdare Mahkemesine itiraz edebilecektir.

İtiraz ederlerken, yetkili merciin kararı ile bu kararın tebliğine ilişkin tebliğ alındısını ve itirazlarının dayanağı olan tüm bilgi ve belgeleri ek sırasına göre dilekçelerine eklemelidirler.

İhbarda bulunanın, itiraz etme hakkının olup olmadığına ilerde değinileceğinden, bu konuya burada yer verilmemiştir.

4-İtiraz Üzerine Verilecek Kararlar:

a-İtirazın Reddi:

aa-Hakkında Ön İnceleme Yapılanın (Sanığın) İtirazının Reddi:

Hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin üstlerine atılan suç yönünden yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmesine

ilişkin karara karşı sanığın itirazı halinde, ön inceleme raporu ve eki belgelerin hazırlık soruşturması yapılabilmesi için inandırıcı ve yeterli olduğunun tespit edilmesi halinde verilecek karar türüdür.

bb-Yetkili Cumhuriyet Başsavcısı veya Şikayetçinin İtirazının Reddi:

Hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin üstlerine atılan suç yönünden yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yetkili Cumhuriyet başsavcısı veya şikayetçinin itiraz etmesi halinde, ön inceleme raporu ve eki belgelerin hazırlık soruşturması yapılabilmesi için inandırıcı ve yeterli olmadığının tespit edilmesi durumunda verilecek karar türüdür.

b-İtirazın Kabulü:

aa-Suçun Sabit Olmaması:

Hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin üstlerine atılan suç yönünden yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı sanığın itiraz etmesi halinde, ön inceleme raporu ve eki belgelerin hazırlık soruşturması yapılabilmesi için inandırıcı ve yeterli olmadığının tespit edilmesidir.

bb-Hakkında Ön İnceleme Yapılanın (Sanığın) veya Üstüne Atılan Suçun 4483 Sayılı Kanun Kapsamında Olmadığının Saptanması:

İtiraza bakmakla görevli yargı yeri, hakkında ön inceleme yapılanın (sanığın) ya da üstüne atılan suçun 4483 sayılı Kanun kapsamında olmayıp genel hükümlere göre kovuşturulmasının gerektiğinin tespiti halinde de, yetkili merciin kararının türüne göre ilgilileri tarafından yapılan itirazın kabul edilerek kararın kaldırılıp kovuşturmanın genel hükümlere göre yapılması için dosyayı görevli ve yetkili Cumhuriyet başsavcılığına göndermelidir.

cc-Ön İnceleme Konusu Eylemin Ceza Kovuşturmasını Gerektirmemesi:

Ön inceleme konusu eylemin disiplin soruşturmasını gerektirmesi, tazmini nitelikte olması ve idari davaya konu olabilecek nitelikte hukuki durum arz etmesi gibi durumlarda da itirazın kabul edilerek kararın kaldırılması gerekmektedir.

dd-Yetkili Cumhuriyet Başsavcısı veya Şikayetçinin İtirazının Kabulü:

Hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin üstlerine atılan suç yönünden yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmeme-

sine ilişkin karara karşı yetkili Cumhuriyet başsavcısı veya şikayetçinin itirazı halinde, ön inceleme raporu ve eki belgelerin hazırlık soruşturması yapılabilmesi için inandırıcı ve yeterli olduğunun tespit edilmesi durumunda verilecek karar türüdür.

ee-Ön İnceleme Konusu Eylemin Ceza Zamanaşımına Uğraması:

Daha önceki bölümlerde, ön inceleme konusu eylemin, ön inceleme safhasında zamanaşımına uğradığının tespit edilmesi suretiyle soruşturma izni verilmemesi yoluna gidilmesinden kaçınılması gerektiği kanaatinde olduğumuzu belirttikten sonra, Danıştay İkinci Dairesi ve bölge idare mahkemelerinin, yargılama ekonomisi ve mahkemelerin gereksiz yere meşgul edilmemesi gerektiği kanaatiyle zamanaşımı müessesini uygulayabilmelerinin de mümkün ve uygulamanın da bu yönde olduğunu belirtmiştik, dolayısıyla suçun zamanaşımına uğradığının tespiti halinde de itirazın kabul edilerek soruşturma izninin kaldırılması gerekmektedir.

c-İncelenmeksizin Ret:

aa- İhbarda Bulunanın İtirazı:

4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesinde, soyut ve genel nitelikte olan, kişi ve olay belirtilmeyen ihbarların Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve bu durumun ihbarda bulunana bildirileceği belirtilmiş olmakla birlikte; aynı Kanun'un 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği öngörülürken, ihbarda bulunana da tebliğ edileceği yolunda bir düzenlemeye yer verilmediği gibi; 2 nci fıkrasında da, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet başsavcıları veya şikayetçinin kendilerine tebliğinden itibaren on gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Kanun'da soruşturma izni verilmemesi yolundaki kararın ihbarda bulunana tebliğ edileceği ve bunlar tarafından da itiraz edilebileceği yolunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

Buna göre, yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı Cumhuriyet başsavcısı dışında kalan kişi veya kişilerce itiraz edilmesi

halinde, bu kişi veya kişilerin şikayetçi olmayıp ihbarda bulunan olduğunun tespit edilmesi durumunda itirazının incelenmeksizin reddedilmesi gerekmektedir.

bb-Yetkili Olmayan Cumhuriyet Başsavcısının İtirazı:

Yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı 4483 sayılı Kanun'un 12 nci maddesinde öngörülen esasa göre itiraz yetkisi aşılarak yani Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın itiraz etmesi gereken bir durumda il Cumhuriyet başsavcısının itiraz etmesi halinde de itirazın yetkili olmayan Cumhuriyet başsavcısı tarafından yapıldığından bahisle incelenmeksizin reddedilmesi gerekmektedir.

cc-Kesin Kararlara Karşı İtiraz:

4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında, aynı Kanun'un 3 üncü maddesinin bentlerinde sayılanlar hakkında verilen karara karşı yapılan itirazlara Danıştay İkinci Dairesinin ve kararı veren yetkili merciin yargı çevresinde bulunan bölge idare mahkemesinin bakacağı; son fıkrasında da, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, Danıştay İkinci Dairesi veya Bölge İdare Mahkemelerince itiraz üzerine verilen kararlar kesin hüküm niteliğinde olup, bu kararlara karşı başkaca bir itiraz ya da kanun yolu bulunmadığından, bu şekildeki kararlara karşı yapılan itiraz ya da temyiz başvurularının da incelenmeksizin reddedilmesi gerekmektedir.

dd-Cumhuriyet Başsavcısı veya Yetkili Merci Tarafından Verilen İşleme Koymama veya Ön İnceleme Başlatmama Şeklinde Verilen Kararlara Karşı İtiraz:

2709 sayılı T.C. Anayasasının 129 uncu maddesinin 6 ncı fıkrasında, memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlarından ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlı olduğuna işaret edilmiştir.

Öte yandan, 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde izin vermeye yetkili merciler sayılmış ve 9 uncu maddesinde de, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığı'na, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren on gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, hakla-

rında ön inceleme yapılanların hukuki statüsüne göre Danıştay İkinci Dairesi ve kararı veren yetkili merciin yargı çevresinde bulunan bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Buna göre, bir memur veya diğer kamu görevlisi hakkındaki ihbar veya şikayetlerin işleme konulmaması veya bu ihbar ve şikayet üzerine ön inceleme başlatılmaması hususunun yetkili merciin takdirinde olduğunda şüphe bulunmamaktadır.

Anayasanın 129 uncu maddesi esas alınarak getirilen bu yasal düzenleme, bütünüyle, kamu görevi yürütmekte olan memurlar ve diğer kamu görevlileri için bir teminat olmak üzere vazolunmuş olup, bu düzenlemedeki esasların bir yasama tasarrufuyla değiştirilmeden, başka bir yolla bertaraf edilmesi hukukun genel prensipleri çerçevesinde mümkün değildir.

Yukarıda hükümlerine yer verilen yasal düzenlemeler ve getirilen açıklamalara göre hem Anayasanın amir hükmü ve hem de 4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinde şikayet ve ihbar dilekçesinin işleme konulmaması veya bu şikayet dilekçeleri esas alınarak ön inceleme başlatılmaması yolunda yetkili mercilerce veya Cumhuriyet başsavcılıklarınca verilen kararlara karşı itiraz yolu öngörülmemiş olması nedenleriyle bu şekilde verilen kararlara karşı yapılan itirazların da incelenmeksizin reddine karar verilmelidir.

d-Görev Yönünden Ret:

4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararlarına karşı kararın türüne göre ilgilileri tarafından yapılacak itirazlara, 3 üncü maddenin "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç), "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Anılan hükümde "...bentlerinde sayılanlar..." ifadesiyle, söz konusu bentlerdeki memur veya diğer kamu görevlilerinin sayıldığında kuşku bulunmamakta olup, kanun koyucunun itiraza bakmakla görevli yargı yerinin saptanmasında kararı veren mercii değil hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin (sanığın) hukuki statüsünü esas aldığı görülmektedir.

Buna göre itiraz dilekçesi önüne gelen yargı mercii, itiraza konu kararı veren yetkili merciin kim olduğuna bakmaksızın, itiraza konu edilen kararda haklarında ön inceleme yapılanlardan en üst unvandaki memur veya diğer ka-

mu görevlisinin hukuki statüsünü esas alarak itiraza bakmakta görevli ve yetkili olduğunu saptayıp, görevli ve yetkili olmadığını tespit ettikten sonra itirazı görev yönünden reddederek, dosyayı görevli ve yetkili gördüğü itiraz merciine göndermelidir.

e-İtirazın Süre Aşımı Yönünden Reddi:

Yetkili merci tarafından verilen kararın türüne göre ilgililerinin 4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinde öngörülen on günlük süre içerisinde itiraz etmediklerinin tespiti halinde verilecek karar türlerindendir. Bu kural itiraz etme hakkına sahip olan sanık ve şikayetçiyi bağladığı gibi yetkili Cumhuriyet savcılarını da bağlamaktadır.

f-Soruşturmanın Ertelenmesi (4616 Sayılı Kanun'un Uygulaması):

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un uygulanmasında, 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun gereğince "erteleme kararı" verilip verilemeyeceği hususu uygulamada halen tartışılmaktadır.

Bu konuya bir açıklama getirecek olursak.

4616 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinin 4 üncü bendinde; "...cezanın üst sınırı on yılı geçmeyen suçlardan dolayı haklarında henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına girişilmemiş olmakla beraber dava açılmamış veya son soruşturma aşamasına geçilmiş olmakla beraber henüz hüküm verilmemiş veya verilen hüküm kesinleşmemiş ise davanın açılması veya kesin hükme bağlanması ertelenir..." denilmektedir.

4483 sayılı Kanun, Cumhuriyet savcıları tarafından hazırlık soruşturması yapılabilmesini, Danıştay İkinci Dairesi ve bölge idare mahkemelerinin bu yönde karar vermesine bağlamıştır. 4616 sayılı Kanun'un yukarıda yazılan hükmündeki ifade ile hakkında henüz takibata geçilmemiş suç, anılan yargı yerlerinin elindeki Cumhuriyet savcısının hazırlık soruşturmasına başlayabilmesi için "olur" beklediği suçtur. Anılan Kanun'un hükmü, bu durumdaki yani Kanun'un ifadesi ile "haklarında henüz takibata geçilmemiş suçlarda da" ertelemeyi öngördüğüne göre, bu erteleme zorunlu olarak Danıştay İkinci Dairesi ve bölge idare mahkemelerince de yapılacaktır.

Ancak uygulamada bu erteleme kararları verilirken "soruşturmanın ertelenmesi" metodu yerine "itirazın incelenmesinin ertelenmesi" metodunun be-

nimsenmesinin 4483 sayılı Kanun'un amacına daha uygun düştüğü kanaatindeyiz.

g-Dosyanın İade Edilmesi Kararı:

aa-Ön inceleme emrinde bahsedilen suçtan ön inceleme yapılmaması,

bb-Ön inceleme emrinde bahsedilen suçtan ön inceleme yapılmakla birlikte karar verilmemiş olması,

cc-Ön inceleme konusu suçtan dolayı sanığın ifadesinin alınmamış olması veya tanık ifadeleri ile suça konu bilgi ve belgelerin toplanmadan ön inceleme raporu düzenlenmiş ve karar verilmiş olması,

dd-İtirazın incelenmesi sırasında ön inceleme konusu suçta iştiraki bulunan başka bir memur veya diğer kamu görevlisi olduğunun saptanması,

ee-Yetkili Merciin kararının sonucuna göre ilgililere gerekli tebligatların yapılmamış olduğunun saptanması,

ff-Ön inceleme raporu eki belgelerin eksik gönderilmiş olması,

gibi durumlarda, olayın durumuna göre itirazın kabulü veya itirazın karşılanmaması suretiyle eksikliklerin yerine getirilebilmesi için dosyanın yerine çevrilmesi gerektiğine işaret eden karar türüdür.

h-Ek Karar (Maddi Hatanın Düzeltilmesi):

4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcısı ve varsa şikayetçinin itiraz yoluna gidebileceği; dördüncü fıkrasında da, itiraza bakmakla görevli yargı yerlerince verilen kararların kesin olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan hükümlere göre, 4483 sayılı Kanun kapsamındaki memur veya diğer kamu görevlisinin yine bu Kanun kapsamında bir suç işlediğinin öğrenilmesi üzerine hakkında başlatılan ön inceleme sonucu yetkili merci tarafından verilen kararın, itiraza bakmakla görevli yargı yerlerince ancak itiraz üzerine incelenebileceği, itiraz etmeyen yönünden ise herhangi bir inceleme yapılmayacağı tartışmasızdır.

Ancak, itiraza bakmakla görevli yargı yerlerince yapılan inceleme sonucunda verilen kararlarda, yargılamanın sonucunu etkileyebilecek önemli maddi hataların yapılabilme ihtimalinin olabileceği de mümkündür.

Kanun Koyucu'nun ise, söz konusu bu ihtimali göz önünde bulundurarak memurlar ve diğer kamu görevlilerinin özel yargılama usulünü düzenleyen 4483 sayılı Kanun'da, diğer yargılama usul kanunlarında öngörülen şekilde "kararın düzeltilmesi" gibi bir yöntem belirlemesine gitmediği görülmektedir.

İşte bu gibi durumlarda, itiraza bakmakla görevli yargı yerlerinin, kendilerine özgü yargılama yapabilmeleri yolunda düzenlenmiş ayrı bir usul kanunu bulunmadığından, Ceza Hukukunun genel ilkelerinden hareketle oluşturacakları içtihatlarıyla kendi yargılama yöntemlerini geliştirebilmelerinde duraksama bulunmaktadır.

Bu çerçevede yanılgı sonucu kararda yer alan maddi hataların ise düzeltilmesi, yargı yerlerince kararlılık kazandırılan bir uygulama haline gelmiştir.

Bütün bu açıklamalara göre, özellikle itiraz etmeyen sanık veya itiraz edilmeyen suç maddesinden dolayı hüküm kurulmuş olması ve bunun hangi aşamada saptanmış olursa olsun düzeltilmesinin istenmesi halinde ilk kararı veren itiraza bakmakla görevli yargı yerince bu yanlışlığın düzeltilmesi yoluna gidilmesinde herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır.

5-İtiraz Üzerine Verilen Kararların Sonucuna Göre Dosyaların Gönderilmesi:

a-Soruşturma İzni Verilmesine İlişkin Karara Karşı Yapılan İtirazın Reddi veya Verilmemesine İlişkin Karara Karşı Yapılan İtirazın Kabulü Halinde:

Yetkili merci tarafından soruşturma izni verildiğinde, bu soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonucu kesinleşmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine, dosya derhal ilgisine göre;

aa-Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve Bakanlar Kurulu kararı ile atanan memur ve diğer kamu görevlileri ile büyükşehir belediye başkanları hakkında ise Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına veya Başsavcıvekiline,

bb-Ortak kararla veya Başbakanın onayı ile atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri, il ve ilçe belediye başkanları, il ve ilçe idare şube başkanları, ilde görevli diğer memur ve kamu görevlileri ile bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memur ve diğer kamu görevlileri ve 4483 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi gereğince teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyelerinden Bakanlar Kurulu kararıyla atananlar dışında kalanlar hakkında ise il Cumhuriyet başsavcılığına veya başsavcıvekiline,

cc-Diğerleri hakkında yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığına, gönderilir. Kararın sonucundan da kararı veren yetkili merciin bulunduğu kuruma bilgi verilmelidir.

İzin üzerine ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır.

b-Yetkili Merci Kararına Karşı Yapılan İtirazın Kısmen Kabulü veya Kısmen de Reddi Halinde:

İtiraza bakmakla görevli yargı yerlerince yapılan inceleme sonucunda hazırlık soruşturması yapılmasını gerektirecek bir veya birden fazla suçun varlığının tespiti halinde, hazırlık soruşturması yapılmasını gerektirmeyen suçların tefrik edilerek dosyanın hazırlık soruşturmasını yürütecek Cumhuriyet başsavcısına gönderilmesinin temini amacıyla kararı veren yetkili merciin bulunduğu kuruma gönderilmesi gerekmektedir.

Bu şekildeki uygulama ile hazırlık soruşturmasını yürütecek olan Cumhuriyet başsavcısının hazırlık soruşturması yapılmasını gerektirmeyen suça ilişkin belgelerle gereksiz yere meşgul olmaması amaçlanmıştır.

Bu nedenle itiraza bakmakla görevli yargı yerlerince verilen kararların, ilk kararı veren yetkili merciin bulunduğu kurumun ilgili birimi tarafından dikkatle okunması ve sonucuna göre işlem yapması gerekmektedir.

c-Hazırlık Soruşturması Yapılmasını Gerektirmeyen Durumlarda:

İtiraza bakmakla görevli yargı yerlerince;

-Yetkili Cumhuriyet başsavcısı veya şikayetçinin itirazının reddi,

-Suçun sabit olmadığının tespit edilmesi,

-Hakkında ön inceleme yapılanın (sanığın) veya üstüne atılan suçun 4483 sayılı Kanun kapsamında olmadığının saptanması,

-Ön inceleme konusu eylemin ceza kovuşturmasını gerektirmemesi,

-Ön inceleme konusu eylemin ceza zamanaşımına uğraması,

-İhbarda bulunanın itirazının incelenmeksizin reddi,

-Cumhuriyet başsavcısı veya yetkili merci tarafından verilen işleme koymama veya ön inceleme başlatmama şeklinde verilen kararlara karşı yapılan itirazın incelenmeksizin reddi,

-İtirazın süre aşımı yönünden reddi,

-İtirazda bulunan Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekilinin itiraz etme yetkisinin olmadığının tespit edilmesi,

-Soruşturmanın ertelenmesine karar verilmesi,

-Yanlışlığın (maddi hatanın) düzeltilmesinin istenmesi üzerine karar verilmesi,

-Eksikliklerin yerine getirilmesi için dosyanın iadesine karar verilmesi gibi durumlarda dosya kararı veren yetkili merciin bulunduğu kuruma gönderilecektir.

Kararın doğuracağı hukuki sonuca göre olayla ilgisi bulunan kişilerin bilgi sahibi olması gerektiği kanaatinin oluşması durumunda bu kişilere de kararın bir örneğinin tebliğ edilmesinde fayda olacağı kanaatindeyiz.

d-İtirazın Görev veya Yetki Yönünden Reddedilmesi:

Danıştay İkinci Dairesi veya bölge idare mahkemeleri itiraza bakmakla görevli veya yetkili olmadıklarını saptamaları durumunda dosyayı itiraza bakmakta görevli ve yetkili gördükleri yargı yerine göndereceklerdir.

Bu kararın, kararı veren yetkili mercie bildirilmesinde fayda olacağı kanaatindeyiz.

6-İtiraza Bakmakla Görevli Yargı Yerlerince Verilen Kararlar Üzerine Yapılacak İşlemler:

a-Yetkili Merciin Bulunduğu Kurum Tarafından Yapılacak İşlemler:

Yetkili merciin 4483 sayılı Kanun'a göre yapılacak ön inceleme ile ilgili birimi,

aa-İtiraza bakmakla görevli yargı yerlerince dosyanın tefrik edilerek hazırlık soruşturması yapılmasını gerektiren kısmı yönünden gerekli işlemlerin yapılmasına ilişkin bir karar aldığında, dosyada sadece hazırlık soruşturması yapılmasına gerek duyulan suçla ilgili belgelerin bulunmasını sağlayarak dosyayı hazırlık soruşturmasını yapmakla görevli ve yetkili Cumhuriyet başsavcısına gönderecektir.

bb-İtiraza bakmakla görevli yargı yerlerince hazırlık soruşturması yapılmasını gerektirmeyecek şekilde hüküm kurulması halinde, bu karara esas olayın daha sonra tekrar ön inceleme konusu edilebilme ihtimalini de göz önünde bulundurarak dosyayı işlemden kaldıracaktır.

cc-Ön inceleme konusu suçun 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun kapsamında bulunduğu tespit edilerek soruşturmanın ertelenmesine karar verilmesi durumunda, dosyanın anılan Kanun'un 1 inci maddesinin 4 üncü bendinin ikinci alt bendi gereğince saklanması gerekmektedir.

Yetkili merci ön incelemeye tabi tutulan sanığın bu Kanun'da öngörülen süreler içinde yeni bir suç işlediğini tespit etmesi halinde bu dosyayı da daha sonra hazırlayacağı dosyayla birlikte itiraza bakmakla görevli yargı yerine gönderecektir.

Bu nedenle, yetkili merciin ilgili birimine soruşturmanın ertelenmesi şeklinde sonuçlanan dosyalar için ayrı bir arşiv oluşturmasını öneriyoruz.

dd-İtiraza bakmakla görevli yargı yerlerince,

-Ön inceleme emrinde bahsedilen suçtan ön inceleme yapılmaması,

-Ön inceleme emrinde bahsedilen suçtan ön inceleme yapılmakla birlikte karar verilmemiş olması,

-Ön inceleme konusu suçtan dolayı sanığın ifadesinin alınmamış olması veya tanık ifadeleri ile suça konu bilgi ve belgelerin toplanmadan ön inceleme raporu düzenlenmiş ve karar verilmiş olması,

-İtirazın incelenmesi sırasında ön inceleme konusu suçta iştiraki bulunan başka bir memur veya diğer kamu görevlisi olduğunun saptanması,

-Yetkili Merciin kararının sonucuna göre ilgililere gerekli tebligatların yapılmamış olduğunun saptanması,

-Ön inceleme raporu eki belgelerin eksik gönderilmiş olması,

gibi durumlarda, kararın sonucuna göre belirtilen eksikliklerin giderilmesinin ya igili birimce sağlanması yoluna gidilmesi veya ön inceleme elemanının bilgisini gerektiren durumla karşılaşılması halinde dosyanın ön inceleme elemanına iade edilmesi gerekmektedir.

İade kararının sonucuna göre, ön inceleme elemanının bilgisini gerektirmeyen bir durumla karşılaşılması halinde bu karar gereğinin zamanaşımı süresi de göz önünde bulundurulması suretiyle ilgili birimce en kısa sürede sonuçlandırılması yoluna gidilmelidir.

Şayet ön inceleme elemanının bilgisine ihtiyaç duyuluyor ve ön inceleme elemanı tarafından da yeni bir inceleme yapılması ile karşı karşıya kalınıyor

ise, ön inceleme elemanı da yine zamanaşımı süresini göz önünde bulundurarak en kısa sürede karar gereğini yerine getirmelidir.

Bu sürenin ise, hiç bir zaman 4483 sayılı Kanun'un 7 nci maddesinde öngörülen 30+15 günlük süreden fazla olmaması gerektiği kanaatindeyiz.

b-Yetkili Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili Tarafından Yapılacak İşlemler:

Yetkili Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcıvekili, hakkında ön inceleme yapılanın (sanığın) itirazının reddedilmesi, kendisi veya şikayetçi tarafından yapılan itirazın kabul edilmesi veya yetkili merci tarafından verilen soruşturma izninin itiraz edilmeyerek kesinleşmesi gibi durumlarda, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır.

c-Şikayetçi Tarafından Yapılacak İşlemler:

Şikayetçi, şikayete konu ettiği olayın ön incelemeye tabi tutularak soruşturma izni verilmesi ve buna karşı sanık tarafından yapılan itirazın reddedilmesi veya soruşturma izni verilmemesi durumunda ise kendisi veya yetkili Cumhuriyet başsavcısı tarafından yapılan itirazın kabul edilmesi sonrasında Cumhuriyet başsavcısınca yürütülen hazırlık soruşturmasının sonucuna göre takipsizlik kararı verilmesi halinde bu karara karşı itiraz edebileceği gibi, Cumhuriyet Başsavcısı tarafından açılacak olan davaya da müdahil olarak katılabilir.

E- UYGULAMAYA İLİŞKİN KARAR ÖRNEKLERİ

DANIŞTAY BİRÎNCÎ DAÎRESINÎN 4483 SAYILI KANUNUN UYGULANMASI HAKKINDAKİ ISTİŞARI KARARLARI

T.C.

DANIŞTAY Birinci Daire

Esas No: 2000/29

Karar No: 2000/59

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un bazı maddelerinin uygulanmasında düşülen duraksamanın giderilmesine ilişkin Başbakanlığın 11.2.2000 günlü, Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü 802 sayılı yazısına ekli Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığının 7.2.2000 günlü ve 013/0165 sayılı yazısında aynen:

"Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında 4483 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak Bakanlık Teftiş Kurullarından Başkanlığımıza intikal eden yazılara göre, Kanunun;

-"Kapsam" başlıklı 2 nci maddesi,

-"îzin Vermeye Yetkili Merciler" başlıklı, 3 üncü maddesi,

-"ön inceleme" başlıklı 5 inci maddesi,

-"Süre" başlıklı 7 nci maddesi,

-"Ön İnceleme Yapanların Yetkisi ve Rapor" baş11 kii 6 nci maddesi,

-"Soruşturma izninin Kapsamı" başlıklı 8 inci maddesi,

-"itiraz" başlıklı 9 uncu maddesi,

-"iştirak Halinde işlenen Suçlar" başlıklı 10 uncu maddesi ile geçici 1 inci maddesi üzerinde tereddütler bildirilmiştir.

Tereddüte düşülen hükümlerle ilgili Başkanlığımız görüşü; "4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna Dair Uygulama Esasları" başlıklı ilişikteki metinde yer almış olup; Bakanlık Teftiş Kurullarından Başkanlığımıza intikal eden yazılar ve SHÇEK Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığının yazısı da yazımıza eklenmiştir.

4483 sayılı Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak tereddüte düşülen hususlarda Danıştay 1 inci Dairesinden görüş alınması hususunda bilginizi ve gereğini rica ederim." denilmektedir.

Dairemizce yapılan çağrı üzerine gelen Başbakanlık Başmüfettişleri .....
.... .Adalet Başmüfetti si ..... Maliye Bakanlığı Başmüfettişleri ...,.....,...., ... içişleri Bakanlığı Başmüfettişleri .... Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Bütçe Uzmanı ....., Devlet Personel Başkanlığı Daire Başkanı ..... ve Türkiye ve Ortadoğu Amme idaresi Enstitüsü öğretim Üyesi Prof.Dr..... in açıklamaları dinlendikten ve Başbakanlığın ..... günlü, ... sayılı yazısı ve gönderilen diğer yazılarla dosyadaki belgeler incelendikten sonra, Gereği Görüşülüp Düşünüldü:

Konu, istem yazısı ve eklerinde, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun duraksamaya neden olan maddeleri ve bunlarla ilgili açıklama ve görüşler çerçevesinde incelenmiş ve varılan sonuçlar aşağıda açıklanmıştır .

Madde 1 ve 2- 4483 sayılı Yasanın bu maddeleri amacı ve kapsamı belirlemektedir.

Bu maddeler Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat kapsamında yer alan "görev sebebiyle" ve "görev sırasında" işlenen suçlardan yalnızca "görev sebebiyle" işlenen suçları Yasa kapsamına almış, "görev sırasında" işlenen suçlar ise kapsam dışına çıkartılmıştır. Böylece görev sırasında görev sebebi dışında bir nedenle işlenen suç!arın genel hükümlere tabi olması sağlanmıştır.

Görev sebebiyle işlenen suçlar memuriyet görevinin ifası nedeniyle öngörülmüştür. Maddede izin mercileri sıralanırken, yetkiyi kullanacak belli unvanlara sahip kişilerden söz ed.i Idiğinden, yetkinin kişilere bağlı münhasır yetki olduğu kuşkusuzdur. Kişiye bağlı bu yetkinin de bizzat kullanılması zorunludur.

4483 sayılı Yasanın 3 üncü maddesinde, yetkili merciin saptanmasında, memur veya diğer kamu görevlisinin suç tarihindeki görevinin esas alınacağı belirtilerek, memur ya da diğer kamu görevlisinin suçun işlendiği tarihte fiilen görevli olduğu yerin yetkili merciinin soruşturma izni vermesi sağlanmış, böylece işlendiği iddia edilen bir suçtan sonra yer veya görev değişikliği nedeniyle izin mercii konusunda çıkması olası sorunların önlenmesi yoluna gidilmiştir.

İstem yazısı eklerinde, izin vermeye yetkili merciler başlıklı 3 üncü maddeyle ilgili duraksama konusunda öncelikle "en üst idari amir" kavramından ne anlaşılması gerektiği, üst merciin alt mercie ait izin yetkisini kullanıp kullanamayacağı hususlarına değinilmiş, bu konuda özellikle başbakanın ve ba-

kanların teşkilatlarının en üst amiri olmaları nedeniyle Yasa kapsamına giren tüm görevlileri hakkında izin vermeye yetkili merci olmaları gerektiği görüşüne yer verilmiştir.

Anayasaya göre, idari makamlar kullandıkları yetkiyi kanundan alırlar. Kanuni idare ilkesi uyarınca, idarenin yetkileri ve bu yetkiyi kullanacak makamlar kanunla belirlenir. İdari işlemlerin hukuken geçerli sayılması için kararların kanunla yetkili kılınan makam ve kişilerce alınması gerektiğinden idari makamların işlemin yetki unsuru üzerinde takdir yetkisi olamaz. Yasanın 3 üncü maddesinde izin vermeye yetkili merciler bu ilkelere uygun olarak sıralanmış, maddenin (e) bendinde, ilgili bakan ve başbakanın hangi memur ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni vermeye yetkili oldukları açıkça düzenlenmiştir.

Diğer yandan, Yasanın 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında, soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine ilişkin kararlara karşı yapılacak itiraza bakacak idari yargı mercilerinin belirlenmesinde de 3 üncü maddedeki sıralama esas alındığından, üst mercilerin alt mercilere ait izin yetkisini kullanmaları hal inde,aynı görevliler hakkında soruşturma izni verecek merciler ile itirazları inceleyecek merciler değişecek, bu da Yasaya aykırılık oluşturacaktır.

Bu nedenle 3046 ve 3056 sayılı yasaların ilgili hükümlerinden hareketle başbakanın ve bakanların, teşkilatlarının en üst amiri oldukları ve teftiş kurullarının başbakan ve bakan emri veya onayı üzerine teftiş, inceleme ve soruşturma yapma görevleri bulunduğu gerekçesiyle üst mercilerin alt mercilere ait izin yetkisini kullanabileceklerini kabul etmek olanaklı değildir.

3 üncü maddenin diğer bir duraksama konusunu da (d) bendinde yer alan "en üst idari amir" deyimi oluşturmaktadır. Yasalarımızda ve diğer düzenleyici metinlerde "en üst idari amir"tammlanmamıştır. 3046 sayılı Yasanın 21 inci maddesine göre bakan, bakanlık kuruluşunun en üst amiridir. 4483 sayılı Yasanın 3 üncü maddesinin (d) bendinde "eıı üs L idari amir" deyimi kullanıldığına göre, bu deyimin siyasi otoriteyi temsil eden bakandan sonra gelen ve idari otoritenin en üst noktasında bulunan, Başbakanlıkta Başbakanlık Müsteşarım, bakanlıklarda bakanlık müsteşarlarım ifade ettiği anlaşılmaktadır. ilgili ve bağlı kuruluşlarda ise müsteşarlar, genel müdürler ve kurum başkanlarının en üst idari amir oldukları kuşkusuzdur.

Maddenin son fıkrasına göre ast memur i l e üst memurun aynı fiile iştiraki halinde üst memurun izin mercii ast memurun da izin mercii olacak, haklarındaki ön inceleme de üst memurun izin mercii tarafından başlatılacaktır.

Madde 4- Yasanın 4 üncü maddesi, olayın yetkili mercie iletilmesi ve işleme - konulmayacak ihbar ve şikayetleri düzenlemektedir. Maddenin üçüncü fıkrasında, bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve si kayetl erin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesi zorunluluğu ge Lirilmiş, son fıkrasında da bu fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin. Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı, durumun ihbar ve şikayette bulunana bildirileceği belirtilmiştir. Maddede, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesi zorunlu sayılmış, ancak ihbar ve şikayette kişi belirtilmesi halinde bu kişinin eyleminin de somut olarak gösterilmesi amaçlanmıştır.

Yasada açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, 4 üncü maddenin son fıkrası hükmünde öngörülen "işleme koymama" sonucuna ulaşılabilmesi için, ihbar ve şikayetlerin somut ve özel nitelikte olup olmadığının, kişi ve/veya olay belirtilip belirtilmediğinin, ön inceleme başlatılmadan yapılacak bir araştırma ile tesbiti uygun olacaktır.

Aynı maddenin ikinci fıkrası hükmüne göre, bakanlığının veya kurumunun merkezi dışında bir birimin denetimi sırasında ihbar al an ya da bu Yasa kapsamına giren suç işlendiğine ilişkin delillere rastlayan müfettişin, bakanlığının veya kurumunun onayım almaksızın durumu izin vermeye yetkili mercie iletmesi zorunludur. Bu halde müfettişlerin suç işlendiğine ilişkin delilleri toplayıp değerlendirmelerini de içeren bir tevdi raporu .ile olayı izin vermeye yetkili mercie iletmelerinde yasal bir sakınca olmadığı gibi, Yasanın hüküml eri nin uygulanmasına katkı sağlayacağında da kuşku bulunmamaktadır.

Madde 5- Yasam n 5 inci maddesine göre izin vermeye yetkili merci. Yasa kapsamına giren bir suçun işlendiğini bizzat veya 4 üncü maddede yazılı şekilde öğrendiğinde ön inceleme başlatacaktır. ön inceleme yctkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendirilen bir veya birkaç denetim elemanına, hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur veya kamu görevlilerinden biri veya birkaçına yaptırılabilecektir.

ön incelemenin, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşu içindeki kişilere yaptırılması esastır. Ancak işin özelliğine göre inceleme mercii, incelemenin başka kurum ya da kuruluş elemanlarınca yapılmasını isteyebilecektir. Bu isteğin yerine getirilmesi ilgili kuruluşun takdirine bırakılmıştır.

Ayrıca, izin vermeye yetkili vali ve kaymakamlar Yasa kapsamına giren bir suçun ön incelemesinin, memurun bağ11 olduğu bakanlık müfettişlerince

yapılmasını ilgili bakanlıktan isteyebilecekler, ilgili bakanın görevlendirmesi halinde, ön inceleme bakanlık müfettişlerince yapılacak ve müfettişler raporlarım doğrudan, izin vermeye yetkili merci olan vali veya kaymakama sunacaklardır.

Madde 6- Maddede, ön inceleme ile görevlendirilenlerin yetkileri düzenlenmiştir.

Ön inceleme ı l e görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine sahip olacaklar, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre de işlem yapabileceklerdir.

Buna göre, ön incelemeyle görevli kişi, Ceza Muhakemeleri usulü Kanununun kamu davasının hazırlanmasına ilişkin hükümleri çerçevesinde Cumhuriyet başsavcısının yapmakla yetkili olduğu işleri yapabilecek, sanığın lehine olanlar da dahil, olayı aydınlatabilecek delilleri, bilgi ve belgeleri toplayacak, tanık ve sanık ifadelerini alacak, gerektiğinde keşif yapacak ve bilirkişi incelemesi yaptıracaktır.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 135 inci maddesinde yazılı susma hakkı saklı kalmak kaydıyla hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesinin alınması zorunludur. İfadenin inceleme mahallinde vicahen alınması asıl olmakla birlikte, gerektiğinde ifade, Yasa ile getirilen ön inceleme süresi dikkate alınarak,makul bir süre verilmek suretiyle yazıyla da istenebilecektir.

Burada, ön inceleme ile görevli kişilerin "görevden uzaklaştırma" kararı verme yetkilerinin bulunup bulunmadığı konusu duraksamaya neden olabilmektedir.

Görevi başında kalmasında sakınca görülen memurlar hakkında uygulanacak olan görevden uzaklaştırma tedbirine ilişkin hükümler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş ve bu kararı almaya yetkili olanlar gösterilmişti r. Görevden uzaklaştırma kararı idari bir işlemdir. ön inceleme ile görevli kişilerin 657 sayılı Kanunun 138 inci maddesinde sayılan kişilerden olması durumunda görevden uzaklaştırma kararım verebilmeleri doğaldır. Ancak, ön inceleme ile görevli kişilerin 138 inci maddede gösterilen kimselerden olmamaları durumunda, bu kişilerin, münhasıran 4483 sayılı Yasa kapsamında bir suçun açığa çıkarılması amacına yönelik işleri yapmaya yetkili olmaları nedeniyle ndari bir işlem olan görevden uzaklaştırma kararım vermeye yetkilerinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler, incelemelerinin sonucunu bir raporla izin vermeye yetkili mercie sunacaklardır. Yetkili merci, raporu incele-

yip soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verecektir, izin vermeye yetkili merciin soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda bir takdir yetkisi yoktur. Yetkili merci, memurun veya diğer kamu görevlisinin üzerine atılan suçu iş]ediğine ilişkin yeterli delil olması halinde izin verecek, aksi halde izin vermeyecektir. Ölüm, af, zaman aşımı ve benzeri olaylar gerekçesiyle de izin verilmemesine karar verecektir. Bu kararların, Anayasanın 141 ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 32 nci maddelerine paralel olarak, itiraz edildiklerinde denetimlerini sağlamak yönünden gerekçeli olmalarında yarar bulunmaktadır.

İzin verilmeme kararından sonra aynı olay hakkında yeni delillerin elde edilmesi halinde, yetkili merciin, yeniden ön inceleme yaptırarak sonucuna göre karar vermesi uygun olacaktır.

Madde 7- Madde, soruşturma izni kararının verilme süresine ilişkindir. Süre 30 gündür, zorunlu hallerde süre 15 günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilecektir.

Maddenin ilk fıkrasına göre bu süre, yetkili merciin suçun işlendiğini 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenmesinden itibaren başlamaktadır. Buna göre izin vermeye yetkili merci, suçun işlendiğini bizzat veya soruşturma iznini isteyen Cumhuriyet başsavcısının talebinden veya herhangi bir ihbar veya şikayet aldığında öğrenebilecektir. Bası n-yayı n organlarında çıkan Yasa kapsamına giren bir suça ilişkin haber de ihbar kabul edilmelidir.

Maddenin açık hükmü izin merciinin suçun işlendiğini yukarıda belirtilen biçimlerde öğrendiğinde süreyi başlattığına göre, sürenin başlangıcının, ön inceleme emrinin verildiği tarih olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Ön incelemenin 30 gün içerisinde bitirilememesi durumunda, 15 günlük ek süre de izin vermeye yetkili merci den istenmeli ve ek süre bu merci tarafından verilmelidir.

Bu hükümlere göre yasa koyucu, konunun sürüncemede kalmasını önlemek amacıyla ön incelemenin kısa sürede sonuçlandırılmasını öngörmüştür. Bu nedenle izin mercii 30+15 günlük süre içerisinde soruşturma iznini verme veya vermeme kararım almak zorundadır.

Maddede öngörülen süreler içerisinde izin konusunda bir karar veri lememiş ise ne olacaktır? Kanun Tasarısında yer alan, "maddede öngörülen sürelerde izin verilmediği takdirde izin verilmiş sayılır." yolundaki hüküm Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Tasarıdan çıkarılmıştır. Bu durumda, gösterilen süre içerisinde izin verilmediği takdirde izin verilmiş veya verilmemiş sayılır biçiminde bir yorum yapma olanağı kalmamıştır.

İşin sonuçlanabiimes i için, izin vermeye yetkili merciin zorunlu olarak olumlu veya olumsuz bir kararının aranması gerekecektir. Bu nedenle izin vermeye yetkili merci sürenin aşılması halinde dahi olumlu veya olumsuz bir karar vermek zorundadır. Öngörülen sürelerde işi sonuçlandırmayarak kasten sürüncemede bırakan izin vermeye yetkili mercilerin de cezai sorumluluklarının bulunduğu açıktır.

Madde 8- Bilindiği üzere ceza yargılamasında kişi ve fiil olmak üzere iki temel unsur sözkonusudur. Öncelikle suç oluşturduğu i ddi a olunan olayın kimler tarafından gerçekleştirildiği, ikinci olarak da bu kişilerin hangi fiili işledikleri belirlenmelidir.

Yasanın 8 inci maddesinin birinci fıkrası bu ilkeleri gözönünde bulundurarak soruşturma izninin kapsamım düzenlemektedir. Buna göre, soruşturma izni, ş-ikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak soruşturma sırasında ortaya çı kabilecek konuları kapsayacaktır. Verilen izin üzerine Cumhuriyet başsavcısının yapacağı hazırlık soruşturmasında, işi geciktirecek sorunlarla karşılaşılmaması için yetkili merciin soruşturma izninde, olayı gerçekleştirdiği ileri sürülen kişilerin kimler olduğu ve bunların işledikleri iddia olunan fiillerinin neler olduğu açıkça yazılmalıdır.

Maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları Cumhuriyet başsavcılıkları ile yargı mercileri tarafından uygulanacak hükümleri içermektedir.

Madde 9- Madde, yetkili merciin soruşturma i zni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararına karşı itiraz yolunu düzenlemektedir.

Maddeye göre soruşturma izni verildiğinde, bu karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer . kamu görevlisi itiraz edebilecektir. Soruşturma izni verilmediğinde ise Cumhuriyet başsavcılığı veya varsa şikayetçi itiraz yoluna gidebilecektir.

İtiraz hakkı 10 günlük süre içerisinde kullanılacaktır. Süre, bildirimden itibaren başlayacaktır. itiraza konu kararlar ilgililere Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca tebliğ edilmelidir.

izin verilmemesine ilişkin tüm kararlar Cumhuriyet başsavcılığına bildirilecektir. Cumhuriyet başsavcılığının ön inceleme evrakım görmeden yalnızca izin verilmeme kararım inceleyerek itiraz hakkını kullanması mümkün olamayacağından, kararların ön inceleme evrakı ile birlikte Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi gerekmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasına göre itirazlar, Kanunun 3 üncü maddesinin (e), (f), (h) ve Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç (g) bentlerinde sayılanlar Da-

nıştay ikinci Dairesince, diğerleri ilgili bölge idare mahkemesince incelenecektir.

Madde 10- Bu madde, Yasa kapsamındaki bir suçun, memur olanlar ile memur olmayanlar ya da üst memurla ast memur tarafından iştirak halinde işlenmesi durumunda, yargılamanın hangi mahkemede yapılacağına ilişkin hükümler getirmektedir. Buna göre, memur olmayan sanıklar memurun, ast memur ise üst memurun tabi olduğu mahkemede yargılanacaktır.

Madde 11- Madde hükmüne göre, soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonucu kesinleşmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine, dosya derhal ilgisine göre Yasanın 12 nci maddesinde gösterilen hazırlık soruşturmasını yapacak mercilere gönderilecektir.

Madde 12-13-14-15- Bu maddeler. Cumhuriyet başsavcılıkları ve yargı mercileri tarafından uygulanacak hükümleri içermektedir.

Geçici Madde l- Maddede, Yasam n yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin adı geçen Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılması öngörülmektedir.

4483 sayılı Yasanın yürürlüğünden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış işlemlerde, adı geçen Kanunun uygulanmasına devam olunacaktır. Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkata göre, bir suç hakkında inceleme veya soruşturma emrinin verilmiş olması, işlemlerin başlaması anlamına gelmektedir. Buna göre 4483 sayılı Yasanın yayımından önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat kapsamına giren bir suç hakkında inceleme veya soruşturma emri verilmiş ise bu suç için 4463 sayılı Yasa uygulanmayacaktır. Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat kapsamına giren bir suçtan dolayı inceleme ve soruşturma emri verilmiş olaylarda, soruşturmaların Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümleri uygulanmak suretiyle sonuçlandırılması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen görüşlerin yanı sıra, 4483 sayılı Yasanın uygulanmasında ortaya çıkabilecek duraksama konuları hakkında yargı organlarınca verilecek kararlar doğrultusunda işlem yapılması gerekeceği sonucuna varılarak dosyanın Danıştay Başkanlığına sunulmasına 17.4.2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Birinci Daire

Esas No: 2000/151

Karar No: 2000/144

Katma bütçeli kuruluşların bölge müdürlüklerinde çalışan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma yapılmasına izin verecek merciin, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 ncü maddesinin (c) bendine göre, suç tarihinde görev yaptıkları ilin valisinin mi, yoksa aynı maddenin (d) bendine göre. görevli bulunduklara katma bütçeli kuruluşun en üst idari amirinin mi olduğu hususunda düşülen duraksamanın giderilmesine yönelik isti sari görüş istemine ilişkin Başbakanlığın ..... günlü ve Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ..... sayılı yazısına ekli Devlet Su işleri Genel Müdürlüğünün 15.8.2000 günlü ve Hukuk Müşavirliği 6216 sayılı yazısında aynen:

"04.12.1999 tarih, 23896 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 02.12.1999 tarih, 4483 sayılı "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 18. maddesi ile 04 Şubat 1329 tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat yürürlükten kaldırılmış ve memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanmaları yeni usullere tabi tutulmuştur.

Bilindiği üzere, Memurin Muhakematı hakkında Kanunda da merkez memuru ve vilayet memuru ayırımı mevcut olup, Bağımsız Genel Müdürlükler (Bu günkü yasal ifadesiyle Katma Bütçeli Kuruluşlar "Bağlı Kuruluşlar") memurlarının ilk tahkikatları mensup oldukları Rakanlı k veya idarelerin en üst idari amirleri tarafından bizzat veya bilvasıta yapılmakta, genel idareye dahil Vilayet Memurlarının ilk tahkikatı ise Vali, Kaymakam veya İdari Şube Müdürleri tarafından bizzat veya bilvasıta yapılmakta idi.

Yürürlüğe giren 4483 sayılı Yasa'da izin vermeye yetkili mercileri belirleyen 3. maddede yine genel idareye mensup memurların soruşturma izni yetkisi ilçede Kaymakam, ilde Vali ve bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar için görev yaptıkları ildeki Vali olarak belirlenmiş bulunmaktadır.

Ancak, kanaatimize göre 3/c maddesinde yer alan Bölge Kuruluşları ile Genel idare içinde yer alan Gelirler Bölge Müdürlükleri ve Ulaştırma Bakan-

lığı Bölge Müdürlükleri gibi kuruluşlar kastedilmekte olup, Genel idareye dahil olmayan ancak eklentisi olan katma (mülhak) bütçeli ve tüzelkişiliği haiz DSi ve Karayolları Genel Müdürlükleri gibi kuruluşların Bölge Müdürlükleri kastedilmemektedir.

Zaten, Yasa'mn 3/d maddesinde de "... bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri" denilmek suretiyle bağlı ve ilgili kuruluşlarda merkez ve taşra ayrımı yapılmadan bu kuruluşlar ayn bir kategori olarak düzenlenmiş bulunmaktadır. Aksi kastedilmiş olsa idi, bakanlık için merkez ibaresi kullanıldığı gibi bağlı ve ilgili kuruluşlar için de merkez ibaresinin kull anılması gerekirdi.

Bu düzenlemeye göre, Gelirler Bölge Müdürlüğü mensupları için 3/c'ye göre, DSi Genel Müdürlüğü Bölge Müdürlüğü mensupları için 3/d fıkrasına göre işlem yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Ancak, uygulamada bu idari sistematik ayrım yapılmayarak 3/c'deki bölge ibaresinden hareketle genel bütçeye dahil bölgelerin yanında katma bütçeli kuruluşlar bölge müdürlükleri personelinin de aynı işleme tabi tutulması gerekliliği görüşünün ağırlık kazandığı ve gündeme geldiği gözlenmektedir.

Oysa böyle bîr uygulama bu kanunun ve mehazı olan mülga Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatin hükümleri ile güdülen hukuki ve, idari amaçlara uygun olmayacaktır.

Bilindiği üzere, bu hükümler bir imtiyaz hükmü olmayıp, kamu hizmetini yürütmekle görevli kişilerin, kötü niyetli iddia ve isnatlarla işi yapmaktan engellenmesini ve gereksiz yere yargı önüne çıkarılarak haklarında yanlış düşünce ve kanaatlerin doğmasını ve bürokratik çekingenliğe yönelimi önlemeye matuf bir teminat düzenlemesidir. Bu teminatın en önemli unsuru da isnat edilen fiilin görevin tabiatı ile münasebeti ve teknik, sosyolojik, idari ve hukuki yönlerden sağlıklı şekilde değerlendirilmesini sağlayacak formasyonda kişilerce i ncelemenin yaptı rll abılmesi di r.

Karayolları ve DSÎ Genel Müdürlükleri gibi kuruluşlar özellikleri olan kuruluşlar olup, bu nedenledir ki genel idare içinde yer almamış ve genel idareye ekli (mülhak) kuruluşlar olarak teşkil edilmek suretiyle sınırlı da olsa genel idareden bağımsız bir statüye sahip bulunmaktadırlar. Bu kuruluşların mensupları ile ilgili soruşturma izni isteklerinin de yine bu kuruluşların Özelliklerini ve işleyişlerini en iyi bilebilecek kendi bünyesinde değerlendirilmesi gerektiği çok açıktır. Bu kuruluşlar, enerji, tarım, ulaşım ve hizmet gibi ülke kalkınmasında en önemli etken olan anıtsal eserleri ve altyapı tesislerini müdahalelerden masun statüleri içinde yapabilmişlerdir.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün kuruluşunun 2. yılında (02.08.2956 tarihinde) Nafıa Vekilinin valiliklere gönderdiği sureti ilişik genelgede, valilerin DSİ'nin işlerine müdahalesini men eden talimatı da bu oluşum, düşünce ve gerekliliğin bir ifadesidir.

Balıkesir Valilik Makamı tarafından 08.01.2000 tarihinde yürürlüğe konulan, "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Uygulaması ile ilgili Olarak Balıkesir Valiliğince Yürütülecek işlemlere ilişkin Yönerge"nin 5/b maddesinde (yukarıda arz edilen idari sistematik ayrim yapılmaksızın), ilde bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar, diğer kamu görevlileri için ön inceleme yaptırmaya yetkili mercii vali olarak belirtilmiş olup, anılan yönerge Balıkesir DSİ XXV. Bölge Müdürlüğümüze tebliğ edilmiştir.

Bal ı kesir DSİ XXV. Bölge Müdürlüğü'muz Balıkesir ve Çanakkale 11 hudutları dahilinde yetkili ve görevli olarak faaliyette bulunmaktadır.

Bilindiği üzere 3046 sayılı "Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 13.12.1983 gün ve 174 Sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında 202 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun"un 10. maddesinin 3. fıkrasında bağlı kuruluşların taşra teşkilatlarının; bölge, il, ilçe kuruluşları şeklinde veya doğrudan kendine bağlı alarak kurulabileceği belirtilmektedir.

Yine 3046 sayılı yasanın hiyerarşi k kademeler ve birim unvanları düzenleyen 15. maddesinde,

" d) Taşra teşkilatı bölge kuruluşlarında:

1- Bölge Müdürlüğü,

2- Şube Müdürlüğü veya Başrnühendı si i k,

3- Şeflik veya Mühendislik,

e) Taşra teşkilatı il kuruluşlarında:

1- Vali,

2- il Müdürlüğü,

3- Şube Müdürlüğü,

4- Şefiik,

5- Memurluk, " şeklinde düzenlenmiştir.

6200 sayılı Devlet Su işleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun'un 3. ve 19. maddelerinde, Genel Müdürlüğün taşra teşkilatının bölge müdürlüklerinden ve (doğrudan kendine bağlı) isletmelerden teşekkül edeceği hükme bağlanmıştır.

Vali, 3046 sayılı Yasd'mn 15. maddesinde düzeni enen taşra teşkilatı bölge kuruluşlarında yer almayıp, taşra teşkilatı il kuruluşlarında yer aldığından; 5442 sayılı Yasa'mn 13. maddesinde vali, tüzelkişiliği haiz genel müdürlüklerin il teşkilatında çalışan memurların en büyük mülki amiri olduğundan ve 6200 sayılı Yasa'mn 19. maddesi gereğince DSÎ Umum Müdürlüğü'nün taşra teşkilatı, bölge müdürlüklerinden oluştuğundan, bölge müdürlüğü ve emrinde çalışanların en üst idari amiri olarak valinin kabulü mümkün değildir.

Nitekim, 657 sayılı Yasa'mn 29.11.1984 tarih, 243 sayılı Kanunla değişik ve sicil amirleri ile ilgili 112. maddesindeki "Kurumların taşra teşkilatlarında bulunan memurların sicil amirleri Vali ve Kaymakamlardır" hükmünün 3 sene sonra çıkarılan 07.01.1988 tarih, 309 sayılı Kanunla getirilen "Ancak, birden fazla ilde faaliyet gösterecek şekilde bölge müdürlükleri olarak teşkilatlanmış olan kurumlardan hangileri hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanmayacağı Bakanlar Kurulu'nca belirlenir." hükmü ve bu hükme göre çıkarılan (04.03.1988 tarih ve 19744 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan) 02.02.1988 tarih ve 88/12631 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Karayolları Genel Müdürlüğü ve Devlet Su işleri Genel Müdürlüğü'nün 112/2 hükmünden istisna edilmesi de bu yorum ve düşüncelerimizin haki iğim teyid eden bir örnek teşkil etmektedir.

Bu açıklamalardan sonra özetlersek;

4483 sayılı Kanun'un 3/c maddesinde belirtilen "Bölge Kuruluşları" ile genel idare içinde yer alan genel bütçeye dahil, Gelirler Bölge Müdürlükleri, Ulaştırma Bakanlığı Bölge Müdürl ü kier i gibi kuruluşların kastedildiği,

Genel idareye dahil olmayan ancak, genel idarenin eklentisi olan katma (mülhak) bütçeli ve tüzelkişiliği haiz DSi ve Karayolları Genel Müdürlükleri gibi kuruluşların bölge müdürlüklerinin kastedilmedığı.

Aynı maddenin (d) fıkrasında yer alan, "... bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri" ibaresindeki ilgili kuruluş tanımına DSİ Genel Müdürlüğü de girdiğinde, DSİ Genel Müdürlüğü'nde görev yapan memur ve diğer kamu görevlileri hakkında merkez veya taşra ayrımı yapılmaksızın en üst idari amir konusundaki Genel Müdür'ün soruşturma izni verebileceği düşünülmektedir.

Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında 4483 sayılı Kanun'un uygulanmasına ilişkin Danıştay 1. Dairesi'nin 17.04.2000 tarih ve E.2000/29- K.2000/59 sayılı istişari mahiyetteki kararında yukarıda açıklanan hususlar inceleme konusu yapılmamıştır.

İleride bazı farklı uygulamalara sebebiyet verilmemesi bakımından 4483 sayılı Yasa"mn 3/c ve 3/d madde hükümleri konusunda ve yukarıda arz ve izah edilen hususlarla ilgili olarak Danıştay Kanunu'nün 42/f maddesi gereğince Başbakanlık (Teftiş Kurulu Başkanlığı) tarafından Danıştay'ın isti sari mahiyetteki görüşünün istenmesinin sağlanmasını takdirlerinize arz ederim." denilmekte olduğundan.

Gereği Görüşülüp Düşünüldü :

İstem, katına bütçeli kuruluşların bölge müdürlüklerinde çalışan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma yapılmasına izin verecek merciin, 4483 sayılı Yasanın 3 ncü maddesinin (c) bendine göre suç tarihinde görev yaptıkları ilin valisinin mi, yoksa, aynı maddenin (d) bendine göre görevli bulundukları kurumun en üst idari amirinin mi olduğu hususuna ilişkindir.

Anayasanın 129 uncu maddesinin son fıkrasında, memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddi a edil en suçl ardan ötürü ceza kovuşturması açılmasının, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlı olduğu hükmü yer almış, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde de hangi memur ya da kamu o görevlisi için hangi merciin soruşturma izni vereceği ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

4483 sayılı Yasanın 3 üncü maddesinde, kurum ve kuruluşların taşra teşkilatlarının örgütlenme biçimlerine paralel olarak memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargıl anabilmel eri için soruşturma izni verecek merciler belirlenmiş, maddenin (c) bendinde de bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer karnu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi tarafından soruşturma izni verileceği hükme bağlanmıştır. Görüldüğü gibi 3 üncü maddenin (c) bendi hükmünde, kanuna tabi kuruluşlar arasında .hiç bir ayrım yapılmaksızın, "Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda" denilmek suretiyle sadece genel bütçe içinde yer alan bölge müdürlüklerini değil, katma bütçeli kuruluşların bölge müdürlüklerini de bu hükmün kapsamı içine alındığı tartışmasızdır.

Bu durumda, katma bütçeli kuruluşların bölge müdürlüklerinde çalışanlar hakkında, 4483 sayılı Yasanın 3 üncü maddesinin (c) bendi yerine (d) bendi hükmünün uygulanmasının olanaklı olmaması nedeniyle katma bütçeli kuruluşların bölge müdürlüklerinde çalışan memurlar ve diğer kamu görevlilerinin, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma yapılmasına izin verecek merciin, 4483 sayılı Yasanın 3 üncü maddesinin (c) bendi uyarınca, görev yaptıkları ilin valisi olduğu sonucuna ulaşılarak, dosyanın Danıştay Başkanlığına sunulmasına 4.10.2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

Birinci Daire

Esas No: 2001/49

Karar No: 2001/48

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre müfettişlerin duyuruda bulundukları suçlarla ilgili olarak yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararlarına karşı itiraz hakları bulunup bulunmadığı hususunda düşülen duraksamanın giderilmesi istemini içeren Başbakanlığın ..... günlü. Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ..... sayılı yazısına ekli Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün ..... günlü, Teftiş Kurulu Başkanlığı ..... sayılı yazısında aynen:

"SHÇEK Başmüfettişi ..... tarafından .... Çocuk Yuvası Müdürlüğü ile ..... Yetiştirme Yurdu Koruma Derneklerine ait harcama belgeleri ve diğer evraklar üzerinde yapılan inceleme sonucunda tespit edilen hususlarla ilgili olarak suç duyurusunda bulunan ..... Valiliğince alınan ..... tarih ve ..... sayılı "Soruşturma İzni Verilmemesi" kararına karşı adı geçen Başmüfettişin Teftiş Kurulu Başkanlığının üst yazısı ekinde ..... Bölge idare Mahkemesine gönderilen itiraz kabul edilerek 01.12.2000 tarihinde 03.10.2000 tarih ve 00/2-104 sayılı Kamu Davası açılmak üzere dosyanın ..... Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine karar verilmiştir.

Ancak; ..... îl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve bağlı kuruluşların denetlenmesi ve teftişi sırasında ..... Çocuk Sitesi Müdürlüğünde hizmet alımı yoluyla çalıştırılan 3 personelin kuruluşta bulunmadığı, şartname ve sözleşme hükümlerine aykırı ve amaç dışı çalıştırdığı yolunda ..... Cumhuriyet Baş-

savcılığına yapılan başvuruya istinaden ..... Valiliğince alınan "Soruşturma izni Verilmemesine" dair ..... tarih ve ..... sayılı karara karşı incelemeyi yapan Başmüfettiş ..... in yine Teftiş Kurulu Başkanlığı üst yazısı ekinde gönderilen itirazına karşılık, ... Bölge idare Mahkemesince alınan ..... tarih ve ..... sayılı kararda;... Büşmüfettış ..... olayda şikayetçi durumda olmadığından ve suç ihbarının SHÇEK Genel Müdürlüğü adına ve bir Memur olarak aynı Kanununun 4. maddesi uyarınca yapmış olduğundan soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı itiraz etme hakkı bulunmadığından, bu itirazı yasal olarak inceleme olanağı bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle inceleme imkanı bulunmayan itirazın reddine" kararı verilmiş olup, hükümde ifade edilen olaylara ilişkin iki ayrı dosya ekte sunulmuştur.

Bu durumda birbirine benzer iki ayrı olayda iki farklı kesin karar söz konusu olduğundan bundan sonra yapılacak uygulamalara esas olmak üzere, Müfettişlerin itiraz etme hakkı bulunup bulunmadığı konusunda Danıştay Başkanlığından görüş alınması için gereğini arz ederim." denildiğinden,

Gereği Görüşülüp Düşünüldü:

İstem, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun uygulanmasında, müfettişlerin duyuruda bulundukları suçlarla ilgili olarak yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararlarına karşı itiraz haklarının bulunup bulunmadığı hususunda düşülen duraksamanın giderilmesine ilişkindir.

4483 sayılı Kanununun 9 uncu maddesinde "Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararın Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirir.

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi itiraz yoluna gidebilir." denilmektedir.

Sözkonusu maddede, yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı sadece Cumhuriyet başsavcılığı ve "işlendiği öne sürülen suçtan zarar gören" şikayetçiye itiraz hakkı tanındığından, duyuruda bulundukları suçlarla ilgili olarak şikayetçi konumunda bulunmayan müfettişlerin, soruşturma izni verilmemesi yolundaki kararlara karşı itiraz yoluna başvurabilmelerine yasal olanak yoktur.

Bu durumda, 4483 sayılı Kanunun uygulanmasında, müfettişlerin duyuruda bulundukları suçlarla ilgili olarak yetkili merciin soruşturma izni verilme-

mesine ilişkin kararlarına karşı itiraz hakkı bulunmadığı sonucuna ulaşılarak dosyanın Danıştay Başkanlığına sunulmasına 24.4.2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

ASTIN ÜST İLE AYNI YERDE YARGILANACAĞINA İLİŞKİN KARAR

ÖZU:l-ll Sağlık Müdürünün Vali ile birlikte suç işlemesi halinde soruşturma izninin içişleri Bakanı tarafından verileceği ve itiraza da Danıştay ikinci Dairesinin Bakacağı hakkında.

2-îdare Mahkemesi kararını uygulamamanın 4483 sayılı Kanun kapsamında bir suç olduğu hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-400

Karar No :2001-873

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni istenenler : 1-. ..... .-. ..... Valisi.

2-..... îl Sağlık Müdürü.

Soruşturulacak Eylem : Yakınıcı ..... 'nün görevden uzaklaştırılmasına ilişkin işleme karşı açtığı davada ..... idare Mahkemesince verilen 30.5.2000 gün ve E:2000/267 sayılı yürütmenin durdurulması kararını uygulamamak.

Eylem Tarihi : 2000 ' . Yetkili Merciin Kararı : Vali hakkında soruşturma izni verilmemesine. Sağlık Müdürü hakkında soruşturma izni verilmesine. Karara itiraz Eden : İl Sağlık Müdürü.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Sanık il Sağlık ..... kendisi hakkında soruşturma izni kararını içişleri Bakanı'nın veremeyeceğini iddia etmekte ise de, 4483 sayılı Memur-

lar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması hakkında Kanun'un 3/e Maddesinde, Bakanlar Kurulu kararıyla atanan memur ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili Bakan'in soruşturma izni vereceği, 3/son maddesinde de; ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde iznin, üst memurun bağlı olduğu merciden isteneceğinin hükme bağlandığı, sanığın eyleminin de Vali ile iştirak halinde işiendiğinin iddia edilmesi ve ast'in üst'e tabi olarak içişleri Bakanı tarafından soruşturma izrıi verilmesi karşısında, sanığın usule ilişkin bu yöndeki itirazı yerinde görülrneyerek işin esasına geçildi.

Yakınıcı ..... hakkında verilen yürütmenin durdurulmasına ilişkin ..... idare Mahkemesi kararının İl Sağlık Müdürlüğü'ne 28.6.2000 tarihinde tebliğ edildiği, idare tarafından söz konusu kararın kaldırılması amacıyla ..... Bölge idare Mahkemesine itiraz edildiği, itirazın 17.7.2000 günlü ve 2000/132 sayılı karar ile reddedilmesi ve bu kararın idareye tebliği üzerine 23.8.2000 tarihinde uygulanarak yakırııcınırı görevine iade edildiği anlaşıldığından, sanık .....'in itirazının kabulü ile içişleri kanınca verilen 11.12.2000 gün ve 7733 Tef.Ku.Baş.2000 sayılı kararın adı geçene ilişkin bölümünün kaldırılmasına 4.4.2001 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Ayrışık 'Oy : Sanığın, yakınıcı lehinde Zonguldak idare Mahkemesince verilen 30.5.2000 gün ve E:2000/267 sayılı yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararırı idareye 28.6.2000 gününde tebliğ edilmesine rağmen, en geç 30 gün içinde uygulaması gerekirken, 25 gün geciktirerek 23.8.2000 tarihinde uyguladığı dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşıldığından, itirazının reddedilmesi gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına katılmıyoruz.

SUÇLA İLGİLİ OLARAK HANGİ YARGILAMA USULÜNUN İZLENECEĞİ İLE İLGİLİ KARARLAR

ÖZÜ: 4483 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 4.12.1999 tarihinden önce Cumhuriyet savcılığınca verilen görevsizlik kararının MMHK uyarınca başlatılmış bir işlem olarak değerlendirilemeyeceğinden sanık hakkında 4483 sayılı Kanun uyarınca işlem yapılması gerektiği hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-2297
Karar No:2000-3210

KARAR

Sanık : .....-.... Gençlik ve Spor İl Müdürü.

Suçu :.....Ticaret Ltd. Şirketinden satın alınan spor malzemelerinin bedelini ödememek.

Suç Tarihi:22.11.1999

İl Yönetim Kurulu Kararı: Sanığın TCK'nun 240 ıncı maddesi uyarınca lüzumu muhakemesine.

Karara İtiraz Eden : Sanık .....

İncelenme Nedeni: İtiraz üzerine.

..... Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan ..... gün ve ..... sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinde bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin MMHK hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözü edilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği, olayda ise sanığın üstüne atılan suçundan dolayı anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış bir işlemin bulunmadığı ve sözkonusu işlemlerin 14.1.2000 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı yasa hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK hükümlerine göre soruşturma yapılarak karar verildiği anlaşıldığından, İl Yönetim Kurulunca verilen kararın bozularak sanığın üstüne atılan suçundan dolayı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre .... Valiliğince gerekli işlemlerin yapılması için dosyanın yerine geri çevrilmesine 20.9.2000 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Ayrışık Oy : .... Gençlik ve Spor İl Müdürü ..... hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun yürürlüğe girdiği 4.12.1999 tarihinden önce Cumhuriyet Savcılığına ceza kovuşturması işlemlerine başlandığı ve 3.12.1999 tarihinde görevsizlik kararı verilerek valiliğe gönderildiği anlaşıldığından sözüedilen yasada öngörülen işlemlerin bu tarihten önce başlamış olduğunun kabulü gerekeceğinden gerekli soruşturmanın MMHK'un hükümlerine göre yapılması gerektiği görüşü ile çoğunluk kararına karşıyım.

ÖZÜ: 4483 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 4.12.1999 tarihinden sonra MMHK'a göre işlem yapılamayacağı, 4483 sayılı Kanun gereğince ön inceleme yapılması gerektiği hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-2300

Karar No:2000-3212

KARAR

Sanık : .....-..... İli Milli Eğitim Müdür Yardımcısı.

Suçu : .....'den .....'ye, ...'den .....'ye iki defa yapılan atamalarda eşini ve kızını götürmediği halde sürekli görev yolluğu tahakkuk ettirip almak.

Suç Tarihi :1999 yılı.

İl Yönetim Kurulu Kararı:Sanığın meni muhakemesine.

Karara İtiraz Eden: Yok.

İncelenme Nedeni: Yasa gereği kendiliğinden.

..... Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan ..... gün ve ..... sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinde bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin MuhakematıHakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin MMHK hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözüedilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği, olayda ise sanığın üstüne atılan suçundan dolayı anılan kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış bir işlemin bulunmadığı ve söz konusu işlemlerin 9.3.2000 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı yasa hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK hükümlerine göre soruşturma yapılarak karar verildiği anlaşıldığından, İl Yönetim Kurulunca verilen kararın bozularak sanığın üstüne atılan suçundan dolayı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre

..... Valiliğince gerekli işlemlerin yapılması için dosyanın yerine geri evrilmesine 20.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-2792
Karar No:2000-3218

KARAR

Sanıklar :1-.....-.....İli Merkez Aşağı ..... Kasabası Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Belediye Meclis Üyesi.

3-..... - "

4-..... - "

5-..... - "

6-..... - "

7-..... - "

8-..... - "

Suçları : Aşağı ..... Kasabası Bostanlar Mevkii 3-4 pafta, 2973 parselde kayıtlı taşınmaz üzerine ..... A.Ş. tarafından kurulması planlanan Salça Konserve İmalatı ve Fidecilik yapılması faaliyeti ile ilgili olarak Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Tarım İl Müdürlüğü, D.S.İ Bölge Müdürlüğünün olumsuz görüş belirtmelerine rağmen, Belediye Meclisinin ..... tarih ve ..... tarih ve ..... sayılı kararları ile plan yapmak.

Suç Tarihi : 25.3.1996

Yönetim Kurulu Kararı: Sanıklardan.....'nin TCK'nun 240. maddesi gereğince lüzumu muhakemelerine, sanık .....'un ölüm nedeniyle kovuşturmaya yer olmadığına.

Karara İtiraz Eden : Sanıklar.....

İncelenme Nedeni: İtiraz üzerine ve yasa gereği kendiliğinden.

..... Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan ..... gün ve ..... sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinde bu kanununun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin MMHK hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözüedilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği, olayda ise sanıkların üstlerine atılan suçlarından dolayı anılan kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış bir işlemin bulunmadığı ve sözkonusu işlemlerin 18.2.2000 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı yasa hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK hükümlerine göre soruşturma yapılarak karar verildiği anlaşıldığından, İl Yönetim Kurulunca verilen kararın bozularak sanıkların üstlerine atılan suçlarından dolayı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre ..... Bakanlığınca gereğinin yapılması için dosyanın yerine geri çevrilmesine 21.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-2249
Karar No:2000-3128

KARAR

Sanıklar :1-.....-Isparta İli Merkez Kayı Köyü Muhtarı.
2-.....-Aynı yerde İhtiyar Kurulu Üyesi.
3-.....- "

Suçları : Çeşitli biçimlerde görevi kötüye kullanmak.

Suç Tarihi : 30.8.1999

İl Yönetim Kurulu Kararı:Sanıkların meni muhakemelerine.

Karara İtiraz Eden :Yok.

İncelenme Nedeni: Yasa gereği kendiliğinden.

..... Valiliğinden 19.6.2000 gün ve 02-2000-10/1866 sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan 11.5.2000 gün ve 02/2000-10 sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinde bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin MuhakematıHakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin MMHK hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözüedilen 4483 sayılı Kanunun yayımlanarak yürürlüğe girdiği 4.12.1999 tarihinden önce başlatılmış bir işlemin bulunmadığı, sözkonusu işlemlerin de 31.1.2000 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı yasa hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK hükümlerine göre soruşturma yapılarak karar verildiği anlaşıldığından, İl Yönetim Kurulunca verilen kararın bozularak sanıkların üstlerine atılan suçlarından dolayı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3/j maddesine göre gerekli işlemlerin yapılması için dosyanın yerine geri çevrilmesine 13.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-2455

Karar No:2000-3160

KARAR

Sanık : .....- ..... İli, Merkez ..... Köyü Muhtarı.

Suçu : Güveni kötüye kullanmak.

Suç Tarihi :Mart-1999

İl Yönetim Kurulu Kararı: Sanık hakkında karar verilmesine yer olmadığına.

Karara İtiraz Eden : Yok.

İncelenme Nedeni : Yasa gereği kendiliğinden.

.....Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan ..... gün ve ..... sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4.12.1999 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesi uyarınca anılan Kanunun yürürlüğe girmesinden önce MMHK hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin adıgeçen Kanun

hükümlerine göre sonuçlandırılacağı belirtildiğinden 4.12.1999 tarihinden sonra başlatılmış bulunan işlem hakkında MMHK uyarınca karar verilemiyeceği anlaşıldığından İl Yönetim Kurulu kararının bozulmasına,

4483 sayılı Yasanın 3/b maddesinde, soruşturma izni yetkisinin, ilde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali tarafından bizzat kullanılacağı, 5 ve 6 ncı maddelerinde izin vermeye yetkili mercii tarafından başlatılacak olan ön inceleme ile ilgili hususlar ile ön inceleme raporu üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verileceği 9 uncu maddesinde ise itiraz yoluna gidebilecek olanlar ile itirazın süresi düzenlendiği gibi 3 üncü maddenin (b) bendinde sayılan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında itiraza bakmakla yetkili merciin; yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesi olduğu hükme bağlanmıştır.

Açıklanan nedenlerle, yukarıda belirtilen kurallar çerçevesinde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma yapılarak yeniden bir karar verilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 15.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T. C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-2733
Karar No:2000-3146

KARAR

Sanıklar :1-.....-..... İli.....Belediye Başkanı
2-.....-Aynı yer Encümen Başkan Vekili.
3-.....- " " Encümen Başkanı.
4-.....- " " " Üyesi.
5-.....- "
6-.....- "
7-.....- "
8-.....- "
9-.....- "
10-.....- " " Hesap İşleri Müdürü.
11-.....- " " Encümen Üyesi.

12-.....- " " Hesap İşleri Müdürü.

13-.....- " " Sağlık İşleri Müdürü.

14-.....- " " Veteriner Müdürü.

15-.....- " " Fen İşleri Müdürü.

16-.....- " " Personel Müdürü.

17-.....- " " Hukuk İşleri Müdürü.

18-.....- " " İmar İşleri Müdürü.

19-.....- " " Emiak Şef i.

20-.....- " " Memur.

21-.....- " " Sağlık Müdürü.

Suçları : Çeşitli biçimlerde görevlerini kötüye kullanmak.

Suç Tarihi : 1997

İl Yönetim Kurulu Kararı: Sanık .....hakkında ölümnedeniyle kovuşturmaya yer olmadığına, diğer sanıkların TCK'nun 240 ıncı maddesiuyarınca lüzumu muhakemelerine.

Karara İtiraz Edenler :.....dışındaki tüm sanıklar.

İncelenme Nedeni :İtiraz üzerine ve yasa gereği kendiliğinden.

..... Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan ..... gün ve ..... sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Geçici l inci maddesinde bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmışbulunan işlemlerin MMHK. hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözüedilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği, olayda ise sanıkların üstüne atılan suçlarından dolayı anılan kanunun yürürlüğe girdiği tarihten öncebaşlatılmış bir işlemin bulunmadığı ve sözkonusu işlemlerin 8.12.1999 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı yasa hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK. hükümlerine göre soruşturma yapılarak karar verildiği, diğer taraftan 4483 sayılı Yasanın 10 uncu maddesine göre birlikte işlenen suçlarda bu suçlaraiştirakedentüm görevlilerin aynı mahkemede yargılanmalarının gerekli olduğu anlaşıldığından, İl Yönetim Kurulunca verilen kararın itiraz etmeyen görevliler hakkında kamu düzeni yönünden olmak üzere tüm görevliler bakımından bozularak üstlerine atılan suçlarındandolayı 4483

sayılı MemurlarveDiğerKamuGörevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre gereğinin İçişleri Bakanlığınca yapılması için dosyanın yeri ne çevrilmesine 14.9.2000 tarihide oybirliği ile karar verildi.

T.C

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-2150

Karar No:2000-2948

KARAR

Tetkik Hakimi:.....

Sanık : .....-.....İli ..... İlçe ..... Belediye Başkanı.

Suçu : 2821 sayılı Sendikalar Kanununa muhalefet etmek.

Suç Tarihi :17.11.1999

İl Yönetim Kurulu Kararı:Sanığın TCK nın 230 uncu maddesi uyarınca lüzumu muhakemesine.

Karara İtiraz Eden: Sanık .....

İncelenme Nedeni : İtiraz üzerine.

..... Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilensoruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan ..... gün ve ..... sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında KanununGeçici 1 inci maddesinde bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmışbulunan işlemlerinMMHK. hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözüedilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği, olayda ise sanığaüstüne atılan suçundan dolayı anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış bir işlemin bulunmadığı ve söz konusu işlemlerin 27.9.1999 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı Yasa hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK. hükümlerine göre karar verildiği anlaşıldığından, İl Yönetim Kurulunca verilen kararın bozularak sanığın üstüne atılan suçundan dolayı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre .....Valisi tarafından soruşturma izni verilmesi gerektiğinden.....Valiliğine gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine21.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T. C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2000-1857

Karar No:2000-2935

KARAR

Sanık :.....-.....İli Merkez ..... Köyü Muhtarı.

Suçu :Görevini kötüye kullanmak.

Suç Tarihi : 1999 Yılı Mayıs Ayı.

İl Yönetim Kurulu Kararı: Sanığın meni muhakemesine.

Karara İtiraz Eden : Yok.

İncelenme Nedeni: Yasa gereği kendiliğinden.

..... Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası ve İl Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan ..... gün ve ..... sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinde bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce MMHK hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin bu Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözü edilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yürürlüğe girdiği, olayda ise sanığın üstüne atılan suçtan dolayı anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış birişlemin bulunmadığı ve sözkonusu işlemlerin 27.12.1999 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK hükümlerine göre karar verildiği anlaşıldığından, İl Yönetim Kurulunca verilen kararın bozularak yok hükmünde sayılmasına, sanığın üstüne atılan suçtan dolayı 4483 sayılı Kanunun 3/b maddesine göre işlem yapılması için dosyanın yerine geri çevrilmesine 21.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2000-1807

Karar No:2000-2930

KARAR

Sanık : .....-..... Orman Bölge Müdürü.

Suçu : Denetim görevini yaparken Depo Memurunu dövmek.

Suç Tarihi : 30.6.1999

..... Bakanlığından 10.5.2000 gün ve 3653 sayılı yazı ile Danıştay 2 nci Dairesince birinci aşamada karar verilmek üzere gönderilen soruşturma dosyası incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un Geçici 1 inci maddesinde, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin adı geçen Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözü edilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yürürlüğe girdiği, olayda ise sanığın üstüne atılan suçundan dolayı anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış bir işlemin bulunmadığı ve sözkonusuişlemlerin 28.3.2000 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla 4483 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK hükümlerine göre soruşturma yapılarak fezleke düzenlendiğianlaşıldığından sanık .....'nın suçun işlendiği tarihte Orman Bölge Müdürü olması nedeniyle hakkında 4483 sayılı Kanunun 3/c maddesine göre ..... Valisi tarafından soruşturma izni verilmesi gerektiğinden dosyanın ..... Valiliğine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 21.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2000-1321

Karar No:2000-2515

KARAR

Sanık :.....- Emniyet Genel Müdürü.

Suçu : Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfına tahsis edilen ödeneklerden kişisel telefon bedellerini karşılamak.

Suç Tarihi :1996 ve 1997 yılları.

.....Bakanlığından .....000 gün ve ..... sayılı yazı ile Danıştay İkinci Dairesince birinci aşamada karar verilmek üzere gönderilen soruşturma dosyası incelenerek gereği görüşüldü:

4483sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun geçici l inci maddesinde bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin MMHK.hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözüedilen 4483 sayılı kanunun 4.12.1999 tarihinde yürürlüğe girdiği, olayda ise sanığın üstüne atılan suçundan dolayı anılan kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmışbirişlemin bulunmadığı, 4.2.2000 tarihinde soruşturma emri verildiği, 4483 sayılı Yasa hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken MMHK. hükümlerinegöre soruşturma yapılarak fezleke düzenlendiği anlaşıldığından, adı geçen Genel Müdür hakkında Yetkili Merci tarafından 4483 sayılı kanunun 3 üncü maddesine göre karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre yine aynı kanunun 9 uncu maddesi uyarınca gerekli tebligatların yapılması, tebellüğ belgeleri ileitiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 17.5.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

HAKKINDA ÖN İNCELEME YAPILAN SANIĞIN VEYA ÜSTÜNE ATILAN SUÇUN 4483 SAYILI KANUN KAPSAMINDA OLMADIĞININ SAPTANMASI İLE iLGiLi KARARLAR

T.C.
DANIŞTAY
kirici Daire
Esas No :2002-701
Karar No :2002-3135

KARAR

Hakkında Soruşturma
izni îstenenler:

l..... tli..... (.....) ilçesi Belediye Başkanı.
2- .....-Aynı yerde Belediye Başkanı.
3-..... " " Hesap işleri Müdürü.
4-.....-" " Yazı işleri Müdürü.
5~..... " Yazı işleri Müdür V.
6-.....-" " itfaiye Çavuşu ve Yazı tşleri Müdür VekiJ i.

7-.....-" " itfaiye Çavuşu.

8-. .....-" " Meclis Üyesi.

9-.....-" " Meclis Üyesi.

10-.....,,.....- " Meclis Üyesi.

11-..... " Meclis Üyesi.

Soruşturulacak Eylemi er : Belediye Başkanları,Hesap tşleri Müdürü ve Yazı işleri Müdürü'nün:

1-..... Spor Kulübü Derneği'nin makbuzlarında usulsüzlükler yapmak ve adı geçen derneğe usulsüz yardımda bulunmak.

Belediye Başkanı, İtfaiye Çavuşu ile itfaiye Çavuşu ve Yazı işleri Müdür Vekili'nin:

2-. ..... ve ..... 'nin evlerinde çıkan yangına geç müdahale ederek yangının büyümesine neden olmak.

Belediye Başkanı,Meclis Üyeleri, itfaiye Çavuşu ve Yazı işleri Müdür Vekili İle Hesaplşleri Müdürü1nün:

3-2886 sayılı Devlet ihale Kanunu'na aykırı olarak belediye'ye otobüs satın almak.

Belediye Başkanı, Meclis Üyeleri,itfaiye Çavuşu ve Yazı işleri Müdür Vekili, Yazı işleri Müdür Vekili Hesap İşleriMüdürü'nün:

4-Belediye Çöp Konteyneri Alımları ve Otobüs Durağı iapım işlerini Belediye Meclis Üyesi .....'in oğluna yaptırmak ve başka firmalara yaptırmış gibi göstererek fatura düzenlemek.

Belediye Başkanının:

5-İlçedeki kaçak inşaatlara göz yummak.

Belediye Meclisi Üyeleri, Yazı işleri Müdür Vekili,itfaiye Çavuşu ve Yazı işleri Müdür Vekili ve Hesap işleri Müdürü:

6-îhale mevzuatına aykırı olarak içme suyu sondajı yapmak.

Belediye Başkanı, Belediye Meclis Üyeleri, Yazıîşleri Müdür Vekili ve Hesap İşleri Müdürü'nün:

7-Belediye'ye ait ..... Mevkiinde bulunan tarlayı usulsüz kiralamak.

Belediye Başkanı,Meclis Üyeleri, itfaiye Çavuşu ve Yazı işleri Müdür v. ile Hesap işleri Müdürü nün:

8-Belediye Hal Binasını usulsüz olarak satmak.

9-Belediye'ye usulsüz olarak parke taşı makinesi satın almak.

Belediye Başkanı'nın:

10-Belediye araçlarına fazla akaryakıt alınmış gibi belge düzenleyerek çıkar sağlamak. Eylem Tarihi:1996-2001 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :Görevliler hakkında ilgilerine göre l, 4, 6, 7, 8 ve 10 uncu maddelerden soruşturma izni verilmemesine, diğer maddelerden soruşturma izni verilmesine.

Karara itiraz Edenler:Haklarında soruşturma izni verilenler.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve içişleri Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edenler yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

..... ili, ... (.....) ilçesi Belediye Başkanlığında itfaiye Çavuşu olan ..... ve .....'in ifa ettikleri hizmetin kamu görevi niteliği taşımaması nedeniyle TCK1nün 279 uncu maddesi hükmü gereğince Türk Ceza Kanunu'nün uygulaması bakımından memur sayılamayacaklarından haklarında 4483 sayılı Kanun uyarınca ön inceleme yapılması ve soruşturma izni verilmesine hukuken imkan bulunmamaktadır. Nitekim Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin 6.5.1992 gün ve 2823/3847 sayılı kararında Belediye itfaiye Çavuşu olan görevlinin Türk Ceza Kanunu uygulamasında memur sayılamayacağı hükme bağlanmıştır.

Açıklanan nedenlerle adı geçenlerin itirazlarının kabulü ile yetkili merci kararının 2 rıci maddeden adı geçenlere ilişkin bölümünün kaldırılmasına, haklarında ..... Cumhuriyet Başsavcılığınca genel hükümlere göre işlem yapılmasına,

Belediye Başkanı'nın 2 nci maddeden, ... ve .....'nin evlerinde çıkan yangına geç müdahale ettirerek yangının büyümesine neden olduğu; Belediye Başkanı, Meclis Üyeleri, itfaiye Çavuşu ve Yazı işleri Müdür Vekili ile Hesap işleri Müdürünün 3 üncü maddeden, 2886 sayılı Devlet îhale Kanunu hükümlerine aykırı olarak belediye'ye otobüs satın aldıkları; belediye Başkanının 5 inci maddeden, ilçedeki mülkiyeti .... ve .....'a ait kaçak inşaatlara göz yumduğu;

Belediye Başkanı, Meclis Üyeleri, itfaiye Çavuşu Ve Yazı işleri Müdür Vekili ile Hesap işleri Müdürünün 9 uncu maddeden, Belediye'ye usulsüz olarak parke taşı makinesi satın aldıkları dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşıldığından, itirazlarım n reddine, dosyanın itfaiye Çavuşu Ve Yazı işleri Müdür Vekili ve itfaiye Çavuşu akkında 2 nci maddeden genel hükümlere göre, itirazları reddedilenler hakkında 4483 sayılı Kanun çerçevesinde işlem yapılmak üzere ..... Cumhuriyet Başsavcılığına, kararın bir örneğinin bilgi için içişleri Bakanlığına gönderilmesine 25.9.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2002-139

Karar No:20Û2-587

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni istenenler :

1-..... Bankası Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı.

2- ..... -Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

3- ..... -Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

4- ..... -Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

5- ..... -Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

6- ..... -Aynı yerde Genel Müdür Yardımcısı.

7- ..... -Aynı yerde Ticari Krediler Müdürü.

8- ..... -Aynı yer .... Şubesi Müdürü.

9- ..... - " " " " Müdür Yardımcısı.

Soruşturulacak Eylem ..... Fabrikası A.Ş.'ne olumsuz istihbarat raporlarına rağmen usulsüz kredi açmak suretiyle Banka'yi zarara uğratmak.

Eylem Tarihi : 1998 yılı.

Yetkili Merciin Kararı görevliler hakkında soruşturma izni verilmemesine.

Karara îtiraz Eden : ..... Cumhuriyet Başsavcısı.

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Devlet Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Anayasanın kamu hizmeti görevlileriyle ilgili 128 inci maddesinin birinci fıkrasında "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurl ar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" hükmü yeralmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un "kapsam" başlıklı 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasında ise, "Bu kanun, Devletin ve Diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır" hükmüne yer verilmiştir.

Her iki hükmün birarada incelenmesinden anlaşılacağı üzere; Anayasanın 128 inci maddesi, madde metninde yer alan "kamu iktisadi teşebbüsleri" deyimi çıkarılmak suretiyle aynen 4483 sayılı Kanun'un 2 nci maddesine alınmış ve böylece kamu iktisadi teşebbüsleri personeli genel anlamda 4483 sayılı Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır.

4483 sayılı Kanun'un 17 ncl maddesi ile de, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin (d) bendi, "Teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyelerinin görevlerini icra sırasında işledikleri suçlardan, dolayı yargılanmaları, ilgili bakanın iznine bağlı olup; bu konuda Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Hükümleri uygulanır" şeklinde değiştirilmek suretiyle, sadece teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri hakkında 4483 sayılı kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür.

Bu yasal düzenleme karşısında, 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelere tabi bir kamu iktisadi teşebbüsü olan ..... Bankası'nın genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri dışında kalan personelinin, 4483 sayılı Kanun kapsamında olmadığı ve haklarında genel hükümlere göre kovuşturma yapılması gerektiği açıktır.

..... Bankası Genel Müdürü, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerine gelince;

25.11.2000 gün ve 24241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti ..... Bankası, Türkiye .... Bankası Ano-

nim Şirketi ve Türkiye ..... Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin 2 nci bendinde "bankaların, anonim şirket statüsünde oldukları ve bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile genel hükümlere tabi oldukları", anılan maddenin 5 inci bendinde, "233 sayılı Kamu îktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 399 sayılı Kamu iktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin bu bankalar hakkında uygulanmayacağı", 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Türkiye Cumhuriyeti ..... Bankası Anonım Sı rket i, Türkiye .... Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye ..... Bankası Anonim Şirketi Yönetim, Denetim ve Tasfiye Kurulu Üyelerinin ceza ve idare hukuka bakımından memur sayılamayacakları hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen mevzuatın yürürlüğe girmesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti ..... Bankası Anonim Şirketi hakkında 399 sayılı KHK hükümlerinin uygulanmayacağı ve personelinin de Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri dahil ceza ve idare hukuku bakımından memur sayılmayacakları anlaşıldığından, anılan banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri hakkında da 4483 sayılı Kanunun uygulanma olanağı kalmamıştır.

Açıklanan nedenlerle, ... Bankası Yönetim Kurulu Başkanı, Üyeleri ve diğer personelinin 4483 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığı ve haklarında genel hükümlere göre işlem yapılacağı anlaşıldığından, yukarıda adı geçen görevliler hakkında verilen "soruşturma izni verilmemesine" ilişkin karara ..... Cumhuriyet Başsavcısınca yapılan itirazın kabulüne, yetkili merci kararının kaldırılmasına, dosyanın adı geçenler hakkında genel hükümlere göre işlem yapılması için ..... Cumhuriyet Başsavcılığına, kararın bir örneğinin bilgi için Devlet Bakanlığı'na gönderilmesine 14.3.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas Ho :2001-1640
Karar No :2001-2562

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenenler :Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Personeli.

Soruşturulacak Eylem : Görevlerini ihmal etmek.

Eylem Tarihi : 2001 yılı.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara îtiraz Eden :Yakınıcı .....

İzmir Bölge İdare Mahkemesinden 30.10.2001 gün ve 1097 sayılı yazı ile gönderilen itiraz dilekçesi ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından verilen 16.10.2001 gün ve 485 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4883 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görev]i l erinin Yargılanması Hakkında Kanun'un "kapsam" başlıklı 2 nci maddesinin l inci fıkrasında, "Bu Kanun*un Devletin ve Diğer Kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı", 2 nci fıkrasında, "Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabı olanlara ilişkin Kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden Kanunlarda gösteri l en soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin hükümlerin saklı tutulacağı" hükmü yer almıştır.

4389 sayılı Bankalar Kanunu'nün 3/8 inci maddesinde "... Kurul Üyeleri ve Kurum personelinin, görevleri esnasında veya görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından Devlet Memuru sayılacakları", aynı fıkranın 17.12.1999 gün, 4491/1 sayılı Kanunla değişik 4483 sayılı Kanundan sonra yürürlüğe giren son iki cümlesinde ise, "buna ilişkin soruşturmaların, Kurul Üyeleri için ilgili Bakarım, Kurum personeli için Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılacağı" hükme bağlanmıştır.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden, yakınıcı Devrim öz'ün Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Personeli hakkında şikayet dilekçesi verdiği, şikayet üzerine Kurul tarafından ilgili personel hakkında "soruşturma izni verilmemesi" kararı verildiği ve yakinicinın bu karara karşı Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen Yasal Mevzuatın birlikte değerlendirilmesinden anlaşılacağı üzere, Kurul Üyeleri ve diğer personel hakkında işledikleri iddia edilen suçlarına ilişkin olarak soruşturma izni verilmesi kaydıyla yapılacak soruştur-

maların. Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu uyarınca genel hükümlere göre yapılacağı ve 4483 sayılı Kanun'un sözkonusu personele uygulanmayacağı açıktır. Açıklanan nedenlerle 4483 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığı ve haklarında genel hükümlere göre işlem yapılacağı anlaşılan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu personeli hakkında verilen "soruşturma izni . verilmemesine" ilişkin karara yakınıcının yaptığı itirazın görev nedeniyle incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin bilgi için yakınıcıya, dosyanın Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna gönderilmesine 8.11.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
ikinci Daire
Esas No :2000-3487
Karar No :2001-265

KARAR

Hakkında Soruşturma
izni istenenler

1- .....-..... Bankası A.Ş. Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı.
2- ..... - " Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu Üyesi.
3- ..... - " Yönetim Kurul u Üyesi.
4- ..... - " Kurulu Üyesi.
5- ..... - " Kurulu Üyesi.
6- ..... - " Kurulu Üyesi.
7- ..... - " Genel Müdür Yardımcısı.
8- ..... - " Yardımcısı.
9- ..... - " Müdürlüğünde Daire Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :..... Bankası A.Ş. ile Hamburgische Langdesbank arasında banka mevzuatına, kural ve ilkelerine aykırı olarak kredi kolaylığı sözleşmesi imzalamak suretiyle bankayı teminat yönünden risk altına sokmak. Eylem Tarihi :1998 yılı.

Yetkili Merciin Kararı :..... hakkında soruşturma izni verilmemesine, diğerleri hakkında soruşturma izni verilmesine. Karara îtiraz Edenler :.....

T.C. Devlet Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurl ar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Anayasanın kamu hizmeti görevlileriyle ilgili 128 inci maddesinin birinci fıkrasında "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" hükmü yeralmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un "kapsam" başlıklı 2 nci maddesinin l inci fıkrasında ise, "Bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır" hükmüne yer verilmiştir.

Her iki hükmün birarada incelenmesi nden anlaşılacağı üzere; Anayasanın 128 inci maddesi, madde metninde yer alan "kamu iktisadi .teşebbüsleri" deyimi çıkarılmak suretiyle aynen 4483 sayılı Kanun'un 2 nci maddesine alınmış ve böylece kamu iktisadi teşebbüsleri personeli genel anlamda 4483 sayılı Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır.

4483 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi ile de, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin (d) bendi, "Teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyelerinin görevlerini icra sırasında işledikleri suçlardan dolayı yargılanmaları, ilgili bakanın iznine bağlı olup; bu konuda Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır" şeklinde değiştirilmek suretiyle, sadece teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri hakkında 4483 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür.

Bu yasal düzenleme karşısında, 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelere tabi bir kamu iktisadi teşebbüsü olan ..... Bankası genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri dışında kalan personelinin 4483 sayılı Kanun kapsamında olmadığı ve haklarında genel hükümlere göre kovuşturma yapılması gerektiği açıktır.

Öte yandan, 4483 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde, " Bu Kanun suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayanın memur olanla,

ast memurun üst memurla aynı mahkemede yargılanacakları" belirtilmekte ise de, bu hüküm yargılama safhasını düzenlemekte olup, 4483 sayılı Kanun'a tabi olmayanları anılan Kanuna tabi personel ile birlikte suç işlemeleri halinde bu Kanuna tabi olmalarına ve soruşturulmalarına imkan vermemektedir.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden hakkında soruşturma izni verilen .....'in ..... Bankası A.Ş.'nin Genel Müdür Yardımcısı olduğu, dolayısıyla yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca 4483 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığı anlaşıldığından, adı geçenin itirazının kabulüne itiraza konu Devlet Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararının; istanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere kaldırılmasına oyçokluğu ile,

Hakkında soruşturma izni verilen ..... Bankası Genel Müdürü ....'nin, Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Yüksek Planlama Kurulunun ..... gün ve ..... sayılı kararı ile denizcilik sektörünün desteklenmesi ve gemi yatırımlarının geliştirilmesi amacıyla ..... Bankası vasıtasıyla merkezi Almanya'da bulunan Hamburgische Langdesbank'tan alınması kararlaştırılan kredinin temini için anılan banka ile ..... Bankası arasında bankayı temsile yetkili kişi olarak imzaladığı kredi kolaylığı sözleşmesiyle sektördeki armatörlere kullandırılan 169.750.000.USD 'lık kredi işlemlerinde, gemi ipoteklerini Hamburgische Langdesbank lehine tesis edip, ... Bankasını teminat yönünden zayıf bırakarak bankacılık ilke ve taammüllerine aykırı davrandığı dosyadaki bilgi ve belgelerden anlaşıldığından, hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin Devlet Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararına yaptığı itirazın reddine, dosyanın istanbul Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine 30.1.2001 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

T.C.
DANI ŞTAY
ikinci Daire
Esas No : 2000-3172
Karar No: 2000-3988

KARAR

Hakkında Soruşturma izni îstenenler :

1-.....Bankası Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı.
2-.....-Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

3-..... " Üyesi.

4-. .....-" Üyesi.

5-..... " " Genel Müdür Yardımcısı.

6-..... " " Krediler Daire Başkanı.

7-..... " Değerlendirme Müdürü.

8-..... " yer Ege Bölge Başmüdürü.

9-. ..... " " " " Müdürü.

10-..... " " Şube Müdürü.

11-..... "

12-.....- " " Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı.

13-. ..... " " " " Kurulu Üyesi.

14-.....-" " " " Kurulu Üyesi.

15-. .....-" " " " Kurulu Üyesi.

16-..... " " " " Kurulu Üyesi.

Soruşturulacak Eylemleri : .....'un:

1-Olumsuz mali tahlil ve istihbarat raporuna rağmen ..... Sanayi A.Ş'nin kredi limitlerini artırmak ve usulsüz kredi kullandırmak.

.....'nın

2-Genel Müdürlük Kredi inceleme ve Kontrol Müdürlüğünün ..... gün ve ..... sayılı talimatına aykırı olarak gecikmeli olarak yasal takibata başlamak.

3-TCK'nün 235 inci maddesi kapsamında bulunan suç ihbarı görevlerini ihmal etmek. Eylem Tarihleri: 1996, 1997, 1998 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :Tüm görevliler hakkında soruşturma izni verilmesine. Karara itiraz Edenler: .....

T.C. Devlet Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edenler yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Anayasanın kamu hizmeti görevlileriyle ilgili 128 inci maddesinin birinci fıkrasında "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür" hükmü yoralmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un "kapsam" başlıklı 2 nci maddesinin l inci fıkrasında ise, "Bu kanun. Devletin ve Diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri i fa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır" hükmüne yer verilmiştir.

Her iki hükmün birarada incelenmesinden anlaşılacağı üzere; Anayasanın 128 inci maddesi, madde metninde yer alan "kamu iktisadi teşebbüsleri" deyimi çıkarılmak suretiyle aynen 4483 sayılı Kanun'un 2 nci maddesine alınmış ve böylece kamu iktisadi teşebbüsleri personel i genel anlamda 4483 sayılı Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır.

4483 sayılı Kanun'un 17 nci maddesi ile de, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin (d) bendi, "Teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu -üyelerinin görevlerini icra sırasında işledikleri suçlardan dolayı yargılanmaları, ilgili bakanın iznine bağlı olup; bu konuda Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun Hükümleri uygulanır" şeklinde değiştirilmek suretiyle, sadece teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri hakkında 4483 sayılı kanun hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür.

Bu yasal düzenleme karşısında, 233 ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelere tabi bir kamu iktisadi teşebbüsü olan ..... Bankası A.S.'nın genel müdür ve yönetim kurulu üyeleri dışında kalan personelinin 4483 sayılı Kanun kapsamında olmadığı ve haklarında genel hükümlere göre kovuşturma yapılması gerektiği açıktır.

Öte yandan, 4483 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde,"Bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayanın memur olanla, ast memurun üst memurla aynı mahkemede yargılanacakları" belirtilmekte ise de, bu hüküm yargılama safhasını düzenlemekte olup, 4483 sayılı Kanun'a tabi olmayanların da Kanuna tabi personel ile birlikte suç işlemeleri halinde bu Kanuna tabi olmalarına ve soruşturulrnalarına imkan vermemektedir.

Dosyadaki belgelerin incelenmesinden, hakkında soruşturma izni verilen .....'in Türkiye Emlak Bankası A.Ş.'nin Genel Müdür Yardımcısı olduğu, dolayısıyla yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca 4483 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığı anlaşıldığından, adı geçenin itirazının kabulüne, itiraza konu Devlet Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararının; istanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere kaldırılmasına oybirliği ile,

Türkiye Emlak Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü ..... Yönetim Kurulu Üyeleri ..... ve .....'in, ... San.A.Ş. hakkında düzenlenen 4.7.1996 gün ve 1034 sayılı Mali Tahlil ye istihbarat raporunda; firmanın esas faaliyetinden kar elde edemediği, özkaynakları üzerinde önemli oran ve tutarlarda yapılan sabit kıymet yatırımları sebebiyle banka kredilerinin artış gösterdiği, net işletme sermayesinin negatif değerde oluştuğu, firma yatırımlarının finansmanında öz kaynakların yanında uzun vadeli döviz kredilerine buşvurulduğu, cari oran ve likidite oranlarının normal standartların altında gerçekleştiği belirtilmesine ve bu hus.usu bilmelerine rağmen, Yönetim Kurulu olarak aldıkları 12.9.1996 gün ve 32/1558 sayılı kararla şirketin kredi limitlerini artırdıkları ve bilahare adı geçen firmanın iflas etmesi sonucu Bankanın zararına neden oldukları dosyadaki belgelerden anlaşıldığından, haklarında soruşturma izni verilmesine ilişkin Devlet Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararına yaptıkları itirazlarının reddine dosyanın istanbul Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine 28.11.2000 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Ayrışık Oy: T. Emlak Bankası Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü ..... Yönetim Kurulu Üyeleri ..... ve.....'in, ... San. A. Ş. ' nin Bankanın .... Şubesine yaptığı kredi artırım talebi üzerine 4 .7 . 1996 gün ve 1034 sayılı Mali Tahlil ve istihbarat raporu düzenlendiği, bu rapor üzerine .... Şube Müdürlüğü, Banka ... Bölge Müdürlüğü ve Bölge Başmüdürlüğü, Genel Müdürlük Krediler Değerlendirme Müdürü ve üaire Başkanı ile Genel Müdür Yardımcısının olumlu görüş bildirerek şirketin kredi limitlerinin artırılmasının uygun olacağını belirttikleri, tüm bu aşamalardan geçtikten ve olumlu görüşlerle sunulduktan sonra Banka Yönetim Kurulu Başkan ve Üyelerinin getirilen teklif doğrultusunda karar aldıkları; kaldı ki, şirketin kredi limitlerinin artırıldığı aşamada ödenmeyen bir kredi borcu bulunmadığı ve kredi limitlerinin arttırıldığı yılı karla kapattığı, ayrıca sözüedilen istihbarat ve kredi raporunda, şirketin üretim yaptığı alanda Türkiye'nin ilk ve tek olduğu, Avrupa'nın 5 büyük şirketinden biri olduğu şeklinde olumlu görüşler belirtildiği ve raporun genelinin olumlu olduğu anlaşıldığından, adı geçenlerin itirazlarının kabulü ile haklarında verilen soruşturma izninin kaldırılması gerektiği görüşüyle aksi yönde oluşan çoğunluk kararına katılmıyoruz.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Y. Esas No :2000-1396

Y.Karar No :2000-2299

Hakkında Soruşturma İzni istenen : ....

Soruşturulacak Eylem:

Eylem Tarihi : 13.12.1999 Yetkili Makam Kararı :

1-..... Adliyesi Yazı işleri Müdürü ve îcra Müdür Vekili .....'a hakaret etmek.

2-Adı geçen yakınıcıyı tehdit etmek.

Karara İtiraz Eden : İncelenme Nedeni: İtiraz

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma i zni veri imesine. Hakkında soruşturma izni verilen ..... üzerine.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ekleri incelenerek gereği görüşüldü;

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 2 nci maddesinin l inci fıkrasında: bu kanunun Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı hükme bağlanmış olup, ... Belediye Başkanı .....(.....)'nün sözkonusu eyleminin ise, görevi sebebiyle işlenmiş bir suç niteliğinde olmadığı dolayısıyla bu kanun kapsamında bulunmadığı anlaşıldığından, itirazının kabulüne, içişleri Bakanı tarafından adı geçen hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin ..... gün ve ..... sayılı kararın kaldırılmasına, genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere dosyanın geri çevrilmesine 26.4.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2002-558

Karar No :2002-3048

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni istenen :.....-..... ili Belediye Başkan Vekili.

Soruşturulacak Eylem : ..... Belediyesinin, ... Ziraat Bankasındaki ..... nolu hesabında haczedilemeyen gelirlerin yanında haczedilebilen gelirlerin de bulunması ve bu hesapla ilgili olarak Ankara 7. İcra Müdürlüğünün kesinleşen E:2001/545 nolu dosyası ile icra takibine başlanılmasına rağmen, söz konusu hesaptaki gelirlerin haczi mümkün olmayan iller Bankası payları, vergi ve resim gelirleri olduğu yönünde yazı yazmak ve böylece yalan beyanda bulunmak suretiyle Ankara 7. icra Hakimliği'ni yanıltmak, aynı Hakimliğin kesinleşen 2001/403-334 sayılı kararı ile hesap üzerindeki haczin kaldırılması sonucu yakınıcı ..... İş Sendikası'nı mağdur etmek.

Eylem Tarihi : 7.5.2001

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmesine.

Karara itiraz Eden :.....

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve içişleri Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Belediye Başkan Vekili .....'in, "..... Belediyesinin, ... Ziraat Bankasındaki ..... nolu hesabında haczedilemeyen gelirlerin yanında haczedilebilen gelirlerin de bulunması ve bu hesapla ilgili olarak Ankara 7. icra Müdürlüğünün kesinleşen E:2001/545 nolu dosyası ile icra takibine başlanılmasına rağmen, söz konusu hesaptaki gelirlerin haczi mümkün olmayan iller Bankası payları, vergi ve resim gelirleri olduğu yönünde yazı yazmak've böylece yalan beyanda bulunmak suretiyle Ankara 7. îcra Hakimliği'ni yanıltmak. Aynı Hakimliğin kesinleşen 2001/403-334 sayılı kararı ile hesap üzerindeki haczin kaldırılması sonucu yakınıcı ..... İş Sendikası'nı mağdur etmek" eylemi, adli görevine ilişkin olduğundan ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nün 154 üncü maddesine göre hakkında Cumhuriyet Başsavcılığınca doğrudan kovuşturma yapılması gerektiğinden, itirazının kabulü ile yetkili merci kararının kaldırılmasına, genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere dosyanın ..... Cumhuriyet Başsavcılığına, kararın bir örneğ.ı nin bil g i için içişleri Bakanlığı' na gönderilmesine 9.7.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2002-362

Karar No :2002-2719

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni istenen : .....-. . .. îli ..... ilçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylemleri:l-Yakınıcı Sağlık Ocağı Doktoru .....'i telefonla arayarak hakaret etmek. 2-Adıgeçeni tehdit etmek. Eylem Tarihi: 5.7.2001

Yetkili Merciin Kararı :Sorusturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Eden : Mersin Cumhuriyet Başsavcısı.

İçişleri Bakanlığından .....? gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve içişleri Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun kapsamına belirleyen 2 nci maddesinin l inci fıkrasında "Bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esas larına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun maddesine göre memur ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar 4483 sayılı Kanunun kapsamı içerisine girmektedir. Hakkında soruşturma izni ı stenen ..... 'un yakınıcıya hakaret ve onu tehdit etmesi suçunu görevi sebebiyle işlemediğinden 4483 sayılı Kanun hükümlerine göre hakkında soruşturma yapılmasına hukuken olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle itirazın kabulüne, Gürsel Kavun hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin içişleri Bakanı kararının kaldırılmasına, adıgeçcn hakkında genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere dosyanın Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına, kararın bir örneğinin bilgi için içişleri Bakanlığına gönderilmesine 3.5.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İKİNCİ DAİRE

Esas No : 2002/1114

Karar No : 2003/98

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni istenen: ..... Kamyon Otobüs Kamyonet Yük ve Yolcu Taşıyıcıları Şoförler ve Otomobilciler Odası Başkanı.

Soruşturulacak Eylem: Çeşitli biçimlerde görevinde usulsüzlükler yapmak.

Eylem Tarihi : 1998-2001 yılları arası.

Yakınıcı ..... tarafından verilen ..... günlü itiraz dilekçesi ve ekleri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; yakınıcının, ... hakkında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na yaptığı başvuru üzerine adı geçen hakkında ceza ve disiplin incelemesi yapıldığı ve yakınıcının, Bakanlık Müfettişince hazırlanan inceleme raporunun kaldırılıp, adı geçen hakkında soruşturma izni verilerek, yargılanmasının sağlanması istemiyle Dairemize başvurduğu anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Di ger Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2 nei maddesinin l inci fıkrasında, "Bu Kanun'un Devletin ve Diğer Kamu Tüzel Kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı" hükme bağlanmıştır.

Sözü edilen Kanun uyarınca işlem yapılabilmesi için, hakkında ön inceleme yapılanın kamu hizmetlerinin gerekti rdi ği asi i ve sürekli görevleri ifa eden memur ya da diğer kamu görevlisi olması, ayrıca görev sebebiyle bir suç işlendiğinin iddia edilmesi gerekmektedir.

..... Kamyon Otobüs Kamyonet Yük ve Yolcu Taşıyıcıları Şoförler ve Otomobilciler Odası Başkanı .....'nın, ifa ettiği hizmetin kamu görevi niteliği taşımaması nedeniyle TCK'nun 279 uncu maddesi hükmü uyarınca Türk Ceza Kanunu'nun uygulaması bakamından memur sayılamayacağından, hak-

kında 4483 sayılı Kanun uyarınca ön inceleme yapılması ve soruşturma izni verilmesine hukuken imkan bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, hakkında genel hükümlere göre işlem yapılması gereken .....'ya ilişkin düzenlenen raporun kaldırılması ve yargılanabilmesi için soruşturma izni verilmesi yönünde yakmıcı .....'n talebinin incelenmeksizin reddine, dilekçe ve ekleri ile kararın bir örneğinin yakınıcıya önderilmesine 22.1.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
ÎKINCÎ DAiRE
Esas No : 2002/1168
Karar No : 2003/48

KARAR

..... vekili Av. ..... tarafından ..... Bölge idare Mahkemesi Başkanlığı kanalıyla Dairemize gönderilen itiraz dilekçesi ve ekleri incelenerek gereği görüşüldü:

.....'in silikon protez ameliyatını hatalı yaptığından bahisle ameliyatı gerçekleştiren Dr. ..... hakkında ..... Tabip Odasına yapmış olduğu şikayet başvurusu üzerine anılan Oda Yönetim Kurulunun 17.10.2002 tarihli toplantısında adıgeçen doktor hakkında soruşturma açılmamasına karar verildiği, şikayetçi vekilinin de bu kararın itirazen incelenerek kaldırılması ve soruşturma izni verilmesine ilişkin talebi ile Dairemize itirazda bulunduğu anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde, bu Kanunun amacının, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemek olduğu kurala bağlanmış ve izin vermeye yetkili merciler de anılan Kanunun 3 üncü maddesinde sayıldıktan sonra, 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında da, Danıştay ikinci Dairesinin itirazen inceleyebileceği yetkili merci kararları sayılmış olup, bu kararlar dışında itirazen inceleyebileceği bir karar türü bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, ... Tabip Odası Yönetim Kurulunun ..... gün ve ..... sayılı soruşturma açılmamasına ilişkin kararı, şikayete konu doktor

hakkında gerek 4483 sayılı Kanun ve aynı zamanda bir üniversitede görevli olduğu dikkate alındığında gerekse 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu uyarınca yapılmış inceleme veya soruşturma sonucunda verilmiş bir karar niteliğinde olmadığından, Dairemizce incelenme olanağı bulunmayan bu karara karşı yapı l an itirazın incelenmeksizin reddine 16.1.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

4616 SAYILI 23 NiSAN 1999 TARÎHÎNE KADAR İŞLENEN SUÇLARDAN DOLAYI ŞARTLA SALIVERMEYE, DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİNE DAiR KANUNUN UYGULANMASI ÎLE iLGiLi KARARLAR

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2001-684

Karar No :2001-1416

KARAR

Hakkında Soruşturma îzni istenenler :

1-..... ..... ili ..... ilçesi Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Hesap işleri Müdürü.

3-..... (Tahakkuk Memuru) Aynı yerde Fen işleri Müdürü

4-.....(Tahakkuk Memuru) Aynı yerde Yazı İşleri Müdürü

5-..... (Tahakkuk Memuru) Aynı yerde Zabıta Amiri

6-. ..... (Tahakkuk Memuru) Aynı yerde Zabıta Memuru

7-. ..... Tahakkuk Memuru

Soruşturulacak Eylemler: Belediye Başkanı:

1-Belediye Zabıta Personeli Yönetmeliği'nin 16 maddesinin "b" ve "c" bentleri hükmüne aykırı belediye'ye zabıta memuru atanmasına neden olmak.

2-Belediye'de mevzuata aykırı biçimde geçici işçi çalıştırılmasına neden olmak. Belediye Başkanı ile Hesap işleri Müdürü:

3-Belediye gelirlerinin muhafazası ve harcanmasında usulsüzlüklere neden olmak.

4-Beledîye gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsili ile belediye alacaklarının takibinde gerekli çabayı göstermeyerek belediye zararına neden olmak. Haklarında Soruşturma izni istenenler:

5-Belediye'de işçi olarak görev yapan ..... 'a usulsüz biçimde fazla mesai ücreti ve geçici görev yo 11 u ğ" u ödenmesine neden olma k. 1996 ile 18.4.1999 tarihleri arası.

Soruşturma izni verilmesine. Haklarında soruşturma izni verilenler, îtiraz üzerine. ..... Bakanlığından yukarıda adı geçenler hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca gönderilen 6.2.2001 gün ve 2001/17 sayılı Yetkili Mercii Kararı ile soruşturma dosyası, 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Haklarında soruşturma izni verilen yukarıda görev unvanları ile isimleri sayılanların üstlerine atılan suçların TCK'nün 230 uncu maddesine ilişkin olduğu ve bu durumu ile yukarıda sözü edil en 4616 sayılı Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendinin l inci fıkrası kapsamında bulunduğu anlaşıldığından, itirazlarının kabulü ile anılan Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca soruşturmanın ertelenmesine, dosyanın aynı bendin ikinci fıkrası gözönünde bulundurularak saklanması için yerine çevrilmesine 24.5.2001 gününde 2 ve 4 üncü maddelerden oybirliği, l, 3 ve 5 inci maddelerden ise oy çokluğuyla karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
ikinci Daire
Esas No :2000-3660
Karar No :2001-156
Hakkında Soruşturma
izni istenenler :

l-.....- .....ili .....ilçesi Belediye Başkanı.
2-,.....-Aynı yerde Belediye Başkam. f
3-.....-" " Başkan Vekili.

4-.....-" " Hesap işleri Müdürü.

5-. .....-" " Yazı

6-.....-" " Encümen Üyesi.

7-.....-Aynı yerde Encümen Üyesi.

Soruşturulacak Eylemler: .....'nın :

1-Belediye itfaiye aracının tamirini usulsüz şekilde yaptırmak. .....'in :

2-a)Yazı İşleri Müdürü .....nı usulsüz olarak tahakkuk servisi şefliğine atamak. .....'in :

2-b)Valilik vizesi alınmadan belediyede geçici işçi çalıştırmak. .....'in :

3-Vat anda ş], ara hakaret etmek ve siyasi baskı uygulamak:.

4-Belediye binasını parti binası gibi kullanmak.

5-Yılın büyük bir bölümünü izinsiz olarak Ankara'da geçirmek.

Şehir merkezinde meydana gelen tarihi cami yangınına belediye ekiplerinin zamanında müdahale etmesini sağlamamak.

Eylem Tarihi : 1999-2000 yılları arası

Yetkili Merci Kararı:4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca 1,2-a ve 2-b maddelerinden soruşturma izni verilmesine,3,4,5 ve 6 nei maddelerden verilmemesine.

Karara itiraz Edenler : ..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca i ncelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni verilen ..... "in 2-b maddesinden üstüne atılan eylemin TCK' nün 230 uncu maddesine ilişkin olduğu ve bu durumu ile 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendinin l inci fıkrası kapsamında bulunduğu anlaşıldığından, anılan Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca soruşturmanın ertelenmesine, dosyanın bu maddeye ilişkin kısmının tefrik edilerek ve aynı bendin ikinci fıkrası gözönünde bulundurularak saklanması için yerine çevrilmesine,

l inci maddeden, belediye itfaiye aracının yerine getirdiği hizmetin özelliği- gözönünde bulundurularak kamu yararı amacı doğrultusunda, hızlı bir şe-

kilde faaliyete geçirilmesi için tamiratının pazarlık usulü ile yaptırılmasının mevzuata aykırılık oluşturmayacağı,

2-a maddesinden, Başbakanlığın ..... gün ve ..... sayılı Genelgesi ile getirilen Başbakanlıktan izin alma zorunluluğunun, kurumlararası değişiklikler için söz konusu olduğu, kurumiçi görev değişikliklerinde Başbakanlıktan izin alınmasına gerek olmadığından, Yazı İşleri Müdürü .....'in, 30.12.199.9 tarih ve 99/13884 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yeni ihdas edilen tahakkuk servisi şefliğine atanması işleminin anılan Genelge ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa aykırılık oluşturmadığı .anlaşıldığından, haklarında soruşturma izni verilen ..... ile.....nın 1 inci maddeden, ...'in 1 ve 2-a maddelerinden yaptıkları itirazları'n kabulü ile 29.09.2000 gün ve 2000/416 sayılı kararın bu maddelere ilişkin kısmının kaldırılmasına 17.01.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2000-3677

Karar No :2001-157

KARAR

Hakkında Soruşturma izni İstenenler :

Soruşturulacak Eylem

1-.....İli Merkez .....Kasabası Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Fen Memuru.

..... Mahallesindeki 194, 195 ve 199 sayılı parsellerdeki 3.3..... Konut Yapı Kooperatifine ait inşaatın ruhsatsız ve kaçak olarak yapıldığı tespit edildiği halde 3194 sayılı İmar Kanununun 32 ve 42 nci maddeleri uyarınca yıkım ve para cezası verilmesi yolunda Belediye Encümenince karar alınmasını sağlamamak.

Eylem Tarihi :1996-18.03.1999 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyan nca sorusturına i zni verilmesine.

Karara İtiraz Eden : .....

İncelenme Nedeni :İtiraz üzerine

..... Bakanlığından yukarıda adı geçen sanıklar hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca gönderilen 23.06.2000 gün ve 2000/251 sayılı Yetkili Merci kararı ile soruşturma dosyası, 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar işlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Sanık .....'nin üstüne atılan suçun TCK* nün 230 uncu maddesine ilişkin olduğu ve bu durumu ile yukarıda sözü edilen 4616 sayılı Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendinin l inci fıkrası kapsamında bulunduğu anlaşıldığından, anılan Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca soruşturmanın ertelenmesine, dosyanın aynı bendin ikinci fıkrası gözönünde bulundurularak saklanması için yerine çevrilmesine 17.01.2001 gününde oybirli ği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İKİNCİ DAİRE

Esas No : 2002/1157

Karar No : 2003/47

Hakkında Soruşturma izni istenenler:

1-.....ili ..... ilçesi Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde imar işleri Müdürü..

Soruşturulacak Eylemler: 1-..... Tekstil Tur. A.Ş.'ne ait 409 numaralı parselin l Numaralı bölümüne 3194 sayılı imar Kanununun .23/a ve Doğu ..... Çevre Plan Lejantının 3.1.9 uncu maddelerine aykırı Olarak 31.12.1998 tarih ve 60/1960 sayılı inşaat ruhsatını vermek. 2-.....Yatırım Ins.Tic. A.Ş.'ne ait 409 numaralı parselin 3 numaralı bölümüne 3194 sayılı imar Kanununun 23/a ve 1/1000 Ölçekli imar planının plan hükümlerinin 6 ncı maddelerine aykırı olarak 3.2.1999 tarih ve 61/1987 sayılı inşaat ruhsatını vermek.

Eylem Tarihi : 31.12.1998 ve 3.2.1999 tarihleri.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmesine.

Karara itiraz Edenler: Haklarında soruşturma izni verilenler.

..... Bakanlığından 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin

Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca 2.12.2002 gün ve 81/108/1-3188/7716 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve içişleri Bakanı tarafından veri-

len 4.9.2002 gün ve Kont o. Bşk. 2002/981 sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

Haklarında soruşturma izni verilenlerin üstlerine atılan suçların TCK'nün 240 inci maddesine ilişkin olduğu ve bu durumları ile 27.10.2001 gün ve 24566 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 18.7.2001 gün ve E:2001/4, K:2001/332 sayılı kararı gereğince 4616 sayılı Kanunun 4758 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesinin 4 üncü bendinin 1 inci paragrafı kapsamında bulundukları anlaşıldığından soruşturmanın ertelenmesine, dosyanın saklanması için yerine çevrilmesine 16.1.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2002-10
Karar No :2002-304

KARAR

Hakkında Soruşturma
izni îstenenler:

1-.....-Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük Sanatlar ve Sanayi Bölgeleri ve Siteleri Genel Müdürü.

2-.....-Aynı Yerde Genel Müdür Yardımcısı.

3..... "

4.....-"

5-. ..... " " Daire Başkam.

6..... " " Şube Müdürü.

7..... "

8..... " " inşaat Mühendisi.

9..... " " Şube Müdürü.

10..... " " inşaat Mühendisi.

Soruşturulacak Eylemleri: .....'in:

1..... ti: ..... ilçesi Küçük Sanayi Sitesi inşaatında ihtilaflı fen ve teknik kurallarına uymayan işler var iken ödeme talimatı vererek ihale sözleşmesini müteahhit lehine feshetmek. .....'in:

2-Sanayi sitelerinin kredi oranlarını Bakan Onayı ile tespit ederek Fonlar Yönetim Kurulu'nün devre dışı kalmasını sağ]ama k. Yürütücü kuruluşların yatırım programlarına ilişkin istemlerini dikkate alarak DPT Müsteşarlığına iletilen projelerin yer seçimi konusunda işlem yapılmamasına karşın, istemsiz bazı projelerin her yıl yatırım programına alınmasını teklif etmek.

.....'in:

4-Bakanlık bütçesinin 111.03.2.002.600 tertibinde yeralan ve sanat modelleri satın alınması, dağıtılması ve tanıtılması amacıyla kullanılması gereken ödenekten personele avans vermek.

Eylem Tarihi : 1992-2000' yılları.

Yetkili Merciin Kararı : Tümü hakkında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler : Hakkında soruşturma izni verilenlerin tümü. incelenme Nedeni:İtiraz üzerine.

..... ve ..... Bakanlığından yukarıda adı geçenler hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca gönderilen ..... gün ve ..... sayılı Yetkili Mercii kararı ile soruşturma dosyası, ... gün ve ..... sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar işlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunun l inci maddesinin 5 inci bend (a) alt bendinin TCK'nün 240 inci maddesi yönünden Anayasaya aykırılığı nedeniyle iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesinin 18.7.2001 gün ve E:2001/4, K:2001/332 sayılı kararı uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

l ve 2 nci maddelerden haklarında soruşturma izni verilenlerin üstlerine atılan suçların TCK' nün 240 inci maddesine ilişkin olduğu ve bu durumu ile yukarıda sözü edilen Anayasa Mahkemesi kararı gereğince 4616 sayılı Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendinin l inci fıkrası kapsamında bulunduğu anlaşıldığından, anılan Kanunun l inci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca soruşturmanın ertelenmesine, 3 üncü maddeden haklarında soruşturma izni verilen ..... ile.....'in yürütücü kuruluşların yatırım programlarına ilişkin isimlerini dikkate alarak DPT Müsteşarlığına ilettikleri ve yatırım programına alınanların yer seçimini yaptıkları, 40 projenin yer seçimini ise yatırım programına alınmamaları nedeniyle yapmadıkları; 4 üncü maddeden haklarında soruşturma izni verilen ..... ile.....,.....'in Bakanlık Bütçesinin 111.2.03.002.600 tertibinde yeralan ve sanat modelleri satın alınması, dağıtılması ve tanıtılması amacıyla kullanılması gereken ödenekten, süregelen uygulamalara uygun ve acil durumlarda görevli olarak seyahate gitmesi

gereken personele avans verildiği ve sonradan bu avansların kapatıldığı anlaşıldığından, itirazlarının kabulü ile haklarında soruşturma izni verilmesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanı kararının kaldırılmasına 13.2.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZ SÜRESİNİN HESAPLANMASI İLE İLGİLİ KARARLAR

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2002-38
Karar No :2002-245

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :1-.....-..... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı.

2-..... -Aynı yer Belediye Başkam.

Soruşturulacak Eylem :Şikayetçiler ..... ile .....'e ait Mahallesi Kocaçay mevkii 7 ada, 231 ve 95 sayılı parsellerin 3194 sayılı İmar Kanunun 18 inci maddesi uyarınca parselasyona tabi tutulmasına ilişkin işlemin iptali yolundaki ..... İdare Mahkemesinin 15.6.1998 gün ve E:1997/569, K:1998/563 ile 17.6.1998 gün ve E:1997/577, K:1998/605 sayılı kararlarını uygulamamak

Eylem Tarihi : 1998-2001 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : ..... Cumhuriyet Savcısı.

..... Bakanlığından 8.1.2002 gün ve 81-108/1-1742/0151 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... Bakanı tarafından verilen 28.5..2001 gün ve Kont.Bşk.2001/222 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun itiraz hakkını düzenleyen 9 uncu maddesinde, Yetkili Merci-

in soruşturma izin verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin; soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı Cumhuriyet Başsavcısı veya şikayetçinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, ...Bakanınınsoruşturmaizni verilmemesine ilişkin kararının ..... Cumhuriyet Başsavcısına 13.7.2001 tarihinde tebliğ edildiği halde, ... Cumhuriyet Savcısının anılan kanunda öngörülen 10 günlük itiraz süresini geçirdikten sonra 3.8.2001 tarihinde Dairemiz kaydına giren dilekçeyle itiraz ettiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, ... Cumhuriyet Savcısı'nın itirazının süreaşımı yönünden reddine, kararın bir örneğinin bilgi için ..... Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğine 7.2.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2001-796

Karar No :2001-1798

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenen :.....-.... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylemler: l-Atama ve unvan değişikliklerinde durumu uygun olmayan bazı personelin atamasını yaparak görevini kötüye kullanmak.

2-Yakınıcı.....'ü tehdit etmek.

Eylem Tarihi : 2000 yılı

Yetkili Merciin Kararı : l ve 2 nci maddelerden soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Yakınıcı .....

..... Bakanlığından 14.5.2001 gün ve 4072 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... Bakanı tarafındanverilen 28.2.2001 gün ve Kont.Bşk.2001/78 sayılıkarar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Yakınıcı .....'ün kendisine 12.4.2001 tarihinde tebliğ edilen karara

4483 sayılı Memurlar ve diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında öngörülen 10 günlük itiraz süresini geçirdikten sonra, 27.4.2001 tarihinde kayda geçen dilekçesi ile itiraz ettiği anlaşıldığından, itirazının süre aşımı yönünden reddine 22.6.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-612

Karar No :2001-1324

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler: ..... Genel Müdürlüğü ile ..... Bölge Müdürlüğü Görevlileri

Soruşturulacak Eylem: Çeşitli biçimlerde görevi kötüye kullanmak ve savsaklamak.

Eylem Tarihi : 1999 yılı ve öncesi

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden: Muhbir .....

..... Bakanlığından 12.4.2001 gün ve 418 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Muhbir .....'in 28.6.2000 tarihinde kendisine tebliğ edilen karara 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında öngörülen 10 günlük itiraz süresini geçirdikten sonra 14.3.2001 tarihinde vermiş olduğu dilekçesi ile itiraz ettiği anlaşıldığından, itirazının süre aşımı yönünden reddine 15.5.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-1778

Karar No :2002-99

KARAR

Hakkında Soruşturma İzni İstenenler :1-.....-..... Valisi.

2-.....-Aynı yerde Vali Yardımcısı.

3-.....- "

4-.....- " Yer Özel İdare Müdürü.

5-.....- " " Jandarma Komutanı.

Soruşturulacak Eylemler.....'nın:

1-Müteahhit .....'ya usulsüz ihaleler vermek.

.....'nın:

2(a)-Kendilerine yakın olan kişilerden .....'a özel lojman tahsis etmek ve bu lojmanı Özel İdare ve Mahalli İdareler Birliği bütçesinden döşettirmek.

2(b)-İl Özel İdare Müdürlüğü ve İl Mahalli İdareler Birliğinin ihale ve emanet komisyonlarında .....'a usulsüz olarak görev vermek, ödemeler yapmak ve ihale vermek.

2(c)-İl Özel İdare Müdürünün kızını usulsüz olarak memurluğa atamak.

.....'in:

3(a)-Subay Gazinosu inşaatının yapımı ile ilgili iş ve işlemlerde çeşitli usulsüzlükler yapmak.

3(b)-Maddi menfaat karşılığında ..... (.....) Köyü'ne Jandarma Karakolu kurulması yolunda çalışmalar yapmak.

Eylem Tarihi: 1997 ve 1998 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :1 inci maddeden ..... hakkında soruşturma izni verilmesine; bu maddeden ....., ... ile ....., 2(a), 2 (b) ve 2 (c) maddelerinden ..... ile ....., 3(a) ve 3(b) maddelerinden .....ile .....'in haklarında soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : 1 inci maddeden .....,.....ile .....;

2(a) ve 2(b) maddelerinden ..... yönünden ..... Cumhuriyet Başsavcısı.

..... Bakanlığından 11.12.2001 gün ve 81-108/2-109/9451 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun itiraz hakkını düzenleyen 9 uncu maddesinde, Yetkili Mercin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcısı veya şikayetçinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 10 günlük süre içerisinde itiraz edebilecekleri belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden,İçişleriBakanınınsoruşturmaizni

verilmemesine ilişkin kararının Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına 20.2.2001 tarihinde tebliğ edildiği halde ..... Cumhuriyet Başsavcısı'nın anılan Kanunda öngörülen 10 günlük itiraz süresini geçirdikten sonra 8.10.2001 tarihinde ..... Bölge İdare Mahkemesi kaydına giren dilekçeyle itiraz ettiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, ... Cumhuriyet Başsavcısı'nın itirazının süreaşımı yönünden reddine, kararın bir örneğinin bilgi için ..... Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğine 23.1.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-3058

Karar No :2000-3749

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenen : .....-.....İli.....İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem : Belediye'ye piyasa fiyatının altında bir bedelle temin edilen kabloyu usulsüz olarak satmak.

Eylem Tarih i: 1995

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden : ..... Vekili Avukat .....

..... Bakanlığından 27.9.2000 gün ve 6374 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Belediye Başkanı ..... hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin ..... Bakanı'nın 20.6.2000 gün ve 2000/257 sayılı kararı kendisine 24.7.2000 tarihinde tebliğ edilmesine rağmen, adı geçenin 4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen tebliğ tarihini izleyen günden başlamak üzere 10 günlük itiraz süresi içinde en son 3.8.2000 tarihinde itiraz etmesi gerekirken, 24.8.2000 tarihinde kayda geçen dilekçe ile itiraz ettiği anlaşıldığından, itirazın süre aşımı yönünden reddine, dosyanın ..... Cumhuriyet Başsavcılığına, kararın bir örneğinin İçişleri Bakanlığı'na gönderilmesine 7.11.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-1669
Karar No:2000-2519

KARAR

Haklarında Soruşturma
îzni İstenenler:1-.....-..... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı.
2-.....-Aynı yerde Yazı İşleri Müdürü (Encümen Başkanı).
3-.....- " " Encümen Üyesi.
4-.....- " Üyesi.
5-.....- " Üyesi.
6-.....- " Üyesi.
7-.....- " Üyesi.
8-.....- " Üyesi.

Soruşturulacak Eylem:Mülkiyeti Belediyeye ait Kadastro Müdürlüğü binasının tadilat ve tamir işlerinin ihalesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nün 36 ncı maddesine aykırı hareket etmek ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nün 51 inci maddesinin 4 üncü fıkrasına aykırı olarak ödemede bulunmak.

Eylem Tarihi : 10.12.1998 ve 10.6.1999 tarihleri.

Yetkili Merciin Kararı: Belediye Başkanı ve meclis Üyeleri haklarında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlisinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden : Haklarında soruşturma izni verilenler.

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Belediye Başkanının kendisine 31.3.2000 tarihinde tebliğ edilen karara, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasında öngörülen 10 günlük itiraz süresini geçirdikten sonra 11.4.2000 tarihinde Posta İdaresine vermiş olduğu dilekçesi ile itiraz ettiği anlaşıldığından, itirazının süre aşımı yönünden reddine,

Belediye Meclis Üyelerinin, ihale komisyonu olarak mülkiyeti belediyeye ait Kadastro Müdürlüğü binasının tadilat ve tamir işlerinin ihalesinden önce 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nün 9 uncu maddesi gereğince işin muhammen bedelini tesbit ederek, anılan Kanunun 51/a ve 81/a maddelerine göre yapılabilmesi için şart olan ve 1999 yılı Bütçe Kanunu'nda öngörülen 1.500.000.000 TL.'lık sınırı aşıp aşmadığını belirledikten sonra izlenecek ihale usulünü saptamaları gerekirken, bunu yapmadan toplam maliyeti 2.217.000.000 TL. olan tadilat ve tamir işinin pazarlık usulü ile ihalesini yaptıkları; .....'in, Belediye Başkanı olarak 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 87 nci maddesi gereğince Kanun ve kamu yararına aykırı olan ihaleye ilişkin encümen kararının icrasını tehir etme veya iptal ettirme yetkisini kullanmadığı; ....'nün, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nün 51 inci maddesine aykırı olarak vergi mükellefi olmayan ve fatura düzenleyemeyen kişi tarafından yapılan işe esas olmak üzere bu kişinin düzenlemiş olduğu harcama pusulasına dayanarak ihale bedeline ilişkin tahakkuk evrakını düzenlediği ve ..... ile .....'in de ödemeye ilişkin verile emrini imzalayarak ödemeyi gerçekleştirdikleri anlaşıldığından, ... Bakanı tarafından soruşturma izni verilmesine ilişkin 28.1.2000 gün ve 7 sayılı karara karşı yaptıkları itirazlarının reddiyle dosyanın ..... Cumhuriyet Başsavcılığına ve kararın bir örneğinin İçişleri Bakanlığı'na gönderilmesine 17.5.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2002-193

Karar No :2002-989

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen :.....-..... Valisi.

Soruşturulacak Eylem :Mülkiyeti ..... İl özel İdare Müdürlüğüne ait kaplıcaları işleten yakınıcı .....'i hukuka aykırı olarak tahliye etmek, güvenlik güçlerine kötü muamele etmeleri konusunda talimat vermek, haczi mümkün olan eşyaların yanı sıra, mümkün olmayanların da haczedilmesine neden olmak.

Eylem Tarihi : 2000 yılı.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : yakınıcı .....

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

..... Valisi ..... hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin karar şikayetçi.....'e 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre 24.1.2002 tarihinde tebliğ edildiği halde, adı geçenin 4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen 10 günlük itiraz süresini geçirdikten sonra 7.2.2002 tarihinde havale edilen dilekçe ile itiraz ettiği anlaşıldığından, itirazının süre aşımı yönünden reddine 29.3.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

ZAMANAŞIMI MÜESSESESİNİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ KARARLAR

T. C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No : 2001- 1225

Karar No :2001-2107

KARAR

Hakkında Soruşturma îzni İstenenler:

1-.....-..... İli Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Meclis Üyesi.

3-.....- " "

4-.....- " " Hukuk İşleri Müdürü.

5-.....- " " Yazı İşleri Müdür Vekili.

6-.....- " " Hesap İşleri Müdür Vekili.

7-.....- " " İmar

8-.....- " " Sağlık " Müdürü.

9-.....- " " Veteriner.

Soruşturulacak Eylem : Belediye Meclis kararı alınmadan mülkiyeti ..... Belediyesine ait ..... Mahallesi, ... Caddesi, 299 pafta, 3285 ada, 1 parsel numarasında kayıtlı işyerinin 2., 3. ve 4. katlarının ihale komisyonu sıfatı ile Belediye Encümenince alınan 30.7.1996 tarihli ihale kararı ile usulsüz olarak ..... Holding A. Ş. 'ne satışını yapmak.

Eylem Tarihi : 30.7.1996

Yetkiti Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler : Hakkında soruşturma izni istenenler.

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen ve Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karara 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edenler yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni verilenlerin üstlerine atılan eylemin TCK 'nun 240 ıncı maddesine ilişkin bulunduğu ve bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasını gerektirdiği, bu suçun TCK 'nun 102. maddesinin 4. bendine göre beş yıllık zamanaşım süresine tabi olduğu, eylemin işlendiği 30.7.1996 tarihinden bugüne kadar zamanaşımı kesilmeksizin 5 yıldan fazla süre geçtiği anlaşıldığından itirazların zamanaşımı nedeniyle kabulüne ve ..... Bakanı tarafından soruşturma izni verilmesine ilişkin 14.5.2001 gün ve 2001/302 sayılı kararın kaldırılmasına 26.9.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-562

Karar No :2001-1423

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni İstenen :.....-.....İli .....İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylemler:

1-a)Yakınıcı .....adlı şahsa işyeri açma ruhsatı verilmesinin geciktirilmesine neden olmak.

1-b)İlçedeki berber, lokanta ve fırınlara yetkili ustalık belgesi aranmadan usulsüz işletme ruhsatı verilmesine neden olmak.

2-Belediyenin çimento ve demirlerinin belediye işçilerine karşılıksız verilmesine neden olmak.

3-Belediyeye ait işyerlerini 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa aykırı şekilde kiraya vermek.

4-Belediyeye ait iş makinaları ile bazı şahıslara yapılan işlerin bedelinin alınmamasına neden olmak.

Eylem Tarihi: 1992-1999 yılları arası

Yetkili Merciin Kararı : 1-b maddesinden soruşturma izni verilmesine, diğer maddelerden soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı .....

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni istenen ....'in 1-a ve 4 üncü maddelerden, üstüne atılan suçların gerçekleşmesi halinde TCK' nun 230 uncu maddesine ilişkin olup 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezasını gerektirdiği, bu suçun n TCK' nun 102 nci maddesinin 4 üncü bendine göre 5 yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğu ve suçun işlendiği 1993 yılından günümüze kadar zamanaşımı kesen bir neden olmaksızın 5 yıldan fazla süre geçtiği anlaşıldığından zamanaşımı nedeniyle; 2 ve 3 üncü maddelerden, Şevket Yazgan'in üstüne atılan suç-

lan işlediği kanısını doğrulayacak bilgi ve belge bulunmadığından hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin ..... gün ve ..... sayılı ..... Bakanı kararına karşı yapılan yakınıcı itirazının reddine, dosyanın l-b maddesine ilişkin kısmının ise gereği yapılmak üzere ..... Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesi için yerine çevrilmesine 24.5.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No : 2000-3502

Karar No : 2000-4139

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen : .....- ..... İli, ... İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem : Yakınıcı .....'ye ait yapıyı Belediye Encümenince yıkım kararı alınmadan ve bu karar adı geçene tebliğ edilmeden yıkmak.

Eylem Tarihi: 1991 yılı.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler : Belediye Başkanı.

..... Bakanlığından 20.11.2000 gün ve 81-108/1-351/7887 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni verilen .....'in üstüne atılan eylemin TCK'nun 240 ıncı maddesine ilişkin olup, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasını gerektirdiği, buna göre zamanaşımı süresinin TCK' nün 102 nci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca beş yıl olduğu, eylemin işlendiği 1991 tarihinden bugüne kadar zamanaşımını kesen bir sebep olmaksızın beş yıldan fazla süre geçtiği anlaşıldığından, zamanaşımı nedeniyle itirazın kabulü ile ..... Bakanınca verilen 31.5.2000 gün ve 2000/202 sayılı kararın kaldırılmasına 12.1.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-3195

Karar No:2000-3898

KARAR

Hakkında Soruşturma İzni İstenenler:

1-.....-..... ..... Bakanlığı .... Kurumları Genel Müdürü.

2-.....-Aynı yerde Personel Genel Müdürü.

3-.....- " " Hukuk Müşaviri.

4-.....- "

Soruşturulacak Eylem :.... ..... Kurumları Genel Müdürünün;

1-Yakınıcı ..... hakkında gerçek dışı suçlamalarla olumsuz görüş bildirmek Personel Genel Müdürü ile Hukuk Müşavirleri'nin;

2-Adıgeçen hakkında tesis edilen işlemlerde bu görüşü kullanmak.

Eylem Tarihi : 1-1993

2-1998

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Yakınıcı .....

.... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

1 inci maddeden hakkkında soruşturma izni istenen .... Kurumları Genel Müdürünün üstüne atılan eylemin TCK'nun 228 inci maddesine ilişkin olup, 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezasını gerektireceği, buna göre tabi olduğu zamanaşımı süresinin TCK'nun 102/4 üncü maddesi uyarınca 5 yıl olduğu eylemin işlendiği 10.5.1993 tarihinden bugüne kadar zamanaşımını kesen bir neden olmaksızın 5 yıldan fazla süre geçtiği, 2 nci maddeden haklarında soruşturma izni istenen diğer kişilerin ise sözkonusu olumsuz görüşü kullanmalarının soruşturma izni verilmesini gerektirecek bir eylem olmadığı anlaşıldığından soruşturma izni verilmemesine ilişkin olarak .... Bakanınca verilen 4.8.2000 gün ve 712 sayılı karara karşı yapılan itirazın reddine 17.11.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-3072

Karar No:2000-3737

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen :.....-.....İli,.....İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :.....-..... İlçesi, ... Mahallesinde bulunan Binada kaçak kat bulunduğu bildirildiği halde gerekli Denetim ve kontrolleri yapmayarak sözkonusu binanın 17.8.1999 tarihli depremde çökmesine ve 2 kişinin ölümüne sebebiyet vermek.

Eylem Tarihi : 1989-1994 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :..... hakkında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden :.....

..... Bakanlığından 28.9.2000 gün ve 81-108/1-165/6442 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni verilen ....'ın üstüne atılan eylemin TCK'nun 230 uncu maddesine ilişkin olup, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasını gerektirdiği, buna göre eylemin tabi olduğu zamanaşımı süresinin TCK'nun 102 nci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca beş yıl olduğu, fiilin işlendiği 1989-1994 yıllarından bugüne kadar zamanaşımını kesen bir sebep olmaksızın beş yıldan fazla süre geçtiği anlaşıldığından, zamanaşımı nedeniyle itirazın kabulü ile ..... Bakanı tarafından soruşturma izni verilmesine ilişkin 26.4.2000 gün ve 229 sayılı kararın kaldırılmasına 3.11.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-2573

Karar No :2000-3444

KARAR

Hakkında Soruşturma İzni İstenen: ..... -...-... Genel Müdür Vekili.

Soruşturulacak Eylem :Görevde bulunduğu sırada olağan uygulama dışında Yönetim Kurulunun 8.9.1995 gün ve 95/237 sayılı kararı ile Genel Müdürlüğün yetkili kılınmasını sağlamak suretiyle istenilen şahıs ve kuruluşlara keyfi ödeme imkanı yaratmak.

Eylem Tarihi : 8.9.1995

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler: Hakkında soruşturma izni verilen .....

..... ve .... Bakanlığından 2.8.2000 gün ve 737 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni verilen ....'in üstüne atılan suç TCK'nun 240 ıncı maddesine ilişkin olup, anılan maddeye göre bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasını gerektireceği, buna göre suçun tabi olduğu zamanaşımı süresinin TCK'nun 102 nci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca beş yıl olduğu, suçun işlendiği 8.9.1995 tarihinden bu günkü tarihe kadar zamanaşımını kesen bir neden olmaksızın 5 yıldan fazla süre geçtiği anlaşıldığından itirazının kabulü ile ..... ve .... Bakanı tarafından verilen 30.6.2000 gün ve 5 sayılı kararın zamanaşımı nedeniyle kaldırılmasına 12.10.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T. C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2002-26

Karar No :2002-216

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler: 1-.....-.... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Encümen Üyesi.

3-.....- "

4-.....- "

5-.....- " " Hesap İşleri Müdürü (Encümen Üyesi) .

6-.....- " " Yazı İşleri Müdürü (Encümen Üyesi) .

7-.....- " " Fen Memuru (Encümen Üyesi).

8-.....- " " Veteriner Hekim (Encümen Üyesi) .

Soruşturulacak Eylemler : .....'nın :

1 -Mülki yeti hazineye ait olan ...,... Mahallesi, 73 ada ve 8 parsel sayılı taşınmazın usulsüz biçimde belediye adına tespit ve tescil edilmesini sağlamak.

.....'nın:

2-Sözkonusu taşınmaz üzerinde bulunup belediye tarafından yaptırılmakta olan inşaatın usulsüz biçimde gerçek kişilere devredilmesi suretiyle menfaat temin etmek.

.....'n

3-Sözkonusu taşınmazın usulsüz biçimde belediye personeline satılması suretiyle menfaat temin etmek.

Eylem Tarihi: 1992 ile 2000 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Kararı: 1 ve 2 nci maddelerden soruşturma izni verilmemesine; 3 üncü maddeden soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler:Haklarında soruşturma izni verilenler.

İncelenme Nedeni :İtiraz üzerine.

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edilen madde yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Haklarında soruşturma izni verilen .....ile.....'nın 3 üncü maddeden üstlerine atılan eylem TCK'nun 240 ıncı maddesine ilişkin olup, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasını gerektireceği, buna göre eylemin tabi olduğu zamanaşımı süresinin TCK'nun 102 nci maddesinin 4 üncü bendi uyarınca beş yıl olduğu, adı geçenlerin sözkonusu eylemle ilgili sorumluluklarının 24.6.1993 gün ve 127 sayılı Encümen Kararından kaynaklandığı, 24.6.1993 tarihinden bugüne kadar zamanaşımını kesen bir sebep olmaksızın beş yıldan fazla süre geçtiği anlaşıldığından, zamanaşımı nedeniyle itirazların kabulü ile ..... Bakanınca soruşturma izni verilmesine ilişkin 26.10.2001 gün ve 2001/469 sayılı kararın 3 üncü maddesinin adı geçenlere ilişkin kısmının kaldırılmasına,

3 üncü maddeden haklarında soruşturma izni verilen .....'ın; mülkiyeti belediye'ye ait olan .....Mahallesi, 73 ada ve 8 parsel sayılı taşınmazı, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 6, 9 ve 17 nci maddeleri hükmüne aykırı biçimde kendi adlarına vekaleten hareket eden ve aynı zamanda belediye'de Zabıta Memuru olarak görev yapan ..... isimli kişiye sattıkları ve dolayısıyla bu usulsüzlükten menfaat sağladıkları anlaşıldığından ..... Bakanınca 3 üncü maddeden adı geçenler hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin 26.10.2001 gün ve sayılı karara karşı .....in tarafından yapılan itirazların reddine, dosyanın 3 üncü maddesinin adı geçenlere ilişkin kısmının ayrılarak gerekli yasal işlemlerin yapılabilmesi amacıyla .... Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesi için yerine çevrilmesine 6.2.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖN İNCELEME RAPORUNUN SAPTANMASININ EKSİKLİĞİ İLE İLGİLİ KARARLAR

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1290
Karar No :2001-2386

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler :1-..... -Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdür Yardımcısı.
2-.....-Aynı yer Gelirler Kontrolörleri Başkanı.
3-.....- " " " " Ankara Grup Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :Çeşitli biçimlerde görevlerini kötüye kullanmak, ihmal etmek ve keyfi muamelede bulunmak.

Eylem Tarihi : 1999-2000-2001 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı .....

Maliye Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483

sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin suç işlediklerinin ihbar ya da şikayet konusu yapılması halinde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesine göre izin vermeye yetkili merciin bir ön inceleme başlatacağı, bu incelemeyi kendisi bizzat yapabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırabileceği; 6 ncı maddeye göre, haklarında ön inceleme yapılan memur veya kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle, gerekli bilgi ve belgelerin toplanıp görüşlerini içeren bir ön inceleme raporu düzenleneceği ve yetkili merci tarafından bir karar verileceği; aynı Kanunun 9 uncu maddesine göre de yetkili merciin soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yönündeki kararının Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği, sorutturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise yetkili Cumhuriyet Başsavcılığının veya şikayetçinin ilgilerine göre Bölge İdare Mahkemesinde ya da Danıştay 2. Dairesinde itirazda bulunabilecekleri hükme bağlanmıştır. Dosyanın incelenmesinden, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdür Yardımcısı, Gelirler Kontrolörleri Başkan ile Gelirler Kontrolörleri ..... Grup Başkanı hakkında ön incelemeyi 4483 sayılı Kanun'un aradığı anlamda üstü konumunda bulunmayan Bakanlık Müsaviri'nin yaptığı ve düzenlenen rapor üzerine Bakan tarafından soruşturma izni verilmemesine karar verildiği anlaşıldığından, yakınıcının itirazının kabulü ile Maliye Bakanı'nın soruşturma izni verilmemesine ilişkin olarak verdiği 23.7.2001 gün ve 2001/08 sayılı kararının kaldırılmasına, yetkili merci tarafından 4483 sayılı Kanun'un 5/2 nci maddesine uygun bir denetim elemanı veya haklarında inceleme yapılanın üstü konumunda bir memur veya kamu görevlisi görevlendirilmesi ve haklarında soruşturma izni istenen tüm görevlilerin ifadelerine başvurulmak suretiyle yeniden bir ön inceleme yaptırılması, ön incelemeyi yapan tarafından görüşlerini içeren bir rapor düzenlenmesi ve yetkili merci tarafından görevliler hakkında soruşturma izni verilmesine yada verilmemesine ilişkin bir karar verilmesi, gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçelerin de eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 23.10.2001 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2001-146

Karar No :2001-286

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :1-.....-Türkiye Halk Bankası A.Ş Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

3-.....- "

4-.....- "

5-.....- "

6-.....- "

Soruşturulacak Eylem : Yakınıcı .....'a ilişkin olarak verilen Mahkeme kararını uygulamamak.

Eylem Tarihi : 1997 yılı

Yetkili Merciin Kararı: Sanıklar hakkında soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Yakınıcı .....

Devlet Bakanlığından 23.1.2001 gün ve (05)204 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü: Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin suç işlediklerinin ihbar ya da şikayet konusu yapılması halinde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesine göre izin vermeye yetkili merciin bir ön inceleme başlatacağı, bu incelemeyi kendisi bizzat yapabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırabileceği; 6 ncı maddeye göre, haklarında Ön İnceleme yapılan memur veya kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle, gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp görüşlerini içeren bir ön inceleme raporu düzenleneceği ve yetkili merci tarafından bir karar verileceği; aynı kanunun 9 uncu maddesine göre de yetkili merciin soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yönündeki kararının Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında in-

celeme yapılan memur veya kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise yetkili Cumhuriyet Başsavcılığının veya şikayetçinin ilgilerine göre Bölge İdare Mahkemesinde yada Danıştay 2. Dairesinde itirazda bulunabilecekleri hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, ön incelemeyi yapmakla görevlendirilen soruşturmacının sanıkların ifadelerini almaksızın ve konuyla ilgili diğer bilgi ve belgeleri yeterince toplamadan ön inceleme raporu düzenlediği anlaşıldığından, yakınıcının itirazının kabulü ile Devlet Bakanı'nın sanıklar hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararının kaldırılmasına, Yetkili Merci tarafından 4483 sayılı Kanunun 5/2 nci maddesine uygun bir soruşturmacı görevlendirilmesi ve sanıkların ifadelerine başvurmak suretiyle yeniden bir ön inceleme yaptırılması, soruşturmacı tarafından rapor düzenlenmesi ve yetkili merci tarafından sanıklar hakkında soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine ilişkin bir karar verilmesi, gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 1.2.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1319
Karar No :2001-2330

KARAR

Başkan V. :.....
Üyeler :.....
Tetkik Hakimi :.....
Hakkında Soruşturma
îzni îstenenler :1-.....-Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürü.
2-.....-Aynı yerde Gelirler Genel Müdürü.
3-.....- " " " " Müdür Yardımcısı.
4-.....- " Yardımcısı.
5-.....- " " " Kontrolörleri Başkanı.

6-.....- " Ankara Grup Başkanı.

7-.....- " " " Başkontrolörü.

8-.....- "

9-.....- "

10-.....- "

11-.....- "

Soruşturulacak Eylem: Ankara 4 üncü İdare Mahkemesi"nin 15.9.1998 gün ve E.No:1998/650, K.No:1998/775 sayılı karar gereğinin yerine getirilmemesi ve sözkonusu mahkeme kararında belirtilen harcırah konusu ile ilgili olarak yakınıcı ..... hakkında inceleme yapılması suretiyle adı geçenin mağduriyetine neden olmak.

Eylem Tarihi:1998 ile 2000 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Karar : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı.....

İncelenme Nedeni : İtiraz üzerine.

Maliye Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Mercii tarafından verilen 24.7.2001 gün ve 2001/09 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü: Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin suç işlediklerinin ihbar ya da şikayet konusu yapılması halinde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesine göre izin vermeye yetkili merciin bir ön inceleme başlatacağı, bu incelemeyi kendisi bizzat yapabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırabileceği; 6 ncı maddeye göre, haklarında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle, gerekli bilgi ve belgelerin toplanıp görüşlerini içeren bir ön inceleme raporu düzenleneceği ve yetkili mercii tarafından bir karar verileceği; aynı Kanunun 9 uncu maddesine göre de yetkili merciin soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yönündeki kararının Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise yetkili Cumhuriyet Başsavcılığının veya şikayetçinin ilgilerine göre Bölge İdare Mahkemesinde ya da Danıştay İkinci Dairesinde itirazda bulunabilecekleri hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürü hakkında ön incelemeyi 4483 sayılı Kanun'un aradığı anlamda üstü konumunda bulunmayan Bakanlık Müsaviri'nin yaptığı ve düzenlenen rapor üzerine Bakan tarafından soruşturma izni verilmemesine kararı verildiği anlaşıldığından, yakımcının itirazının kabulü ile Maliye Bakanı'nın soruşturma izni verilmemesine ilişkin olarak verdiği ..... gün ve ..... sayılı kararının kaldırılmasına, yetkili mercii tarafından 4483 sayılı Kanun'un 5/2 nci maddesine uygun bir denetim elemanı veya haklarında soruşturma izni istenenlerin üstü konumunda bir soruşturmacı görevlendirilmesi ve haklarında soruşturma izni istenen tüm görevlilerin ifadelerine başvurulmak suretiyle yeniden bir ön inceleme yaptırılması, soruşturmacı tarafından ön inceleme raporu düzenlenmesi ve.yetkili mercii tarafından görevliler hakkında soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine ilişkin bir karar verilmesi, gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 17.10.2001 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-32
Karar No :2001-223

KARAR

Hakkında Soruşturma İzni îstenenler : Atamadan sorumlu yetkililer.

Soruşturulacak Eylem : Usulsüz atama yapmak.

Eylem Tarihi : 1999 yılı

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Yakınıcı Öğretmen .....

Milli Eğitim Bakanlığından 5.1.2001 gün ve 154/430 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin suç işlediklerinin ihbar ya da şikayet konusu yapılması halinde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesine göre izin vermeye yetkili merciin bir ön inceleme başlatacağı, bu incelemeyi kendisi bizzat ya-

pabileceği gibi, yasa da belirtilen görevlilere de yaptırabileceği, 6 ncı maddeye göre, ön inceleme raporu düzenleneceği ve Yetkili Merci tarafından bir karar verileceği, aynı kanunun 9 uncu maddesine göre de Yetkili Merciin soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yönündeki kararının Yetkili cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise yetkili Cumhuriyet Başsavcılığının veya şikayetçinin Bölge İdare Mahkemesinde ya da Danıştay 2. Dairesinde itirazda bulunabilecekleri hükme bağlanmıştır.

Olayda ise, yakınıcı .....'nın şikayeti üzerine bir ön inceleme başlatıldığı ancak, sanıkların isimleri, görevleri ve olaya katılış biçimleri ile sorumlulukları tespit edilmeden, atamanın usulüne uygun yapıldığından bahisle atamadan sorumlu yetkililer hakkında soruşturma izni verilmemesine karar verildiği anlaşıldığından, yakınıcının itirazının kabulüne, soruşturma izni verilmemesine ilişkin Milli Eğitim Bakanının 12.12.2000 gün ve 451.05/1073 sayılı kararının kaldırılmasına ve dosyanın yetkili merci tarafından sanıkların isimleri ile eyleme katılma biçimlerinin tespit edilerek, ifadeleri de alınmak suretiyle ön inceleme yapılıp rapor düzenlenmesi, soruşturma izni (verilmesine yada verilmemesine) kararı verilmesi ve gerekli tebligatlar yapıldıktan sonra itiraz edilmesi halinde gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 25.1.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-424
Karar No :2001-1168

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler:Devlet Personel Başkanlığı Görevlileri
Soruşturulacak Eylemler:

1-Devlet Personel Başkanlığı Uzman Yardımcılarının Yeterlik Sınavında usulsüzlükler yapmak.

2-Devlet Personel Başkanlığında yapılan usulsüz işlemler

nedeniyle kurum aleyhine çeşitli davaların açılmasına ve kurumun tazminat ödemesine neden olmak.

3-Kurumdaki personeli kendi istekleri olmadan başka kurumlara atamak.

4-Bir kısım sözleşmeli personelin sözleşmelerini usulsüz olarak feshetmek.

5-Bir kısım sözleşmeli personelin ücretini düşürmek.

6-Deviet Personel Başkanlığı görevlilerinin bir kısmına teşvik ikramiyesi vermemek.

7-Devlet Personel Başkanlığı Uzman Yardımcılarını Yeterlik Sınavının hemen öncesi DMS (Devlet Memurları Merkezi Sınav) de görevlendirmek.

8-Devlet Personel Başkanlığı Uzman Yardımcılarının adaylığını 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 54 üncü maddesinin öngördüğü süre içerisinde kaldırmamak.

9-657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 33,170,171 ve 172 nci maddelerine aykırı olarak, Devlet Personel Başkanlığı Uzmanlık Yeterlik Sınavını kaybeden Uzman Yardımcılarının aylıklarının ödenmesinde usulsüzlükler yapmak.

Eylem Tarihi : 1998-1999 ve 2000 yıllarında

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

İtiraz Edenler : ..... Cumhuriyet Başsavcısı ve şikayetçiler .....

Devlet Bakanlığından 13.2.2001 gün ve B.02.0.007/0653 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 2 nci maddesinde; Bu Kanunun Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı kuralına yer verilmiş olup, Aynı Kanunun 5 inci maddesi; İzin vermeye yetkili merciin, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini öğrendiğinde ön inceleme başlatacağı, 6 ncı maddesi; Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişilerin, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp,

görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili merci ye sunacağı, ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa farklı görüşlerin raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtileceği ve yetkili merciin bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar vermek zorunda olduğu, 8 inci maddesi; Soruşturma izninin, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsayacağı, 9 uncu maddesinde de; Yetkili merciin, soruşturma izniverilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığın, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetçenin itiraz yoluna gideceği hükümlerine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; ön inceleme raporunda iddia olunan eylemlerin Devlet Personel Başkanlığındaki hangi görevliler tarafından yapıldığının belirtilmediği ve soruşturma izni verilmemesine ilişkin Devlet Bakanının 2.3.2001 gün ve B.02.0.007/0578 sayılı kararında da kimler hakkında hangi eylemleri nedeniyle soruşturma izni verilmediği hususlarına değinilmediği anlaşıldığından, ... Cumhuriyet Başsavcısının itirazının kabulü ile Devlet Bakanının soruşturma izni verilmemesine ilişkin 2.3.2001 gün ve B.02.0.007/0578 sayılı kararının kaldırılmasına, soruşturmacılar tarafından 4483 sayılı Kanun hükümleri gözönünde bulundurularak iddia olunan eylemlerin kimler tarafından yapıldığının açıkça belirtilmesi ve bu eylemlere katılan Devlet Personel Başkanlığı görevlilerinin ifadeleri de alınmak suretiyle gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp görüşlerini içeren ön inceleme raporu düzenlenmesi/ soruşturma izni vermeye yetkili merci tarafından da ön inceleme raporunda belirtilen iddia konusu eylemlere katılan görevliler açıkça belirtilmek suretiyle soruşturma izni verilmesi yada verilmemesi yolunda yeniden karar verilmesi, gerekli tebligatlar yapılarak itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçeleri de eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 2.5.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2001-594
Karar No:2001-1304

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenenler:

1-..... - ..... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı.

2-..... Aynı yerde Başkan Yardımcısı.

3-..... "

4-..... "

5-..... "

6-..... " " Personel Müdürü.

7-..... " " Gelir Müdürü.

8-..... " " Hesap İşleri Müdürü.

Soruşturulacak Eylemler : .....

1-657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Güvenlik Soruşturması Yönetmeliği hükümlerine aykırı biçimde hareket etmek suretiyle, kamu hizmeti ifa edebilme niteliğini taşımayan kişilerin belediye birimlerinde çalışmasını sağlamak.

2-Belediye'ye ait birimlere yapılan naklen atamalarda usulsüzlüklere neden olmak.

3-Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik hükümlerine aykırı biçimde hareket eden belediye personeli hakkında gerekli yasal işlemleri yapmamak. ....., ..., ..., ... ile .....'nın:

4-Belediye gelirlerinin usulsüz biçimde bazı spor kulüplerine aktarılmasını sağlamak amacıyla mevzuata aykırı işlemler yapmak.

5-Belli bir siyasi düşünceye sahip kişilere menfaat sağlamak amacıyla usulsüz işlemler yapmak.

6-2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nün 71 inci maddesi kapsamında değerlendirilme imkanı bulunmayan .... İnşaat, Sanayi Limited Şirketi'ne menfaat sağlamak amacıyla usulsüz işlemler yaparak belediye zararına neden olmak.

7-Belediye'ye ait taşınmazların bazı dernek ve vakıflar tarafından usulsüz biçimde kullanılmasını sağlamak.

Eylem Tarihi: 27.3.1994 ile 28.8.2000 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Kararı : 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerden ..... ile ....., 1, 2 ve 3 üncü maddelerden ....., 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerden ....., ..., ... ile ..... hakkında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler: Haklarında soruşturma izni verilen ....., ..., ..., ..., ..., ... ile .....

İncelenme Nedeni: İtiraz üzerine.

İçişleri Bakanlığından 9.4.2001 gün ve 81-108/1-1320/2806 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Mercii tarafından verilmiş bulunan 20.2.2001 gün ve 2001/64 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Esas hakkında sonradan karar verilmek üzere önce;

Ön inceleme emri kapsamında yeral an 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerden ..... hakkında ön inceleme yapıldığı, muhakkik tarafından ön inceleme raporu düzenlenerek öneri getirildiği halde Yetkili Mercii tarafından karar verilmediği anlaşıldığından ..... hakkında 4, 5, 6 ve 7 nci maddeler ile ilgili olarak Yetkili Mercii tarafından ek bir karar verilmesi; verilecek kararın türüne göre gerekli yazılı bildirimlerin yapılarak alınacak günlü ve imzalı bildirim alındıları ile itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçelerinin de eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 14.5.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-2909

Karar No:2000-3223

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen : .....-... Holding A.Ş. Genel Müdürü.

Soruşturulacak Eylem :..... A.Ş.'nin ihtiyacı olarak ..... Ltd. şirketinden alınan 10000 M.ton (kuru) metalurjik koklun ABD limanından ..... limanına taşınması işinde ihale mevzuatına uymamak suretiyle kurumu zarara uğratmak.

Eylem Tarihi : 1998 yılı ve öncesi.

Yetkili Merciin Kararı : Yok.

Karara İtiraz Edenler : .....

Devlet Bakanlığının ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü: Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin suç işlediklerinin ihbar ya da şikayet konusu yapılması halinde 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesine göre izin vermeye yetkili merciin bir ön inceleme başlatacağı, bu incelemeyi kendisi bizzat yapabileceği gibi, yasa da belirtilen görevlilere de yaptırabileceği, 6 ncı maddeye göre, ön inceleme raporu düzenleneceği ve Yetkili Merci tarafından bir karar verileceği, aynı kanunun 9 uncu maddesine göre de Yetkili Merciin soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yönündeki kararının Yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya kamu görevlisine varsa şikayetçiye bildirileceği, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise yetkili Cumhuriyet Başsavcılığının veya şikayetçinin Bölge İdare Mahkemesinde ya da Danıştay 2. Dairesinde itirazda bulunabilecekleri, olayda ise ..... A.Ş. Genel Müdürü ..... hakkında ön inceleme raporu düzenlendikten sonra Yetkili Merci tarafından sözüedilen kanunun 6 ncı maddesine göre bir karar verilmeden ve aynı kanunun 9 uncu maddesine göre gerekli bildirimler yapılmadan dosyanın 17.8.2000 gün ve 2194 sayılı yazı ile Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği ve hakkında soruşturma izni istenen M.Hilmi Güler tarafından bu yazının Dairemizde itiraz konusu yapıldığı anlaşıldığından, adı geçeni n üstüne atılan suçundan dolayı yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak Yetkili Merci tarafından karar verilmesi, verilen kararın gerekli bildirimlerinin yapılması, tebellüğ belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 21.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2000-1766
Karar No :2000-2669

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....-..... Büyükşehir Belediye Başkanı.

2-.....- ....İli..... İlçesi Belediye Başkanı.

3-.....- Aynı yerde Şehir Plancısı.

4-.....- " " Planlama Müdürlüğünde Teknisyen.

5-.....-" yer İmar Müdürlüğünde Teknisyen.

6-.....

7-.....

8-.....-" " Fen İşleri Müdürlüğünde Proje Kontrol Mühendisi.

9-.....- " " " Mühendisi.

10-.....- ..... Büyükşehir Belediyesi İmar Müdürü.

11-.....-..... İli .... İlçesi Belediye İmar Müdürü.

12-.....-Aynı yerde Planlama Müdürü

13-.....- Aynı yerde Belediye Başkanı Yardımcısı

Soruşturulacak . Eylem : 3 üncü derecede SİT alanı ilan edilen yerde yapılan inşaatla ilgili olarak 3194 sayılı İmar Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre yıkmak yerine, plan tadilatları yapmak suretiyle usulsüz bina yapılmasına neden olmak.

Eylem Tarihi : 1992-1997 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı: Hakkında soruşturma izni istenen Teknisyen ve Proje Kontrol Mühendisi dışındaki diğer görevliler hakkında soruşturma izni verilmesine,

Karara İtiraz Edenler :Teknisyen ve Proje Kontrol Mühendisi dışındaki diğer görevliler. İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

..... Büyükşehir Belediye Başkanı ..... ile ..... ilçesi Belediye Başkanı ..... ve diğer belediye görevlileri hakkında üstlerine atılan eylemlerden dolayı yapılan ön inceleme raporuna istinaden verilen yetkili merci kararında, ... İlçe Belediyesinde görevli Teknisyen ile Proje Kontrol Mühendisi hakla-

rında, soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi yolunda bir karar verilmediği ve kararın bu yönü ile eksik olduğu anlaşıldığından, adı geçenler hakkında yetkili merci tarafından ek bir karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre 4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca gerekli yazılı bildirimlerin yapılması, alınacak günlü ve imzalı tebellüğ belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 31.5.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2000-3376
Karar No :2000-3906

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler :

1-.....-Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı.

2-.....- " " " Personel Genel Müdürü.

Soruşturulacak Eylem :..... Milli Eğitim Müdürlüğü Şube Müdürü ..... yargı kararına rağmen Şube Müdürlüğü görevinden almak.

Eylem Tarihi: 2000

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler :Yakınıcı ..... Vekili .....

Milli Eğitim Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 6. maddesine göre, hakkında Ön İnceleme yapılanların ifadelerinin alınmasından ve gerekli bilgi ve belgelerin toplanılmasından sonra Ön İnceleme raporu düzenlenmesi zorunlu olduğu halde haklarında soruşturma izni istenenler ..... ile .....'ın ifadeleri alınmadan Ön İnceleme raporu düzenlendiği anlaşıldığından yakınıcı vekilinin itirazının kabulü ile soruşturma izni verilmemesine ilişkin 2.10.2000 gün ve 451.05/860 sayılı Milli Eğitim Bakanı kararının usul yönünden kaldırılmasına, belirtilen eksiklikler

tamamlandıktan sonra Ön İnceleme raporu düzenlenmesi, yeniden karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre gerekli yazılı bildirimlerin yapılması, alınacak günlü ve imzalı alındı belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine, 21.11.2000 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No : 2000-2208

Karar No : 2000-3054

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....- .....İli..... Belediye Başkanı.

2-Aynı belediyede diğer görevliler.

Soruşturulacak Eylemler: 1-..... Belediyesine ait taşınmazları ..... Hizmet Vakfına usulsüz olarak işgal bedeli karşılığında kiralamak.

2a-..... Hizmet Vakfı Gelirlerinden bir bölümünü ..... Belediyesinde görevli personele; katkı payı, prim ve ödül adı altında aktarmak.

2b-Belediye'ye ait kaynakları usulsüz olarak ..... Hizmet Vakfı'na aktarmak.

3-.....İli,.....İlçesi, 18 pafta, 406 ada, 23 ve 24 parsellerin usulsüz olara otopark şeklinde kullanılmasına imkan vermek.

4-..... Hizmet Vakfı tarafından açılan Sağlık Merkezine usulsüz olarak personel görevlendirilmesini sağlamak.

5-..... Hizmet Vakfının 1998 yılı bağış gelirlerinde usulsüzlük yapmak.

Eylem Tarihi : 1995 ve sonraki yıllar.

Yetkili Merciin Kararı: ..... ve diğer belediye görevlileri hakkında 1 ve 5 inci maddelerden soruşturma izni verilmesine, 2a, 2b, 3 ve 4 üncü maddelerden Belediye Başkanı hakkında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden : Hakkında soruşturma izni verilen Belediye Başkanı İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve

Yetkil merci tarafından verilen 7.2.2000 gün ve 2000/29 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesi; izin vermeye yetkili merciin bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat ya da ihbar, şikayet, bilgi,belge ve bulgulara dayanarak öğrendiğinde bir ön inceleme başlatacağını; ön incelemenin, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı eliylede yapılmasının mümkün olacağını belirtmektedir.

Ön incelemenin, gerek bizzat yetkili merci tarafından gerekse denetim elemanları marifetiyle yapılması halinde, anılan Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca hakkında ön inceleme yapılan kişilerin leh ve aleyhindeki bütün bilgi ve belgelerin toplanıp, hakkında inceleme yapılan memurun ifadesi de alınmak suretiyle bir rapor düzenlenmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, Yetkili Merci tarafından verilen 24.12.1999 gün ve 99.34.117 sayılı ön inceleme emrinde, ... İlçesi Belediye Başkanı ..... ve diğer belediye görevlilerinden bahsedildiği, ancak; muhakkikçe diğer belediye görevlilerinin isimleri tespit edilip ifadelerinin alınmadığı, buna rağmen tüm maddeler için diğer belediye görevlileri hakkında görüş getirildiği, öte yandan 1 ve 5 inci maddelerden Yetkili Merci tarafından verilen ön inceleme izninde ve muhakkikçe hazırlanan inceleme raporunda isimleri tespit edilmeyen diğer belediye görevlileri hakkında yine Yetkili Merci tarafından isim belirtilmeksizin karar verildiği, 2b maddesinde yazılı eylem ön inceleme emrinde olmadığı ve muhakkikçe incelenmediği halde Yetkili Merci tarafından karar verildiği anlaşıldığından, yukarıda belirtilen yasal düzenlemeler uyarınca muhakkikçe haklarında inceleme yapılan belediye görevlilerinin isimlerinin ve eylemlerinin tespit edilmesi, ifadelerinin alınması, 2b maddesinden inceleme yapılması ve tüm maddelerden ek inceleme raporu düzenlenerek görüş getirilmesi, ayrıca Yetkili Merci tarafından yeniden tespit edilecek görevliler hakkında ek karar verilmesi, gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 3.7.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2000-3442

Karar No :2000-3907

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....- ..... İli ..... Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı Yerde Meclis Üyesi.

3-.....-"

4-.....-Aynı Yerde Meclis Üyesi.

5-.....-"

6-.....-"

7-.....-Aynı Yerde Meclis Üyesi.

8-.....-Aynı Yerde Meclis Üyesi.

9-.....-" Yerde Meclis Üyesi.

10-.....-Aynı yerde Meclis Üyesi.

Soruşturulacak Eylemler:.....'nin

1-Mevzuata aykırı olarak açık ve kapalı çıkmalardan balkon parası adı altında harç alınmasının durdurulması için Valilikçe talimat verilmesine rağmen uygulamaya devam etmek.

.....ün :

2-Fazla tahsil edilen emlak vergisi tutarlarının iadesi konusunda alınan yürütmenin durdurulması kararını uygulamamak.

Tarihi : 1999

Yetkili Merciin Kararı: 1.maddeden soruşturma izniverilmesine ,2. maddeden Soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Edenler : ..... ile yakımcı .....

İçişleri Bakanlığından 13.11.2000 gün ve 7716 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 6. maddesine göre hakkında ön inceleme yapılanların ifadelerinin alınmasından ve gerekli bilgi ve belgelerin toplanmasından sonra ön inceleme raporu düzenlenmesi zorunlu olduğu halde haklarında soruşturma izni istenen ..... ile .....'nun ifadeleri alınmadan ön inceleme raporu düzenlediği anlaşılmakla itirazların kabulü ile 20.7.2000 gün ve 325 sayılı İçişleri Bakanı kararının usul yönünden kaldırılmasına, ön inceleme raporu düzenlenmesi görevi verilen İçişleri Bakanlığı kontrolörü tarafından ifadelerin alınması ve düzenlenen ifade tutanaklarının eklenerek ön inceleme raporu düzenlenmesi, yeniden karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre gerekli yazılı bildirimlerin yapılması, alınacak günlü ve imzalı alındı belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 21.11.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-2721

Karar No :2000-3134

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni İstenenler:

1-.....-.....İli.....İlçesi Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :.....İlçe imar planı üzerinde imar mevzuatına aykırı değişiklikler yapmak.

Eylem Tarihi : 1996-1999 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :..... İlçe imar planı üzerinde mevzuata aykırı değişiklikler yaptıklarından 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler :Hakkında soruşturma izni verilen .....

İçişleri Bakanlığının ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 6.maddesine göre hakkında ön inceleme yapılanların ifadelerinin alınmasından ve gerekli bilgi ve belgelerin toplanılmasından sonra ön inceleme raporu düzenlenmesi zorunlu olduğu halde hakkında soruşturma izni istenen .....'in ifadesi alınmadan ön inceleme raporu düzenlendiği anlaşıldığından .....'in itirazının kabulü ile hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin İçişleri Bakanının 26.4.2000 gün ve 96 sayılı kararının adı geçene ilişkin kısmının kaldırılmasına, ...'in ifadesi alınarak yeniden ön inceleme raporu düzenlenmesi,İçişleri Bakanı tarafından karar verilmesi kararın sonucuna göre gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 13.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-1687

Karar No :2000-2481

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen : .....-Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürü.

Soruşturulacak Eylem : Gelirler Başkontrolörü ..... hakkında yapılan suç duyurusu ile ilgili olarak yasal işlem yapmamak.

Eylem Tarihi: 1999-2000 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler :Yakımcı .....

Maliye Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesi; izin vermeye yetkili merciin bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat ya da ihbar, şikayet, bilgi belge veya bulgulara dayanarak öğrendiğinde bir ön inceleme başlatacağını; ön incelemenin, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı eliylede yapılmasının mümkün olacağını belirtmektedir.

Ön incelemenin, gerek bizzat yetkili merci tarafından gerekse denetim elamanları marifetiyle yapılması halinde, anılan Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca fıaklalda ön inceleme yapılan kişilerin leh ve aleyhindeki bütün bilgi ve belgelerin toplanıp, hakkında inceleme yapılan memurun ifadesi de alınmak suretiyle bir rapor düzenlenmesi gerekmektedir. Öte yandan yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararların ise kimlere tebliğ edileceği anılan Kanunun 9 uncu maddesinde sayılmıştır.

Soruşturma dosyasının incelenmesinden; hakkında soruşturma izni istenen ..... hakkında 4483 sayılı Yasa'nın 6. maddesi uyarınca bir ön inceleme raporu düzenlenmeden ve yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararının da Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğ edilmeden gönderildiği anlaşıldığından, hakkında soruşturma izni istenen .....'nin üstüne atılan eylemle ilgili bilgi ve belgelerin ön inceleme raporuna bağlanması ve yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararının yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilerek alınacak günlü ve imzalı alındı belgesi ile itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için soruşturma dosyasının yerine geri çevrilmesine 16.5.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No : 2000-2203
Karar No : 2000-3079

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler:

1-.....-..... Vali Vekili.
2-.....- Aynı yer İl Emniyet Müdürü.
3-.....- " yerde Emniyet Müdür Yardımcısı.
4-.....- " " Şube Müdür Vekili.
5-.....- " " Polis Memuru.
6-.....- "
7-.....- " " Çarşı ve Mahalle Bekçisi.

Soruşturulacak Eylem: Tüm Görevlilerin

1-Başka İllerden silah taşıma ruhsatı alamayan şahısları, Yozgat İlinde ikamet ediyormuş gibi göstererek silah taşıma ruhsatı vermek.

İl Emniyet Müdürü:

2-Polis evinin gelirlerinden menfaat temin etmek.

3-Yanında çalışan sekreteri ile görev dışı ilişki kurmak.

Eylem Tarihi : 1999 yılı içinde

Yetkili Merciin Kararı: Vali Vekili ile İl Emniyet Müdürü hakkında 1 inci maddeden soruşturma izni verilmesine, Emniyet üdür Yardımcısı,Şube Müdür Vekili, Polis Memurları ile Çarşı ve mahalle Bekçisi'nin 1 inci maddeden,İl Emniyet Müdürür'nün 2 ve 3 üncü maddelerden haklarında soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Haklarında soruşturma izni verilen Vali Vekili ile

İl Emniyet Müdürü ve ..... İl Cumhuriyet Başsavcılığı, İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde; bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayanın memur olanla; ast memurun üst memurla aynı mahkemede yargılanacağı, 14 üncü maddesinde ise; bu Kanunun uygulanmasında vekillerin, asillerin tabi olduğu usule tabi oldukları kuralları getirilmiştir.

Vali Vekili ..... İl Emniyet Müdürü ....., Emniyet Müdür Yardımcısı ....., Şube Müdür Vekili ....., Polis Memurları ..... ile ....., Çarşı ve Mahalle Bekçisi .....'un 1 inci maddeden, üstlerine atılan eylemin iştirak halinde işlenmiş olması nedeniyle bu görevlilerin aynı mahkemede yargılanmaları gerektiğinden, hazırlık soruşturmasının da üst memurun hazırlık soruşturmasını yapacak yetkili Cumhuriyet Başsavcısı tarafından yürütülmesi ve dolayısıyla itiraz yetkisinin de aynı Cumhuriyet Başsavcısı tarafından kullanılması yasa gereğidir.

Haklarında ön inceleme yapılan görevlilerin 1 inci maddeden üstlerine atılan eylemle ilgili olarak, yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmeyen Emniyet Müdür Yardımcısı,Şube Müdür Vekili, Polis Memurları ve Çarşı ve mahalle Bekçisi haklarındaki karara itiraz yetkisini, suçun Vali Vekili ..... ve İl Emniyet Müdürü ile birlikte işlenmiş olması nedeniyle, Yargıtay Cumhuri-

yet Başsavcısı veya Başsavcı vekili tarafından kullanılması gerektiği halde, ... İl Cumhuriyet Başsavcısının kullandığı anlaşılmıştır.

Memurların hukuki statülerine göre, yasa ile görevlendirilmiş itiraz mercilerinin, birbirlerinin yerine itiraz yetkisini kullanmaları mümkün olmadığından, Yozgat İl Cumhuriyet Başsavcısının itirazının incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

Öte yandan, 4483 sayılı Kanunun 3/b maddesinde, ilde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verme yetkisinin, memurun görev yaptığı İlin Valisi tarafından kullanılacağı öngörülmüştür.

Olayda ise hakkında soruşturma izni verilen Vali Vekili ..... ve diğer görevlilerin 1 inci maddede belirtilen eylemleri ile İl Emniyet Müdürü .....'un 2 ve 3 üncü maddelerinde belirtilen eylemleri arasında Kanunun 10 uncu maddesinde öngörülen anlamda maddi ve hukuki bir bağlılık olmadığından, aynı mahkemede yargılanmaları da söz konusu olamıyacağından, 2 ve 3 üncü maddelerden İl Emniyet Müdürünün üstüne atılan eylemlerinin, 1 inci maddeden soruşturma izni verilen Vali Vekili ..... ve diğer görevlilerin eylemleri yönünden dosyadan tefrik edilmesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Emniyet Müdürü .....'un 2 ve 3 üncü maddelerden üstüne atılan eylemlerin, 1 inci maddede belirtilen eylemle bağlantısı bulunmadığından, hakkında bu maddelerden soruşturma izni verme yetkisinin de ..... Valisine ait olması nedeniyle 10.4.2000 gün ve 2000/111 sayılı kararın 2 ve 3 üncü maddelerle ilgili kısmının kaldırılarak belirtilen maddelerden Emniyet Müdürü hakkında Kanunun 3/b maddesine göre işlem yapılması için bu dosyadan tefrik edilmesine,

1 inci maddeden, yetkili merci tarafından Emniyet Müdür Yardımcısı, Şube Müdür Vekili, Polis Memurları ile Çarşı ve mahalle Bekçisi haklarında soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara, itiraz yetkisinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına ait olması nedeniyle kararın yeniden tebliğine, alınacak günlü ve imzalı alındı belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçesinin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 5.7.2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-2526

Karar No:2000-3570

KARAR

Hakkında sorouşturma

İzni istenenler:

1-.....-Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı.

2-.....-Aynı yerde Personel Dairesi Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :Çeşitli biçimlerde görevi kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi: 1998-1999 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı : Yok.

Karara İtiraz Edenler: .....ve..... Bayındırlık ve İskan Bakanlığından ..... gün ve 47 ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesi; izin vermeye yetkili merciin bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat ya da ihbar, şikayet, bilgi, belge ve bulgulara dayanarak öğrendiğinde bir ön inceleme başlatacağını; ön incelemenin izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı eliylede yapılmasının mümkün olacağını belirtmektedir.

Ön incelemenin, gerek bizzat yetkili merci tarafından gerekse denetim elemanları marifetiyle yapılması halinde, anılan Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca hakkında ön inceleme yapılan kişilerin leh ve aleyhindeki bütün bilgi ve belgelerin toplanıp, hakkında inceleme yapılan memurun ifadesi de alınmak suretiyle bir rapor düzenlenmesi gerekmekte olup yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir ve bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.

Dosyanın incelenmesinden;.....ile ..... hakkında üstlerine atılan eylemlerinden dolayı yetkili merci tarafından verilen ön inceleme emrinin bulunmadığı, yukarıda sözü edilen Kanunun 5. ve 6. maddelerine göre ön inceleme ra-

poru düzenlenmeden, haklarında bir karar verilmeden Bayındırlık ve İskan Bakanlığı 15.6.2000 gün ve 1972 sayılı oluruna dayanılarak dosyanın Dairemize gönderildiği ve adı geçenlerin bu oluru itiraz konusu yaptıkları anlaşıldığından .... ile.....'in itirazlarının kabulü ile adı geçenlerin üstlerine atılan eylemlerden dolayı yukarıda belirtilen hususlar dikkate alınarak yetkili merci tarafından ön inceleme emri verilerek ön inceleme raporu düzenlenmesi, yetkili merci tarafından karar verilmesi, verilen kararın gerekli bildirimlerinin yapılması, tebellüğ belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın Bayındırlık ve İskan Bakanlığına geri çevrilmesine 24.I0.20OO gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖN İNCELEME ELEMANININ BELİRLENMESİNDE İZLENECEK USULE İLİSKİN KARARLAR

ÖZÜ: Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı hakkındaki ön incelemenin Müsteşar Yardımcısı ile maiyetindeki Başmüfettişe yaptırılamayacağı hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2002-763

Karar No :2002-3144

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen :..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :"Başkan Yardımcısı" kadrosu bulunmamasına rağmen, kendisine yardım etmek amacıyla görevlendirilen müfettişlere "Başkan Yardımcısı" unvanını kullandırmak.

Eylem Tarihi:2000-2001 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden :Hakkında soruşturma izni verilen Teftiş Kurulu Başkanı

.....Bakanlığından 8.8.2002 gün ve 06 2002 10/3734 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... Bakanı tarafından verilen 17.7.2002 gün ve 06 2002 10/3218 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü: 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde; ön ince-

lemenin, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırabileceği belirtilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, 5.4.1991 gün ve 20836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğünün 4. maddesi uyarınca Bakan'a doğrudan bağlı, Bakan adına inceleme ve soruşturma yapmak ve aynı Tüzüğün 7 nci maddesi uyarınca Teftiş Kurulunu yönetmekle görevli olan Teftiş Kurulu Başkanı hakkındaki ön incelemenin, yukarıda belirtilen madde hükmüne aykırı olarak, Bakanlık Müsteşar Yardımcısı ..... ile Kurul Başkanının maiyetinde görev yapan Başmüfettiş ..... tarafından yapıldığı anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle .....'ın itirazının kabulü ile soruşturma izni kararının kaldırılmasına, yetkili merci tarafından bizzat yada 4483 sayılı Kanun'un 5/2 nci maddesine uygun bir denetim elemanı görevlendirilmesi suretiyle yeniden ön inceleme yaptırılması, yetkili merci tarafından adı geçen hakkında soruşturma izni verilmesi ya da soruşturma izni verilmemesi yolunda bir karar verilmesi, gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 25.9.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Banka Genel Müdürü hakkındaki ön incelemede maiyetindeki müfettişin görevlendirilemeyeceğinden, ön incelemenin Başbakanlık Müfettişleri tarafından yapılması gerektiği hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-3488
Karar No:2000-4073

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni îstenenler :

1-.....-T..... Bankası A.Ş.Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkam.

2-.....-Aynı yerde Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu Üyesi.

3-.....-Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

4-.....- "

5-.....- "

6-.....- "

7-.....- " " Genel Müdür Yardımcısı.

8-.....- " " Proje Kredileri ve İstihbarat Daire Başkanı.

9-.....- " " Gayrettepe Şubesi Müdürü.

10-.....- " " Şişli Şubesi Müdürü.

11-.....- " " Beşiktaş Şubesi Müdürü.

12-.....- " " Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı.

13-.....- " " Yönetim Kurulu Üyesi.

14-.....- "

15-.....- "

16-.....- "

Soruşturulacak Eylemler : Çeşitli biçimlerde görevlerini kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 1998-1999 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni istenenlerden bir kısmı hakkında soruşturma izni verilmesine, bir kısmı hakkında soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Genel Müdür.

Devlet Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde; ön incelemenin izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabileceği belirtilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; T..... Bankası A.Ş Genel Müdürleri olan..... .....ile ..... ve diğerleri hakkındaki incelemenin Genel Müdürün üstü konumunda olmayan ve maiyetinde görevli Türkiye ..... Bankası A.Ş.Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulunca yapıldığı anlaşıldığından yukarıda belirtilen madde hükmüne aykırılık teşkil etmektedir. Açıklanan bu nedenle 25.8.2000

gün ve 00541 sayılı yetkili merci kararının kaldırılmasına, soruşturma izni istenen Genel Müdürler ve diğerleri hakkında Başbakanlık Müfettişleri tarafından ön inceleme yapılmasından sonra yeniden karar verilmesine, verilecek kararın türüne göre gerekli yazılı bildirimlerin yapılması, alınacak günlü ve imzalı alındı belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 6.12.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Bakanlık Teftiş Kurulu hakkındaki ön incelemenin maiyetindeki müfettişe yaptırılamayacağı hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2000-2908
Karar No :2000-3202

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni îstenenler:

1-..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Başmüfettiş.

Soruşturulacak Eylem : Teftiş Kurulu Başkanı:

1-Görevi ihmal.

Başmüfettiş:

2-Müsteşar Yardımcısı.....'ye hakaret etmek.

Eylem Tarihi : 1998 yılı

Yetkili Merciin Kararı :Haklarında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden :Teftiş Kurulu Başkanı.

Sağlık Bakanlığından 6.9.2000 gün ve 3780 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca Teftiş Kurulu Başkanının itirazı üzerine incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 2 nci bendinde; Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi görevlendireceği

bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırabileceği öngörülmektedir.

Olayda ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı .... hakkında denetim elemanı olan bir müfettişin ön inceleme yaptığı anlaşılmış olup, müfettişin, hakkında inceleme yapılanın maiyetinde görev yapması nedeniyle yukarıda belirtilen madde hükmüne aykırılık teşkil etmektedir. Belirtilen nedenle itirazın kabulü ile 24.7.2000 gün ve 2840 sayılı yetkili mercii kararının kaldırılmasına, Teftiş Kurulu Başkanı hakkında üstü konumunda olan görevliler tarafından ön inceleme yapılmasından sonra yeniden karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre gerekli yazılı bildirimlerin yapılması, alınacak günlü ve imzalı alındı belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine, 20.9.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: 1-KİT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında 4483 sayılı Kanun'a göre verilen kararlara karşı Danıştay İkinci Dairesine itiraz edileceği,

2-KİT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyeleri hakkındaki ön inceleme emrinin bağlı veya ilgili Bakan tarafından verileceği,

3-Hakkındaki ön incelemede genel müdür yardımcılarının görev alamayacağı,

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2002-284
Karar No :2002-2843

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler:

1-.....-..... Genel Müdürü.

2-.....-Aynı yer Genel Müdür Yardımcısı-Yönetim Kurulu Üyesi.

3-.....- " yerde Teftiş Kurulu Başkanı.

4-.....- " " Refakat Müfettişi.

5-.....- " " Personel Daire Başkanı.

6-.....- " " Avukat.

Soruşturulacak Eylemler :Yakınıcı ..... hakkında ve Genel Müdürlükle ilgili konularda usulsüz işlemler yapmak.

Eylem Tarihi :1998-2001 yılı.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden:Yakınıcı .....

Başbakanlıktan ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Devlet Bakanı tarafından verilen 11.1.2002 gün ve 3 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 2 nci bendinde; ön incelemenin izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırabileceği belirtilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; ..... Genel Müdürü ..... ve diğerleri hakkındaki ön incelemenin Genel Müdürün üstü konumunda olmayan ve mahiyetinde görevli Genel Müdür Yardımcılarınca yapıldığı, ön inceleme emrinin de bizzat Bakan tarafından verilmesi gerekirken hakkında ön inceleme raporu düzenlenecek olan Genel Müdürce verildiği, dolayısıyla bu durumun yukarıda belirtilen madde hükmüne aykırılık teşkil ettiği anlaşıldığından itirazın kabulü ile 11.1.2002 gün ve 3 sayılı Yetkili Merci kararının kaldırılmasına, soruşturma izni istenen ..... Genel Müdürü ve diğerleri hakkında usulüne uygun şekilde ön inceleme emri verildiği takdirde ..... Genel Müdürünün üstü konumunda olan görevliler tarafından ön inceleme yapılmasından sonra yeniden karar verilmesine, verilecek kararın türüne göre gerekli yazılı bildirimlerin yapılması, alınacak günlü ve imzalı alındı belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 30.5.2002 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

Ayrışık Oy :Usul yönünden; 4483 sayılı Yasanın 9. maddesinde soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yolundaki kararlara karşı yapılacak itirazları inceleyecek ve karara bağlayacak merciiler belirlenmiştir. Buna göre 3. maddenin (e), (f), (g), ve (h) bentlerinde sayılanlar için verilen kararlara karşı yapılan itirazları incelemek Danıştay 2. Dairesinin görevine girmektedir.

Bunlar dışında kalan memur ve kamu görevlileri hakkında verilen kararlara karşı yapılan itirazları incelemek ve karara bağlamak Bölge İdare Mahkemelerinin görevinde bulunmaktadır. 3 üncü maddenin (e) bendinde de; Bakanlar Kurulu kararıyla veya bakanlıkların merkez teşkilatında görevli olup, ortak kararla atanan memurlar ve kamu görevlileri ile Başbakanlık merkez teşkilatının aynı durumdaki personeli sayılmakta olup buradaki belirleyici kriterinde yalnızca ortak kararla atanan memurlar olmayıp bunlardan merkez teşkilatında görev yapanlar olduğu tartışmasızdır. Bu itibarla bakanlık merkez teşkilatında görevli olmayan ortak kararla atanan memur ve kamu görevlileri hakkında alınan kararlara karşı yapılan itirazları karar alan merciin bulunduğu yer Bölge İdare Mahkemesi incelemek ve karara bağlamakla görevlidir.

Anılan Yasanın 17. maddesiyle de 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11. maddesi değiştirilerek kamu iktisadi teşebbüslerinin genel müdür ve yönetim kurulu üyelerinin görevlerini icra sırasında işledikleri suçlardan dolayı yargılanmalarında 4483 sayılı Yasa hükümlerinin uygulanacağı hükmü gösterilmiştir. Bu Yasa hükümleri gereğince de bu görevliler hakkında verilen soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi yolundaki kararlara karşı yapılan itirazların da, bunların Başbakanlık veya bakanlık merkez teşkilatında görevli memur veya kamu görevlisi olmamaları nedeniyle (e) bendi kapsamında kabul edilmelerine olanak bulunmadığından, karar alan yer Bölge İdare Mahkemesince incelenmesi ve karara bağlanması Yasa gereğidir.

Dosyanın incelenmesinden itiraza konu 11.1.2001 tarihli Devlet Bakanınca soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın ..... Genel Müdürü, Genel Müdür Yardımcısı, Teftiş Kurulu Başkanı, Refaket Müfettişi, Personel Daire Başkanı ve Kurum Avukatı haklarında alındığı anlaşılmakta olup, ... Genel Müdürlüğünün tüzel kişiliği haiz, bir iktisadi devlet teşekkülü olması, Başbakanlık veya Bakanlık Merkez Teşkilatı içinde yer almaması nedeniyle bu karara karşı itiraz merciin Ankara Bölge İdare Mahkemesi olduğundan, Dairemizin görevinde olmayan itirazın incelenmeyerek, görevli Ankara Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi oyu ile çoğunluk kararına katılmıyorum.

ÖZÜ: Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı hakkındaki ön incelemenin Müsteşar ve Teftiş Kurulu Başkanı maiyetinde görev yapan başmüfettişler tarafından yapılamayacağı, ya Bakan tarafından bizzat ya da 4483 sayılı Kanun'un 5/2 nci maddesine uygun olarak görevlendirilecek bir denetim elemanı tarafından yapılması gerektiği hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İKİNCİ DAİRE

Esas No : 2002/933

Karar No : 2002/3582

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni istenenler:

1-.....-..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Başmüfettiş.

Soruşturulacak Eylem: Yakınıcı Müfettiş .....'nın, yanlı rapor düzenlediğine ilişkin asılsız rapor düzenlemek.

Eylem Tarihi :2000 yılı

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Eden:Yakınıcı .....

..... ve ..... Bakanlığından 20.9.2002 gün ve 06 2000 17/4636 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... ve ..... Bakanı tarafından verilen 15.8.2002 gün ve 06 2002 17/3914 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde; ön incelemenin, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırabileceği belirtilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, 5.4.1991 gün ve 20836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğünün 4. maddesi uyarınca Bakan'a doğrudan bağlı, Bakan adına inceleme ve soruşturma yapmak ve aynı Tüzüğün 7 nci maddesi uyarınca Teftiş Kurulunu yönetmekle görevli olan Teftiş Kurulu Başkanı hakkındaki ön incelemenin, yukarıda belirtilen madde hükmüne aykırı olarak Müsteşar Yardımcısı ..... ile Kurul Başkanının maiyetinde görev yapan Başmüfettişler ..... ve ..... tarafından yapıldığı anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle yakınıcının itirazının kabulü ile soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın kaldırılmasına, yetkili.merci tarafından bizzat ya da 4483 sayılı Kanun'un 5/2 nci maddesine uygun bir denetim elemanı görevlendirilmesi suretiyle yeniden ön inceleme yaptırılması, yetkili merci tarafından adı geçenler hakkında soruşturma izni verilmesi ya da soruşturma izni verilmemesi yolunda bir karar verilmesi, gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 24.10.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: 1-Bakan tarafından 4483 sayılı Kanun'a göre verilen kararın yine Bakan tarafından kaldırılmasının sözkonusu olamayacağı, bu kararları kaldırma yetkisinin itiraza bakmakla görevli mahkemelere ait olduğu,

2-Bakanlık Teftiş Kurulu hakkındaki ön incelemenin Bakanlık müsteşarı ve müfettiş tarafından yapılamayacağı hakkında.

T.C.
D A N I Ş T A Y
İKİNCİ DAİRE
Esas No : 2002/932
Karar No : 2002/3581

KARAR

Hakkında Soruşturma
izni istenenler :

1-.....-..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Başmüfettiş.

3-.....-Aynı yerde Başmüfettiş.

4-.....- " " "

Soruşturulacak Eylemleri: .....'ın:

1-Usulsüz olarak kendisi eşi ve çocuklarının Sağlık Kulübü aidatını Müsteşar Yardımcısı .....'a ödetmek.

2-Usulsüz olarak evi ile makam odasının dekorasyon ücretini Müsteşar Yardımcısı .....'a ödetmek.

3-Tasarruf tedbirlerine rağmen, makam odası, başkan yardımcıları ve bazı müfettişlerin odalarının, fotokopi makinesi, yazıcı ve bilgisayar gibi büro malzemelerini, usulsüz olarak almak veya yenilemek.

....., ... ve ....'in:

4-Teftiş Kurulu Başkanı ..... hakkında yanlı incelemeler yapmak.

Eylem Tarihi : 2001 ile 2002 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Kararı:1, 2 ve 4 üncü maddelerden soruşturma izni verilmemesine, 3 üncü maddeden soruşturma izni verilmesine ve bu kararın kaldırılmasına ilişkin derkenar 22.8.2002 tarihli karar.

Karara itiraz Eden: Yakınıcı.....

İncelenme Nedeni: İtiraz üzerine.

..... ve ..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... ve ..... Bakanı tarafından verilen 15.8.2002 gün ve 06 2002 16/3910 sayılı karar ile 22.8.2002 derkenar tarihli karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Dosyanın incelenmesinden, ... hakkında 3 üncü maddeden ..... ve ..... Bakanı tarafından 15.8.2002 gün ve 06 2002 16/3910 sayılı soruşturma izni verilmesine ilişkin kararın, 4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmü uyarınca adı geçene tebliğ edildiği, ancak itiraz süresi içerisinde yine ..... ve ..... Bakanı tarafından 22.8.2002 tarihli derkenar not ile; anılan kararla verilen soruşturma izninin kaldırıldığı, bu kararın adı geçen ve yakınıcıya tebliğ edilmesi üzerine ..... tarafından itiraz hakkının kullanılmadığı, buna karşın yakınıcının, 22.8.2002 derkenar tarihli karar ile 15.8.2002 gün ve 06 2002 16/3910 sayılı kararların incelenerek kaldırılması ve adı geçen hakkında kamu davası açılabilmesi amacıyla gerekli olan yasal iznin verilmesi talebi ile Dairemize itirazda bulunduğu anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun; memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili merciileri belirten ve izlenecek usulü düzenleyen bir normlar bütünüdür. Anılan Kanunun 3 üncü maddesinde; soruşturma izni verme yetkisine sahip merciiler belirlenmiş; 5 inci maddesinde, izin vermeye yetkili merciin bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini öğrendiğinde bir ön inceleme başlatacağı; 6 ncı maddesinde, ön inceleme ile görevlendirilenlerin bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda, CMUK'a göre işlem yaparak, kendi görüşlerini de içerir bir raporu yetkili merciye sunacakları, yetkili merciinde soruşturma izni verilmesine ya da soruşturma izni verilmemesine karar vereceği; 9 uncu madde-

sinde de, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin "e", f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay ikinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmüne göre izin vermeye yetkili merciiler tarafından ön inceleme emri verilmesi, bu emir doğrultusunda ön inceleme raporu düzenlenmesi ve bu raporun değerlendirilmesi sonucunda 3 üncü madde uyarınca verilen yetkinin kullanılması ve sonrasında 9 uncu maddenin işletilmesi, itiraz hakkının kullanılması durumunda da belirtilen idari yargı yerlerince itirazların incelenerek 3 üncü madde uyarınca verilen kararın kesinliğe kavuşturulması anılan Kanunun öngördüğü hukuki süreçtir.

Görüleceği üzere 4483 sayılı Kanun, kapsam içine aldığı memurlar ve diğer kamu görevlilerine özgü, CMUK'dan ayrı ve özel bir ceza soruşturma usulü kanunudur. Gerek soruşturma izni verilmesine kadar, gerekse soruşturma izni verilmesinden sonraki süreç Kanun'da açıkça düzenlenmiş ve verilen soruşturma izinlerinin geri alınabileceğine ilişkin bir hükme ise yer verilmemiştir.

Öte yandan, yöntemine uygun verilen ön inceleme emrine dayalı olarak yürütülen ve yetkili merciin bilgi alanı içine girmesi nedeniyle verilen soruşturma izni kararına konu olan memur ya da diğer kamu görevlisinin eyleminin, yetkili merci tarafından soruşturma kapsamı dışına çıkartılması, kamu düzenine aykırı ve kamu vicdanını sarsıcı bir uygulamaya yol açacağından ve 4483 sayılı Kanunda da soruşturma izni kararlarını kaldırma yetkisinin memurlar veya kamu görevlilerinin ilgilerine göre bölge idare mahkemesi veya Danıştay 2. Dairesine verilmiş bulunduğundan, aksine bir düşüncenin kabulü mümkün görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle yakınıcı itirazının kabulü ile yetkisiz olarak tesis edilen sözkonusu derkenar kararın kaldırılmasına oyçokluğu ile,

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde; ön incelemenin,izin vermeye yetkili mercii tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabileceği, inceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum

veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesinin esas olduğu, işin özelliğine göre bu merciin, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebileceği, bu isteğin yerine getirilmesinin ilgili kuruluşun takdirine bağlı olduğu belirtilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, ... gün ve ..... sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğünün 4 üncü maddesi uyarınca Bakan'a doğrudan bağlı, Bakan adına inceleme ve soruşturma yapmak ve anılan Tüzüğün 7 nci maddesi uyarınca Teftiş Kurulunu yönetmekle görevli olan Teftiş Kurulu Başkanı hakkındaki ön incelemenin, 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmüne aykırı biçimde ..... ve ..... Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ile Teftiş Kurulu Başkanının maiyetinde görev yapan Başmüfettişler tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, yakınıcı..... tarafından yapılan itirazın kabulü ile

Bayındırlık ve Iskan Bakanınca adı geçenler hakkında verilen 15.8.2002 gün ve 06 2002 16/3910 sayılı karar ile 22.8.2002 günlü derkenar kararın kaldırılmasına, yetkili merci tarafından bizzat ya da 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne uygun biçimde görevlendirilecek denetim elemanı marifetiyle, yeniden tüm görevliler hakkında ön inceleme yaptırılması, adı geçenler hakkında soruşturma izni verilmesi ya da soruşturma izni verilmemesi yolunda bir karar verilmesi, gerekli tebligatların yapılması ve itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 24.10.2002 gününde, soruşturma izni kararının geri alınamayacağı gerekçesi yönünden oyçokluğu, diğer gerekçe yönünden oybirliği ile karar verildi.

Ayrışık Oy: 4483 sayılı Yasa ile memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar yönünden Cumhuriyet Savcılığınca hazırlık soruşturması yapılabilmesi, Yasanın 3. maddesinde sayılan idari merciler tarafından soruşturma izni verilmesi şartına bağlı kılınmıştır. Bu izin konusunda herhangi bir keyfiliği önlemek amacıyla Yasanın 9. maddesinde itiraz prosedürü getirilmiştir. Yasada idari merciin, soruşturma izni konusunda ki kararını geri alıp alamayacağı hususunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Anılan Yasa gereği idari mercilerce verilen iznin; ceza kovuşturması dışında idare alanında verilen bir karar olması nedeniyle, idarenin hukuka aykırı olduğunu saptadığı bir kararını aksine yasal bir düzenleme olmadığı sürece doğurduğu hukuki sonuçları göz önüne almak suretiyle resen kaldırabilmesi, hukuka uygun idare ilkesinin gereği olduğundan, bu iznin idarece resen kaldırabileceği konusunda yasal bir düzenleme bulunmamasının, engel teşkil etmeyeceği aşikardır.

Ancak verilen bir soruşturma izninin kaldınlabilmesinin, 4483 sayılı Yasanın ruhuna ve getirilen prosedüre aykırı olmaması ile mümkündür. Bu nedenle verilen bir kararın ilgililere tebliğinden sonra itiraz süresi içinde kaldırılması ve soruşturma izni verilmemesi yolunda bilahare tesis edilen kararın, Savcılığa ve şikayetçilere tebliği halinde bu tür uygulamanın yasaya aykırılık teşkil etmeyeceği açıktır. Sözkonusu olayda da .....'ın itirazının bu süre içinde yapıldığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenle soruşturma izni kararının geri alınamayacağı yolundaki çoğunluk gerekçelerine bu yönden katılmıyorum.

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE
Esas No : 2002/934
Karar No : 2002/3594

KARAR

Hakkında Soruşturma
izni istenenler :

1-.....-..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.
2-.....-Aynı yerde Başkan Yardımcısı (Başmüfettiş).
3-.....-..... " (Başmüfettiş).
4-.....-..... " (Başmüfettiş).
5-.....- " " Başmüfettiş.
6-.....- "
7-.....- " " Müfettiş.

Soruşturulacak Eylem: ..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığında Başmüfettiş olan yakınıcı ..... ile ilgili olarak usulsüz işlemler tesis etmek ve uygulamalarda bulunmak suretiyle adı geçenin mağduriyetine neden olmak.

Eylem Tarihi : 2001 ile 2002 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Eden: Yakınıcı.....

incelenme Nedeni:İtiraz üzerine.

..... ve ..... Bakanlığından 20.9.2002 gün ve 06-2002-18/4638 sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... ve ..... Bakanı tarafından verilen 15.8.2002 gün ve 06-2002-18/3912 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde; ön incelemenin, izin vermeye yetkili mercii tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabileceği, inceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesinin esas olduğu, işin özelliğine göre bu merciin, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebileceği, bu isteğin yerine getirilmesinin ilgili kuruluşun takdirine bağlı olduğu belirtilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, 5.4.1991 gün ve 20836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğünün 4 üncü maddesi uyarınca Bakan'a doğrudan bağlı, Bakan adına inceleme ve soruşturma yapmak ve anılan Tüzüğün 7 nci maddesi uyarınca Teftiş Kurulunu yönetmekle görevli olan Teftiş Kurulu Başkanı hakkındaki ön incelemenin, 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmüne aykırı biçimde ..... ve ..... Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ..... ile Teftiş Kurulu Başkanının maiyetinde görev yapan Başmüfettiş ..... ile Başmüfettiş .....tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, yakınıcı ..... tarafından yapılan itirazın kabulü ile ..... ve ..... Bakanınca adı geçenler hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin 15.8.2002 gün ve 06-2002-18/3912 sayılı kararın kaldırılmasına, ön incelemenin bizzat yetkili mercii tarafından ya da 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne uygun biçimde görevlendirilecek denetim elemanı marifetiyle yeniden tesisi sırasında; ..... tarafından ..... ve ..... Bakanlığı'na sunulan 7.6.2002 tarihli şikayet dilekçesi ile adı geçenin 15.8.2002 gün ve 06-2002-18/3912 sayılı karara karşı yaptığı itiraza ilişkin 28.8.2002 tarihli dilekçede belirtilen hususların gözönünde bulundurulması, ön inceleme raporunun tamamlanmasından sonra yetkili mercii tarafından adı geçenler hakkında soruşturma izni verilmesi ya da soruşturma izni verilmemesi biçiminde bir karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre gerekli yazılı bildirimlerin yapılarak alınacak günlü ve imzalı bildirim alındıları ile itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçelerinin de eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 24.10.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanı hakkında yerine atanan yeni Başkanın ön inceleme yapamayacağı, ön incelemenin Başbakanlık Müfettişlerince yapılması gerektiği hakkında.

T.C.
D A N I Ş T A Y
İKİNCİ DAİRE
Esas No : 2003/157
Karar No : 2003/450

KARAR

Hakkında Soruşturma
izni istenenler :

1-.....-..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.
2-.....-Aynı yerde Başkan Yardımcısı (Başmüfettiş).
3-.....- " " " " (Başmüfettiş).
4-.....- " " " (Başmüfettiş).
5-.....- " " Başmüfettiş.
6-.....- "
7-.....- " " Müfettiş.

Soruşturulacak Eylem: ..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığında Başmüfettiş olan yakınıcı ..... ile ilgili olarak usulsüz işlemler tesis etmek ve uygulamalarda bulunmak suretiyle adı geçenin mağduriyetine neden olmak.

Eylem Tarihi : 2001 ile 2002 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Eden: Yakınıcı .....

..... ve ..... Bakanlığından 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ..... ve ..... Bakanı tarafından verilen 14.1.2003 gün ve 06-2002-18/278 sayılı karar incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde; ön incelemenin, izin vermeye yetkili mercii tarafından bizzat yapılabileceği gibi,görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki

memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabileceği, inceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin

bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesinin esas olduğu, işin özelliğine göre bu merciin, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebileceği, bu isteğin yerine getirilmesinin ilgili kuruluşun takdirine bağlı olduğu belirtilmektedir.

Madde hükmünden anlaşılacağı üzere; ön inceleme yapmakla görevlendirilen memur ya da kamu görevlisinin, hakkında ön inceleme yapılacak olanın üstü konumunda olması zorunluluğu bulunmaktadır. Bu husus, hakkında ön inceleme yapılanın denetim elemanı olması durumunda da dikkate alınacaktır.

Diğer taraftan ön inceleme yapmak üzere görevlendirilecek kişilerin; incelenecek olayla ilgisi bulunmayan, suç konusu eylemden zarar görmemiş, sanığın veya olayın mağduru durumunda olan kişilerle akrabalık bağı taşımayan, ön inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi ile halef-selef ilişkisi bulunmayan, tamamen tarafsız kişilerden olması gerekir. Bu şartlar ön incelemenin etkilerden uzak ve objektif yapılması için getirilmiştir.

Öte yandan kurum içinde aranılan nitelikte ön inceleme yapacak bir görevlinin bulunamaması durumunda, 4483 sayılı Kanun'un 5 inci maddesi uyarınca olayın niteliğine göre, incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşu elemanlarıyla yaptırılmasının, ilgili kuruluştan da istenebileceği tabiidir.

5.4.1991 gün ve 20836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ..... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğünün 4 üncü maddesi uyarınca Bakan'a doğrudan bağlı, Bakan adına inceleme ve soruşturma yapmak ve anılan tüzüğün 7 nci maddesi uyarınca Teftiş Kurulunu yönetmekle görevli olan Teftiş Kurulu Başkanı, idari görevleri de bulunan bir denetim elemanı, yani memurdur.

Dolayısıyla 4483 sayılı Kanunun 5 inci maddesi, yukarıda açıklandığı üzere ön incelemenin; bir denetim elemanı veya memur ve kamu görevlilerinden biri eliyle yaptırılması durumunda, bu kişilerin; hakkında ön inceleme yapılan memur ya da kamu görevlisinin üstü konumunda olmasını zorunlu kılmıştır. Hakkında ön inceleme yapılanın denetim elemanı olması durumunda da, bu zorunluluğa uyulacaktır.

Olayda ise, ... ve ..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.....hakkında, üstü konumunda olmayan ve yerine atanmakla arasında halef-selef ilişkisi doğup, anılan Bakanlığın Teftiş Kurulu Başkanlığı görevini yürüten.....'in, yukarıda belirtilen koşullara aykırı olarak yetkili mercii tarafından ön inceleme

yapmakla görevlendirildiği ve ön incelemenin adı geçen tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itirazın kabulü ile yetkili mercii kararının kaldırılmasına, Bakan tarafından bizzat veya kurum içinden görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı ile birlikte, ya da talep edilmesi ve bu talebin uygun görülmesi halinde Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığında görev yapan bir veya birkaç denetim elemanı marifetiyle yeniden ön inceleme yapılması, ... hakkında soruşturma izni verilmesi ya da soruşturma izni verilmemesi yolunda bir karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre gerekli tebligatın yapılması ve itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçesinin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 11.3.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZ EDENİN ŞİKAYETÇİ OLUP OLMADIĞININ SAPTANMASI İLE İLGİLİ KARARLAR

ÖZÜ:İhbarda Bulunanın 4483 sayılı Kanuna göre yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara itiraz edemeyeceği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2000-3235

Karar No:2001-24

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen:.....-..... İli. ..... İlçesi Belediye Başkam.

Soruşturulacak Eylemler :

1-Belediye Meclisince alınan kararı üyelere elden imzalatmak.

2-Belediyeye satın alınmayan malzeme için ödeme yapmak.

3-Mal bildiriminde bulunmamak.

Eylem Tarihi : 2000 yılı.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Muhbir .....

..... Bakanlığından ..... gün ve .... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun itiraz hakkım düzenleyen 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetçinin, kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Yasada ihbarda bulunanın da itirazda bulunabileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından, ihbarda bulunan .....'in itirazının incelenmeksizin reddine 9.1.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1117
Karar No :2001-2111

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler :

1-.....-..... İli Büyükşehir Belediye Başkanı.
2-.....- " " " ..... Altkademe Belediye Başkanı.
3-.....- " " " ..... Altkademe Belediye Başkanı.
4-.....- " " Büyükşehir Belediye Meclisi Üyesi.
5-.....-Aynı yerde Meclis Üyesi.
6-.....- "
7-.....- "
8-.....- "
9-.....- "

Soruşturulacak Eylem :1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında orman alanı, 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planında ise kent parkı olarak gözüken mülkiyeti Orman Bakanlığına ait ..... ve ..... ormanlarının imar planlarında özgülenen bu amaçları doğrultusunda kullanımlarını sağlamak için gerek-

li girişimlerde bulunmayarak, sözkonusu yerin Golf Alanı yapılması için bir şirkete verilmesine sebebiyet vermek ve sonrasında bu doğrultuda imar planı değişiklikleri yapmak.

Eylem Tarihi :2000 yılı.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : İhbarda bulunan .....

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde; soyut ve genel nitelikte olan, kişi ve olay belirtilmeyen ihbarların Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve bu durumun ihbarda bulunana bildirileceği belirtilmiş olmakla birlikte, aynı Kanunun itiraz hakkını düzenleyen 9 uncu maddesinde; yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcıları veya şikayetçinin kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Kanunda ihbarda bulunanın da itirazda bulunabileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından, ihbarda bulunan .....'nün itirazının incelenmeksizin reddine 26.9.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ:4483 sayılı Kanuna gore ön inceleme yapan müfettişin yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı itiraz edemeyeceği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2001-327

Karar No :2001-1127

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....-..... Valisi.

2-.....-..... Valisi.

3-.....- İli .....İlçesi Kaymakamı.

4-.....- İli .....İlçesi Kaymakamı.

5-.....- İli .....İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :..... Tekstil Sanayi A.Ş'nin 1997 ila 2000 yıllarına ilişkin yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri kayıtlarını Türk Ticaret Kanununun 69.,70. ve 72.maddeleri hükümlerine uygun olarak tutmamak.

Eylem Tarihi : 1997-2000 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Yakınıcı ..... Bakanlığı Müfettişi.....

..... Bakanlığından ..... gün ve .... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerin Yargılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde, soyut ve genel nitelikte olan, kişi ve olay belirtmeyen ihbarların Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve bu durumun ihbarda bulunana bildirileceği belirtilmiş olmakla birlikte, aynı Kanunun itiraz hakkını düzenleyen 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı haklarında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetçinin kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Yasada ihbarda bulunanın da itirazda bulunabileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından, ... ve ..... Bakanlığı'nın ..... tarihli ve ..... sayılı onayı uyarınca ..... Tekstil Sanayi A.Ş ile ilgili olarak yapılan incelemeler sonucu ticari defterlerin usulüne uygun tutulmadığının tesbiti üzerine suç duyurusunda bulunan Müfettiş .....'in itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın ..... Bakanlığına gönderilmesine 26.4.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2001-394

Karar No :2001-1041

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen: ..... -.....İli, ...İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem : ..... İlçesi merkezinde yaptırılan yolların düzeltilmesi ve parke taşı döşenmesi ihalesini terör örgütü ile ilgisi bulunan ..İnşaat ve Taahhüt İşleri Şirketine vermek.

Eylem Tarihi : 2000 yılı

Yetkili Merciin Kararı : ..... hakkında soruşturma izni verilmemesine

Karara İtiraz Eden : Muhbir.....

..... Bakanlığından ..... gün ve .... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun itiraz hakkını düzenleyen 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetçinin, kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Yasada ihbarda bulunanın da itirazda bulunabileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından, ihbarda bulunan .....'ın itirazının incelenmeksizin reddine 17.4.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2000-3382

Karar No:2000-4240

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....-.....İli, ...İlçesi Belediye Başkanı.

2-.....- " " " " " Başkanı.

3-.....-Aynı yerde Fen İşleri Müdürü.

4-.....- " " " " Müdür Vekili.

Soruşturulacak Eylem : ..... İlçesi, ... Mahallesi 3655 ada, 3 parseldeki inşaat için düzenlenen ilave kat inşaat ruhsatının iptaline ilişkin olarak verilen İzmir 3. İdare Mahkemesinin 17.3.1995 gün ve E:1993/1243, K:1995/205 sayılı kararını uygulamamak.

Eylem Tarihi : 1995-1999 yılları.

Yetkili Merciin Kararı: .....,.....,.....ile .....hakkında soruşturma izni verilmesine,.....hakkında soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : .....ile İhbarcı sıfatıyla.....

İnceleme Nedeni : İtiraz üzerine.

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek geregi görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde, soyut ve genel nitelikte olan, kişi ve olay belirtilmeyen ihbarların Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve bu durumun ihbarda bulunana bildirileceği belirtilmiş olmakla birlikte, aynı Kanunun itiraz hakkını düzenleyen 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetçinin kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan yasada ihbarda bulunanın da itirazda bulunabileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından, ihbarda bulunan .....'nun itirazının incelenmeksizin reddine oyçokluğu ile, ...19.12.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

Ayrışık Oy:4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun bütünü içinde soruşturmanın ihbarla başlatılabileceği kabul edilmiş, 4 üncü maddesinde de soyut ve genel nitelikte olan, kişi ve

olay belirtilmeyen ihbarların Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciiler tarafından işleme konulmaması halinde bu durumun ihbarda bulunana bildirileceği belirtilmiş olup, anılan Kanun maddesiyle getirilen bildirim zorunluluğunun kamu yararının korunması amacını taşıdığından, ihbarcıya itiraz hakkı verilmesini gerekli kılacağı, aynı Kanunun 9 uncu maddesinde yetkili merci kararına karşı itiraz edebilecekler arasında ihbarda bulunandan sözedilmemesinin ihbarcıya itiraz hakkı verilmediği şeklinde yorumlanmaması gerektiği ve ihbarda bulunanın itirazının incelenmesi gerekeceği görüşü ile aksi yönde verilen çoğunluk kararına katılmıyorum.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-3379

Karar No :2000-4137

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenen :..... -..... İli Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem: Belediye'ye ait çay bahçesi ve manav sergilerini ihalesiz olarak yandaşlarına kiraya vermek.

Eylem Tarihi : 1998 yılı.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : İhbarcı sıfatıyla.....

İnceleme Nedeni: İtiraz üzerine.

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde, soyut ve genel nitelikte olan kişi ve olay belirtilmeyen ihbarların Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve bu durumun ihbarda bulunana bildirileceği belirtilmiş olmakla birlikte, aynı Kanunun itiraz hakkını düzenleyen 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcılı-

ğı veya şikayetçinin kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Yasada ihbarda bulunanın da itirazda bulunabileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından, ihbarda bulunan .....'in itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın ..... Bakanlığına gönderilmesine 12.12.2000 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Ayrışık Oy : 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun bütünü içinde soruşturmanın ihbarla başlatılabileceği kabul edilmiş, 4 üncü maddesinde de soyut ve genel nitelikte olan, kişi ve olay belirtilmeyen ihbarların Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaması halinde bu durumun ihbarda bulunana bildirileceği belirtilmiş olup, anılan Kanun maddesiyle getirilen bildirim zorunluluğunun kamu yararının korunması amacını taşıdığından ihbarcıya itiraz hakkı verilmesini gerekli kılacağı, aynı Kanununun 9 uncu maddesinde yetkili merci kararına karşı itiraz edebilecekler arasında ihbarda bulunandan sözedilmemesinin ihbarcıya itiraz hakkı verilmediği şeklinde yorumlanmaması gerektiği ve ihbarda bulunanın itirazının incelenmesi gerekeceği görüşü ile aksi yönde verilen çoğunluk kararına katılmıyorum.

ÖZÜ:Takibi şikayete tabi olmayan suçlar yönünden yapılan ön inceleme sonucu yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmemesi halinde itirazın ancak bu suç nedeniyle hakkının ihlal edildiğini ispat edenler tarafından yapılabileceği hakkında.

T.C.
D A N I Ş T A Y
İkinci Daire
Esas No :2001-1730
Karar No :2002-169

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler:

1-.....-.....İli Belediye Başkanı.
2-.....-Aynı yer Encümen Üyesi.
3-.....- "
4-.....- "

5-.....- "

6-.....- "

7-.....- "

8-.....- "

9-.....- "

10-.....- "

11-.....- "

Soruşturulacak Eylem : Yetkisiz kişilerce hazırlanan zemin etüd raporuna, 39.250.000.000 TL. ödeme yapmak.

Eylem Tarihi : 2000-2001 yılları.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :İhbarda bulunan.....

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun itirazı düzenleyen 9 uncu madesinde yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcısı veya şikayetçinin kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Yasa'da ihbarda bulunanın da itiraz edebileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

Bu madde ile ön incelemeye konu edilen eylemlerin TCK'nun da belirtilen takibi şikayete bağlı suçlardan olması halinde şikayetçinin itiraz hakkı bulunduğuna işaret edilmiş, bunun yanında takibi şikayete bağlı olmayan suçlar yönünden ise ön incelemeye konu eylemlerin hak ihlaline sebebiyet verip vermediği yönünden bakılması gerekmektedir.

Olayda ise şikayetçi olduğunu iddia eden kişinin ön inceleme konusu eylemden dolayı herhangi bir hak ihlalinin bulunmadığı, dolayısıyla Kanunda öngörülen şekilde şikayetçi olarak değerlendirilemeyeceği anlaşıldığından, ihbarcı konumunda bulunan .....'in itirazının incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin adı geçene tebliğine 31.1.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1708
Karar No :2002-168

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler:

1-.....-Afet İşleri Genel Müdürü.
2-.....-Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürü.
3-.....-Yapı İşleri Genel Müdür Vekili.
4-.....-Karayolları " Müdürü.
5-.....-İller Bankası "

Soruşturulacak Eylem :Kurumlarında görev yapan bir kısım personeli unvan değişikliği suretiyle başka birimlere atamak ve yerlerine liyakatsiz kişileri getirmek.

Eylem Tarihi :1993-2001 yılları.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :..... Sendikası Vekili Av..... (.....).

..... ve ..... Bakanlığından ..... gün ve .... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun itirazı düzenleyen 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer Kamu görevlisi, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ise Cumhuriyet Başsavcısı veya şikayetçinin kendilerine tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilecekleri belirtilmiş olup, anılan Yasa'da ihbarda bulunanın da itiraz edebileceği hususunda herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

Bu madde ile ön incelemeye konu edilen eylemin TCK'nda belirtilen takibi şikayete bağlı suçlardan olması halinde şikayetçinin itiraz hakkı bulundu-

ğuna işaret edilmiş bunun yanında takibi şikayete bağlı olmayan suçlar yönünden ise ön incelemeye konu suçun hak ihlaline sebebiyet verip vermediği yönünden bakılması gerekmektedir.

Olayda ise şikayetçi olduğunu iddia eden kişinin ön inceleme konusu eylemden dolayı herhangi bir hak ihlalinin bulunmadığı, dolayısıyla Kanunda öngörülen bir şekilde şikayetçi olarak değerlendirilemeyeceği anlaşıldığından, ihbarcı konumunda bulunan .... Sendikası Vekili Av..... (.....)'in itirazının incelenmeksizin reddine, kararın örneğinin adıgeçene tebliğine 31.1.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

YETKİLİ MERCİ TARAFINDAN VERİLEN KARARLARIN TEBLİĞİNE İLİŞKİN KARARLAR

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-1458

Karar No :2001-2369

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni îstenen :.....,.. îli Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem : Birinci sınıf tarım arazilerinin imara açılması yolundaki işlemin iptaline ilişkin İdare Mahkemesi kararını uygulamamak.

Eylem Tarihi : 2001 yılı.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Şikayetçi .....

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

..... îli Belediye Başkanı ..... n hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin karar şikayetçi .....'in oğluna 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre 8.8.2001 tarihinde tebliğ edildiği halde, adı geçenin 4483 sayılı Ka-

nunun 9 uncu maddesinde öngörülen 10 günlük itiraz süresini geçirdikten sonra 21.8.2001 tarihinde havale edilen dilekçe ile itiraz ettiği anlaşıldığından, itirazının süre asımı yönünden reddine 19,10.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2001-1479
Karar No:2001-2623

KARAR

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürü ..... ve diğer görevliler hakkında Devlet Bakanı tarafından verilen 16.7.2001 gün ve 16-1692 sayılı karara karşı Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan itiraz üzerine 18.9.2001 gün ve 16-2042 sayılı yazı ile gönderilen dosya incelenerek gereği görüşüldü:

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürünün 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 13 üncü maddesi hükmü gereğince Bakanlar Kurulu kararı ile ataması yapıldığından, adıgeçen genel müdür hakkında soruşturma izni verilmemesi yolunda verilen kararın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğ edilmesi ve karara karşı Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının değil, 4483 sayılı Kanunun 9 ve 12 nci maddeleri uyarınca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı vekili ile varsa şikayetçinin itiraz edebileceği tartışmasızdır.

Dosyanın incelenmesinden ise Yetkili Merci kararının itirazda bulunmaya yetkili olmayan Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğ edildiği, şikayetçiye tebligat yapıldığına dair bir belgenin bulunmadığı anlaşıldığından, sözkonusu kararın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı vekili ve varsa şikayetçiye tebliğ edildikten sonra itiraz edilmesi halinde tebliğ alındıları ile itiraz dilekçeleri ve dosyaya ilişkin tüm belgelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 13.11.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2000-2421

Karar No : 2000-3323

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni istenenler : ..... .Turizm Bakanlığı Müsteşarı ile aynı yerde görevli 10 Personel.

Soruşturulacak Eylem : Görevlerini kötüye kullanmak. Eylem Tarihi_:_ 1996 ve 1997 yılları Yetkili Merciin Kararı: 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre kısmen soruşturma izni verilmesi ne, kısmen Verilmemesine. Karara İtiraz Edenler : Haklarında soruşturma izni verilen Personel.

Turizm Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Turizm Bakanı tarafından verilen kararın hakkında soruşturma izni verilen Müsteşara tebliğ için gönderildiği ancak adı geçenin gönderilen adreste bulunmaması sebebiyle tebliğ evrakının iade edildiği dolayısıyla tebliğ işlemi tamamlanmadığından, yetkili merci tarafından verilen kararın gerekli adres araştırması yapılarak Müsteşara tebliğ edilmesi, 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre yapılan araştırmalara rağmen bulunmadığının anlaşılması halinde Tebligat Kanununun ilanen tebliğ ile ilgili hükümlerine göre gerekli tebligatın yapılması, tebliğ belgesi ile itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi i cin Dairemizin 17.5.2000 gün ve E: 2000/2513 sayı ile dosyanın yerine geri çevrilmesine karar verilmesine rağmen adı geçen Bakanlık tarafından gönderilen dosyada; Turizm Bakanınca verilen 18.2.2000 gün ve 2000/1 sayılı kararın dosyaya konulmadığı ve iade kararımız gereğinin yapılmadığı anlaşıldığından sözkonusu eksikliklerin tamamlanarak gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 3.10.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No:2000-2709

Karar No:2000-3356

KARAR

Hakkında Soruşturma izni istenenler :

1-.....-Vakıflar Genel Müdürü.

2-.....-Vakıflar Genel Müdürlüğü Personel ve Eğitim Dairesi Başkanı.

3-.....-Vakıflar Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanı.

4-..... " " Eğitim Dairesi Başkan Vekili.

5-.....-Aynı yerde Şube Müdürü.

6-..... " " Uzman.

7-..... " " Şef.

8-.....-Vakıf Gureba Hastanesi Baştabibi.

9-..... " " " Baştabip Yardımcısı.

10-. ..... " " " Kadın Hastalıkları Şefi.

11-.....

Hastalıkları Şef Yardımcısı. Soruşturulacak Eylem :Görevi ihmal etmek.

Eylem Tarihi : 1997 yılı.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler: Hakkında soruşturma izni verilenlerin tümü.

Başbakanlık'tan 4.8.2000 gün ve 360 {2000-84}-217 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararın ilgili memur veya kamu görevlisine tebliğ edileceği hükme bağlandığı halde, soruşturma dosyasının incelenmesinden hakkında soruşturma izni verilen .....'na kararın tebliğ edilmediği anlaşıldığından, anılan eksikliğin giderilerek tekrar gönderilmek üzere dosyanın yerine geri çevrilmesine 4.10.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2000-2623

Karar No :2000-3374

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni istenenler :

l-.....-Ulaştırma Bakanlığı Demiryolları Limanlar ve Hava Meydanları inşaat Genel Müdürü.

2-.....-Aynı yerde Genel Müdür Yardımcısı.

3-..... " " " " Yardımcısı.

4..... " " Statik Şube Müdürü.

5-..... " " Hava Meydanları Etüd Proj e Daire Başkanı.

6-..... " " Meydan Etüd Proje Daire Başkanı.

7-. ..... " " Yapı Dairesi Başkanı.

8-..... " " Şube Müdürü.

9-.....-Demiryolları Limanlar ve Hava Meydanları inşaat Genel Müdürlüğü istanbul 5 inci Bölge Müdürü.

10-.....-Aynı yerde Bölge Müdürü.

11-..... " " Bölge Müdür Yardımcısı.

12-.....- " " Bölge Müdür Yardımcısı.

13-...,...- " " Kontrol Mühendisi.

14-..... " " Kontrol Başmühendisi.

15-..... " " inşaat Mühendisi.

16-.....- " " Başmühendis.

17-,.....-Demiryolları Limanlar ve Hava Meydanları İnşaat Genel Müdürlüğü Meydan Yapı Dairesinde inşaat Teknikeri.

18-.....-Demiryolları Limanlar ve Hava Meydanları inşaat Genel Müdürlüğünde inşaat Teknikeri.

Soruşturulacak Eylem : ..... 'n:

1-..... Havaalanı inşaatı Projesinin Bayındırlık ve

Iskan Bakanlığı'nın 25.1.1993 gün ve 40 sayılı Deprem Genelgesine uygun yapılmasını sağlamamak.

.....'in:

2-Ihale Sözleşmesinin 23 üncü maddesinde öngörüldüğü şekilde ..... Havaalanı inşaatının yüklenicisi firmanın Ali Risk Sigortasını yaptırıp idareye sunmasını sağlamamak.

.....'in:

3-2886 sayılı Devlet ihale Kanunu'nun 2 nci maddesi uyarınca ayrı bir ihale konusu olması gereken D. 100 kavşağı ile 1200 metre duble yol inşaatını ..... Havaalanı inşaatı kapsamında sayarak aynı müteahhide yaptırmak.

Eylem Tarihi : 1996-1999 tarihleri arasında muhtelif tarihlerde.

Yetkili Merciin Kararı : 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izni verilmesine.

Karara itiraz Edenler :.....

Ulaştırma Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayıl-ı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin' Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde; Yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararının hakkında inceleme yapılan memura veya diğer kamu görevlisine bildirileceği belirtilmiş olup, 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nün 28 inci maddesinde; "Adresi meçhul olanlara tebligat i ianen yapılır. Tebligat yapılamayan ve ikametgahı, meskeni veya işyeri de bulunamıyan kimsenin adresinin meçhul sayılacağı, adresin meçhul olması halinde keyfiyetin tebliğ memuru tarafından mahalle veya köy muhtarına şerh verdirilmek suretiyle tespit edileceği, bununla beraber tebliğ çıkaran merciin lüzum görürse, muhatabın adresini resmi veya hususi müesesese ve dairelerden veya zabıta vasitasiyle tahkik ve tespit ettirilebileceği; 29 uncu maddesinde ise; ilan suretiyle tebliğ, tebliği çıkartacak merciin mucip sebep beyanıyla vereceği karar üzerine;

1-îlanın alakalının ıttılaına en emin bir şekilde vasıl olacağı umulan ve varsa ayrıca tebliği çıkaran merciin bulunduğu yerde intişar eden birer gazetede yapılacağı,

2-Tebliğ olunacak evrak ve ilan suretinin, tebliği çıkaran merciin herkesin kolayca görebileceği bir yerine de asılacağı, hükmüne yer verilmiştir.

Ulaştırma Bakanlığınca Dairemize gönderilen 1.8.2000 gün ve 06/405 sayılı yazı Ulaştırma Bakanınca hakkında soruşturma izni verilen Demiryolları Limanlar ve Hava Meydanları inşaat Genel Müdürlüğü ..... inci Bölge Müdürü ..... ile aynı yerde Başmühendis .....' in adreslerinde bulunamaması nedeniyle tebligat yapılamadığı bildirilmiş ise de, adı geçenlere tebligat yapılamadığına ilişkin belgeler dosyaya eklenmediği gibi anılan Kanun Hükümlerine göre ilanen tebligat yapıldığına ilişkin herhangi bir kayda da rastlanmamıştır,

Öte yandan yukarıda tarih ve sayısı belirtilen yazıda Ulaştırma Bakanlığının ..... gün ve ..... sayılı kararı ile haklarında soruşturma izni verilip de Dairemize itiraz eden .....ile .....'in üstlerine atılan eylemlerle bağlantılı olarak haklarında soruşturma izni verilenlerden .....ile....,.....'in Ankara Bölge İdare Mahkemesine;.....ile.....'in da istanbul Bölge İdare Mahkemesine itiraz ettikleri belirtilmiştir.

Bu durumda İstanbul Bölge Müdürü olan ..... ile aynı yerde Başmühendis .....'in daha önce görev yaptıkları kurumdan adresleri araştırılarak haklarında soruşturma izni verilmesine ilişkin ..... gün ve ..... sayılı kararının tebliğ ettirilmesi, adresleri bulunamadığı takdirde 7201 sayılı Tebligat Kanununun 28 ve 29 uncu maddeleri uyarınca ilanen tebligat yoluna gidilmesi ve buna ilişkin belgelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine, ayrıca bu dosyadaki eylemler ile bağlantılı olduğu için Ankara Bölge İdare Mahkemesinden; mahkemeye itiraz eden .....ile .....-, İstanbul Bölge İdare Mahkemesinden de; mahkemeye itiraz eden ....-....,...,..., ...ile..... haklarında ne gibi işlemler yapıldığının sorulmasına, bu nodenle kararın bir örneğinin Ankara Bölge İdare Mahkemesi ile İstanbul Bölge İdare Mahkemesi Başkanlıklarına gönderilmesine 6.10.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :3000-2838
Karar No :2000-3222

KARAR

Hakkında Soruşturma izni îstenenler:

1..... Bakanlığı Müsteşarı

2-..... Aynı yerde Müsteşar Yardımcısı.

3..... " " Personel Genel Müdürü.

4-..... " " 1.Hukuk Müşaviri.

Soruşturulacak Eylem :Çeşitli biçimlerde görevlerini kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi :1999-2000 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :Adıgeçen görevliler hakkında soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Eden :Şikayetçi aynı yer eski Müsteşar Yardımcısı..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca şikayetçinin itirazı yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Şikayetçi ..... 'nin adı geçen görevliler hakkında soruşturma izni verilmemesi yönünde verilen karara Dairemize doğrudan verdiği dilekçe ile itirazda bulunması üzerine 10.8.2000 günlü yazımız ile 4483 sayılı Yasaya göre oluşturulan dosyanın Sağlık Bakanlığından istenmesine rağmen 'adı geçen Bakanlık tarafından gönderilen dosyada; Yetkili Mercii kararı, bu kararın anılan kanunun 9 uncu maddesine göre şikayetçiye ve yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirildiğine ilişkin tebellüğ belgeleri ile şikayetçi .....'nin itiraz dilekçesinin mevcut olmadığı anlaşıldığından sözkonusu eksikliklerinin tamamlanarak gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 21.9.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No:2001-1706

Karar No:2001-3151

KARAR

TEKEL Genel Müdürü..... hakkında Devlet Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karara karşı şikayetçi ..... (.....) ..... tarafından

yapılan itiraz üzerine 26.3.2002 gün ve 1103 sayılı yazı ile gönderilen dosya incelenerek gereği görüşüldü:

TEKEL Genel Müdürü .... hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın ..... Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğ edilmesi gerekirken tebligatın sözkonusu karara itiraz yetkisi olmayan Fatih Cumhuriyet Başsavcılığına yapıldığı anlaşılmış olup, 4483 sayılı Kanunun 9 ve 12 nci maddeleri uyarınca sözkonusu karara itiraz yetkisi olan istanbul Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğ edildikten sonra adıgeçen Başsavcılık tarafından itiraz edilmesi halinde tebliğ alındısı ile itiraz dilekçesi ve dosyaya ilişkin tüm belgelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine çevrilmesine 16.5.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
îkinci Daire
Esas No :2000-2715
Karar No :2000-3150

KARAR

Hakkında Soruşturma İzni istenenler :

1-.....ili Büyükşehir Belediye Başkanı.

2-.....,-lZSU Genel Müdürü.

Soruşturulacak Eylem: Kaçak yapılara su ballanması yolunda alınan Belediye Meclis kararını uygulamak.

Eylem Tarihi :1999 yılı.

Yetkili Merciin Kararı Haklarında soruşturma izni verilmesine.

Karara itiraz Edenler :lZSÜ Genel Müdürü.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Büyük Şehir Belediye Başkanı hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin kararın,adı geçene tebliğ edildiğine ilişkin tebellüğ alındısının dosyada bulunmadığı anlaşıldığından, tebliğ edilmişse buna ilişkin belgenin, tebliğ edilmemişse tebliğ edilerek alınacak tebellüğ belgesinin aslının veya onaylı örneğinin ve itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçesinin eklenerek gönderilme-

si için dosyanın yerine geri çevrilmesine 14.9.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000 -1393

Karar No:2000 -2377

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni îstenen :.....-.....ili .... ilçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :Belediyeye ait .. DK 015 plakalı araç ile belediye personeli .....'yi özel işlerinde kullanmak.

Eylem Tarihi : 14.12.19 - 30. 12. 1999 tarihleri arası.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Edenler:Yakınıcı .....

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

... Belediye Başkanı .....'in üstüne atılan eylemden dolayı yetkili mercii tarafından soruşturma emri verilmemesi yönündeki kararın anılan Kanunun . 9 uncu maddesi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmediği anlaşıldığından, anılan kararın yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesi, buna ilişkin tebellüğ belgesi ile itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 3.5.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2000-1291

Karar No :2000-2231

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenen :.....-.... îli ..... ilçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylemler :

l-Yakınıcı .....'a belediye dükkanını boşaltması için baskı yapmak, bazı mallarını kırmak, hakaret etmek ve silah çekmek.

2-Yazı İşleri Müdürlüğü görevini yapan ..... hakkında usulsüz işlemler yapmak.

Eylem Tarihi : 1999

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca l inci maddeden soruşturma izni verilmemesine, 2 nci maddeden soruşturma izni verilmesine. Karara İtiraz Eden: Hakkında soruşturma izni istenen.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

.....' Belediye Başkanı .....'un l inci maddede yazılı eyleminden dolayı yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmemesi yönünde verilen kararın anılan kanunun 9 uncu maddesine göre ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmediği anlaşıldığından, sözüedilen kararın yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesi, alınacak tebellüğ belgesi ile itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 20.4.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2000-12B9

Karar No :200Û-2232

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni İstenen :.....-.....İli .... İlçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem: Belediye Meclis üyesi ..... tarafından ruhsatsız işyeri açılmasına gözyummak.

Eylem Tarihi: 1999.yılı.

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Şikayetçi.....

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

.... Belediye Başkanı .....' in üstüne atılan eylemden dolayı yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmemesi yönündeki kararın aynı kanunun 9 uncu maddesi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmediği anlaşıldığından anılan kararın yetkili Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmesi, buna ilişkin tebellüğ belgesi ile itiraz edilmesi halinde dilekçenin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 20.4.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No: 2000-1397

Karar No: 2000-2233

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....- ..... İli ..,. İlçesi Belediye Başkanı.

2-..... Aynı yer Belediye Başkanı.

3-..... " " Fen işleri Müdürü.

Soruşturulacak Eylem:.... Belediyesi sınırlan içinde 375 ada 21 parselde bulunan binaya bir kaçak kat çıkılmasına gözyummak.

Eylem Tarihi : 30.8.1999

Yetkili Merciin Kararı: 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre soruşturma izni verilmesine.

Karara itiraz Eden : Hakkında soruşturma izni verilenler

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Haklarında soruşturma izni verilenlerden .....'in itiraz dilekçelerinde havale tarihlerinin bulunmaması sebebiyle adıgeçenierin sözüedilen kanunun 9 uncu maddesinde öngörülen 10 günlük itiraz süresi içinde itiraz edip etmediklerinin belirlenemediği anlaşıldığından, anılan itiraz dilekçelerinin idareye hangi tarihte verildiğinin bildirilmesi ve buna ilişkin belgelerin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 20.4.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No:2000-1228

Karar No:2000-2148

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenen: .....-... İli ..... ilçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem : Çöp alanı açmak için orman tahribatı yapmak suretiyle 6831 sayılı Orman Kanununa muhalefet etmek.

Eylem Tarihi:. 20.10.1999

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine. Karara İtiraz Eden: Mersin Cumhuriyet Başsavcılığı Mersin Cumhuriyet Başsavcılığından 30.3.2000 tarih ve B. 2000-800 sayılı yazı ile ekli belgeleri incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesine göre gerek itirazın süresinde yapılıp yapılmadığının belirlenmesi ve gerekse esastan karar verilebilmesi için adı geçen belediye başkanı hakkında İçişleri Bakam tarafından soruşturma izni verilmemesi yolunda verilen kararın Mersin Cumhuriyet Başsavcılığına hangi tarihte bildirildiğinin belirlenmesi ve bunu belirleyen belge ile ileri sürülen eylemden dolayı içişleri Bakanlığınca sözüedilen kanuna göre oluşturulan dosyanın tüm ekleri ile birlikte Dairemize gönderilmesi için bu belgelerin İçişleri Bakanlığına, kararın bir örneğinin de bilgi için Mersin Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine 14.4.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-2022

Karar No :2000-2943

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni îstenen :.....,.- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı.

Soruşturulacak Eylemler:Çeşitli biçimlerde görevi kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi :1994-1995 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden :Hakkında soruşturma izni verilen .....

Sanayi ve Ticaret Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen soruşturma dosyası 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Sanayi ve Ticaret Bakanı tarafından hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin kararın ..... 'ya Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak tebliğ edilmediği anlaşıldığından söz konusu kararın adı geçene tebliğ edilip tebellüğ belgesinin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 21.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No: 2000-1398

Karar No: 2000-2334

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni îstenen : .....ili,..... ilçesi Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem: Şikayetçi ..... tarafından 18 Nisan 1999

seçimlerinden önce Belediye personelinin maaşlarının ödenmesi için ..... Belediyesine verilen 20.000.000.000TL borcun dava yoluyla belediyeden talep edilmesi üzerine borcu ödememek için maaş bordrolarını yok etmek.

Eylem Tarihi : 1999-2000

Yetkili Makamın Kararı : 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 ve 6 ncı maddeleri uyarınca soruşturma izni verilmemesine. Karara itiraz Edenler : Şikayetçi ..... ve ..... ili ..... ilçesi Cumhuriyet Başsavcısı.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargı lanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında kanunun 9 uncu maddesinde, "Yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verememesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği; Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise Cumhuriyet Başsavcılığı veya şikayetçinin itiraz yoluna gidebileceği, itiraz süresinin de; yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren 10 gün olduğu" kuralına yer verildiği halde, dosyada soruşturma emri verilmesine ilişkin 18.2.2000 gün ve 20 sayılı içişleri Bakanı kararının ..... ilçesi Cumhuriyet Başsavcısına bildirildiğine ilişkin tebliğ alındısının bulunmadığı ve ..... Cumhuriyet Başsavcısının itiraz dilekçesi üzerinde havale tarihinin belirtilmemesi nedeniyle itirazın süresinde yapılıp yapılamadığı saptanamadığından, 18.2,2000 gün ve 20 sayılı içişleri Bakanı kararının Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğine ilişkin alındı ile anılan C.Başsavcılığının itiraz dilekçesinin havale tarihinin bildirilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 28.4.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-1317
Karar No:2000-2326

KARAR

..... ili .... ilçesi Belediye Başkanı ..... in "şikayetçi Trafik Polis Memuru .....'ı dövmek" ve "adıgeçene hakaret etmek" eylemleri yönünden, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesi gereğince soruşturma izni verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı'nın 4.2.2000 gün ve 8 sayılı kararına karşı şikayetçi tarafından Dairemize doğrudan yapılan itiraz üzerine, Dairemizin 28.2.2000 gün ve 2.D.18 sayılı yazısı ile istenilmesi sonrasında içişleri Bakanlığının 7.4.2000 gün ve 81-108/2-25/2061 sayılı yazısı ile gönderilen ve ön inceleme raporunu da içeren dosya incelenerek gereği görüldü:

Anılan Kanun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Belediye Başkanı .....'in belirtilen eylemleri yönünden soruşturma izni verilmemesi yolundaki İçişleri Bakanı kararının şikayetçiye bildirildiği, ancak adı geçen hakkında hazırlık soruşturmasını yürütmekle görevli ..... ili Cumhuriyet Başsavcısına bildirildiğine ilişkin tebliğ evrakının dosyada bulunmadığı görülmektedir.

Bu nedenle, sözü edilen içişleri Bakanı kararının ..... ili Cumhuriyet Başsavcılığına da bildirimi yapılmışsa buna ilişkin tebliğ alındısının eklenmesi, şayet bildirim yapılmamışsa bildiriminin yapılarak alınacak tebliğ alındısı ile itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçesinin de eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 27.4.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
ikinci Daire
Esas No :2000-1547
Karar No :200Û-2422

KARAR

Hakkında Soruşturma
izni istenenler:

1-.....-Başbakanlık Köy Hizmetleri Genel Müdürü.
2-.....-Aynı yer Personel ve Eğitim Dairesi Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :idari Yargı kararlarını uygulamamak.

Eylem Tarihi : 2000 yılı ve öncesi.

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesine göre soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Eden: ..... Cumhuriyet Başsavcılığı.

Başbakanlık Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Dosyada mevcut bilgi belgelere göre, yukarıda adı geçen Genel Müdür ile Daire Başkanının üstüne atılan eylemi ile ilgili olarak Devlet Bakanı tarafından soruşturma izni verilmemesi yönündeki 12.4.2000 tarih ve 05495 kararın sözüedilen yasanın 9 uncu-maddesi uyarınca ..... Cumhuriyet Başsavcısı ve Si kayetçi ..... 'e bildirildiğine ilişkin tebellüğ belgesi ile şikayet dilekçesinin ve adı geçen Cumhuriyet Başsavcılığına ait dilekçesinin dosyada bulunmadığı; ayrıca yetkili merci tarafından verilen karar sözüedilen Cumhuriyet Başsavcılığına ve şikayetçiye tebliğ edilmemiş ise tebliğ edilerek tebellüğ belgelerinin ve yukarıda belirtilenler ile şikayetçinin ve yetkili Cumhuriyet Başsavcısının itiraz etmesi hal inde bu dilekçelerinde eklenerek gönderilmesi, diğer taraftan iddia konusu ile ilgili olarak yetkili merci tarafından aynı kanunun 5 ve 6 ncı maddelerine göre bizzat kendisi ya da görevlendireceği kişinin ön inceleme yaparak bir rapor düzenlemesi gerekirken düzenlenmemiş olması, sebebiyle belirtilen eksikliklerin tamamlanarak dosyaya eklenmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 4.5.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-1144

Karar No :2000-2513

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni îstenenler: ..... Turizm Bakanlığı Müsteşarı ile aynı yerde görevli 10 Personel.

Soruşturulacak Eylem: Görevlerini kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi: 1996 ve 1997 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Yargılanması Hakkında Kanuna göre kısmen soruşturma izni verilmesine, kısmen verilmemesine. Karara itiraz Edenler :Haklarında soruşturma izni verilenler.

Turizm Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü.

Turizm Bakanı tarafından verilen kararın hakkında soruşturma izni verilen .....'e tebliğ için gönderildiği, ancak adı geçenin gönderilen adreste bulunmaması sebebiyle tebliğ evrakının iade edildiği, dolayısıyla tebliğ i sleminin tamamlanmadığı, ayrıca ..... ile .....'ün itiraz dilekçelerinin fotokopi olduğu anlaşıldığından, Yetkili Merci tarafından verilen kararın gerekli adres araştırması yapılarak ....,.....'e tebliğ edilmesi, 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre yapılan araştırmalara rağmen bulunamadığının anlaşılması halinde aynı kanunun i ianen tebliğ ile ilgili hükümlerine göre gerekli tebligatın yapılması, tebliğ belgeleri ile itiraz edilmesi halinde dilekçenin, ayrıca ..... ile .....'ün itiraz dilekçelerinin asıllarının eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 17.5.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

ikinci Daire

Esas No :2000-1688

Karar No :2000-2583

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

l-.....-TPAO Genel Müdürü.

2-.....Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

3-.....Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

4-.....Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

5-.....Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

6-.....Aynı yerde Yönetim Kurulu Üyesi.

7-.....-TPAO Genel Müdür Vekili.

Soruşturulacak Eylem :Yakınıcı.....'un görevinden alınmasına ilişkin işlemin iptali yönünde verilen ... îdare Mahkemesi kararlarının gereğini getirmemek.

Eylem Tarihi : 1998-1999 yılları.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara itiraz Eden__: ..... Cumhuriyet Başsavcısı.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından ..... gün ve ..... ile gönderilen dosya 4483 sayılı Yargılanması Hakkında Kanunun 9 görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi, yetkili merciin soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği hükme bağlanmış olup dosyanın incelenmesinden, soruşturma izni verilmemesine ilişkin yetkili merci kararının yakınıcı .....'na bildirilmediği ve ayrıca yetkili merci kararının onaysız örneğinin dosyaya konulduğu anlaşıldığından, sözü edilen kararın yakınıcı .....'na bildirilerek, alınacak günlü ve imzalı tebellüğ belgesinin,itiraz edilmesi halinde dilekçe ile yetkili merci kararının aslı ya da onaylı örneğinin eklenerek gönderilmedi için soruşturma dosyasının yerine geri çevrilmesine 24.5.2000 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-1970

Karar No :2000-2825

KARAR

Hakkında Soruşturma îzni istenenler :

Soruşturulacak Eylemler

1-. .....-..... Büyükşehir Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Genel Sekreter.

3-..... " " Personel ve Eğitim Daire Başkan Vekili.

4-.....ili ..... ilçesi Belediye Başkanı.

5-.....-Aynı yerde Belediye Başkan Yardımcısı.

6-. ..... " " Personel ve Eğitim Müdür Vekili.

Soruşturulacak Eylemler: .....'nın:

la) .....'yi ..... Genel Müdürlüğüne usulsüz olarak atamak.

Ib) .....'nü Büyükşehir Belediyesi Trafik ve Sinyalizasyon Şube Müdürlüğü ve Tanzim Satış Fonu Yönetim Kurulu Üyeliğine ve ..... ise Genel Sekreter Yardımcılığına usulsüz olarak atamak.

..... ile..... ..... 'in:

Ic)Başbakanlığın 13.1.1999 gün ve 1999/9 sayılı Genelgesine aykırı olarak .....'nü Belediye Genel Sekreter Yardımcılığı kadrosuna atamak. .....'nın:

2a)Başbakanlığın, anılan Genelgesine aykırı olarak .....'nü ..... Belediye Başkan Yardımcılığına atamak.

.....'in:

2b)190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aykırı olarak .....nü Belediyede boş başkan yardımcılığı kadrosu bulunmadığı halde atamak.

Eylem Tarihi : 1999 yılı içinde.

Yetkili Merciin Kararı :.....'nın la ve Ib maddelerinden hakkında soruşturma izni verilmemesine, diğer maddelerden tüm görevliler hakkında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler : Hakkında soruşturma izni verilen görevliler.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; ..... Büyükşehir Belediye Başkanı .....'nın I(a) ve I(b) maddelerden üstüne atılan eylemlerden dolayı hakkında yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirildiğine ilişkin belgenin dosyaya konulmadığı anlaşıldığından sözkonusu karar tebliğ edilmişse tebellüğ belgesinin, şayet bildirim yapılmamışsa bildirimin yapılarak alınacak günlü ve imzalı alındı bel-

gesi ile itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçesinin eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 14.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C
DANIŞTAY
ikinci Daire
Esas No :2000-2120
Karar No :2000-3075

KARAR

Hakkında- Soruşturma

İzni istenen :.....-Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürü.

Soruşturulacak Eylem : Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Ceyhan Bölge Müdürlüğü'ne ait ham petrol depolama tanklarında biriken yaklaşık 22.000 ton miktarındaki "31udge"ın (petrol çamuru) usulsüz biçimde ..... Ticaret Taahhüt ve inşaat Sanayi Anonim Şirketi"ne satılmasına neden olmak.

Eylem Tarihi : 4.4.1995

Yetkili Merciin Kararı : 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 17 nci maddesi ile değiştirilen 399 sayılı Kamu iktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesi gereğince soruşturma izni verilmesine.

Karara îtiraz Eden rHakkında soruşturma izni yerilen .....

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından 12.6.2000 gün ve 280-471 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni istenen Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürü .....'un üstüne atılan eylemden dolayı hakkında yetkili mercii tarafından 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 17 nci maddesi ile değiştirilen 399 sayılı Kamu iktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı

Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesi hükmü uyarınca verilen 5.5.2000 gün ve 51 sayılı soruşturma izni verilmesine ilişkin kararın aslı ya da onaylı örneği ile anılan kararın adı geçene bildirildiğine ilişkin tebellüğ belgesinin dosya içinde bulunmadığı anlaşıldığından 5.5.2000 gün ve 51 sayılı kararın aslının ya da onaylı örneğinin ve anılan kararın adı geçene bildirildiğine ilişkin tebellüğ belgesinin eklenerek gönderilmesi için dosyanın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na geri çevrilmesine 4.7.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZ EDECEKLERDE ARANAN ŞARTLARLA İLGİLİ KARARLAR

ÖZÜ: İlçe belediye başkanı hakkında soruşturma izni verilmemesi halinde itiraza il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcıvekili itiraz edebileceğinden, yetkisi olmayan ilçe Cumhuriyet Başsavcısının itirazının incelenmeksizin reddi gerektiği hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No : 2001-854

Karar No : 2001-1840

KARAR

Hakkında Soruşturma İzni îstenenler:

1-..... -..... İli .....İlçesi Belediye Başkam

2-..... - " Meclis ve Encümen Üyesi.

3-..... -Aynı yerde Meclis ve Encümen Üyesi.

4-..... - " " " " "

5-..... -" " " Üyesi.

6-..... -" " " Üyesi.

7-..... -" " " Üyesi.

8-..... -" " " Üyesi.

9-..... –" " " Üyesi.

10-..... –" " " Üyesi.

11-..... -" " " Üyesi.
12-..... –" " " Üyesi.
13-..... –" " " Üyesi.
14-..... –" " " Üyesi.
15-..... –" " " Üyesi.
16-..... –" " " Üyesi.
17-..... –" " " Üyesi.
18-..... –" " " Üyesi.
19-..... –" " " Üyesi.
20-..... –" " " Üyesi.
21-..... –" " " Üyesi.
22-..... -" " " Üyesi.
23-..... –" " " Üyesi.
24-..... -" " " Üyesi.
25-..... -" " " Üyesi.
26-..... –" " " Üyesi.
27-..... -" Yazı İşleri Müdürü.
28-..... -" Hesap " Müdür Vekili.
29-..... -" Veteriner " " "
30-..... -" Fen İşleri Müdür Vekili.
31-..... -" Yazı " " "
32-..... -" Tabip
33-..... -" Veteriner
34-..... -" Fen İşleri Müdür Vekili.
35-..... -" Tahakkuk Memuru.

Soruşturulacak Eylemler: .....'ın :

l-Belediyeye akaryakıt alımında usulsüzlük yapmak

2-..... isimli vatandaştan bağış adı altında alınan parayı ..... Kalkınma Vakfının hesaplarına geçirmemek.

....., ... ile .....'in ;

3-Belediye adına konut yapmak, doğalgaz, katı ve sıvı yakıt alıp satmak ve ticaret yapmak amacıyla kurulan İmar limited adlı şirketin

usulsüz işlemler yapması sonucu Belediyenin zarara uğratılmasına neden olmak.

....., ..., ..., ...,

....., ..., ..., ...

ile .....'ın :

4-Mevzuata aykırı olarak .....Mahallesinde yapılmakta olan düğün salonu inşaatının tamamlanması işini ..... Limited Şirketine yaptırmak.

....., ..., ..., ... ile ..... dışında hakkında soruşturma izni ıstenenlerin hepsi,

5-Belediyeye ait arsaları ihalesiz ve düşük fiyatla ..... Limited Şirketine vermek.

....., ..., ..., ...

....., ..., ... ile ..... dışında hakkında soruşturma izni istenenlerin hepsi,

6-.....Limited Şirketine usulsüz olarak 35 milyon TL bağışta bulunmak ve şirket tarafından alınan 6 adet aracın belediyeye hibe edilmesine neden olmak.

.....ile .....'ın :

7-1999 yılında araç ve gereç almak için Almanya ve İtalya'ya giden meclis üyesinin masraflarını belediyenin yedek parça satın aldığı şirketin karşılamasına gözyummak.

.....'ın:

8-Belediye bütçesinden ..... Spor ve çeşitli yerlere ödenen paralan Sakarya Zaferi Şenliklerine ücretsiz olarak katılan sanatçılara vermek.

9-Otopark alanı olarak kamulaştırılan arsaları ..... Marketler zinciri gibi kuruluşlara ve öğrenci yurduna vermek.

Eylem Tarihi : 1999-2000 yılları arası

Yetkili Merciin Kararı: 1.,2,,3.,7.,8.,9. ve .....'ın 6 maddelerden soruşturma izni verilmemesine, 4.,5.ve 6.maddelerden soruşturma izni verilmesine

Karara İtiraz Edenler : .....dışında hakkında soruşturma izni verilenler ile .....Cumhuriyet Başsavcılığı.

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edenler yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa yakınıcıya bildirileceği kurala bağlanmıştır. Dosyanın incelenmesinden soruşturma izni verilmemesine ilişkin 1..2.,3.,7.,8.,9. ve 6. maddeden ..... hakkında verilen karara karşı hazırlık soruşturmasını yürütmekle görevli ..... Cumhuriyet Başsavcılığınca itiraz edilmediği ve yetkisiz ..... Cumhuriyet Başsavcılığıncada bu madde hükmü gereğince yapılan itirazının incelenmeksizin reddine.

..... 26.6.2001 tarihinde 4. ve 5. maddelerden oybirliği, 6.maddeden oyçokluğu ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2001-587

Karar No :2001-1435

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen : .....-..... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı .

Soruşturulacak Eylem :Belediyeye ait hamamın yarık ve çatlakların onarımında kullanılan malzemelerden çıkan zehirli gaz nedeniyle belediye işçisi .....'un ölümüne neden olmak.

Eylem Tarihi : 2000

Yetkili Merciin Kararı : ..... hakkında soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı .....vekili Av..... ile Bozkır Cumhuriyet Başsavcısı.

İçişleri Bakanlığından 10.4.2001 gün ve 2873, 26.4.2001 gün ve 3363 sayılı yazılar ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen 20.2.2001 gün ve 2001/49 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlile-

rinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

İçişleri Bakanlığının 10.4.2001 gün ve 2873 sayılı yazısında yakınıcı .....ile Cumhuriyet Başsavcısının itirazının bulunduğu belirtildiği halde dosyada itiraz dilekçesinin olmadığı, ancak ..... Cumhuriyet Başsavcılığının itiraza yetkili mercii olmadığı, itiraza yetkili mercii olan Konya Cumhuriyet Başsavcılığınca da itiraz yoluna gidilmediği anlaşıldığından dosyanın yakınıcı .....yönünden incelenmesi için esasa geçildi:

Belediye Başkanı ..... 'nin Belediye hamamının bakım, onarım ve boya işleri için ateşinin söndürülmesi, su deposunun tamamen boşaltılması ve hamamın faaliyetinin 3 gün önce durdurulması gibi tüm emniyet tedbirlerini aldırdığı, belediye hamamının yarık ve çatlaklarının onarımında kullanılan malzemenin üzerinde dikkat başlığı altında kapalı yerlerde maske kullanmadan uygulanmayacağı yazılı olduğu halde, yardımcılarının ikazlarına aldırmayarak boyamaya devam eden ve alkollü olduğu anlaşılan belediye işçisi .....'un ölümünden sorumlu tutulamayacağı anlaşıldığından yakınıcı itirazının reddine 25.5.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Kanunen vekil olmayan kişinin şikayetçi adına itiraz edmeyeceği hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2000-3231
Karar No :2000-3840

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni îstenenler:

1-.....-.....İli .....İlçesi Belediye Başkanı.
2-.....-Aynı yerde Belediye Başkanı.
3-.....- " " " Meclis Üyesi.
4-.....- .....
5-.....- "
6-.....- "

7-.....- “

8-.....- .....

9-.....-.....

10-.....- .....

11-.....- “

12-.....- “

13-.....- .....

14-.....- “

15-.....- “

16-.....- “

17-.....- “

18-.....- “

19-.....- “

20-.....- .....

21-.....- “

22-.....- “

23-.....- .....

24-.....- “

25-.....- “

26-.....- .....

27-.....-.....

28-.....-Aynı yerde Belediye Meclis Üyesi.

29-.....-Aynı yerde Belediye Meclis Üyesi.

30-.....- “

31-.....-Aynı yerde Belediye Meclis Üyesi.

32-.....- .....

33-.....- .....

34-.....- .....

35-.....- “

36-.....- “

37-.....- .....

38-.....- "

39-.....- .....

40-.....- "

Soruşturulacak Eylemler: .....'ın :

1-17.10.1994 gün ve 56/17 sayılı Meclis Kararı ile; İmar Planı Yapılması ve Değişikliklerine Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 21 inci maddesi hükmüne aykırı biçimde imar planı tadilatı yapılmasını sağlamak.

.....'nun :

2-11.8.1999 gün ve 51/6 sayılı, 20.12.1999 gün ve 117/7 sayılı Meclis Kararları ile; anılan madde hükmüne aykırı biçimde imar planı tadilatı yapılmasını sağlamak.

Tarihi : 17.10.1994, 11.8.1999 ve 20.12.1999

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :.....

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca ..... tarafından yapılan itiraz üzerine incelenerek gereği görüşüldü:

743 sayılı Medeni Kanun'un 8 inci maddesinde; her şahsın, medeni haklardan istifade edeceği dolayısıyla kanun dairesinde haklara ve borçlara ehil olmakta herkesin eş düzeyde olduğu, 10 uncu maddesinde; mümeyyiz olan reşidin, medeni haklan kullanmağa salahiyettar olduğu, 11 inci maddesinde; rüşdün, on sekiz yaşın ikmaliyle başlayacağı, 13 üncü maddesinde; yaşının küçüklüğü sebebiyle, yahut akıl hastalığı veya akıl zayıflığı veya sarhoşluk ve bunlara benzer sebeplerden biri ile makul surette hareket etmek iktidarından mahrum olmayan her şahsın Kanunu Medenice mümeyyiz olduğu, 23 üncü maddesinde; kimsenin, medeni haklardan ve onları kullanmaktan kısmen olsun feragat edemeyeceği, kanuna veya genel ahlak kurallarına aykırı biçimde dahi sınırlayamayacağı, 24 üncü maddesinde; şahsi menfaatlerinde haksız tecavüze uğrayan kimsenin hakimden tecavüzün men'ini talep edebileceği hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla anılan Kanun'a göre; sağ doğmak koşulu ile ana rahmine düştüğü andan ölüm anına dek her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının kural olarak medeni haklardan istifade ehliyeti bulunmaktadır. Ancak istimal ehliyeti de denilen medeni hakları kullanma ehliyetinde vatandaş olma koşulu yeterli

değildir. Fiil ehliyeti bazı durumlarda sınırlı tutulmuş, bazı durumlarda ise tamamen kaldırılmıştır. Sadece reşit ve mümeyyiz (sezgin) olup mahcur (kısıtlı) olmayanlar tam fiil ehliyetine sahiptirler. Bu kişiler, fiil ehliyetini bizzat kullanabilecekleri gibi atadıkları (seçtikleri) bir temsilci (vekil) aracılığı ile de kullanabilirler.

1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nün 38 inci maddesinde belirtilen taraf ehliyeti kavramı; medeni haklardan istifade ehliyetinin, medeni usul hukukunda büründüğü şekildir. Yalnız gerçek ve tüzel kişiler, hakların ve borçların sahibi olabilir ve bu nedenle haklarının korunması için dava açabilir ve borçlarından dolayı kendilerine karşı dava açılabilir. Anılan Kanun'un 59 uncu maddesinde; taraf ehliyetine sahip her şahsın, davasını bizzat veyahut seçeceği vekil aracılığı ile açıp takip edebileceği belirtilmiştir.

Dolayısıyla hukuk sistemimizde bir davanın takibi için vekil (avukat) tutma (davayı avukat aracılığı ile takip etme) zorunluluğu yoktur. Vekil aracılığı ile takip, takdire yani iradi temsile bırakılmıştır. Ancak vekil aracılığı ile takip yapılacaksa yalnız belirli kişiler (kural olarak avukatlar) vekillik yapabilir. Anılan Kanun'un 61 inci maddesinde; davaya vekalet "yükümlenmesine kanunen imkan bulunmayan vekilin mahkemeye kabul olunmayacağı, bu takdirde mahkemeye kabul edilmeyen vekilin müvekkiline keyfiyetten bahisle bir defaya mahsus olmak üzere, re'sen davetiye gönderileceği öngörülmüştür.1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nün 35 inci maddesinde ise yalnız avukatların yapabileceği işler düzenlenmiştir. Sözkonusu madde hükmüne göre; Kanun işlerinde ve hukuki meselelerde mütalaa vermek, mahkeme, hakem veya yargı yetkisini haiz bulunan diğer organlar huzurunda gerçek ve tüzel kişilere ait hakları dava etmek ve savunmak, adli işlemleri takip etmek, bu işlere ait bütün evrakı düzenlemek,yalnız baroda yazılı avukatlara aittir.

İradi temsilde, temsilcinin, temsil edilen adına dava takip edebilmesi için, temsil edilenin temsilciye davada temsil yetkisi (vekalet) vermesi gerekmektedir. HUMK'nun 67 nci maddesinde; vekaletnamenin aslını veya örneğini vermeyen vekilin dava açamayacağı ve yargılama ile ilgili hiçbir görev yapamayacağı hükme bağlanmıştır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden; İçişleri Bakanı tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin ..... gün ve ..... sayılı karara karşı itiraz eden kişinin, temsilen hukuki sonuç doğuracak işlem yapabilme yetkisini içeren bir vekaletnameye sahip bulunmaması ve ayrıca 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'na tabi bir avukatta olmaması nedeniyle vekil olarak kabul edilemeyeceğinden sözkonusu itirazının; 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu

Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesi hükmü uyarınca incelenmesine hukuken olanak bulunmadığından incelenmeksizin reddine 13.11.2000tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: İtiraz dilekçesinin 4483 sayılı Kanun'a gore yetkili merci tarafından verilen kararın kaldırılmasını ve bunu itiraza bakmakla görevli yargı yerinden istenilmesini içermesi gerektiği hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-537
Karar No:2002-3025

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise Cumhuriyet Başsavcısı veya şikayetçinin itiraz yoluna gidebileceği hükmüne yer verilmiş olup, bu kapsamda düzenlenecek dilekçelerde yetkili merci tarafından verilen karara karşı açıkça itiraz ediliyor olması ve bu kararın kaldırılmasının; itiraza bakmakla görevli ve yetkili mahkeme veya Danıştay İkinci Dairesinden istenilmesi gerekmektedir.

Oysa, Turizm Bakanlığının ..... gün ve ..... sayılı yazısında itiraz dilekçesi olarak belirtilen 30.5.2002 tarihli .....imzalı dilekçenin, yukarıda açıklanan şekle uygun bir dilekçe olmayıp Turizm Bakanı tarafından verilen kararın anılan Bakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığınca gözden geçirilmesini talep eden nitelikte olduğu; dolayısıyla, Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürü ile birlikte beş görevli hakkında Turizm Bakanı tarafından verilen 24.5.2002 gün ve TKB-373 sayılı karara karşı herhangi bir itirazın bulunmadığı anlaşıldığından, inceleme olanağı bulunmayan söz konusu dilekçenin incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin bilgi için şikayetçi .....'na tebliğine 28.6.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İKİNCİ DAİRE

Esas No : 2002/879

Karar No : 2002/3666

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği, soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ise Cumhuriyet Başsavcısı veya şikayetçinin itiraz yoluna gidebileceği hükmüne yer verilmiş olup, bu kapsamda düzenlenecek dilekçelerde yetkili merci tarafından verilen karara karşı açıkça itiraz ediliyor olması ve bu kararın kaldırılmasının; itiraza bakmakla görevli ve yetkili mahkeme veya Danıştay ikinci Dairesinden istenilmesi gerekmektedir.

Oysa içişleri Bakanlığının 3.9.2002 gün ve 5612 sayılı yazısında itiraz dilekçesi olarak belirtilen Başbakanlık Hazine Müsteşarlığından gönderilen Müsteşar adına Müsteşar Yardımcısı ..... imzalı 29.8.2002 gün ve 56250 sayılı dilekçenin yukarıda açıklanan şekle uygun bir dilekçe olmayıp, içişleri Bakanı tarafından verilen kararın yine aynı Bakanlıkça gözden geçirilmesini talep eden nitelikte olduğu, dolayısıyla ..... Büyükşehir Belediye Başkanı ile .... Genel Müdürü ve .... idari ve Mali işler Daire Başkanı hakkında içişleri Bakanınca verilen 26.7.2002 gün ve 349 sayılı karara karşı herhangi bir itirazın bulunmadığı anlaşıldığından inceleme olanağı bulunmayan sözkonusu dilekçenin incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin bilgi için yakınıcı Hazine Müsteşarlığına tebliğine 1.11 .2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZ ÜZERİNE VERİLEN KARARLARIN KESİN OLDUĞUNA İLİŞKİN KARARLAR

ÖZÜ:4483 sayılı Kanun'a göre Danıştay İkinci Dairesince ilk aşamada verilen kararların temyizinin istenemeyeceği hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2001-1678

Karar No:2001-3130

KARAR

..... tarafından verilen ..... İli, ... İlçesi Belediye Başkanı ..... ile diğer görevliler hakkındaki 20.4.2001 gün ve E:2001/413, K:2001/1097 sayılı Dairemiz kararının yeniden incelenerek bozulması talebini içeren 13.11.2001 tarihli dilekçe incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca Dairemizce verilen kararlar kesin olup, bu kararlara karşı karar düzeltme ya da benzeri başkaca bir itiraz ya da kanun yolu bulunmadığından sözkonusu talebin incelenmeksizin reddine, dilekçe ve eklerinin istem sahibine, kararın bir örneğinin bilgi için ..... Bakanlığına gönderilmesine 26.12.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ:MMHK'a göre ikinci aşamada bölge idare mahkemelerince verilen kararların kesin olup üçüncü aşamada Danıştay İkinci Dairesince incelenemeyeceği hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-1441

Karar No:2000-2410

KARAR

Sanık .....'in lüzumu muhakemesine ilişkin olarak verilen ..... İlçe İdare Kurulu kararına itirazı üzerine, ... Bölge İdare Mahkemesinin 6.7.1999 gün ve K.1999/39 sayılı kararının bozulması talebiyle sanık vekili Av.....'in verdiği 21.3.1995 günlü itiraz dilekçesi incelenerek gereği görüşüldü:

1 Temmuz 1994 gün ve 21977 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4005 sayılı Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkata Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanunun Ek 1 inci maddesinde; "İlçe

İdare Kurullarının bu Kanun Hükümlerine göre verdikleri kararlar, kararın türüne göre itirazen veya kendiliğinden O İlçenin bağlı bulunduğu bölge idare mahkemesi tarafından ikinci derecede incelenerek karara bağlanır" hükmü yer almıştır.

Sanık hakkında ..... İlçe İdare Kurulunca verilmiş bulunan 12.6.1996 gün ve 1999/5 sayılı karar yukarıda yer alan Kanun hükmü uyarınca ikinci derecede ..... Bölge İdare Mahkemesince incelenip karara bağlanmakla kesinliğe kavuşmuş olup, bu karara başkaca bir itiraz ve kanun yolu bulunmamaktadır.

Açıklanan bu nedenle Bölge İdare Mahkemesi kararının üçüncü aşamada Danıştay İkinci Dairesince incelenmesine hukuken olanak bulunmadığından, sanık ..... vekili itiraz dilekçesinin incelenmeksizin reddine 4.5.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-2117
Karar No:2000-2945

KARAR

Sanık .....'nın üstüne atılan suçtan dolayı lüzumu muhakemesi yolunda verilen ..... İlçe Yönetim Kurulu kararının onanmasına dair ..... Bölge İdare Mahkemesinin 18.2.2000 gün ve E:1999-390, K:2000-244 sayılı kararının yeniden incelenerek bozulmasına karar verilmesi isteğine ilişkin adı geçenin 5.5.2000 günlü dilekçesi incelenerek gereği görüşüldü:

1 Temmuz 1994 gün ve 21977 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4005 sayılı Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkata Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkındaki Kanunun Ek 1 inci maddesinde; "İlçe İdare Kurullarının bu Kanun hükümlerine göre verdikleri kararlar, kararın türüne göre itirazen veya kendiliğinden o ilçenin bağlı bulunduğu bölge idare mahkemesi tarafından ikinci derecede incelenerek karara bağlanır." hükmü yer almıştır.

Sanık hakkında ..... İlçe Yönetim Kurulunca verilmiş bulunan karar yukarıda yer alan Kanun hükmü uyarınca ikinci derecede ..... Bölge İdare Mahkemesince incelenip karara bağlanmakla kesinliğe kavuşmuş olup, bu karara karşı başkaca bir itiraz ve kanun yolu bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle Bölge İdare Mahkemesi kararının üçüncü aşamada Danıştay İkinci Dairesince incelenmesine hukuken olanak bulunmadığından, sanık.....'nın itiraz dilekçesinin incelenmeksizin reddine 21.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-2113
Karar No:2000-2946

KARAR

Sanık .....'nın üstüne atılan suçtan dolayı meni muhakemesi yolunda verilen ..... İlçe Yönetim Kurulu kararının ..... Bölge İdare Mahkemesince onanması ve yakımcı itirazının süre aşımından reddine işkin 24.5.2000 gün ve E:2000-60, K:2000-56 sayılı kararın, bozulmasını içeren yakınıcının 9.6.2000 günlü dilekçesi incelenerek gereği görüşüldü: 1 Temmuz 1994 gün ve 21977 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4005 sayılı Memurin muhakematı Hakkında Kanunu Muvakata Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanunun Ek l'inci maddesinde yer alan "İlçe İdare Kurullarının bu Kanun Hükümlerine göre verdikleri kararlar, kararın türüne göre itirazen veya kendiliğinden o ilçenin bağlı bulunduğu Bölge İdare Mahkemesi tarafından ikinci derecede incelenerek karara bağlanır" hükmü yer almıştır.

Sanık hakkında ..... İlçe Yönetim kurulunca verilmiş bulunan karar yukarıda yer alan kanun hükmü uyarınca ikinci derecede ..... Bölge İdare mahkemesince incelenip karara bağlanmakla kesinliğe kavuşmuş olup, bu karara karşı başkaca bir itiraz ve kanun yolu bulunmamaktadır.

Açıklanan bu nedenle Bölge İdare Mahkemesi kararının üçüncü aşamada Danıştay İkinci Dairesince incelenmesi hukuken mümkün bulunmadığından yakınıcının itiraz dilekçesinin incelenmeksizin reddine 21.6.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ:1-4483 sayılı Kanuna gore itiraza bakmakla görevli yargı yerlerince verilen kararların kesin olduğu,

2-ve anılan kanunda kararların açıklanmasının istenebileceği yolunda bir düzenlemeye yer verilmediği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2002-258

Karar No:2002-2760

KARAR

Şikayetçi .....'in, ... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı ....., İmar İşleri Müdürü ..... ile Mimar .....'in haklarında soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapmış olduğu itirazının reddine dair Dairemizin 22.1.2002 gün ve E:2001/1784, K:2002/75 sayılı kararının açıklanması istemli 7.3.2002 tarihli dilekçesi incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre itiraza bakmakla görevli yargı yerleri tarafından verilen kararlar kesin olup, bu kararlara karşı başka bir itiraz ya da kanun yolu bulunmadığı gibi anılan Kanunda kararların açıklanmasını öngören bir yönteme de yer verilmediğinden, adı geçenin dilekçesinin incelenmeksizin reddine 8.5.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2001-1802

Karar No:2002-41

KARAR

..... İli, ... İlçesi Belediye Başkanı ..... hakkındaki 27.9.2001 gün ve E:2001/1072, K:2001/2120 sayılı Dairemiz kararının yeniden incelenerek bozulması talebini içeren yakınıcı .....'a ait 8.12.2001 tarihli dilekçe incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca Dairemizce verilen kararlar kesin olup, bu kararlara karşı karar düzeltme ya da benzeri başkaca bir itiraz veya kanun yolu bulunmadığından sözkonusu talebin incelenmeksizin reddine, dilekçe ve eklerinin istem sahibine, kararın bir örneğinin de bilgi için İçişleri Bakanlığına gönderilmesine 17.1.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ:4483 sayılı Kanuna gore Bölge idare mahkemelerince verilen kararların kesin olduğu ve Danıştaya itiraz edilemeyeceği hakkında.

T.C.
D A N I Ş T A Y
İkinci Daire
Esas No:2000-1938
Karar No:2000-2936

KARAR

..... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığından 15.5.2000 gün ve 128 sayılı yazı ile gönderilen .....'ye ait dilekçe ve ekleri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3 üncü maddesinin (a) fıkrasında, İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni yetkisinin görev yaptıkları ilçenin Kaymakamı tarafından kullanılacağı, bu fıkraya göre Kaymakam tarafından verilen kararın, aynı Kanunun 9 uncu maddesine göre yetkili Bölge İdare Mahkemesinde itiraz konusu yapılacağı ve mahkemece verilen kararların da kesin olduğu hükme bağlanmıştır.

..... İlçe Nüfus Müdürlüğünde Veri Hazırlama Kontrol İşletmeni olarak görev yapan ..... hakkında üstüne atılan eylemlerden dolayı Karadeniz ..... İlçesi Kaymakamı tarafından soruşturma izni verilmesi üzerine adı geçenin .....Bölge İdare Mahkemesine itirazda bulunduğu ve Mahkemece yetkili merci kararı onanmak suretiyle dosyanın hazırlık tahkikatı için İlçe Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü bendinde, itirazları inceleme yetkisinin, memurun hukuki statüsüne göre Danıştay 2 nci Dairesi ile Bölge İdare Mahkemelerine verildiği ve verilen kararların da kesin olduğu belirtildiğinden bu kararların temyizen ya da ikinci derecede incelenme olanağı bulunmamaktadır.

Bu nedenle .....'nin itirazının incelenmeksizin reddine 21.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2000-3014

Karar No:2000-3672

KARAR

İzmir Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığından 12.9.2000 gün ve 851 sayılı yazı ile gönderilen dosya incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3 üncü maddenin (a) bendinde; İlçede görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verme yetkisinin Kaymakama ait olduğu, Kaymakam tarafından soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazların ise anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesine yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; Bornova İlçe memurları hakkında üstlerine atılan eylemden Bornova Kaymakamlığınca soruşturma izni verilmemesine ilişkin 10.2.2000 gün ve 02/4 sayılı karara karşı yakımcı .....'in İzmir Bölge İdare Mahkemesinde itiraz etmesi üzerine konunun Mahkemece kesin karara bağlandığı anlaşılmakta olup, yetkili merci kararının 3 üncü derecede incelenme olanağı bulunmadığından yakınıcı itirazının incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin yakınıcıya bildirilmesi için yerine geri çevrilmesine 1.11.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

YETKİLİ MERCİLERCE İŞLEME KOYMAMA VEYA ÖN İNCELEME BAŞLATMAMA ŞEKLİNDE VERİLEN KARARLARA KARŞI YAPILAN İTİRAZLARLA İLGİLİ KARARLAR

ÖZÜ: Şikayetin 4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi uyarınca yetkili merci tarafından işleme konulmaması üzerine Cumhuriyet başsavcılığınca verilen işlemden kaldırma kararına karşı itiraz edilemeyeceği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2002-323

Karar No :2002-2716

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....- Bakanlığı Müsteşarı.

2-.....-Aynı Yerde Müsteşar Yardımcısı.

3-.....- " " Teftiş Kurulu Başkam.

4-.....- " " Personel Genel Müdürü.

Soruşturulacak Eylemleri : İhbar ve şikayetin işleme konulmaması üzerine yapılan itiraza rağmen dosyayı işlemden kaldırmak.

Eylem Tarihi : 2001 yılı.

Yetkili Merciin Kararı : Dosyanın işlemden kaldırılmasına.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı .....

..... Cumhuriyet Başsavcılığının 1.2.2002 gün ve Hz.No:2001/6279, K.No:2000/2600 nolu kararı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikayette bulunana bildirilir." Aynı Kanunun, 9 uncu maddesine göre de Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili mercii tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Olayda ise yakınıcı şikayetinin, yetkili mercii tarafından genel ve soyut nitelikte bulunarak işleme konulmadığı, bunun üzerine de ..... Cumhuriyet

Başsavcılığının dosyayı işlemden kaldırdığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle yakınıcı itirazının incelenmeksizin reddine. 3.5.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Yetkili merciin 4483 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi gereğince işleme koymama kararına karşı şikayetçi tarafından yapılan itirazın incelenmeksizin reddedileceği hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No:2002-524

Karar No:2002-2970

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenenler :

1-.....-..... Valisi.

2-Adı belirtilmememiş diğer ilgililer.

Soruşturulacak Eylemleri :Yasaya aykırı şekilde yetkisini devrederek, yetkisiz kişilerin İnsan Hakları Derneği ..... Şubesine izinsiz baskın düzenlemelerine sebebiyet vermek.

Eylem Tarihi : 1.1.2001

Yetkili Merciin Kararı : İhbar ve şikayetin işleme konulmamasına.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı İnsan Hakları Derneği ..... Şubesi vekili Av.....

..... Bakanının 12.4.2002 gün ve 358 sayılı kararı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında."Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şi-

kayette bulunana bildirilir." hükmü yeralmıştır. Bu nedenle 4483 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili mercii tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir. Olayda ise yakınıcı şikayetinin, yetkili mercii tarafından genel ve soyut nitelikte bulunarak işleme konulmadığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle yakınıcı itirazının incelenmeksizin reddine, 19.6.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No: 2002-582
Karar No: 2002-2976

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığı'na, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla anılan Kanuna göre Danıştay İkinci Dairesine itiraz edilebilmesi için; ortada, 4483 sayılı Kanun uyarınca ön incelemeye tabi tutulan memur veya diğer kamu görevlisi hakkında ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir. Adı geçen Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin işleme konulmaması durumunda ise; durumun, sadece ihbar ve şikayette bulunana bildirilmesi ile yetini leceği kural olarak belirlenirken, bu şekildeki kararlara karşı itiraz yolu öngörülmemiştir.

Dosyanın incelenmesinden, ... İl Genel Meclisi Üyesi ve Meclis Divan Katibi ..... ile birlikte altı arkadaşının ..... Valisi ..... hakkındaki şika-

yetlerinin 4483 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası gerekçe gösterilmek suretiyle İçişleri Bakanı tarafından işleme konulmadığı ve adıgeçen şikayetçilerden .....'ında bu karara karşı itiraz ettiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle; ortada, 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasına göre verilmiş bir karar bulunmadığı ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına göre verilen kararlara karşı itiraz edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediğinden, şikayetçi .....'ın ..... Valisi hakkındaki şikayetinin işleme konulmaması yolunda İçişleri Bakanı tarafından verilen 27.3.2002 gün ve 347 sayılı karara karşı yapmış olduğu itirazının incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin adı geçene tebliğine 20.6.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2001-1801
Karar No:2002-77

KARAR

Yakınıcı ..... tarafından Dairemize gönderilen itiraz dilekçesi ve ekleri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

İtiraz dilekçesi ile eklerinin incelenmesinden;

Yakınıcı .....'ın Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na hitaben yazdığı 26.6.2001 tarihli dilekçe ile; ..... Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ....., Personel Genel Müdürü ..... ve Personel Genel Müdürlüğü görevlilerinin kendisini mağdur etmek amacıyla görevlerini kötüye kullandıkları ve keyfi işlemler yaptıklarından bahisle haklarında suç duyurusunda bulunduğu, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca dilekçe ve ekinde yer alan belgelerin gerekli yasal işlemlerin yapılabilmesi amacıyla ..... Bakanlığı'na gönderildiği, ... Bakanlığı'nın 16.8.2001 gün ve 46348 sayı ile;

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca iddia konularıyla ilgili olarak "işlem yapılmasına yer olmadığına" karar verdiği, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca da sözkonusu kararda belirtilen gerekçelerin yeterli görüldüğü ve 27.8.2001 gün ve H.No:2001/57442, K.No:2001/25448 sayı ile; anılan Kanunun 4 üncü

maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca "evrakın işlemden kaldırılmasına" karar verildiği, adıgeçenin Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nca verilen bu karara karşı Kırıkkale Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde itirazda bulunduğu bununla birlikte Dairemize gönderdiği itiraz dilekçesinde de 16.8.2001 gün ve 46348 sayılı "işlem yapılmasına yer olmadığına" ilişkin .... Bakanlığı Kararı ile 27.8.2001 gün ve No-2001/57442,K.No:2001/25448 sayılı "evrakın işlemden kaldırılmasına" ilişkin Ankara cumhuriyet Başsavcılığı Kararının itirazen incelenerek kaldırılmasının ve ..... Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ....., personel Genel Müdürü ..... ve Personel Genel Müdürlüğü görevlileri Hakkında kamu davası açılmasının ve yine kendisi ile ilgili işlemlerde görevlerini kötüye kullandıklarını ve keyfi işlemler yaptıklarını iddia ettiği Maliye Bakanı .....ile Maliye Bakanlığı Müsteşarı ..... hakkında ceza kovuşturması yapılabilmesi için ilgili makam ve mercilere suç duyurusunda bulunulmasının istenildiği anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında; bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmamasının, ihbar veya şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu, anılan maddenin 4 üncü fıkrasında; yukarıdaki fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin, Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve durumun, ihbar veya şikayette bulunana bildirileceği hükme bağlanmıştır.

Bununla birlikte anılan Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında, Danıştay İkinci Dairesinin ikinci derecede itirazen inceleyebileceği yetkili mercii kararları belirtilmiş olup, bu kararlar dışında itirazen inceleme yapabileceği bir karar biçimi bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle anılan Kanunun 4 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası uyarınca verilmiş bulunan kararların (16.8.2001 gün ve 46348 sayılı ..... Bakanlığı Kararı ile 27.8.2001 gün ve H.No:2001/57442, K.No:2001/25448 sayılı Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Kararı) itiraza konu olabilecek karar niteliğini taşımaması ve ayrıca ..... Bakanı ..... ile ..... Bakanlığı Müsteşarı .....'e ilişkin iddialarla ilgili olarak dosyada bulunan bilgi ve belgelerin adı geçenler hakkında suç duyurusunda bulunulmasını gerektirecek yeterlikte olmaması dolayısıyla yakınıcı ..... tarafından verilen itirazen incelenme talepli dilekçenin incelenmeksizin reddine 22.1.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2001-1105

Karar No :2001-2088

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler : ..... -İçişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişi.

Soruşturulacak Eylem: ..... İli,..... İlçesindeki Sepetçiler Kasrını hazineden kiralayarak işletmeye açan ..... Hizmet Vakfına verilen içkili lokanta ruhsatı ile ilgili olarak yaptığı soruşturma sonucu yakınıcı ..... Kaymakamı ..... hakkında gerçek durumu yansıtmayan, ön yargılı suçlamalar içeren rapor düzenlemek.

Eylem Tarihi : 2000 yılı.

Yetkili Merciin Kararı: Sözkonusu ihbar ve şikayetin işleme konulmaması suretiyle işlemden kaldırılması.

Kaşara İtiraz Eden :Yakınıcı ..... Kaymakamı .....

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen 26.9.2000 gün ve 1837 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikayette bulunana bildirilir." hükmü yeralmistir.

Bu nedenle 4483 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili mercii tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Olayda ise yakınıcı şikayetinin, yetkili mercii tarafından genel ve soyut nitelikte bulunarak işleme konulmadığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle yakınıcı itirazının incelenmeksizin reddine 21.9.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1415
Karar No :2001-2139

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenen :.....-..... Vali Vekili.

Soruşturulacak Eylem :Yaptığı çeşitli işlemler sonucu yakınıcının zarara uğramasına neden olmak.

Eylem Tarihi : 1999-2000 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı : İhbar ve şikayetin işleme konulmamasına.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı .....

..... Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikayette bulunana bildirilir." hükmü yeral mistir.

Bu nedenle 4483 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda Bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili mercii tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Olayda ise yakınıcı şikayetinin, yetkili mercii tarafından genel ve soyut nitelikte bulunarak işleme konulmadığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle yakınıcı itirazının incelenmeksizin reddine 28.9.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-531

Karar No :2001-1369

KARAR

Hakkında Soruşturma

izni istenen :.....-İçişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişi.

Soruşturulacak Eylem :Yaptığı çeşitli soruşturmalar sonucu düzenlediği raporlarda sürveyanlar hakkında ortaya koyduğu görüşleri ile görevini kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 19.12.2000

Yetkili Merciin Kararı: Şikayetin işleme konulmamasına.

Karara İtiraz Eden: Yakınıcı ..... Derneği Genel Başkan Vekili İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikayetde bulunana bildirilir." hükmü yeralmiştır.

Bu nedenle 4483 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında Soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili mercii taraflıdan verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Olayda ise yakınıcı şikayetinin, yetkili mercii tarafından genel ve soyut nitelikte bulunarak işleme konulmadığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle yakınıcı itirazının incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin yakınıcıya tebliğine, 17.5.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-1677

Karar No :2001-3129

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....-Mahallî İdareler Genel Müdürü.

2-.....-..... Valisi.

3-.....-..... Vali Yardımcısı.

4-.....-Aynı yerde ..... İlçe Kaymakamı.

5-Ve İsmi belirtilmemiş diğer görevliler.

Soruşturulacak Eylem : Yakınıcı .....'nın mesken masuniyetini ihlal etmek.

Eylem Tarihi : 3. 11.1999

Yetkili Merciin Kararı:Yakınmanın işleme konulmasına gerek olmadığına.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı .....

İçişleri Bakanlığınca yakınmanın işleme konulmasına gerek olmadığı yolunda verilen ..... gün ve ..... sayılı kararın itirazen incelenerek bozulması talebini içeren 14.11.2001 günlü dilekçe incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikayette bulunana bildirilir." hükmü yeralmıştır. Dolayısıyla 4483 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili merci tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle yakınma itirazının incelenmeksizin reddine, dilekçe ve eklerinin istem sahibine, kararın bir örneğinin de bilgi için İçişleri Bakanlığına gönderilmesine 26.12.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2002-395
Karar No :2002-2855

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığı'na, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için Yetkili Merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla anılan Kanuna göre Danıştay İkinci Dairesine itiraz edilebilmesi için; ortada, 4483 sayılı Kanun uyarınca ön incelemeye tabi tutulan memur veya diğer kamu görevlisi hakkında ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Adıgeçen Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin işleme konulmaması durumunda ise; durumun, sadece ihbar ve şikayette bulunana bildirilmesi ile yetinileceği kural olarak belirlenirken, bu şekildeki kararlara karşı itiraz yolu öngörülmemiştir.

Dosyanın incelenmesinden, şikayetçi ..... İli İnsan Hakları Derneği Vekili Av.....'nın ..... Valisi .... hakkındaki şikayetlerinin 4483 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası gerekçe gösterilmek suretiyle İçişleri Bakanı tarafından işleme konulmadığı ve adıgeçen şikayetçi vekili Av.....'nında bu karara karşı itiraz ettiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle; ortada, 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasına göre verilmiş bir karar bulunmadığı ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına göre verilen kararlara karşı itiraz edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediğinden, şikayetçi vekili Av.....'nın ..... Valisi hakkındaki şikayetinin işleme konulmaması yolunda İçişleri Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karara karşı yapmış olduğu itira-

zının incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin adı geçene tebliğine 31.5.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-94
Karar No:2002-308

KARAR

Yakınıcı ..... vekili Av..... tarafından .... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığına verilen şikayetinin .... Valiliğince işleme konulmamasına dair kararın kaldırılmasına ilişkin 28.12.2001 günlü itiraz dilekçesi ve ekleri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu, aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, 3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin, Cumhuriyet Savcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmayacağı ve durumun ihbar veya şikayette bulunana bildirileceği hükmü yeralmistir.

Bu nedenle 4483 sayılı Yasanın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili merci tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Olayda ise yakınıcı'nın ..... İlçesi Kaymakam ....., Yazı İşleri Müdürü ..... ile Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni ....'nin 3091 sayılı Kanuna göre karar verirken görevlerini kötüye kullandıkları" yolundaki şikayetinin yetkili merci tarafından işleme konulmadığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan bu nedenlerle yakınıcı vekili Av..... itirazının incelenmeksizin reddine 14.2.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2002-97

Karar No :2002-306

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni istenenler:

1-.....-İçişleri Bakanlığı Müsteşarı.

2-.....-Aynı yerde Teftiş Kurulu Başkanı.

Soruşturulacak Eylemleri : 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca Mülkiye Başmüfettişi ..... hakkında yapılan şikayeti işleme koymamak ve İçişleri Bakanını yanıltmak.

Eylem Tarihi : 8.9.2001

Yetkili Merciin Kararı : İhbar ve şikayetin işleme konulmamasına.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı .....

..... Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikayette bulunana bildirilir." hükmü yeralmıştır.

Bu nedenle 4483 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili mercii tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Olayda ise yakınıcı şikayetinin, yetkili mercii tarafından genel ve soyut nitelikte bulunarak işleme konulmadığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle yakınıcı itirazının incelenmeksizin reddine, 13.2.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-279
Karar No:2002-2782

KARAR

Danıştay 2. Dairesinin, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre bir karar verebilmesi için; anılan Kanun kapsamında bulunan bir memur veya kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlemiş olduğu suçundan dolayı hakkında ön inceleme başlatılması, ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde bir karar verilmesi ve bu karara karşı da ilgilisi tarafından itiraz edilmesi gerekmektedir.

Oysa, ... Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi tarafından verilen ve 18.3.2002 tarihinde Dairemiz kaydına giren dilekçe de, değişik kamu kurumlarında görev yapan görevliler hakkında çeşitli tarihlerde yapılmış bulunulan şikayetlerin işleme konulmadığından yakınıldığı görülmekte olup, bunun 4483 sayılı Kanuna göre verilmiş bir karara karşı yapılan itiraz niteliğinde bulunmadığı anlaşıldığından sözkonusu dilekçenin incelenmeksizin reddine 9.5.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2002-121
Karar No :2002-405

KARAR

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ile İçişleri Bakanı tarafından verilen 27.11.2001 gün ve 480 sayılı işleme koymama kararı ve bu karara karşı şikayetçi ..... Turizm İl Müdürü Velettin Birsöz tarafından verilen 6.1.2002 tarihli dilekçe ve ekleri 4483 sayılı Memurlar

ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü: ..... Valisi ..... ile Vali Yardımcısı .....'in haklarında İçişleri Bakanınca verilen, ihbar ve şikayetin işleme konulmamasına ilişkin 27.11.2001 gün ve 480 sayılı kararın yakınıcı tarafından kaldırılması istenilmektedir.

4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, "Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikayetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar ve şikayetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesinin zorunlu olduğu," aynı maddenin 4 üncü fıkrasında ise, "3 üncü fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikayetler, Cumhuriyet Başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikayette bulunana bildirilir." hükmü yeralmistir.

Bu nedenle 4483 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesine göre Dairemize itirazda bulunabilmek için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak yetkili mercii tarafından verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Olayda ise şikayet dilekçesinin yetkili merci tarafından genel ve soyut nitelikte bulunarak işleme konulmadığı anlaşıldığından, bu karara karşı itiraz olanağı da bulunmamaktadır.

Açıklanan bu nedenlerle şikayetçinin itirazının incelenmeksizin reddine, 28.2.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-392
Karar No:2002-2946

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararım Cumhuriyet Başsavcılığı'na, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün ve içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için

Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla anılan Kanuna göre Danıştay İkinci Dairesine itiraz edilebilmesi için; ortada, 4483 sayılı Kanun uyarınca ön incelemeye tabi tutulan memur veya diğer kamu görevlisi hakkında ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Adı geçen Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin işleme konulmaması durumunda ise; durumun, sadece ihbar ve şikayette bulunana bildirilmesi ile yetinileceği kural olarak belirlenirken, bu şekildeki kararlara karşı itiraz yolu öngörülmemiştir.

Dosyanın incelenmesinden, ... Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi adına .....'nın ..... Belediyesi, ... Kaymakamlığı, ... Büyükşehir Belediyesi, ... Emniyet Müdürlüğü, ...Valiliği ve İçişleri Bakanlığı'ndaki görevliler hakkındaki şikayetlerinin 4483 sayılı Yasanın 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası gerekçe gösterilmek suretiyle İçişleri Bakanı tarafından işleme konulmadığı ve adı geçen şikayetçinin de bu karara karşı İtiraz ettiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle ortada 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrası gereğince verilmiş bir karar bulunmadığı ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına göre verilen kararlara karşı itiraz edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediğinden, şikayetçi şirketin yukarıda belirtilen kamu kurumlarında görevli kişiler hakkındaki şikayetlerinin işleme konulmaması yolunda İçişleri Bakanı tarafından verilen 19.3.2002 gün ve 343 sayılı karara karşı yapmış olduğu itirazının incelenmeksizin reddine 14.6.2002 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

Karşı Oy: ..... Sanayi.ve Ticaret Limited Şirketi adına ....'nın şikayeti ile ilgili dilekçesinin işleme konulmaması yolunda İçişleri Bakanı tarafından verilmiş bulunan 19.3.2002 gün ve 343 sayılı kararın, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanu'nun 4 üncü madesine uygun olup olmadığı yönünden incelenerek bir karar verilmesi gerektiği görüşüyle aksi yönde verilen çoğunluk kararına katılmıyoruz.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2002-535

Karar No:2002-3016

KARAR

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Mahalli İdareler Genel Müdürü tarafından verilen 21.5.2002 gün ve 23504 sayılı karar yakınıcı ..... Turizm Ticaret ve Sanayi Limited Şirketi Vekili Av.....'nun itirazı üzerine incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde: yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Anılan maddeden, Dairemize veya Bölge İdare Mahkemelerine itirazda bulunulabilmesi için, ortada inceleme yapılan memur veya kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine yönelik olarak Yetkili Merci tarafından verilmiş bir kararın bulunması gerektiği tartışmasızdır.

Olayda ise; Yetkili Merci tarafından 9 uncu maddede öngörülen itiraza konu olabilecek nitelikte verilmiş bir karar bulunmadığı anlaşıldığından, yakınıcı Şirket Vekili Av.....'nün itirazının incelenmeksizin reddine 28.6.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Savcılıkça verilen takipsizlik kararına karşı 4483 sayılı Kanun'a göre itiraz edilemeyeceği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2002-210

Karar No:2002-2736

KARAR

Danıştay 2. Dairesinin, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre bir karar verebilmesi için; anılan Kanun kapsamında bulunan bir memur veya kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlemiş olduğu suçundan dolayı hakkında ön inceleme başlatılması, ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde bir karar verilmesi ve bu karara karşı da ilgilisi tarafından itiraz edilmesi gerekmektedir.

Oysa, ... tarafından verilen ve 26.2.2002 tarihinde Dairemiz kaydına giren dilekçe de, ... Lisesi Öğretmeni ..... hakkında ..... Cumhuriyet Başsavcılığınca verilen takipsizlik kararının ortadan kaldırılmasının talep edildiği görülmekte olup, bunun 4483 sayılı Kanuna göre verilmiş bir karara karşı yapılan itiraz niteliğinde bulunmadığı anlaşıldığından sözkonusu dilekçenin incelenmeksizin reddine 7.5.2002 gününde oybirliğiyle karar verildi.

ÖZÜ: Cumhuriyet Başsavcılığınca verilen işlemden kaldırma kararına karşı 4483 sayılı Kanun'a göre itiraz edilemeyeceği hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE
Esas No :2003/49
Karar No : 2003/250

KARAR

Danıştay 2. Dairesinin, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre bir karar verebilmesi için; anılan Kanun kapsamında bulunan bir memur veya kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlemiş olduğu suçundan dolayı hakkında ön inceleme başlatılması, ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde bir karar verilmesi ve bu karara karşı da ilgilisi tarafından itiraz edilmesi gerekmektedir.

Oysa, ... tarafından verilen ve 14.1.2003 tarihinde Dairemiz kaydına giren dilekçede, Denizcilik Müsteşar Yardımcısı ..... ile Personel ve Eğitim Dairesi Başkanı ..... hakkında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca verilen işlemden kaldırma kararının ortadan kaldırılmasının talep edildiği görülmekte olup, bunun 4483 sayılı Kanuna göre verilmiş bir karara karşı yapı-

lan itiraz niteliğinde bulunmadığı anlaşıldığından sözkonusu dilekçenin incelenmeksizin reddine 19.2.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE
Esas No : 2003/163
Karar No : 2003/391

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet aşsavcılığı'na, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılan için Danıştay ikinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunan Bölge idare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla anılan Kanuna göre Danıştay ikinci Dairesine itiraz edilebilmesi için;ortada, 4483 sayılı Kanun uyarınca ön incelemeye tabi tutulan memur veya diğer kamu görevlisi hakkında ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE
Esas No : 2003/251
Karar No : 2003/390

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığı'na, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye

bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılan için Danıştay ikinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunan Bölge idare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla anılan Kanuna göre Danıştay ikinci Dairesine itiraz edilebilmesi için; ortada, 4483 sayılı Kanun uyarınca ön incelemeye tabi tutulan memur veya diğer kamu görevlisi hakkında ön inceleme yapılması sonrasında düzenlenen rapora göre Yetkili Merci tarafından soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi şeklinde verilmiş bir karar bulunması gerekmektedir.

Adıgeçen Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına aykırı bulunan ihbar ve şikayetlerin işleme konulmaması durumunda ise; durumun, sadece ihbar ve şikayette bulunana bildirilmesi ile yetinileceği kural olarak belirlenirken, bu şekildeki kararlara karşı itiraz yolu ön görülmemiştir.

Dosyanın incelenmesinden, ...'in Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı ile dört Başmüfettiş hakkındaki şikayetinin 4483 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası gerekçe gösterilmek suretiyle Devlet Bakanı tarafından işleme konulmadığı ve .....'inde bu karara karşı itiraz ettiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle; ortada, 4483 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasına göre verilmiş bir karar bulunmadığı ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına göre verilen kararlara karşı itiraz edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediğinden, şikayetçi .....'in Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı ile dört Başmüfettiş hakkındaki şikayetinin işleme konulmaması yolunda Devlet Bakanı tarafından verilen 8.1.2002 gün ve 106 sayılı karara karşı yapmış olduğu itirazının incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin adıgeçene tebliğine 6.3.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

İTİRAZA BAKMAKLA GOREVLİ YARGİ YERİNİN BELİRLENMESİNE İLİSKİN KARARLAR

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-55
Karar No:2002-217

KARAR

..... Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Dairemize gönderilen itiraz dilekçesi ve ekleri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

İtiraz dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden;

.... İli ..... İlçesi Devlet Hastanesinde Doktor olarak görev yapan ..... tarafından ..... İlçesi Kaymakamı ..... hakkında TCK'nün 228 inci maddesi uyarınca soruşturma başlatılması talebi ile ..... Cumhuriyet Başsavcılığı'na müracaat edildiği, ... Cumhuriyet Başsavcılığı'nca 4483 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi hükmüne göre İçişleri Bakanlığı'ndan soruşturma izni talebinde bulunulduğu, İçişleri Bakanınca 4483 sayılı Kanunun 7 nci maddesi hükmünde belirtilen yasal süre içerisinde ..... İlçesi Kaymakamı ..... hakkında soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi biçiminde bir karar verilmediğinden bahisle ..... Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "soruşturma izni verilmemiş sayılmasına" karar verildiği şeklinde bir değerlendirmede bulunularak bu kararın itirazen incelenerek kaldırılması ve TCK'nun 228 inci maddesine muhalefet ettiği gerekçesiyle Kaymakam ..... hakkında soruşturma izni verilmesi talebi ile Dairemize itiraz edildiği anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde; soruşturma izni verme yetkisine sahip merciiler belirlenmiştir. Buna göre; anılan maddenin "b" bendinde; İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali soruşturma izni verme yetkisine sahiptir. Anılan Kanunun 9 uncu maddesinde de; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre ilgilileri tarafından tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin "e", "f", g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun incelenmesi sonucunda kaymakamların anılan Kanuna ekli (2) sayılı cetvelde bulunması ve sözkonusu cetvelde sayılan görevlilerin müşterek kararname ile atanmasına karşın görev yaptıkları yer itibariyle kaymakamların, 4483 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin "e" bendi hükmü kap-

samında değerlendirilmeleri mümkün olmadığından haklarında soruşturma izni verme yetkisine sahip merciin vali, ve dolayısıyla yapılacak itirazlara bakmakla görevli yargı yerinin de bölge idare mahkemesi olması gerekmektedir. Ayrıca 4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında, Danıştay İkinci Dairesinin ikinci derecede itirazen inceleyebileceği yetkili mercii kararları belirtilmiş olup, bu kararlar dışında itirazen inceleme yapabileceği bir karar biçimi de bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle..... İlçesi Kaymakamı ..... hakkında İçişleri Bakanınca 4483 sayılı Kanunun 7 nci maddesi hükmünde belirtilen yasal süre içerisinde soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi biçiminde bir karar verilmediğinden bahisle "soruşturma izni verilmemiş sayılmasına" karar verildiği şeklinde bir değerlendirmede bulunan ..... Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yapılan bu kararın itirazen incelenerek kaldırılması ve TCK'nun 228 inci maddesine muhalefet ettiği gerekçesiyle adıgeçen hakkında soruşturma izni verilmesi talebi itirazın, Dairemizce ikinci derecede incelenmesi 4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası hükmüne göre mümkün olmadığından sözkonusu itirazın incelenmeksizin reddine ve belgelerin Göynük Cumhuriyet Başsavcılığı'na iadesine 6.2.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1527
Karar No :2001-2826

KARAR

..... Devlet Opera ve Balesi Müdürü-Rejisör ..... ve Başkoreograf ..... hakkında soruşturma izni verilmesi yolundaki Kültür Bakanlığının 16.8.2001 gün ve 541-1511 sayılı kararın kaldırılması talebini içeren .....'a ait itiraz dilekçesi incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için

Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Belgelerin incelenmesinden, ... Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü Rejisörü ..... ile Başkoreograf ..... hakkında anılan Kanunun 3/d maddesi uyarınca Kültür Bakanı tarafından soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı .....'ın yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle itiraz dilekçesinin görev yönünden incelenmeksizin reddine, itiraz dilekçesi ve ekleri ile dosyanın, itiraza bakmakla görevli ve yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine iletilmesi için Kültür Bakanlığına gönderilmesine 30.11.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1602
Karar No :2001-3149

KARAR

.....'a ait itiraz dilekçesi ile Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

İtiraz dilekçesinin incelenmesinden, ... Köy Hizmetleri .. üncü bölge Müdürü ..... hakkında anılan Kanunun 3/b maddesi uyarınca ..... Valisi tarafından soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı adı geçenin yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle itirazın görev yönünden incelenmeksizin reddine, itiraz dilekçesinin itiraza bakmakla görevli ve yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine iletilmesi için ..... Valiliğine gönderilmesine 26.12.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
ikinci Daire
Esas No :2001-1601
Karar No :2001-3148

KARAR

Yakınıcı .....'a vekaleten Avukat ..... tarafından Dairemize gönderilen itiraz dilekçesi ve ekleri ile Yetkili Mercii tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir. Belgelerin incelenmesinden, ... Kaymakamı ..... ile .....Kaymakamı..... hakkında anılan Kanunun 3/b maddesi uyarınca ..... Valisi tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara, adı geçen yakınıcı Vekili Av. .....'in yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle itirazın görev yönünden incelenmeksizin reddine, itiraz dilekçesi ve eklerinin, itiraza bakmakla görevli ve yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine iletilmesi için ..... Valiliğine gönderilmesine 26.12.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-1810

Karar No :2000-2673

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni îstenenler :

1-.....-Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Hazine Kontrolörler Kurulu Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Başkontrolör.

Soruşturulacak Eylem : Hazine Müsteşarlığı Yurt Dışına Lisans Üstü Öğretim Amacıyla Personel Gönderilmesine İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine Dair Yönetmeliğin 7/d maddesine aykırı olarak bakaya ....'ın Amerika'ya gitmesini sağlamak.

Eylem Tarihi : 1998 yılı içinde.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturmaya mahal olmadığına.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı ..... vekili Av. ..... Başbakanlık Hazine Müsteşarlığından 4.5.2000 gün ve 36208 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahekemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden Hazine Müsteşarlığı Kontrolörler Kurulu Başkanı ..... ile Başkontrolör ..... haklarında anılan Kanunun 3/d maddesi uyarınca yetkili merci tarafından verilen soruşturmaya mahal olmadığına ilişkin karara yakınıcı..... Vekili Av.....'nın yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle itiraz dilekçesinin incelenmeksizin reddine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili Ankara Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 31.5.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-1143
Karar No:2000-2042

KARAR

Orman Bakanlığı, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü,İç Anadolu Bölge Müdürlüğüne bağlı ..... İli Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendis Vekili ..... ve üç arkadaşı hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesi gereğince soruşturma izni verilmemesine ilişkin Orman Bakanlığının ..... gün ve ..... sayılı kararına karşı adıgeçen kanun'un 9 uncu maddesi uyarınca Ayrancı Cumhuriyet Başsavcılığınca ..... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığına verilen itiraz dilekçesinin, Orman Bakanlığına intikali sonrasında ön inceleme raporu ile birlikte ..... gün ve ..... sayılı yazı ile Dairemize gönderilmesi üzerine dosya incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e,f,g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Öte yandan, 3800 sayılı Orman Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 25 inci maddesinin 2 nci fıkrasında da, Bakanlık taşra teşkilatının, ana hizmet birimlerinin yürüteceği ormancılık hizmetlerinin özelliği ve tekniği gereği olarak bölge seviyesinde kurulacak bölge müdürlükleri ile bunlara bağlı müdürlükler, başmühendislikler, mühendislikler ve şefliklerden teşekkül ettiğine işaret edilmiş olup, dolayısıyla Orman Bakanlığının bölge düzeyinde teşkilatlandığı görülmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, haklarında soruşturma izni verilmeyen ..... ile .....'nın İç Anadolu Bölge Müdürlüğüne bağlı .....İli Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliğinde görev yaptıklarından haklarında 4483 sayılı Kanunun 3(c) maddesi gereğince soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusundaki yetkinin ..... Valisine ait ve dolayısıyla yapılacak itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de adıgeçen Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince .....Bölge İdare Mahkemesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, herne kadar ..... İli Milli Parklar ve Av -Yaban Hayatı Başmühendisliğinde görev yapan .....,..... ile .....'nin haklarında yetkisi olmayan Orman Bakanı tarafından soruşturma izni verilmemiş ise de, soruşturma izni verme veya vermeme yetkisinin adıgeçenlerin görev yaptığı ..... İli Valisine ait ve dolayısıyla izin vermeme nedeniyle ..... Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılan itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de ..... Bölge İdare Mahkemesi olduğu anlaşıldığından, Dairemizin görevsizliğine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 6.4.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-837
Karar No:2002-3091

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararım Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, hakkında soruşturma izni verilmeyen ....'ın ... İli ..... İlçesi Kaymakamı olarak görev yaptığından hakkında 4483

sayılı Kanunun 4(b) maddesi gereğince soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusundaki yetkinin Van Valisine ait ve dolayısıyla yapılacak itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de adı geçen Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince ... İlinin yargı çevresinde bulunduğu ... Bölge İdare Mahkemesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, ... hakkında soruşturma izni verme veya vermeme yetkisinin adıgeçenin görev yaptığı ... İli Valisine ait ve dolayısıyla izin vermeme nedeniyle şikayetçi ..... tarafından yapılan itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de ... Bölge İdare Mahkemesi olduğu anlaşıldığından, Dairemizin görevsizliğine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan ... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesine 18.9.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-837
Karar No:2002-3091

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararım Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, hakkında soruşturma izni verilmeyen .....'ın ... İli ..... İlçesi Kaymakamı olarak görev yaptığından hakkında 4483 sayılı Kanunun 4(b) maddesi gereğince soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusundaki yetkinin Van Valisine ait ve dolayısıyla yapılacak itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de adı geçen Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince ... İlinin yargı çevresinde bulunduğu ... Bölge İdare Mahkemesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, ... hakkında soruşturma izni verme veya vermeme yetkisinin adıgeçenin görev yaptığı ... İli Valisine ait ve dolayısıyla izin vermeme nedeniyle şikayetçi ..... tarafından yapılan itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de ... Bölge İdare Mahkemesi olduğu anlaşıldığından, Dairemizin görevsizliğine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan ... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesine 18.9.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2002-712

Karar No :2002-3205

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen: .....-..... İli ..... İlçesi Kaymakam Vekili.

Soruşturulacak Eylem :Köylere Hizmet Götürme Birliği aracı ile Vali onayı olmadan il dışına çıkarken meydana gelen trafik kazası sonucunda oluşan maddi hasarı birlik bütçesinden ödetmek.

Eylem Tarihi : 19.2.2002

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmesine

Karara İtiraz Eden :.....

..... İli ..... İlçesi Asliye Ceza Hakimliğinden ..... gün ve ..... müh. sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığının taşıyan 3 üncü maddenin (b) fıkrasına göre; il ve merkez İlçede görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verme yetkisinin Valiye ait olduğu. Vali tarafından soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazların ise anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca, yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesine yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden. ..... İli ..... İlçesi Kaymakam vekili ..... hakkında üstüne atılan eylemden dolayı ..... Valisinin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına, ... Bölge İdare Mahkemesine itiraz edilmesi gerekirken, Dairemize itirazda bulunduğu anlaşıldığından, itirazın görev yönünden reddine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan ..... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine 26.9.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-1
Karar No:2002-307

KARAR

Bursa İl Daimi Encümen Üyesi Niyazi Aşır hakkında soruşturma izni verilmesi yolundaki ..... gün ve ..... sayılı Yetkili Merci kararının kaldırılması talebini içeren 24.12.2001 tarihli dilekçe incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararım Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından tebliğden itibaren 10 gün içinde itiraz edilebileceği itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dilekçe ve eklerinin incelenmesinden, yetkili merci olan Bursa Vali since verilen soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı yetkili bölge idare mahkemesine itiraz edilmesi gerekirken Dairemize itiraz edildiği anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle , itiraz dilekçesinin görev yönünden incelenmeksizin reddine, dilekçe ve eklerinin itiraza bakmakla görevli ve yetkili Bursa Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesine 14.2.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-1421

Karar No :2000-2421

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen :.....-.....Vakıflar Bölge Müdürü.

Soruşturulacak Eylemleri:

1-Sosyal Sigortalar Kurumu emeklisi olan eşinin tedavi giderlerini Kurum bütçesinden karşılamak.

2-Şef Şakir Göktürk ile memur Yaşar Balmumcu hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 25 inci maddesine göre işlem yapılması kendisinden istendiği halde yapmamak.

Eylem Tarihi : 1998

Yetkili Merciin Kararı : Yok.

Karara İtiraz Eden :.....vekili Av.....

Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğünden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3 üncü maddesinin (c) fıkrasına göre; Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni yetkisinin görev yaptıkları ilin valisi tarafından kullanılacağı, bu fıkraya göre vali tarafından verilen kararın aynı kanunun 9 uncu maddesine göre yetkili Bölge İdare Mahkemesinde itiraz yapılabileceği; olayda ise ..... Vakıflar Bölge Müdürü .....'nün üstüne atılan eylemleri ile ilgili olarak ön inceleme raporu düzenlenmiş olmakla birlikte anılan yasaya göre yetkili merci tarafından alınmış bir kararın bulunmadığı, adı geçen Bölge Müdürünün kendisine hitaben yazılmış ve hakkındaki iddialar ile ilgili olarak düzenlenmiş bulunan inceleme raporunun..... Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiğini belirten Vakıflar Genel Müdür Yardımcısı imzalı yazıyı Dairemizde itiraz konusu yaptığı, 4483 sayılı yasa hükümlerine göre gerekli işlemlerin bu yasanın

yukarıda belirtilen maddeleri uyarınca ancak ..... Valiliğince başlatılabileceği ve Vali tarafından verilecek kararın da görevli ve yetkili Bölge İdare Mahkemesinde itiraz konusu yapılabileceği anlaşılmakla, ... Vakıflar Bölge Müdürü ..... vekilinin itirazının görev yönünden reddine ve dosyanın ..... Valiliğine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 4.5.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2001-1824
Karar No:2002-27

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde, aynı Kanunun 3 üncü maddesinin (b) bendinde sayılanlar hakkında verilen karara karşı yapılan itirazlara, kararı veren Yetkili Merciin yargı çevresinde bulunan Bölge İdare Mahkemesinin bakacağı hükmü yer almakta olup, vali tarafından verilen kararlar Bölge İdare Mahkemesince verilen kararla kesinliğe kavuşmakta ve bu kararlara karşı başkaca bir itiraz ya da kanun yolu bulunmamaktadır.

Açıklanan bu nedenle, ... Bölge İdare Mahkemesinin ..... Lisesi Müdür Yardımcısı ..... hakkında vermiş olduğu kararın ikinci aşamada Danıştay İkinci Dairesince incelenmesine hukuken olanak bulunmadığından, itiraz eden şikayetçi .....'nun dilekçesinin incelenmeksizin reddine, kararın bir örneğinin itiraz edene tebliğ edilmesine 16.1.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2001-1793
Karar No:2002-40

KARAR

Dosyanın incelenmesinden, ... İli, ... İlçesi Tapu Sicil Müdür Vekili olarak görev yapan ..... ve diğer görevliler hakkında 4483 sayılı Memurlar

ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3/b maddesi hükmü uyarınca ..... Valisi tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yakınıcı ....'in yaptığı itirazı inceleme yetkisi anılan Kanunun 9 uncu maddesi hükmü uyarınca ..... Bölge İdare Mahkemesine ait bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, sözkonusu itirazın incelenmeksizin reddine, dosyanın ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmek üzere yerine geri çevrilmesine, kararın bir örneğinin bilgi için yakınıcı .....'e tebliğ edilmesine 17.1.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2002-74

Karar No :2002-266

KARAR

Muhbir ...-... Başkan Vekili ..... tarafından Dairemize gönderilen itiraz dilekçesi ve ekleri ile Yetkili Mercii tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Belgelerin incelenmesinden, ... Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı ....., aynı yerde görevli İmar İşleri Daire Başkanı ...., imar Uygulama Şube Müdür Vekili ..... ile Mimar ....'in haklarında anılan Kanunun 3/b maddesi uyarınca ..... Valisi tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı adıgeçenin yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle itirazın görev yönünden incelenmeksizin reddine, itiraz dilekçesi ve eklerinin, itiraza bakmakla görevli ve yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine iletilmesi için ..... Valiliğine gönderilmesine 8.2.2002 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No : 2000 -1814

Karar No : 2000 -2933

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....-.....İli Köy Hizmetleri İl Müdürü.

2-.....-Aynı yerde İl Müdür Yardımcısı.

3-.....-Aynı yer İl Özel İdare Müdürlüğünde Mahalli İdareler Kontrolörü.

4-.....-Hakkari Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünde Topoğraf.

5-.....-Aynı yerde Mevsimlik İşçi.

6-.....-..... İl Özel İdare Müdürlüğünde Memur.

7-.....-Aynı yerde Şef.

8-.....- " " Memur.

Soruşturulacak Eylem : ..... Merkez, ..., ... ve .....

İlçelerine bağlı yerleşim birimlerine götürülen içmesuyu tesisi -sanat yapıları ve köprü inşaatları fen ve sanat kaidelerine aykırı yapıldığı halde, bu iş için düzenlenen hakedişler ile yükleniciye usulsüz ödemeler yapmak.

Eylem Tarihi : 1998 yılı.

Yetkili Merciin Kararı :Kısmen soruşturma izni verilmesine, kısmen de verilmemesine.

Karara itiraz Edenler : Hakkında soruşturma izni verilen .....

..... Valiliğinden 5.5.2000 gün ve 02/311 sayılı yazı ile gönderilen dosya 1483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3 üncü maddenin (b) fıkrasında; İl'de ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni yetkisinin görev yaptıkları İlin valisi tarafından kullanılacağı, bu fıkraya göre verilen kararların da anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca yetkili merciin yargı çevresinde bulunan bölge idare mahkemelerinde itiraz konusu edileceği hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, ... Köy Hizmetleri İl Müdürü ..... ile diğer görevliler hakkında anılan Kanunun 3 (b) maddesi gereğince Vali tarafından karar verildiği ve bu karara itirazın ise ....Bölge İdare Mahkemesine yapılması gerekirken Dairemize yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle hakkında soruşturma izni verilen ..... itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili ....Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 21.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2000-1897

Karar No:2000-2755

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....-.....İli ..... İlçesi Emniyet Müdürü.

2-.....-Aynı yerde Polis Memuru.

3-.....-Aynı yerde Polis Memuru.

4-.....-Aynı yerde Polis Memuru.

Soruşturulacak Eylemler: Çeşitli biçimde görevi kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 1999 yılı

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler : Haklarında soruşturma izni verilen .....ile .....

..... Kaymakamlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığının taşıyan 3 üncü maddenin (a) fıkrasına göre; İlçede görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verme yetkisinin Kaymakam'a ait olduğu, Kaymakam tarafından soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazların ise anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca, yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesine yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, ... İlçe Emniyet Müdürü ..... ve diğer polis memurları hakkında üstlerine atılan eylemlerden dolayı yetkili merciin soruşturma izni verilmesine ilişkin kararına,..... ile .....'nın ..... Bölge İdare Mahkemesine itiraz etmeleri gerekirken,Dairemize itirazda bulundukları anlaşıldığından itirazlarının incelenmeksizin reddine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 7.6.2000 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2002-66
Karar No:2002-247

KARAR

....Bakanlığı Kontrolörleri ..... hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi gereğince soruşturma izni verilmemesine ilişkin ..... Bakanının 19.10.2001 gün ve Tef.Ku.Bşk.2001/625 sayılı kararına karşı anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca şikayetçiler ..... ve .....'in vekilleri Av.....ile .....'in vekili Av.....'nin itirazları üzerine ..... Bakanlığının ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e,

f, g, (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun 2 nci maddesinde, müşterek kararla atama yapılacak unvanların bu Kanuna ekli 2 Sayılı Cetvel'de gösterildiğine işaret edilmiş olup, sözkonusu 2 Sayılı Cetvel de ise Bakanlıkların Genel Müdürlüklerinde görevli Kontrolörlerin sayılmadığı görülmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, hakkında ön inceleme yapılan .... Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Kontrolörü olarak görev yaptığından hakkında 4483 sayılı Kanunun 3(d) maddesi gereğince soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusundaki yetkinin kuruluşun en üst idari amirine bırakıldığı bu sebeple itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de anılan Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince Ankara Bölge İdare Mahkemesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, ... hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin ..... Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararına karşı yapılan itirazı inceleme yetkisinin Ankara Bölge İdare Mahkemesine ait olduğu anlaşıldığından, Dairemizin görevsizliğine,dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan Ankara Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine çevrilmesine 7.2.2002 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-1231

Karar No :2001-2081

KARAR

Hakkında Soruşturma

îzni İstenenler : ..... -İçişleri Bakanlığında Mahalli İdareler Kontrolörü.

Soruşturulacak Eylem: ..... Belediyesinde Fen İşleri Müdürü olarak görev yapan .....'a hakaret etmek suretiyle adı geçenin intihar etmesine neden olmak.

Eylem Tarihi : 2000 yılı.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı .....

İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen 6.2.2001 gün ve 2001/42 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinde yetkili merciin, Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edilebileceği, itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, H..... hakkında İçişleri Bakanı tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin 6.2.2001 gün ve 2001/42 sayılı karara karşı yakınıcı ..... tarafından verilen itiraz dilekçesinin İçişleri Bakanlığınca Ankara Bölge İdare Mahkemesine gönderildiği, ancak dilekçenin Danıştay 2. Daire Başkanlığına hitaben yazılması nedeniyle Ankara Bölge İdare Mahkemesince incelemenin o makamca yapılması, başka bir makamın yetkili olduğunun görülmesi halinde ilgili makama gönderilmesinin mümkün olduğu belirtilerek itiraz dilekçesinin Dairemize iletilmek üzere İçişleri Bakanlığına iadesine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Her ne kadar itiraz dilekçesi Danıştay 2. Daire Başkanlığına hitaben yazılmış ise de; 4483 sayılı Kanunun 3 (d) maddesi uyarınca soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin yetkili merci kararına karşı yapılacak itirazlara 9 uncu madde hükmü gereğince görevli Bölge İdare Mahkemesinde bakılacağından, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan Ankara Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için Danıştay Başkanlığına sunulmasına 20.9.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T. C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2001-1580
Karar No:2001-2570

KARAR

İstanbul İli, ... İlçesi Kaymakamı ..... ve Belediye Başkanı ..... ile beraberindekiler hakkında soruşturma izni verilmemesi yolundaki İstanbul Valiliğinin ..... gün ve ..... sayılı kararının kaldırılması talebini içeren 15.10.2001 tarihli yakınıcı dilekçesi incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından tebliğden itibaren 10 gün içinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili mercin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Aynı yasanın 10 uncu maddesinde ise "Bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayan, memur olanla; ast memur, üst memurla aynı mahkemede yargılanır." hükmü yeralmiştır.

Dilekçe ve eklerinin incelenmesinden, İstanbul İli ..... İlçesi Kaymakamı ve beraberindekiler hakkında karar vermeye yetkili merci olan İstanbul Valisince verilen soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yetkili Bölge İdare Mahkemesine itiraz edilmesi gerekirken Dairemize itiraz edildiği anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz dilekçesinin görev yönünden reddine, dilekçe ve eklerinin itiraza bakmakla görevli ve yetkili İstanbul Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 8.11.2001 gününde oybirliği ile karar verildi

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2001-1406
Karar No:2001-2097

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde, soruşturma izni verme yetkisine sahip

merci i l er belirlenmişti r.Buna göre; anılan maddenin "b" bendinde; İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali soruşturma izni verme yetkisine sahiptir. Yine anılan maddede, soruşturma izni verme yetkisine sahip merciin yokluğunda vekil tarafından bu yetkinin kullanılacağı belirtilmiştir.

Ayrıca anılan Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden,Ankara Valiliği Mahalli İdarelerMüdürlüğünde Başkontrolör olarak görev yapan ..... hakkında 4483 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin "b" bendi hükmü uyarınca Ankara İli Vali Vekili tarafından verilen 1.8.2001 gün ve 4483/K-184 sayılı soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yakınıcı ..... tarafından yapılan itirazı inceleme yetkisi, anılan Kanunun 9 uncu maddesi hükmü uyarınca Ankara Bölge İdare Mahkemesine ait bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle sözkonusu itirazın incelenmeksizin reddine, Ankara Bölge İdare Mahkemesince gerekli yasal işlemlerin yapılabilmesi amacıyl dosyanın Ankara Valiliğine gönderilmesine, bilgi için kararın bir örneğinin yakınıcı .....'e tebliğ edilmesine 25.9.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
D A N I Ş T A Y
İkinci Daire
Esas No :2001-1089
Karar No :2001-2078

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenen :.....- ..... Vali Yardımcısı.
Soruşturulacak Eylem : Görev ve yetkisini kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 2001 yılı.

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Yakınıcılar.

Yakınıcılar ....., ... ile .....'a ait itiraz dilekçesi ve ekleri ile Yetkili Merci tarafından verilen 14.6.2001 gün ve 2001/30 sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edenler yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerine sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Belgelerin incelenmesinden, ... Vali Yardımcısı ..... hakkında üstüne atılan eylemden dolayı anılan Kanunun 3/b maddesi uyarınca ..... Valisi tarafından verilen soruşturmaya mahal olmadığına ilişkin karara, yakınıcılar .....'un yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettikleri anlaşılmaktadır.

Bu nedenle itiraz dilekçelerinin incelenmeksizin reddine, itiraz dilekçesi ve ekleri ile dosyanın itiraza bakmakla görevli yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine iletilmesi için ..... Valiliğine gönderilmesine 20.9.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1005
Karar No :2001-1947

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler :

1-.....-..... İl Sağlık Müdürlüğü Adli Tıp Kurumu Doktoru.

2-.....-..... İli Yüksek İhtisas Hastanesi Doktoru.

Soruşturulacak Eylem :Yakınıcı .....'in ..... İl Emniyet Müdürlüğünde gözaltında tutulduğu süre içinde işkence gördüğü halde muayene etmeden darp ve cebir izine rastlanmadı şeklinde sıhhi rapor düzenlemek.

Eylem Tarihi : 31.10.1999-03.11.1999

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı vekili Av.....

..... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve Yetkili Merci tarafından verilen 8.9.2000 gün ve ..... sayılı karar ..... sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinde, soruşturma izni verme yetkisine sahip merciiler belirlenmiştir. Buna göre; anılan maddenin "b" bendinde; İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali, "h" bendinde; Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı soruşturma izni verme yetkisine sahiptir. Ayrıca anılan Kanun'un 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu' görevlisne ve varsa şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Doktor..... ile Doktor ..... hakkında üstlerine atılan eylemden dolayı yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına karşı ..... Cumhuriyet Başsavcısınca ..... Bölge idare Mahkemesine itiraz edildiği, ... Bölge İdare Mahkemesinin 8.12.2000 gün ve E:2000/399, K:2000/528 sayılı itirazın kabulü kararı ile ..... Valisinin 8.9.2000 gün ve 2000/2-97 sayılı soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararının kaldırılarak dosyanın Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderdiği bu-

nunla birlikte yakınıcı vekili tarafından anılan yetkili merci kararına karşı Dairemize itiraz edildiği anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Kanunun 3/b bendine göre Vali tarafından/k^afaftarşı yapılan itirazı inceleme yetkisi ..... Bölge İdare Mahkemesine ait olup Dilekçenin başka kuruma yazılması ..... Bölge İdare Mahkemesinin incelemesine engel teşkil etmeyeceğinden Danıştay 2 nci Dairesince incelenmesine olanak bulunmayan dilekçe eki dosyanın ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmek üzere ..... Valiliğine iadesine 6.7.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1070
Karar No :2001-1991

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen : .....-..... İli Büyükşehir Belediyesi Personel Müdürü.

Soruşturulacak Eylem : Çeşitli biçimlerde görevini kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi :1995-2000 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı .....

.....'e ait itiraz dilekçesi ve ekleri ile Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir. Belgelerin incelenmesinden, ... İli Büyükşehir Belediyesi Personel Müdürü ..... hakkında anılan Kanunun 3/b maddesi uyarınca ..... Valisi tarafından verilen so-

ruşturmaya mahal olmadığına ilişkin karara, yakınıcı .....'ün yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.Bu nedenle itiraz dilekçesinin incelenmeksizin reddine, itiraz dilekçesi ve ekleri ile dosyanın, itiraza bakmakla görevli ve yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine iletilmesi için ..... Valiliğine gönderilmesine 12.9.2001 gününde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1125
Karar No :2001-1998

KARAR

..... İli, ... İlçesi Belediye Başkanı ..... hakkında soruşturma izni verilmesi yolundaki ..... Valiliğinin ..... gün ve ..... sayılı kararının kaldırılması talebini havi 28.6.2001 tarihli dilekçe incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından tebliğden itibaren 10 gün içinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e, f, g ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dilekçe ve eklerinin incelenmesinden, yetkili merci olan ..... Valisince verilen soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı yetkili bölge idare mahkemesine itiraz edilmesi gerekirken Dairemize itiraz edildiği anlaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz dilekçesinin görev yönünden reddine, dilekçe ve eklerinin itiraza bakmakla görevli ve yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 13.9.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
D A N I Ş T A Y
İkinci Daire
Esas No:2001-1023
Karar No:2001-1834

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3 üncü maddenin (b) fıkrasında, ilde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni yetkisinin görev yaptıkları ilin Valisi tarafından kullanılacağı, bu fıkraya göre verilen kararların da anılan kanunun 9 uncu maddesi uyarınca Yetkili Merciin yargı çevresinde bulunan Bölge İdare Mahkemelerinde itiraz konusu edileceği hükme bağlanmıştır.

..... İli ..... Belediye Başkanı .....'in ..... Valiliği mahalli idareler il müdürlüğü ..... gün ve ..... sayılı soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı yaptığı itiraz dilekçesinin incelenmesinden; hakkında anılan kanunun 3(b) maddesi gereğince Vali tarafından karar verildiği ve bu karara karşı itirazın ise yetkili Bölge İdare Mahkemesine yapılması gerekirken Dairemize yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle hakkında soruşturma izni verilen .....'in itirazının incelenmeksizin reddiyle dosyanın ..... Valiliğine iadesine, kararın bir örneğinin bilgi için Çanakkale Sulh Hukuk Mahkemesine gönderilmesine 26.6.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-537
Karar No :2001-1368

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler :

1-.....-Karayolları.....2 nci Bölge Müdür Yardımcısı.
2-.....-Karayolları .....2 nci Bölge Müdür Yardımcısı.
3-.....-Aynı yerde Başmühendis.

4-.....- " " Teknisyen.

Soruşturulacak Eylem : Çeşitli şekillerde görevi ihmal etmek.

Eylem Tarihi : 1999 yılı

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Yakınıcı .....

..... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3 üncü maddesinin (c) fıkrasına göre; Bölge düzeyinde teşkilatnanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni verme yetkisinin görev yaptıkları İlin Valisine ait olduğu, Vali tarafından soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine ilişkin kararlara karşı itirazların ise, anılan Kanonun 9 uncu maddesi uyarınca, yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesine yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Karayolları ..... nci Bölge Müdür Yardımcıları ..... ile ..... ve aynı yerde Başmühendis .... ile Teknisyen .....'in üstlerine atılan eylemlerden dolayı haklarında yetkili merciin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararına, yakınıcı .....'ün, ... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığına itiraz etmesi gerekirken, Dairemize itirazda bulunduğu anlaşıldığından, itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan ..... Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığına gönderilmek üzere yerine çevrilmesine 17.5.2001 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2001-93

Karar No :2001-746

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler : ..... -..... Bakanlığı İş Teftiş Kurulu ..... Gurup Başkanlığında Baş İş Müfettişi.

Soruşturulacak Eylem : ..... Turizm ve Ticaret Limited Şirketinde çalışmakta iken çıkarılan işçi .....'in şikayeti üzerine işyerinde yaptığı denetimde düzenlediği tutanağı adı geçen işçi ile aralarındaki hemşehrilik bağı nedeniyle işe alınmasının ve çalışmasının devamını sağlamak amacıyla baskı aracı olarak kullanmak.

Eylem Tarihi : 2000 yılı

Yetkili Merciin Kararı: ..... hakkında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Eden : Soruşturma izni verilen Baş İş Müfettişi.

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde soruşturma izni verme yetkisine sahip merciler belirlenmiştir. Buna göre; anılan maddenin "d" bendi uyarınca, Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri soruşturma izni verme yetkisine sahiptir. Ayrıca anılan Kanun'un 9 uncu maddesinde yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre, ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği, itirazlara ise,3 üncü maddenin "e", "f", "g"(Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun'un incelemesi sonucunda 2 sayılı cetvelde "Bakanlık Müfettişlerinin atamalarının müşterek kararla yapılacağı kurala bağlanmış olup, 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 184 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinde yer alan Teftiş Kurulu Başkanlığının Bakanın emri ve onayı üzerine Bakan adına Bakanlık teşkilatı ile Bakanlığa bağlı kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleriyle

ilgili olarak teftiş, inceleme, soruşturma işlemlerini yürüteceği; İş Teftiş Kurulu Başkanlığının görevlerinin ise, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını denetlemek olduğu hükmüne yer vermek suretiyle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının denetleme birimlerinin iki gurupta toplandığı görülmüştür.

Bu durumda anılan Kanun hükümlerinin birlikte yorumlanması sonucu,2451 sayılı Kanunun 2 sayılı cetvelinde yer alan ve müşterek kararnameyle atanacağı belirtilen akanlık Müfettişlerinin Bakan adına Bakanlık teşkilatı ile Bakanlığa bağlı kuruluşları teftiş, inceleme ve denetleme yetkisine sahip Teftiş Kurulu Başkanlığı olduğu, buna karşılık İş Teftiş Kurulu Başkanlığında görev yapan İş Müfettişleri ve Baş İş üfettişlerinin atamalarının ise Bakan onayı ile yapıldığı anlaşılmıştır.

Nitekim Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin Atama başlıklı 40 inci maddesinde; müfettişliğe atananların Kurul Başkanının teklifi ve Bakanın onayı ile İş eftişi Tüzüğünün 27 nci maddesine göre görevlendirileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar karşısında hakkında soruşturma izni verilmiş olan.....nün..... Bakanlığı İş Teftiş kurulu ..... Grup Başkanlığında Baş İş Müfettişi olarak görev yapması nedeniyle hakkında soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusundaki yetkinin 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3(d) maddesi gereğince kuruluşun en üst idari amirine bırakıldığı, bu sebeple de itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca ..... Bölge İdare Mahkemesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle .....'ün hakkında soruşturma izni verilmesine ilişkin 28.11.2000 gün ve 8 sayılı ..... Bakanı kararına karşı yaptığı itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın itiraza bakmakla yetkili olan ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine çevrilmesine 23.3.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-982
Karar No :2001-1899

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....-..... İli Vali Yardımcısı.

2-.....-Aynı yer Belediye Başkanı.

Soruşturulacak Eylem :Aydın 2. İdare Mahkemesi ve Danıştay 8. Dairesi tarafından ..... arasındaki güzergahla ilgili olarak yakınıcı S.S. 38 Nolu ..... ili, ... İlçesi Taşıyıcılar Kooperatifi lehine verilen kararları uygulamamak.

Eylem Tarihi :1997-2000 yılları arası.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı S.S. 38 No'l u ..... İli, ... İlçesi Taşıyıcılar Kooperatifi Vekili Avukat ..... İçişleri Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya ve İçişleri Bakanı tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 3 üncü maddesinde, soruşturma izni verme yetkisine sahip merciler belirlenmiştir.Buna göre; anılan maddenin "b" bendinde; İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali, "h" bendinde; Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakam soruşturma izni verme yetkisine sahiptir.Ayrıca anılan Kanun'un 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Öte yandan 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun'un incelenmesi sonucunda vali yardımcılarının anılan Kanun'a ekli (2) sayılı cetvelde bulunması ve sözkonusu cetvelde sayılan görevlilerin müşterek kararname ile atanması ve il merkezinde görevli olması nedeniyle, 4483 sayılı Kanun'un uygulaması bakımından; vali yardımcıları hak-

kında soruşturma izni vermeye yetkili merciin de vali olması gerekmektedir. İl Trafik Komisyonlarına vali veya görevlendireceği vali yardımcısı başkanlık etmektedir. İl Trafik Komisyonu bağımsız karar vermeye yetkili yönetsel bir organdır. Dolayısıyla il trafik komisyonu üyeliği yapan bir belediye başkanı, komisyonda belediye başkanı sıfatıyla değil, trafik komisyonu üyesi olarak görev yapmaktadır.

Bu nedenle 4483 sayılı Kanunun 3/h maddesinin, İl Trafik Komisyonu Üyelerini kapsamadığı açıktır. Bununla birlikte ast memurun üst memur ile aynı fiile iştiraki halinde iznin, üst memurunun bağlı olduğu merciiden isteneceği hükmü uyarınca vali yardımcısı başkanlığında toplanan İl Trafik Komisyonu Üyeleri hakkında soruşturma izni verme yetkisine sahip merciin, 4483 sayılı Kanunun 3/b maddesi hükmüne göre vali olması gerekmektedir. Açıklanan nedenlerle Vali Yardımcısı Halit Güngör ve Belediye Başkanı ..... hakkında 4483 sayılı Kanun'un 3/b maddesi hükmü gereğince soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi konusundaki yetkinin, ... Valisine ait ve dolayısıyla yapılacak itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de anılan Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca Aydın Bölge İdare Mahkemesi olduğu anlaşıldığından, itiraza ilişkin olarak 4483 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinin (b) fıkrasına göre Aydın Bölge İdare Mahkemesince işlem yapılmak üzere dosyanın yerine geri çevrilmesine 3.7.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-1339
Karar No :2001-2294

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler:

1-..... İli Defterdar Yardımcısı Vekili.
2-.....Defterdarlığı ..... Vergi Dairesi Müdürü.
3-.....Aynı yerde Müdür Yardımcısı.
4-Aynı yerde Şef.

Soruşturulacak Eylem :31.12.1996 tarihinde avukatlık mesleğini bırakan ve vergi kaydını sildiren.....'e ait bilgisayar kayıtlarında değişiklik yapıp, ödediği belgeleri yok sayarak geçmişe yönelik borç çıkartmak.

Eylem Tarihi : 3.12.1996 ve sonraki tarihler.

Yetkili Merciin Kararı:Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler:Yakınıcı .....

Yakınıcı.....'e ait 27.7.2001 günlü itiraz dilekçesi ve ekleri ile Yetkili Merci tarafından verilen ..... gün ve ..... sayılı karar 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz eden yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinde; yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur ve diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise 3 üncü maddenin e,f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç)) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin,diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir. Belgelerin incelenmesinden, ... İli Defterdar Yardımcısı Vekili ....., ... Vergi Dairesi Müdürü ....., ... Vergi Dairesi Müdür Yardımcısı ..... ile aynı yerde Şef ..... haklarında anılan Kanunun 3/b maddesi uyarınca ..... Valisi tarafından verilen soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara, yakınıcı .....'ün yetkili bölge idare mahkemesine itiraz etmesi gerekirken Dairemize itiraz ettiği anlaşılmaktadır.

Bu nedenle itiraz dilekçesinin incelenmeksizin reddine, itiraz dilekçesi ve ekleri ile dosyanın.Yetkili Ankara Bölge İdare Mahkemesine iletilmesi için ..... Valiliğine gönderilmesine 12.10.2001 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2001-538
Karar No :2001-1418

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....-Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü Mimari Proje Daire Başkanı.

2-.....-Aynı Yerde Daire Başkan Yardımcısı.

3-.....- " " Yönetim Yapıları Şube Müdürü.

Soruşturulacak Eylem: Sayıştay Başkanlığı Hizmet Binası İnşaatı projesinde yangınla ilgili yapısal ve pasif güvenlik önlemlerinin alınmasını sağlamamak.

Eylem Tarihi : 25.8.2000

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : Ankara Cumhuriyet Savcısı.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığından 2.4.2001 gün ve 1430 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde soruşturma izni verme yetkisine sahip merciler belirlenmiştir. Buna göre; anılan maddenin "e" bendi uyarınca Bakanlar Kurulu kararıyla veya bakanlıkların merkez teşkilatında görevli olup ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan soruşturma izni verme yetkisine sahipti r.Ayrıca anılan Kanun'un 9 uncu maddesinde yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebilecegi, itirazlara ise, 3 üncü maddenin "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h"bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun'a ekli 2 sayılı cetvelde "Bakanlık Daire Başkanlarının, atamalarının müşterek kararla yapılacaklar arasında sayıldığı, yine 180 sayılı Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararna-

meye ekli 1 sayılı cetvelde ortak kararla atanacak daire başkanlarının sayıldığı görülmüştür.

Buna göre 2451 sayılı Kanunu ile 180 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede "Bakanlık Daire Başkanları" nı ortak kararnameyle atanacağı, Genel Müdürlük Daire Başkanlarının ise ortak kararla değil, ilgili Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan onayı ile atanacağı açık bulunmaktadır. Bu durumda hakkında soruşturma izni istenen Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü Mimari Proje Daire Başkanı ..... ve beraberindekilerin yaptıkları görev itibariyle konulan 4483 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin e, f, g ve h bentlerinde sayılanlara uymadığından, haklarında soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine yönelik kararlara karşı itiraz mercii de Danıştay 2 nci Dairesi olmayıp, Bölge İdare Mahkemesidir. Bu nedenle Bayındırlık ve İskan Bakanının adı geçenler hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin 26.1.2001 gün ve 06200036/440 sayılı kararına karşı Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın yetkili Ankara Bölge İdare Mahkemesine gönderilmek üzere yerine çevrilmesine 24.5.2001 gününde oyçokluğu ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2000-3444

Karar No :20001-138

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen : .....- Çevre Bakanlığı,Çevre Koruma Genel Müdürlüğünde Hayvanları Koruma Daire Başkanı.

Soruşturulacak Eylem : Yakımcı .....'e yazılı olarak hakaret etmek.

Eylem Tarihi : 1999 yılı.

Yetkili Merciin Kararı: Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler : Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı.

Çevre Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendinde; Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amirinin soruşturma izni vermeye yetkili olduğu, 9 uncu maddesinde ise; (d) bendinde sayılanlarla ilgili soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararlara yapılan itirazlara yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge İdare Mahkemesinde bakılacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, ... hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin Çevre Bakam kararına karşı anılan Kanunun 9 uncu maddesi hükmü uyarınca Ankara Bölge İdare Mankemesine itiraz edilmesi gerektiği açık olup, Dairemizce bu konuda yapılacak bir işlem bulunmadığından, dosyanın Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmek üzere yerine çevrilmesine 16.1.2001 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2000-3175

Karar No :2000-3702

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen :.....-..... Büyükşehlr Belediyesinde Müfettiş.

Soruşturulacak Eylem :Çeşitli biçimlerde görevi kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 22.3.2000

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı .....

İzmir Bölge İdare Mahkemesinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni istenen ..... Büyükşehlr Belediyesi Müfettişi .....'in İl Memuru olduğu ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3/b maddesi uyarınca hakkında soruşturma izni verme yetkisinin, 5/1 maddesi uyarınca ön inceleme başlatma

yetkisinin, 6/2 nci maddesi uyarınca da soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesine karar verme yetkisinin Vali tarafından kullanılacağı, aynı Kanunun 9 uncu maddesine göre sözkonusu karara karşı yapılacak itiraza ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı anlaşıldığından, yakınıcı itirazının incelenmeksizln reddine, dosyanın ..... Bölge İdare Mahkemesine iletilmek üzere ..... Valiliğine gönderilmesine 2.11.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-3369
Karar No:2000-3745

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler :
l-.....-..... İli .....İlçe Kaymakamı.
2-.....-..... İli .....İlçe Emniyet Amiri.
Soruşturulacak Eylemler :l-Yakınıcı .....'a hakaret etmek.
2-Adıgeçeni dövmek.
Eylem Tarihi : 21.7.2000
Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.
Karara İtiraz Eden : ..... Cumhuriyet Başsavcılığı.

..... Valiliğinden ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun izin vermeye yetkili merciler başlığını taşıyan 3 üncü maddenin (b) fıkrasında; İl'de ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni yetkisinin görev yaptıkları ilin valisi tarafından kullanılacağı, bu fıkraya göre verilen kararların da anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca yetkili merciin yargı çevresinde bulunan Bölge İdare Mahkemelerinde itiraz konusu edileceği hükme bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden ..... İli .....İlçe Kaymakamı .... ile İlçe Emniyet Amiri .....haklarında anılan Kanunun 3(b) maddesi gereğince Vali

tarafından karar verildiği ve bu karara itirazın ise ..... Bölge İdare Mahkemesine yapılması gerekirken Dairemize yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenle soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara itiraz eden ..... Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 7.11.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-3271

Karar No:2000-3759

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenen : .....-.....İli .....İlçesi Vergi Dairesi Müdürü.

Soruşturulacak Eylem: .. YS 991 plakalı araca ait 9.4.1997, 28.11.1997, 19.12.1997 ve 10.3.1998 tarihli trafik ceza tutanaklarının zamanında tahsil edilmesini sağlamayarak sözkonusu cezalarla hiçbir ilgisi bulunmayan yakınıcı .....'dan tahsil edilmesine neden olmak.

Eylem Tarihi : 11.1.2000

Yetkili Merciin Kararı : Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : ..... Cumhuriyet Başsavcılığı.

..... İli ..... İlçesi Vergi Dairesi ..... hakkında

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izni verilmemesine ilişkin ..... İlçesi Kaymakamı'nın 19.6.2000 gün ve 22 sayılı kararına karşı ..... Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ..... Kaymakamlığına verilen itiraz dilekçesinin, ön inceleme raporu ile birlikte 16.10.2000 gün ve 2/1178 sayılı yazı ile Dairemize gönderilmesi üzerine dosya anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde, soruşturma izni verme yetkisine sahip merciiler belirlenmiştir. Buna göre; anılan maddenin "a" bendinde; İlçe'de görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam soruşturma

izni verme sine sahiptir. Ayrıca anılan Kanun'un 9 uncu maddesinde; yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve bu kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin "e", "f", "g" (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve "h" bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesinin, diğerleri için ise yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden 4483 sayılı Kanun'un 3/a maddesi hükmü gereğince ..... İli .....İlçesi Vergi Dairesi Müdürü .....hakkında ..... Kaymakamı tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara ..... Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yapılan itiraza bakmakla görevli yargı yerinin anılan Kanun'un 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası hükmü uyarınca ..... Bölge İdare Mahkemesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle ..... Cumhuriyet Başsavcılığının sözkonusu itirazının incelenmeksizin reddine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesi için yerine geri çevrilmesine 7.11.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C.
DANIŞTAY
İKİNCİ DAİRE
Esas No : 2002/1151
Karar No : 2003/15

KARAR

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği; itirazlara ise, 3 üncü maddenin e, f, g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve h bentlerinde sayılanlar için Danıştay ikinci Dairesinin , diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu Bölge idare Mahkemesinin bakacağı belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, haklarında soruşturma izni verilen ..... ve diğer görevlilerin il ve merkez ilçede görev yaptıklarından haklarında 4483 sa-

yılı Kanunun 4(b) maddesi gereğince soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusundaki yetkinin .....Valisine ait ve dolayısıyla yapılacak itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de adıgeçen Kanunun 9 uncu maddesinin 3 üncü fıkrası gereğince ..... ilinin yargı çevresinde bulunduğu ..... Bölge idare Mahkemesi olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle ..... Karayolları 28 inci Şube Şefliği Yetkilileri ve diğer görevliler hakkında soruşturma izni verme veya vermeme yetkisinin adıgeçenlerin görev yaptığı ..... Valisine ait dolayısıyla soruşturma izni verilmemesi nedeniyle yakınıcı Vakıf

Hizmetleri A.Ş Vekili Av..... tarafından yapılan itiraza bakmakla görevli yargı yerinin de Bölge idare Mahkemesi olduğu anlaşıldığından, Dairemizin görevsizliğine, dosyanın itiraza bakmakla görevli ve yetkili olan ..... Bölge İdare Mahkemesine gönderilmesine 14.1.2003 gününde oybirliği ile karar verildi.

DOSYALARIN TEKEMMÜLÜ İLE İLGİLİ KARARLAR

ÖZÜ:1-Yetkili mercinin soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararının şikayetçiye de tebliğ edilmesi gerektiği.

2-Dosyada ön inceleme raporu ve eki belgeler ile tebliğ alındılarının bulunması gerektiği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No:2000-2837

Karar No:2000-3375

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni istenenler :

1-.....-Başbakanlık .... Başkan Yardımcısı.

2-.....-..... Genel Müdürü.

3-.....-Aynı yerde Genel Müdür Yardımcısı.

Soruşturulacak Eylem : Yakınıcı .....'ın .... Sanayii A.Ş. Genel Genel Müdürlüğü ve Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinden alınmasına iliş-

kin müşterek kararnameye karşı açtığı davada, Danıştay 5 inci Dairesince verilen 16.6.1999 gün ve E:1998/345 sayılı Yürütmenin Durdurulması kararı üzerine, 23.8.1999 tarihinde göreve başlatıp 15.11.1999 tarihinde tekrar görevden alarak mahkeme kararını uygulamamak.

Eylem Tarihi : 1999 yılı.

Karara İtiraz Edenler :Ankara Cumhuriyet Başsavcı Vekili.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının ..... gün ve Hazırlık No:..../..... sayılı itiraz dilekçesi ve eki belgeler 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesinin son fıkrasında, Ön inceleme raporu düzenlendikten sonra yetkili mercinin soruşturma izni verilmesine ve verilmemesine karar vereceği, bu kararlarda gerekçe gösterilmesinin zorunlu olduğu; 9 uncu maddesinde ise; Yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararının Cumhuriyet Başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirileceği, soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı Cumhuriyet Başsavcılığının veya şikayetçinin itiraz edebileceği, yapılan itiraz süresinde ise dosyanın 3 üncü maddenin (h) bendinde sayılanlar için Danıştay 2 nci Dairesine gönderileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, mevcut belgelerin sadece haklarında ön inceleme raporu düzenlenen Başbakanlık .... Başkan Yardımcısı .....,..... Genel Müdürü ..... ile ..... Genel Müdür Yardımcısı ..... için Devlet Bakanı'nın soruşturma izni vermemesi yolundaki kararının Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına tebliğine ilişkin 10.8.2000 gün ve 1153/5801 sayılı yazısı üzerine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının da 11.8.2000 gün ve 2000/9457 sayılı itiraz dilekçesi ile bu dilekçeye eklenen belgeler olduğu anlaşılmıştır.

Bu nedenle, anılan Kanun hükümleri uyarınca yukarıda adı geçenler hakkında düzenlenen Ön İnceleme Raporu ve eki belgeler, bu kişiler hakkında soruşturma izni verilmemesine ilişkin Devlet Bakanı kararının aslı veya onaylı örneği ile bu kararın yakınıcı .....'a bildirildiğine ilişkin tebellüğ belgesi ve itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçesinin de eklenerek gönderilmesi için dosyanın Başbakanlığa geri çevrilmesine 6.10.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: 1-Yargılamaları farklı yargı yerlerinde yapılacak memur ve diğer kamu görevlileri hakkında üstlerine atılan suçları yönünden 4483 sayılı Ka-

nun'un 10 uncu maddesinde öngörülen anlamda maddi ve hukuki bağlılık bulunmaması halinde ön inceleme raporlarının ayrı ayrı düzenlenmesi gerektiği,

2-Yetkili merci kararının hakkında ön inceleme yapılana, yetkili Cumhuriyet başsavcısına ve varsa şikayetçiye tebliğ edilerek bunlara ilişkin tebliğ alındılarının da dosyaya konulması gerektiği hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-987
Karar No:2000-2041

KARAR

..... ve ..... Bakanlığı .... ve .....ile 17 görevlinin 7 eylemi yönünden, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 6 ncı maddesi gereğince bazı eylemlerinden dolayı soruşturma izni verilmesine, bazı eylemlerinden ise soruşturma izni verilmemesine ilişkin ..... ve ..... Bakanı'nın ..... gün ve TEFKU:İ.S.....-... sayılı kararına karşı anılan Kanun'un 9 uncu maddesi uyarınca hakkında 1, 2 ve 3 üncü maddelerden soruşturma izni verilen Koruma ve Kontrol Genel Müdürü ..... tarafından Dairemize doğrudan yapılan itiraz üzerine, Dairemizin 28.2.2000 gün ve 2.D.15 sayılı yazısı ile istenilmesi sonrasında ..... ve ..... Bakanlığı'nın ..... gün ve TEFKU:İ.S.....-.../... sayılı yazısı ile gönderilen ve ön inceleme raporunu da içeren dosya incelenerek gereği görüşüldü:

Anılan Kanun'un 10 uncu maddesinde, bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayanın, memur olanla; ast memurun, üst memurla aynı mahkemede yargılanacakları belirtilirken; 12/a maddesinde de, müsteşarlar hakkındaki hazırlık soruşturmasını Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcı vekilinin; 12/b maddesinde de, ortak kararla veya Başbakanın onayı ile atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki hazırlık soruşturmasını ise İl Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcıvekilinin yapacağı kurala bağlanmıştır.

Olayda ise, haklarında 6 ncı maddeden ön inceleme izni verilen Müsteşar ..... ile Genel Müdür ..... ve 7 nci maddeden ön inceleme izni verilen Müsteşarlar ....., ... ve Genel Müdür .....'in belirtilen eylemleri ile haklarında ön inceleme izni verilen memurlardan diğerlerinin ilgilerine göre 1, 2, 3, 4 ve 5 inci maddelerde belirtilen eylemleri arasında Kanunun 10 uncu

maddesinde öngörülen anlamda maddi ve hukuki bağlılıktan söz edilemeyeceğinden birlikte aynı mahkemede yargılanmaları da imkansız olup; herşeyden önce, 6 ve 7 nci maddelerden haklarında ön inceleme izni verilen Müsteşarlar ....., ... ve Genel Müdür .....'in üstlerine atılan eylemleri yönünden dosyanın tefrik edilmesi gerektiği muhakkaktır.

Öte yandan, 4483 sayılı Kanun'un 9 uncu maddesinde, yetkili merciin, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına,hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildireceği ve verilen kararın türüne göre ilgilileri tarafından kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde itiraz edilebileceği belirtilmiş, ancak itiraz dilekçelerinin verileceği yer konusunda bir açıklık getirilmemiştir.

Bu bağlamda, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararların ilgisine göre Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirilmesi ve buna ilişkin tebellüğ belgelerinin kuruma intikali sonrasında, yukarıda sayılanlar tarafından yapılacak itirazlara ilişkin dilekçelerin verileceği yerin Kanunda açıkça belirtilmemiş olması nedeniyle bu dilekçelerin doğrudan veya dolaylı olarak kuruma intikal edebileceği düşüncesinden hareketle, Kanunda öngörülen 10 günlük itiraz süresi esas alınarak makul bir süre beklenip, kurumca hazırlatılmış olması gereken Ön İnceleme Raporunu da kapsayan dosyanın, tebliğ alındıları ve itirazlara ilişkin dilekçeleri ile birlikte tekemmülü sağlanarak tüm eklerini de kapsayan şekliyle itiraza bakmakla görevli ve yetkili yargı yerine gönderilmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, 1, 2 ve 3 üncü maddelerde belirtilen eylemleri nedeniyle ..... ve ..... Bakanı'nın ..... gün ve TEFKU:İ.S.....-... sayılı kararı ile hakkında soruşturma izni verilen Koruma ve Kontrol Genel Müdürü .....ın Dairemize doğrudan yapmış olduğu itiraza ilişkin dilekçesinin, Dairemizin 28.2.2000 gün ve 2.D.15 sayılı yazısı ile Kuruma gönderilmesi üzerine, adı geçenin belirtilen eylemlerine iştirak etmeleri nedeniyle haklarında soruşturma izni verilenlere ve yine 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerden haklarında soruşturma izni verilmeyenler yönünden ise ilgili Cumhuriyet başsavcılıklarına ve varsa şikayetçisine bildirim yapıldığına ilişkin tebellüğ belgeleri eklenmeksizin, sadece Genel Müdür .....'a yapılan bildirime ait tebellüğ belgesi ile itiraz dilekçesinin eklenerek gönderildiği anlaşılmıştır.

Oysa, Dairemiz kayıtları üzerinde yapılan araştırmada haklarında soruşturma izni verilenlerden Şube Müdürü ..... ile Veteriner Hekim ..... de Dairemiz nezdinde itirazda bulundukları görülmüştür.

Açıklanan nedenlerle, dosyanın 6 ve 7 nci maddelerden haklarında ön inceleme izni verilen Müsteşarlar ..... ve ..... ile Genel Müdür .....'a yönelik kısmının tefriki ile ..... ve ..... Bakanı tarafından soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın, şayet varsa şikayetçisine ve haklarında hazırlık soruşturmasını yürütecek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekiline bildirilmemiş ise bildiriminin yapılması ve belirtilen merci ve/veya varsa şikayetçisi tarafından itiraz edilmesi halinde bildirime ilişkin tebellüğ belgelerinin ve itiraz dilekçelerinin de eklenerek ayrı bir dosya halinde Dairemize gönderilmesi; 1, 2 ve 3 üncü maddelerden haklarında ön inceleme yapılan Genel Müdür ..... dışındaki memurlar ve diğer kamu görevlileri yönünden soruşturma izni verilmesine ilişkin ..... ve ..... Bakanı kararının da şayet ilgililerine bildirimi yapılmamış ise bildiriminin yapılarak itiraz edilmesi halinde, bildirime ilişkin tebellüğ belgelerinin ve itiraz dilekçelerinin; 4 ve 5 inci maddelerden haklarında ön inceleme yapılanlar yönünden soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararın da hazırlık soruşturmasını yürütmekle görevli ve yetkili Ankara Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekiline ve varsa şikayetçisine bildirimi yapılmamışsa, yapılarak tebellüğ belgelerinin ve itiraz edilmesi halinde itiraz dilekçelerinin eklenmek suretiyle tekemmülü sağlandıktan sonra ön incelemeye konu 6 ve 7 nci maddelerden bağımsız ayrı bir dosya haline getirilerek tüm eklerini de kapsayan şekliyle Dairemize gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 6.4.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Yetkili merci kararının dosyada bulunması gerektiği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2000-2766

Karar No :2000-3121

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....-..... Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı.

2-..... -Aynı yerde Müfettiş.

3-..... - "

4-..... - "

Soruşturulacak Eylem :Çeşitli biçimde görevi kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 20.12.1999

Yetkili Merciin Kararı: Tüm görevliler hakkında soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden :Yakınıcı .....

İnceleme Nedeni : İtiraz üzerine.

Ankara Bölge İdare Mahkemesinden 19.7.2000 gün ve 2000/425 sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Esas hakkında sonradan karar verilmek üzere önce;

Teftiş Kurulu Başkanı ..... ile Bakanlık Müfettişleri ....., ... ve ..... haklarında çeşitli biçimde görevi kötüye kullanmak suçundan ..... Bakanınca verilen 7.6.2000 gün ve 9199-2198 sayılı kararın dosyaya konulmadığı anlaşıldığından sözkonusu kararın eklenerek gönderilmesi için yerine geriçevrilmesine, 13.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Yetkili merci kararına esas ön inceleme raporunun dosyaya konulması gerektiği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2000-2710

Karar No :2000-3143

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....-.....İli .....İlçesi Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yer Başkan Yardımcısı.

3-.....- " " İmar İşleri Müdürü.

4-.....-..... Büyükşehir Belediyesi, Planlama ve İmar Daire Başkanı.

5-.....-Aynı yer Planlama ve İmar Müdürü.

Soruşturulacak Eylem :Çeşitli biçimlerde görevi kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 2000 yılı ve öncesi.

Yetkili Merciin Kararı :Soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Edenler :Şikayetçiler .....

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca şikayetçilerin itirazları yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

Adı geçen görevliler hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre düzenlenmiş olan ön inceleme raporunun dosyada mevcut olmadığı anlaşıldığından eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 14.9.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Haklarında ön inceleme yapılanlar yönünden düzenlenen ön inceleme raporu ile yetkili merci kararının dosyaya eklenmesi gerektiği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2000-2233

Karar No :2000-3038

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni istenenler :

1-.....-....İli,.....İlçesi Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Belediye Başkan Vekili.

3-.....- " " Belediye Encümen Üyesi.

4-.....- "

5-.....- " " Yazı İşleri Müdürü.

6-.....- " " Fen İşleri Müdürü.

7-.....- " " Veteriner Hekim.

8-.....- " " İnşaat Teknikeri.

9-.....- " " Memur.

10-.....- "

Soruşturulacak Eylem :Çeşitli şekillerde usulsüzlükler yapmak.

Eylem Tarihi :1999

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler :Hakkında soruşturma izni verilen İlçe Belediye Başkanı ve diğerleri.

..... Bakanlığının ..... gün ve ..... sayılı yazısı ile gönderilen dosya ve ekleri 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Hakkında soruşturma izni istenen İlçe Belediye Başkanı ve arkadaşları için ..... Bakanınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri gereği soruşturma izni verilmesine dair ..... gün ve ... sayılı kararın aslı ya da onaylı örneği ile adı geçenler hakkında iddia olunan eylemler nedeniyle düzenlenen ön inceleme raporunun dosya içinde bulunmadığı anlaşıldığından, iddialarla ilgili olan tüm bilgi ve belgelerin asılları ya da onaylı örnekleri ile düzenlenmiş bulunan ön inceleme raporu ve ..... Bakanının ..... gün ve ... sayılı kararının gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 30.6.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

4483 SAYILI KANUN'UN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNDEN ÖNCE BAŞLATILMIŞ İŞLEMLERİN ÖNCEKİ MEVZUAT HÜKÜMLERİNE GÖRE DEVAM ETTİRİLECEĞİNE İLİŞKİN KARARLAR

ÖZÜ:KİT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyeleri Hakkında 4483 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden once başlatılan soruşturmaların 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin değişiklikten önceki 11/d maddesine gore yapılacağı hakkında.

T.C.

DANIŞTAY

İkinci Daire

Esas No :2000-3171

Karar No :2000-3680

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-.....-Türkiye Emlak Bankası Genel Müdürü

2-.....-Türkiye Emlak Bankası Fındıklı Şube Müdürü.

Soruşturulacak Eylem : Görevi kötüye kullanmak.

Eylem Tarihi : 1997-1998 yılları

Yetkili Merciin Kararı: Haklarında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler : Hakkında soruşturma izni verilen .....

Devlet Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesinde, görevleri sırasında veya görevleri dolayısıyla işledikleri iddia olunan suçlardan dolayı teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri hakkında takibat yapılabilmesi için ilgili Bakanın izninin alınmasının şart olduğu, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinde, soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı kimlerin itiraz edebileceği ve itirazın ne şeklinde olacağı, Geçici 1 inci maddesinde de, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce MMHK hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin, adı geçen kanun hükümlerine göre sonuçlandırılacağı hüküm altına alınmıştır. Yine aynı yasanın 17 nci maddesiyle 22.1.1990 tarihli ve 399 sayılı KHK'nin 11 inci maddesinin (d) bendi, "Teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyelerinin görevlerini icra sırasında işledikleri suçlardan dolayı yargılanmaları, ilgili bakanın iznine bağlı olup, bu konuda Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır" şeklinde değiştirilmiş ve adı geçen kanun 4.12.1999 gün ve 23896 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak, aynı gün yürürlüğe girmiştir.

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden haklarında soruşturma izni istenen ..... ile.....'ın üstlerine atılan eylemlerinden dolayı 399 sayılı KHK'nin 11 inci maddesinin (d) bendine göre 30.7.1999 tarihinde ceza raporu düzenlendiği, bu kanuna göre de Bakan tarafından izin verildiği anlaşıldığından, yukarıda sözü edilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlatılmış bir işlem bulunmadı-

ğı, 399 sayılı KHK'nin 11 inci maddesinin (d) bendine göre başlatılan bu işlemin anılan kararnameye göre tamamlanması gerekeceğinden dosyanın yerine geri çevrilmesine 1.11.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ:4483 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden once yetkili merci tarafından soruşturma izni verilmesi sonrasında soruşturmacının suçun 3628 sayılı Kanun kapsamında olduğu ve bu Kanun gereğince genel hükümlere gore kovuşturulması gerektiği nedeniyle dosyayı Cumhuriyet başsavcılığına göndermesi üzerine anılan Cumhuriyet başsavcısının suçun TCK'nun 240 ıncı maddesi kapsamında ve 4483 sayılı Kanuna tabi olduğunu belirtmesi üzerine daha once MMHK uyarınca başlatılmış bir işlem bulunduğundan anılan Muvakkat Kanun uyarınca işlem yapılması gerektiği hakkında.

T.C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No :2000-2572
Karar No :2000-3233

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni îstenenler :

1-.....-.....İli,.....İlçesi Belediye Başkanı.

2-.....-Aynı yerde Hesap İşleri Müdürü.

3-.....- " " Hal Şefi Vekili.

Soruşturulacak Eylem : Belediye sınırları içerisindeki turistik tesislerden ve hal komisyoncularından bağış ve yardım adı altında tahsil edilen 64.503.643.000 TL'sinin 40.183.086.000. TL'sini belgelere dayandırmadan usulsüz harcamak.

Eylem Tarihi :1997 ve 1998 yıllarında.

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler :Haklarında Soruşturma İzni Verilenler.

..... Bakanlığından ..... gün ve .... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

Dosyadaki bilgi ve belgelerden; .....'ın üstlerine atılan "Belediye sınırları içerisindeki turistik tesislerden ve hal komisyoncularından bağış ve yardım adı altında toplanılan paranın 183.086.000.TL'sini usulsüz harcamak" eylemi hakkında İçişleri Bakanınca verilen 6.7.1999 günlü incelenmesi ve gerekirse soruşturulması yolundaki emri üzerine, yapılan inceleme sonucu, Mülkiye Müfettişince 10.9.1999 günlü rapor düzenlenip eylemin 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 17 nci maddesi kapsamında "zimmet" suçunu oluşturduğu gerekçesiyle Cumhuriyet Başsavcılığına tevdi edildiği, ... Cumhuriyet Başsavcılığının 1.11.1999 gün ve 1999/1915 sayılı Yetkisizlik Kararı ile de eylemin "görevi kötüye kullanmak" suçunu oluşturduğu gerekçesiyle Memurin Muhakematı Hakkında Kanun kapsamında görülerek karar verilmesi için yetkili İl İdare Kuruluna gönderildiği, daha sonra konunun 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun kapsamında görülüp 26.4.2000 tarihinde ön inceleme raporu düzenlenmesi için İçişleri Bakanından onay alındığı ve bunun sonucu ön inceleme raporu düzenlenerek adı geçenler hakkında anılan yasa uyarınca soruşturma izni verilmesi yolunda karar verildiği belirlenmiştir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Geçici 1 inci maddesinde; Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin adı geçen Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılacağı öngörülmüştür.

Bu durumda, anılan Kanunun Geçici 1 inci maddesi uyarınca .....'ın üstlerine atılan eylem ile ilgili işlemlerin Kanunun yürürlüğe girdiği 4.12.1999 tarihinden önce başlatılmış olduğu anlaşıldığından, itirazlarının kabulü ile soruşturma izni verilmesine ilişkin ..... gün ve ..... sayılı İçişleri Bakanı kararının kaldırılmasına, adı geçenler hakkında MMHK hükümlerine göre soruşturma yapıldıktan sonra yetkili Antalya İl İdare Kurulunca karar verilmesi, verilecek kararın türüne göre gerekli tebligatlar yapılarak günlü ve imzalı alındı belgeleri ile karara itiraz olunduğu takdirde itiraz dilekçelerinin de eklenerek gönderilmesi için dosyanın yerine geri çevrilmesine 22.9.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ: Kaymakam tarafından 4483 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce MMHK uyarınca verilmiş bir soruşturma emri bulunduğundan olayda 4483 sayılı Kanun'un değil MMHK'un uygulanması gerektiği hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Esas No :2000-2900

Karar No :2000-3151

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler:

1-..... -..... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı.

2-..... -Aynı yerde Başkan Vekili.

3-..... - " " Encümen Üyesi.

4-..... - "

5-..... - " " Hesap İşleri Müdürü.

6-..... - " " Fen İşleri Amiri.

7-..... - " " Yazı İşleri Müdür Vekili.

8-..... - " " Sayman Vekili.

9-..... - "

Soruşturulacak Eylem: Kültür Sarayı çatı inşaatını ihale mevzuatına aykırı olarak yaptırmak.

Eylem Tarihi : 1999 yılı.

Yetkili Merciin Kararı :..... ile ..... 'in haklarında soruşturma izni verilmemesine; diğerleri hakkında soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler :Haklarında soruşturma izni verilen tüm görevliler.

..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edenler yönünden incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinde, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin, adı geçen Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılacağı belirtilmiş, 4483 sayılı Kanun ise 4.12.1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, 4483 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 4.12.1999 tarihinden önce ..... İli ..... İlçesi Belediye Başkanı ile 8 görevlinin yukarıda belirtilen eyleminden dolayı ..... Kaymakamı tarafından 2.11.1999 tarihli olur ile MMHK uyarınca soruşturma başlatılmakla sözü edilen Kanunda öngörülen işlemlerin bu tarihte başlamış olduğu, dolayısıyla gerekli soruşturmanın MMHK'un hükümlerine göre yapılması gerektiği anlaşıldığından, İçişleri Bakanının ..... gün ve ..... sayılı kararının haklarında soruşturma izni verilenlere ilişkin kısmının itiraz üzerine, haklarında soruşturma izni verilmeyenlere ilişkin kısmının kamu düzeni yönünden kaldırılmasına, adı geçenler hakkında MMHK uyarınca gerekli işlemlerin yapılması için dosyanın yerine geri çevrilmesine 14.9.2000 gününde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ:KİT Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyeleri Hakkında 4483 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden once soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı Cumhuriyet Başsavcısının itirazının usul yönünden reddi hakkında.

T.C.

D A N I Ş T A Y

İkinci Daire

Y.Esas No:2000-1

Y.Karar No:2000-1

KARAR

Hakkında Soruşturma

İzni İstenenler :

1-.....-TEDAŞ Genel Müdürü.

2-.....-Aynı yerde Genel Müdür Yardımcısı.

3-.....- " " Yönetim Kurulu Üyesi.

4-.....- " " "

5-.....-(Sistem Koruma ve Kumanda Müdürü.)

6-.....-Aynı yerde Yönetim Kurul Üyesi. (Sistem Koruma ve Kumanda Müdür Yardımcısı)

Soruşturulacak Eylem : TEDAŞ ..... Müessese Müdürlüğünün ..... İli ve İlçelerinde bulunan kooperatiflerden işletme ve bakım karşılığı devralınan te-

sislerin devir işlemlerini usulsüz olarak müesseseye bir bilgisayar alma şartına bağlamalarına göz yummak ve bu yönde imzalanan protokolleri onaylamak.

Eylem Tarihi : 1997-1998-1999

Yetkili Makamın Kararı :399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesi gereğince soruşturma izni verilmemesine.

Karara İtiraz Eden : ..... Cumhuriyet Başsavcılığı.

İncelenme Nedeni : İtiraz üzerine.

..... Cumhuriyet Başsavcılığından ..... gün ve .....sayılı yazı ile gönderilen dosya ve ekleri incelenerek gereği görüşüldü:

399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 11/d maddesinde, görevleri sırasında veya görevleri dolayısıyla işledikleri iddia olunan suçlardan dolayı teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyeleri hakkında takibat yapılabilmesi için ilgili Bakanın izninin alınmasının şart olduğu, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesinde, soruşturma izni verilmesi veya verilmemesine ilişkin kararlara karşı kimlerin itiraz edeceği ve itirazın ne şekilde olacağı, Geçici 1 inci maddesinde de, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce MMHK hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin, adı geçen kanun hükümlerine göre sonuçlandırılacağı hüküm altına alınmıştır. Yine aynı yasanın 17 nci maddesiyle 22.1.1990 tarihli ve 399 sayılı KHK'nin 11 inci maddesinin (d) bendi, "Teşebbüs genel müdürü ve yönetim kurulu üyelerinin görevlerini icra sırasında işledikleri suçlardan dolayı yargılanmaları, ilgili bakanın iznine bağlı olup; bu konuda Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır" şeklinde değiştirilmiş ve adı geçen kanun 4.12.1999 gün ve 23896 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak, aynı gün yürürlüğe girmiştir.

Dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden, soruşturma izni istenilen görevlilerin eylemlerinin 1997, 1998 ve 1999 yıllarına ilişkin olduğu ve ..... Cumhuriyet Başsavcılığınca 21.10.1999 tarih ve ..... sayılı yazıyla ..... ve .... Bakanlığından kovuşturma izni talebinde bulunulduğu, adı geçen

Bakanlıkça 3.12.1999 tarih ve 608 sayılı yazı ile ilgili Bakan tarafından 399 sayılı K.H.K.'nin 11/d maddesi gereğince soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verildiği ve bu durumun ..... Cumhuriyet Başsavcılığına 10.11.1999 gün ve 6134 sayılı yazıyla bildirildiği; ancak, bu kez ..... Cumhuriyet Başsavcılığınca 27.12.1999 gün ve E:1999/2843 sayılı yazı ile bu soruşturma izni vermeme işlemine karşı 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca itiraz edildiği anlaşılmaktadır.

4483 sayılı Yasa ile yeni bir soruşturma sistemi getirilmiştir. Soruşturma izni vermeye yetkili merci, bu Yasanın kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya ihbar, şikayet veya C.Başsavcılığının başvurusu ile öğrendiğinde bir ön inceleme raporu hazırlatıp, toplanacak bilgi, belge ve diğer delillere göre soruşturma izni verecek veya vermeyecektir. Yasanın bu prosedürünü işletmeden, olay tarihinde yürürlükte olan 399 sayılı KHK'nin 11/d maddesinin eski hükmü uyarınca verilmiş olan red kararına karşı anılan Yasanın getirdiği itiraz hakkının kullanılması mümkün değildir.

Açıklanan nedenlerle, adı geçen görevliler hakkında 399 sayılı KHK'nin 11/d maddesinin değişiklikten önceki hükmü uyarınca soruşturma izni verilmemesine ilişkin 3.12.1999 gün ve 608 sayılı olura karşı yapılan itirazın usul yönünden reddine 1.2.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ÖZÜ:4483 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden once MMHK hükümlerine gore başlatılmış işlemler olduğundan soruşturmanın anılan Muvakkat Kanun hükümlerine gore yapılaması gerektiği hakkında.

T. C.
DANIŞTAY
İkinci Daire
Esas No:2000-2095
Karar No:2000-3096

KARAR

Hakkında Soruşturma
İzni İstenenler :

1-.....-..... Bakanlığı Müsteşarı .

2-.....-Aynı yerde Personel Genel Müdürü.

3-.....- " " Müsteşar Yardımcısı.

4-.....- "

5-.....- " " Müsteşar.

6-.....- " " " Yardımcısı.

7-.....- " " Tarım Reformu Genel Müdür Yardımcısı.

8-.....-..... Bakanlığı Müşaviri.

Soruşturulacak Eylem : Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğinin 86 hisse ile ortağı olduğu Gübre Fabrikaları T.A.Ş. Genel Müdürlüğünün 30 Mart 1998 tarihinde yapılan 9. Olağan Genel Kurul toplantısında Yönetim ve Denetim Kurulu üyeliklerine seçilerek bu görev karşılığında ücret ve sair gelirler sağlamak.

Eylem Tarihi : 30.3.1998

Yetkili Merciin Kararı :4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre soruşturma izni verilmesine.

Karara İtiraz Edenler :Hakkında soruşturma izni verilenler.

..... ve ..... Bakanlığından ..... gün ve ..... sayılı yazı ile gönderilen dosya 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca incelenerek gereği görüşüldü:

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun, Geçici 1 inci maddesinde bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemlerin adı geçen kanun hükümlerine göre sonuçlandırılacağını öngördüğü ve sözü edilen 4483 sayılı Kanunun 4.12.1999 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girdiği, olayda ise soruşturma izni istenenlerin üzerlerine atılan suçtan dolayı anılan kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlatılmış işlemler bulunduğu ve sözkonusu işlemlerin 3.12.1999 tarihinde soruşturma emri verilerek başlatıldığı, dolayısıyla MMHK hükümlerine göre işlem yapılması gerekirken 4483 sayılı yasa hükümlerine göre soruşturma yapılarak karar verildiği anlaşıldığından, Yetkili Mercii tarafından verilen kararın bozularak soruşturma izni istenenlerin üstlerine atılan suçtan dolayı MMHK'na göre ..... ve ..... Bakanlığınca gereğinin yapılması için dosyanın yerine geri çevrilmesine 11.7.2000 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN YARGILANMASI HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 4483

Kabul Tarihi : 2/12/1999

Yayımlandığı R.Gazete : Tarih : 4/12/1999 Sayı: 23896

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt: 39, Sayfa :

Amaç

Madde 1 — Bu Kanunun amacı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için İzin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tâbi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali genel hükümlere tâbidir.

Disiplin hükümleri saklıdır.

İzin vermeye yetkili merciler

Madde 3 — Soruşturma izni yetkisi;

a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,

b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali,

c) Bölge düzeyinde teşkilâtlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,

d) Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,

e) Bakanlar Kurulu kararıyla veya bakanlıkların merkez teşkilâtında görevli olup ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan. Başbakanlık merkez teşkilâtının aynı durumdaki personeli hakkında Başbakan,

f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

g) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında Cumhurbaşkanı,

h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,

i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında bulundukları ilin valisi,

j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali,

Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır.

Ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.

Olayın yetkili mercie iletilmesi, işleme konulmayacak ihbar ve şikâyetler

Madde 4 - Cumhuriyet başsavcıları, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikayette bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.

Diğer makam ve memurlarla kamu görevlileri de, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini ihbar, şikâyet, bilgi, belge veya bulgulara dayanarak öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletirler.

Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi ve/veya olay belirtilmesi zorunludur.

Yukarıdaki fıkraya aykırı bulunan ihbar ve şikâyetler, Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikâyette bulunana bildirilir.

Ön inceleme

Madde 5 - İzin vermeye yetkili merci, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya yukarıdaki maddede yazılı şekilde öğrendiğinde bir ön inceleme başlatır.

Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir, inceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesi esastır, işin özelliğine göre bu merci, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi, ilgili kuruluşun takdirine bağlıdır.

Yargı mensupları ile yargı kuruluşlarında çalışanlar ve askerler, başka mercilerin ön incelemelerinde görevlendirilemez.

Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise içlerinden biri başkan olarak belirlenir.

Ön İnceleme yapanların yetkisi ve rapor

Madde 6 - Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre işlem yapabilirler, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar. Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa, farklı görüşler raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtilir.

Yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.

Süre

Madde 7 - Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde onbeş günü geçmemek Üzere bîr defa uzatılabilir.

Yetkili merci, herhalde yukarıdaki fıkrada belirtilen süreler içinde memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar vermek zorundadır.

Soruşturma izninin kapsamı

Madde 8 - Soruşturma iznî, şikâyet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar.

Soruşturma sırasında izin verilen olay ve konudan tamamen ayrı veya farklı bir suç olarak nitelendirilebilecek bir fiil ortaya çıktığında, yeniden izin alınması zorunludur.

Suçun hukuki niteliğinin değişmesi, yeniden izin alınmasını gerektirmez.

İtiraz

Madde 9 - Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikâyetçiye bildirir.

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gündür.

İtiraza, 3 üncü maddenin (e), (f), (g) (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve (h) bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesi, diğerleri için yetkili marciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesi bakar.

İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.

İştirak halinde işlenen suçlar

Madde 10 - Bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayan, memur olanla; ast memur, üst memurla aynı mahkemede yargılanır.

Soruşturma izninin gönderileceği merci

Madde 11 - Soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itiazın reddi sonunda kesinleşmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine dosya, derhal yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. İzin üzerine ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, Ceza muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır.

Hazırlık soruşturmasını yapacak merciler

Madde 12 - Hazırlık soruşturması;

a) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, müsteşarlar ve Bakanlar Kurulu kararı ile atanan memur ve diğer kamu görevlileri ile büyükşehir belediye başkanları hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcıvekili,

b) Ortak kararla veya Başbakanın onayı ile atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri, il ve ilçe belediye başkanları, ilçe idare şube başkanları hakkında il Cumhuriyet başsavcısı vey başsavcıvekili,

c) Diğerleri hakkında genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığı,

Tarafından yapılır.

Hazırlık soruşturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; (a) bendinde sayılanlar için Yargıtayın ilgili ceza dairesine, (b) bendinde sayılanlar için il asliye ceza mahkemesine, diğerleri için genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hâkimliğine başvurulur.

Yetkili ve görevli mahkeme

Madde 13 - Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, 12 nci maddenin (a) bendinde sayılanlar için Yargıtayın ilgili ceza dairesi, (b) bendinde sayılanlar için il ağır ceza mahkemesi, diğerleri için genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir.

Vekillerin durumu

Madde 14 - Bu Kanunun uygulanmasında vekiller, asillerin tâbi olduğu usule tâbidir.

Cumhuriyet başsavcılığınca re'sen dava açılacak haller

Madde 15 - Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ihbar ve şikâyetlerin garaz, kin veya mücerret hakaret için uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı hazırlık soruşturması sonucunda anlaşılır veya yargılama sonucunda sabit olursa haksız isnatta bulunanlar hakkında yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığınca re'sen soruşturmaya geçilir.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yukarıdaki fıkrada belirtilen durumlarda kamu davası açılması için Cumhuriyet başsavcılığına başvurma ve haksız isnatta bulunanlar hakkında genel hükümlere göre tazminat davası açma hakları saklıdır.

Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkata yapılan atıflar

Madde 16 - Kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatin uygulanacağı belirtilen hallerde bu Kanun hükümleri uygulanır.

Kânunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatin uygulanmayacağı belirtilen hallerde genel hükümler uygulanır.

Değiştirilen hükümler

Madde 17 - (22/1/1990 tarihlî ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 18 - 4 Şubat 1329 tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemler, adı geçen Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Yürürlük

Madde 19 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

KAYNAKÇA

Çetin Erol: "Memurların Yargılanmalarına ilişkin Yasa Yürürlükten Kaldırılmalıdır" Mali Hukuk Dergisi, S.49,s.15-28

Çetin Erol: Açıklamalı- İçtihatlı Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları, Ankara, 2000.

Çetin Erol Açıklamalı-lçtihatlı KiT Personelinin ve Kooperatif Görevlilerinin Ceza Sorumlulukları, Ankara, 1994,

Özcan Çağatay "4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ile Uygulanması sırasında Ortaya Çıkan Sorunlar", Türk idare Dergisi, Y.72, Eylül 2000, s.55-59.

Özcan Çağatay "Memurin Muhakematı Hakkında Kanun ile ilgili özet Bilgiler", MEB. Denetim Hizmetleri Seminer Notlan, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1999, s. 169-206

Özcan Çağatay "Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna Güre Yapılan Soruşturmalarda Görevlendirilen Soruşturmacının Yetkileri" Mali Hukuk Dergisi, Y. 1996, s.1-10.

Özcan Çağatay "Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna Göre Doğacak Yetki Uyuşmazlıkları", Belediye Dergisi, C.2, s.10, Nisan 1996, s.3-9

Özcan Çağatay "Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna Göre Soruşturmanın Açıklaması", Belediye Dergisi, C.1 .s.9, Mart 1995, s.6-11.

Özcan Çağatay "Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna Göre Yapılan Soruşturmalarda Görevlendirilen Soruşturmacıların Yetkileri", Türk idare Dergisi, Y.68, s.411, Haziran 1996, s.161-173

Özcan Çağatay "Memurin Muhakematı Hakkında Kanunun Gerekçesi veya Amacı (2)", Belediye Dergisi, C.3, s.6, Aralık 1996, s.4-7.

Pınar ibrahim: Açıklamalı 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, Seçkin Yayınevi, Ankara 2000.

Topuz ibrahim Açıklamalı Içtihatlı Memur Yargılama Hukuku, Ankara-2001